

ŽELJKO
CVIJANOVIĆ
NOVINAR
U CIVILU

ŽELJKO CVIJANOVIĆ NOVINAR U CIVILU

YUCOM

EDICIJA:

JAVNI DOSIJE – PROTIV ZABORAVA

Knjiga br. 3

ŽELJKO CVIJANOVIĆ – NOVINAR U CIVILU

Autor:

Vladimir Popović

Izdavač:

Komitet pravnik za ljudska prava YUCOM

Svetogorska 15, Beograd

www.yucom.org.yu

Za izdavača:

Biljana Kovačević-Vučo

Lektura i korektura:

Irena Popović

Ilustracije:

Jugoslav Vlahović

Dizajn:

Pavle Farčić

Prelom i grafičko oblikovanje:

Nikola Andrić

Organizacija i priprema:

SPECTRA Beograd

Štampa: Grafonin

štamparija

Tiraž prvog izdanja: 1.000

ISBN 978-86-83209-20-0

© Komitet pravnik za ljudska prava (YUCOM)

Fotografije korišćene u ovoj publikaciji preuzete su iz dnevne i nedeljne štampe, kao i iz elektronskih medija.

YUCOM se zahvaljuje štampariji Grafonin koja je besplatno odštamala ovaj tiraž.

SADRŽAJ

REČ IZDAVAČA	6
PREDGOVOR	7
UVOD	9
1. CVIJANOVIĆ U RATU	11
1.1 Novinar sa kalašnjikovim	11
1.2 Genocid u Srebrenici za Cvijanovića: „Oslobađanje Srebrenice“	14
1.3 Karadžić odlikuje Cvijanovića	14
1.4 Na listi sa Karadžićem i Mladićem	15
2. DOLAZAK U BEOGRAD	17
2.1 Na novom zadatku	17
2.2 Susret sa Tijanićem	18
3. „PRANJE” BIOGRAFIJE	21
3.1 „Reporter“	21
3.2 „BH Dani“	24
3.3 Institut za izveštavanje o ratu i miru (IWPR)	26
4. POSLE 5. OKTOBRA	29
4.1 „Blic News“	30
4.2 NIN – rasturanje Demokratske stranke	44
4.3 „Centar“ – diskreditacija „Sablje“	44
4.4 „Evropa“	46
4.5 „Standard“	57
4.6 „As“	67
4.7 Afera „Gavrilović“	72
4.8 Opstrukcija suđenja, rušenje optužnice i odbrana ubica	76
4.9 Šestogodišnja diskreditacija Vladimira Popovića	83
5. I POSLE SVEGA...	95
5.1 Željko Cvijanović „ugledni analitičar“	95
6. EPILOG	101
7. PRILOZI	102

REČ IZDAVAČA

ZAŠTO

ŽELJKO CVIJANOVIĆ

Trećoj knjizi iz edicije Javni dosjei – protiv zaborava, u kojoj se obrađuje slučaj Željka Cvijanovića – novinara u civilu, gotovo da nije potreban uvod. Sve što treba reći o motivima za objavljivanje monografija ovakve vrste već je rečeno u prve dve knjige JUKOM-ove edicije protiv zaborava i moglo bi se svesti na neophodnost demontaže kriminalizovanih tajnih službi, lustracije, raskida sa kriminalnom prošlošću i otvaranja tajnih policijskih dosjea.

Ipak, kako su u javnosti i medijima knjige o Aleksandru Tijaniću i Vojislavu Koštunici iz edicije Javni dosjei – protiv zaborava sistematski zataškavane, a autori i izdavač optuživani da se služe osvetničkim i nedostojnim sredstvima za politički obračun, dužni smo da javnosti ukažemo na metodologiju “naming and shaming” koja se koristi u ovim publikacijama. Ovaj pristup služi upravo organizacijama za ljudska prava da uspostavlja, konsoliduju i neguju kulturu demokratije i jačaju kritičku javnu svest.

Osnovno značenje koncepta “naming and shaming” jeste identifikovanje ličnosti i grupa koje su učinile neko društveno neprihvatljivo ili opasno delo, sa ciljem da se, kao takvi, izlože javnosti.

JUKOM je organizacija koja se bavi zaštitom i unapređivanjem ljudskih prava, pa smatramo svojom dužnošću da javno i energično reagujemo na svaku pojavu nipoštavanja, ugrožavanja ili kršenja ljudskih prava. Uvereni smo da je ta obaveza utoliko veća ukoliko je reč o nosiocima javnih funkcija ili ličnostima koje svojom delatnošću utiču na oblikovanje i usmeravanje javnog mnjenja.

Na to nas obavezuje i niz instrumenata međunarodnog prava koje je potpisala naša zemlja i koji su time postali integralni deo domaćeg zakonodavstva.

PREDGOVOR

Politika je u moj život ušla neočekivano i neplanirano, kao i u živote mnogih drugih građana Srbije, tokom opasnih, mučnih i tužnih devedesetih. Činjenica da sam pomagao Zoranu Đinđiću i Demokratskoj stranci u borbi protiv diktatorskog režima Slobodana Miloševića učinila je još značajnijom ulogu politike u mom životu. Iako nisam bio direktna žrtva Miloševićevog režima, smatrao sam da je moja građanska obaveza da pružim podršku Demokratskoj stranci i koalicijama u kojima je ona učestvovala. Kako je vreme proticalo, Milošević je postajao sve opasniji, a mi smo pružali sve snažniji otpor. Tako je i moja povezanost sa politikom bila sve jača. Postepeno je nestajala granica između mog ličnog života i političke borbe protiv Miloševića. Aktivno sam učestvovao u kampanji i svim politički značajnim događajima tokom 2000. godine, koji su na kraju doveli do 5. oktobra i smene Miloševićevog režima. To je i bio razlog da se, bez sopstvene volje, nađem u prvoj demokratskoj vladi od 1945. godine – Vladi Zorana Đinđića – na mestu sekretara Biroa za komunikacije.

Iskreno verujući da je to privremeno rešenje, trudio sam se da se ne pojavljujem u javnosti i da svoj posao obavljam profesionalno, ne zamerajući se bilo kome. Zato sam bio prilično iznenađen kada su neki mediji i novinari počeli da se bave Biroom, ili mojom biografijom, posebno trivijalnim izmišljanjem podataka za moju „novu“ biografiju. U hajci protiv Biroa za komunikacije i mene lično posebno se isticao Željko Cvijanović. Mojom ličnošću se bavio opsesivno, u tekstovima koji su redovno, iz broja u broj, iz nedelje u nedelju, objavljivani u novinama koje je uređivao, prelazeći iz redakcije u redakciju...

Pomislio sam da je u pitanju lični odnos, da sam se nekada nenamerno i nesvesno zamerio Željku Cvijanoviću... Upravo zbog toga sam počeo da se raspitujem ko je zapravo taj čovek i da pokušam da otkrijem naše dodirne tačke. Ubrzo sam saznao da takvih tačaka između nas dvojice nema, da se nikada u životu nismo ni sreli, da nemamo čak ni zajedničke poznanike... Utoliko me je više začudilo što sam, bez ikakvog povoda i razloga, postao meta njegovog bezobzirnog i bespoštednog medijskog napada. Tražeći uzroke njegovog upornog iznošenja neistina i laži o meni i mom životu, ali i Vladi i njenom predsedniku Zoranu Đinđiću, obelodanilo se

da je medijski rat koji je usledio bio izazvan mojom bliskošću za Zoranom i činjenicom da sam imao značajnu ulogu u Vladi, zahvaljujući kojoj sam, svojim savetima i predlozima, uticao na njen rad i odluke, i tako postao jedan od najopasnijih protivnika ljudi iz bivšeg režima, u koje je spadao i sam Cvijanović. Tada sam počeo da istražujem njegovu prošlost, njegove veze i zaštitnike, nalogodavce i mentore.

Vlada je u to vreme započinjala sveobuhvatne reforme u Srbiji. Baveći se tim teškim poslom, sve više je razotkrivala tamnu prošlost bivšeg režima, a Cvijanović je postajao sve bezobzirniji u svom pisanju. Pokušao sam da dobijem zaštitu suda, ali i pored sudskih presuda u moju korist i oglašavanja Cvijanovića krivim, njegova beskrupuloznost nije prestala. Naprotiv. Ponašao se kao neko nedodirljiv, izvan zakona i morala, koga niko i ništa ne može da zaustavi u svakodnevnom činjenju krivičnih dela. Čitali su novinari i profesionalna udruženja, izbegavali su da se izjasne o postupcima Željka Cvijanovića. Bili su retki oni koji su se usudili, iako i oni tajno i stidljivo, da kažu da je to što radi Željko Cvijanović vredanje, sramoćenje i unižavanje novinarske profesije.

Iako nisam bio ni naučni istraživač ni društveni analitičar, a ni predstavnik medija, ipak sam želeo da saznam kako se od Karadžićevog i Mladićevog ličnog novinara postaje ugledni urednik i miljenik one Srbije koja se godinama borila protiv politike i dela Karadžića i Mladića.

Zašto su i kako svi zaboravili da je taj „ugledni urednik“ onaj isti čovek koji je hvalio genocid u Srebrenici, obožavao Mladića, imao samo reči hvale za radikale? Kako je neko ko je pisao o opravdanosti korupcije postao cenjeni urednik objektivne srbijanske elite? Koje su to tajne sile i veze koje su Cvijanoviću dale dozvolu da vređa i kleveće premijera, predsednika, poslanika, političara, profesora...? Zašto je model novinarstva koji je u Srbiju doneo ovaj paljanski glasnogovornik, a koji je podrazumevao lažno potpisivanje novinara, podmetanje neistina, citiranje nepostojećih izvora, izmišljanje čak i samih događaja, prekranje tekstova svojih kolega i mnoge druge neprofesionalne i nemoralne postupke, postao prihvatljiv i uticajan čak i u onim udruženjima novinara koja su se slovom zalagala za održanje profe-

sionalizma i etičkih normi u novinarstvu.

Želeo sam da otkrijem kakve su to nevidljive moći zahvaljujući kojima je Cvijanović ostajao „nezavisan“ i „nepristrasan“ novinar, iako član izbornog štaba DSS koji vodi kampanju njihovog kandidata Dragana Maršićanina. Kako se dogodilo da novinar koji je ismejavo atentat na Vuka Draškovića i nazivao ga „pokušajem lošeg marketinga“ dobije ogroman prostor u svim medijima, pa čak i u listu Draškovićeve supruge? Zašto se svaka njegova opasna laž i kleveta brani pravom na „slobodu medija“? Istražujući biografiju Željka Cvijanovića, koji je svojim delom paradigma onog novinarstva koje je godina raspirivalo sukobe i ratove, a čiji su predstavnici danas „ugledni“ i „cenjeni“ tvorci srpske medijske scene, otkrili smo mnogo više od onoga što je bila početna ideja ovog projekta. Ustanovili smo kako funkcioniše njihov sistem i razotkrili povezanost i isprepletanost interesa službi, ratnih lobija, profitera i zločinaca... Otkrili smo modele naručenog novinarstva i metode rada plaćenih novinara, među kojima je Cvijanović samo jedan od mnogih.

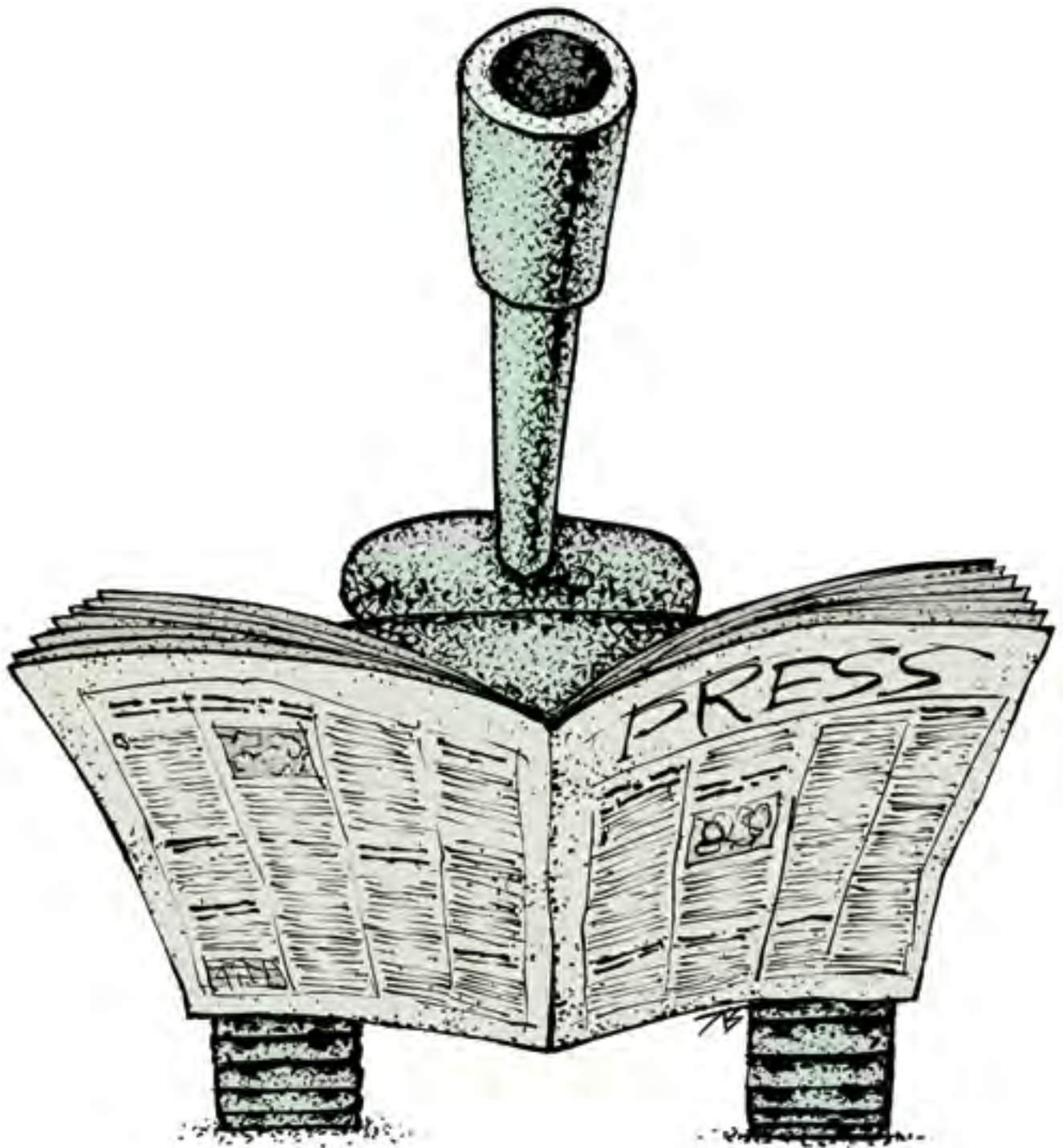
Pred vama je jedan istraživačko-istoriografski dokument, koji može da bude koristan za rad novinara, političara, istoričara, sociologa, psihologa... Nama koji smo radili na ovoj publikaciji cilj je bio da ona ostane kao dokaz da su u Srbiji, i u vreme sveprisutnosti ličnosti Cvijanovićevo profila, postojali i neki drugi ljudi, koji su ih „raskrinkavali“, borili se protiv njih i smatrali ih sramotom za profesiju koju su predstavljali i društvo u kome smo morali da živimo zajedno sa njima.

U izradi ove publikacije, koja je trajala više od godinu dana, učestvovala je grupa od desetak stručnjaka, novinara, psihologa, sociologa, analitičara. Ovom prilikom im se zahvaljujem na posvećenosti koju su pokazali u tom poslu. Moje ime, u svojstvu autora ove publikacije, potpisano je samo iz jednog razloga – da bih time sve one koji su omogućili da ona ugleda svetlo dana zaštitio od siledžijstva i eventualne osvete čoveka čija je biografija pred vama.

U ime grupe posvećenih i časnih pojedinaca,

Vladimir Popović

U Beogradu, jun 2007.

UVOD

Željko Cvijanović, zvaní Cvija, obični student književnosti u predratnom Sarajevu, izašao je iz anonimnosti 1986, zahvaljujući jednom događaju koji će donekle odrediti njegov životni put.

Jedna od tada viđenijih sarajevskih „faca“, incidentima sklona studentkinja Filozofskog fakulteta Isidora Bjelica, o čijim su se žurkama ispredale neverovatne priče, organizovala je u porodičnom stanu proslavu rođendana za koju je kasnije Centar državne bezbjednosti Sarajevo naveo u saopštenju da je imala „neke elemente nacističke ikonografije“.

Jedino što je javnosti saopšteno kao rezultat istrage jeste da su služeni sendviči na kojima su majonezom bili iscrtni kukasti krstovi. Interesantan je, međutim, način na koji je istraga došla do svojih saznanja. Već dan nakon proslave, neko od zvaničnika obavestio je sarajevski centar Službe državne bezbjednosti šta se dešavalo u stanu Isidore Bjelice. Državna bezbednost je privela i saslušala one koji su bili prisutni na rođendanskom žuru – sve osim jednog – Željka Cvijanovića Cvije. Neki učesnici „naci - performansa“ kasnije su upravo zbog ovoga sumnjivali Cvijanovića za doušništvo i potkazivanje policiji.

Cvija je još kao student nastojao da se kreće u krugovima takozvanih studentsko-omladinskih intelektualaca. U te krugove uvela ga je upravo prozna spisateljica Isidora Bjelica – velika nada svojih profesora Nikole Koljevića (tragično poginuli

sin Nikole Koljevića bio je Bjeličin drug iz razreda), Alekse Buhe i Milorada Ekmečića. Ali, to što je Bjelica ostavila snažan utisak na Cvijanovića nije u njemu prevladalo. Jače su bile neke njegove druge veze.

Posmatrajući te događaje sa današnje vremenske distance, sve izgleda mnogo jasnije: Cvijanović je bio povezan sa moćnim potpukovnikom Uglješom Tomovićem, u to vreme visoko rangiranim operativcem Uprave bezbednosti JNA, IV armije (Sarajevo), jednim od najpouzdanijih ljudi Aleksandra Vasiljevića, tadašnjeg načelnika organa bezbednosti IV armije, kasnije, do 1992, načelnika Uprave bezbednosti JNA. Vasiljević je tih godina zadužio Tomovića za u to vreme izuzetno važan i osetljiv zadatak: praćenje „idejnih kretanja“ – kako je to bilo nazivano u vojnoj i drugim

službama bezbednosti – prvenstveno unutar omladinskog i studentskog pokreta, kao i među predstavnicima medija i kulture. Uglješa Tomović je bio ličnost koja se zauzela u SDB da mladi saradnik Cvijanović bude pošteđen ispitivanja u policiji što, s obzirom na nedodirljivost Vojne službe bezbednosti, nije predstavljalo nikakav problem. Ta bliskost visokog oficira Vojne službe bezbednosti Tomovića i mladog studenta književnosti Cvijanovića donekle će odrediti životni put budućeg novinara. Njegova buduća profesionalna karijera biće isprepletana stalnim i nedopuštenim odnosima i vezama sa raznim tajnim službama. Dobro informisane Sarajlije i danas se spore o tome kada se mladi student književnosti zbližio sa Vojnom službom. Jedni tvrde da se to dogodilo tokom „praćenja idejnih kretanja“ koje je obavljala

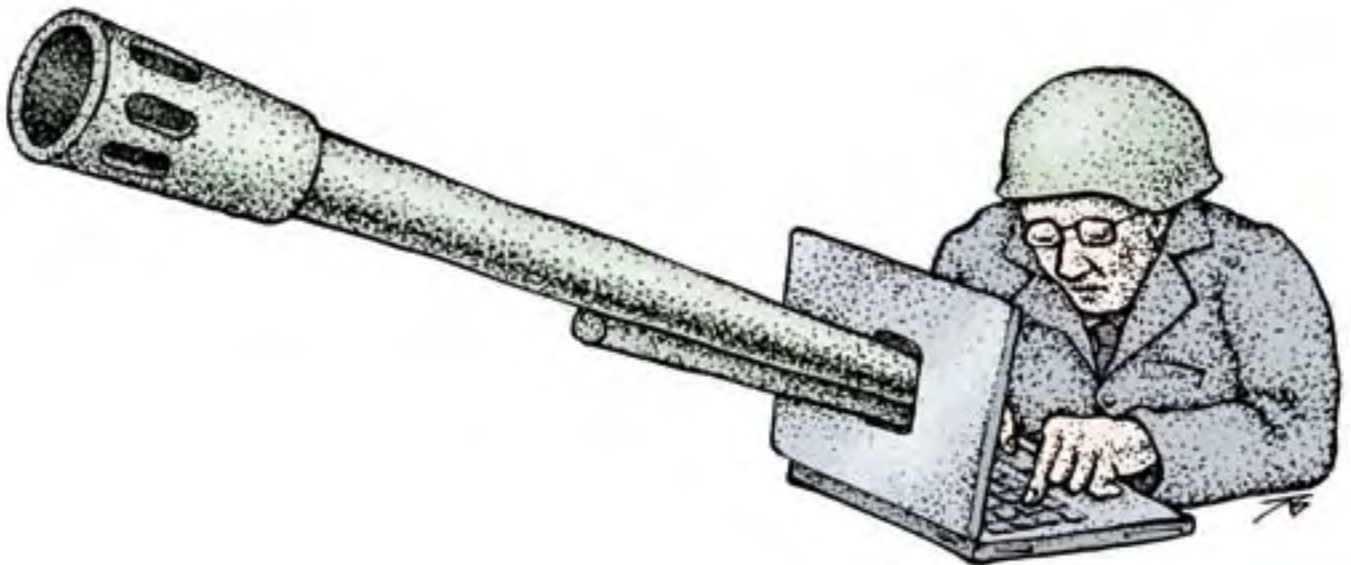
tadašnja Služba, a drugi da je veza uspostavljena još ranije, tokom Cvijanovićevog služenja vojnog roka u Bačkoj Topoli.

U svakom slučaju, epizoda sa „nacističkim žurom“ Isidore Bjelice završila se kao neuspela i loša tragikomedija, jedna od mnogih u tadašnjim nervoznim vremenima, kada više ni Državna bezbednost nije mogla da se snađe u novoj stvarnosti. Niko nije bio optužen, niti okrivljen, a tadašnji beogradski NIN od slučaja je napravio uspešnu političku satiru, što je u velikoj meri pomoglo smirivanju paranoidnih strasti u Sarajevu.

Posle ove epizode, s obzirom na okruženje u kojem se kretao i na atmosferu koja je vladala u Sarajevu u godinama raspada bivše države, Cvijanovićev „profesionalni“ put je bio gotovo predvidljiv. Neposrednim izvođačima zlokobnog nacionalističkog projekta bili su potrebni prenosioци poruka: mediji i novinari. Narod je trebalo pripremati na sukobe, ratove, otkopavanja grobnica i sećanja...

Atmosfera pred rat u Bosni: skup Srpske demokratske stranke u Foči

1. CVIJANOVIĆ U RATU

Kada je počeo rat u Bosni, Željko Cvijanović iz Sarajeva odlazi na Pale. Iako je mogao da se izvuče iz ratnog vihora, on je izabrao da „širi istinu“ i postane prvo pero Radovana Karadžića. Dok su Mladić i Karadžić sprovodili etničko čišćenje, Cvijanović im je davao logističku podršku tekstovima u kojima je veličao njihove akcije.

1.1

NOVINAR SA KALAŠNJKOVIM

Početak devedesetih mladi Željko Cvijanović upoznaje publicistu i pisca Miroslava Toholja, svog budućeg mentora i zaštitnika. Toholj je u to vreme sa Ljiljanom Zelen-Karadžić, suprugom Radovana Karadžića, bio suvlasnik preduzeća „Javnost“, iz kojeg će kasnije proizaći i istoimeni list Srpske demokratske stranke – SDS („Javnost“). U svet novinarstva Cvijanovića uvodi upravo Toholj, što će u budućnosti značajno opredeliti profesionalnu karijeru ovog svršenog studenta književnosti. Željko Cvijanović ubrzo postaje istaknuti autor u partijskom listu Karadžićeve SDS, ali njegovi pravi novinarski dometi biće dosegnuti tek 1994. i 1995, za vreme najžešćih akcija Karadžićevih i Mladićevih snaga.

Cvijanovićevi novinarski počeci ključno opredeljuju njegov budućni poslovni, ali i privatni životni put. U listu „Javnost“ na mestu lektora radila je tada Biljana Mitrinović, buduća Cvijanovićeva supruga. U leto 1992, nakon što je rat u Bosni već počeo, Miroslav Toholj pomaže paru Cvijanović – Mitrinović da napusti Sarajevo i stigne na Pale. Cvijanović je i pre toga mogao da napusti Sarajevo. Nudile su mu tu mogućnost u proleće kolege iz Beograda, koje su mogle da ga izvuku iz grada jer je kao dopisnik beogradskih medija posedovao novinarsku legitimaciju UN. Cvijanović se nećkao, da bi u poslednjem trenutku odustao od odlaska u Beograd. Kao proveren Toholjev kadar, odlučuje da ode na Pale i ubrzo biva postavljen na mesto urednika Karadžićeve agencije SRNA. Iz tog perioda biće upamćen kao novinar-urednik koji je bio arogantan, osion, bahat prema svojim kolegama, stranim novinarima i posmatračima. Kako su svedočili pojedini novinari, Cvijanović je bio grub i

Željko Cvijanović na jednoj od redovnih koordinacija koje su sa svojim najpoverljivijim novinarima tokom rata održavali Radovan Karadžić i Momčilo Krajišnik.

neprijatan prema inostranim dopisnicima čijim je izveštavanjem sa ratišta bio nezadovoljan.

Cvijanovićev mentor Miroslav Toholj tokom rata postaje ministar informisanja u vladi Radovana Karadžića. Kako je napredovao Toholj, tako je i Cvijanović bivao sve moćniji. Te činjenice bio je svestan i Branislav Ilić (direktor agencije SRNA), tako da je vremenom, kako se rat nastavljao, jačao unutar agencije SRNA i uticaj ambicioznog Željka Cvijanovića. Ovaj period „maskirnog“ Cvijanovića bio je zenit njegovog dotadašnjeg životnog puta. Postaje osoba od posebnog poverenja Radovana Karadžića i Momčila Krajišnika: prisustvuje sednicama najužeg rukovodstva SDS i ratnog štaba kao njihov najodaniji saradnik. Iz tog perioda su i fotografije (snimljene 1993. i 1994) redovnih brifinga koje su Karadžić i Krajišnik držali sa svo-

jim najpoverljivijim novinarima u Republici Srpskoj. Na tim „koordinacijama“, pouzdani novinari SDS dobijali su instrukcije kako da promovišu rat, veličaju ratne akcije i stvaraju što veću mržnju prema pripadnicima drugih nacija i vera. U vreme kada je besneo rat u Bosni, dok je Karadžić sa Edvardom (Edičkom) Limonovim pucao na Sarajevo, a Mladić naređivao ubijanje žitelja Sarajeva, civila – žena i dece, Željko Cvijanović je logističku podršku ovim akcijama davao na način na koji je najbolje umeo – tekstovima, objavljivanim uglavnom u Karadžićevom listu „Javnost“. (Glavni i odgovorni urednik ratne „Javnosti“ bio je Jovan Janjić, novinar koji u trenutku pisanja ove publikacije radi u redakciji beogradskog NIN-a i resorski je zadužen za obradu „patriotskih“ tema).

Dok je Sarajevo svakodnevno granatirano, dok su

BILJANA MITRINOVIĆ

Biljana Mitrinović, supruga Željka Cvijanovića, radila je tokom rata u Bosni u Karadžićevom listu „Javnost“ kao lektor. Kasniji profesionalni angažman Biljana Mitrinović je pronašla

najpre u agenciji SRNA, a posle u banjalučkom „Reporteru“, listu na čije je osnivanje i uređivačku politiku snažan uticaj imala Uprava bezbednosti Vojske Jugoslavije. Jedno vreme B. Mitrinović je saradivala i u listu „Sloboda“, čiji je osnivač bila organizacija pod nazivom Srpska narodna odbrana u SAD.

I pored činjenice da je radila u novinama koje su slavile Karadžićeve i Mladićeve ratne pohode i omalovažavale žrtve njihovih zločina, Mitrinovićeva se nakon dolaska u Beograd, a posebno posle 5. oktobra, približila pojedinim nevladinim krugovima koji su se sve vreme rata u Bosni borili protiv politike paljanskog rukovodstva. Tako je Mitrinovićeva priredila knjigu „Bukovica“ u izdanju Fonda za humanitarno pravo.

Profesionalnu karijeru Biljane Mitrinović u mnogome je pomogla Ljiljana Smajlović, takođe Sarajka, nekadašnja urednica „Oslobođenja“, a u vreme pisanja ove publikacije glavna i odgovorna urednica lista „Politika“. I Ljiljana Smajlović i Biljana Mitrinović radile su u isto vreme u beogradskom NIN-u, listu koji niz godina nosi epitet nacionalistički. U poslednjih nekoliko godina u njegovoj uređivačkoj koncepciji dominantan je uticaj službi bezbednosti i kriminalnih krugova. Ljiljana Smajlović je dugo vremena, pored svog novinarskog posla, obavljala i funkciju izvršnog direktora beogradskog ogranka američke organizacije IREX, koja se bavi profesionalizacijom medija, obukom i treninzima. Upravo je ona omogućila Biljani Mitrinović da učestvuje u projektima koje je finansirao IREX. Nakon ubistva premijera Đinđića, gotovo u isto vreme, formira se nekoliko tabloida. Iza njihovog osnivanja stajale su tajne službe i prljav, netransparentan kapital. Kada je pokrenut jedan iz niza takvih tabloida – „Centar“ – Biljana Mitrinović postaje zamenik glavnog i odgovornog urednika ovog lista.

Posle dolaska Vojislava Koštunice na čelo Vlade, Željku Cvijanoviću je dodeljen projekat „Evropa“ (nedeljnik) na upravljanje, a njegova supruga postaje jedan od zapaženih autora u ovom listu. Posle kraćeg vremena i Ljiljana Smajlović napreduje u karijeri i biva postavljena na mesto glavne i odgovorne urednice lista „Politika“. Sa sobom vodi i B. Mitrinović koja postaje jedan od urednika „najstarijeg lista na Balkanu“. Ljiljana Smajlović joj poverava najvažnije redakcijske zadatke: intervju sa Vojislavom Koštunicom, autorske komentare na temu Kosova, kritike nevladinog sektora.

Toholj vodi konferenciju za medije Karadžića i Krajišnika na Palama

Ljudi umirali bez hrane, vode i struje, Cvijanović je sa stranica „patriotske“ „Javnosti“ podstrekivao srpske snage da još žešće udaraju na uništeni i izmučeni grad.

JABHOCT
 НЕДЕЉНЕ ИНФОРМАТИВНЕ
 НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ
 СРПСКЕ

Изазиа суботом

*
 Нови број „Јавности“ изашао је у Сарајеву, 19. октобра 1990. године.

*
 Оснивач: Народна скупштина Републике Српске

*
 Издавач:
 Новинско-издавачко предузеће „Јавност“

*
 Уређује редакцијски колегијум

*
 Главни и одговорни уредник:
 ЈОВАН ЈАЊИЋ

Заменик главног и одговорног уредника: Жељко Цвијановић

„Javnost“, *Vidovdan srpske vojske*, 24. jun 1995).

Zahvaljujući ovako nadahnutom pisanju i očiglednom talentu za ratnhukačko „novinarstvo“ kao i činjenici da je bio pouzdan čovek Miroslava Toholja i lojalan Radovanu Karadžiću i Ratku Mladiću, Cvijanović napreduje u službi i dobija sve „odgovornije“ zadatke: postaje zamenik urednika „Javnosti“.

„Bilo kako bilo, jedno je jasno – Bihać je ime poslednje srpske pobede... Bihać nije nikakva enklava niti sukob ograničenih razmera, već mesto na kome će, možda definitivno, srpska država (ne samo zapadna) biti ostvarena ili izgubljena.“ („Javnost“, *Lekcija iz vojne veštine*, 19. novembar 1994)

Ovako je Željko Cvijanović opisivao napade Mladićevih snaga na Bihać, jednu od najprljavijih faza bosanskog rata, operaciju u kojoj su učestvovala i „Crvene beretke“, dovedene iz Srbije za potrebe ratovanja, a zapravo radi pljačke mentalnih razmera, kojom su se obogatili plaćenici i šefovi Službe državne bezbednosti MUP-a Srbije.

„Vreme je pokazalo da su zbog dugačkog fronta i muslimanske brojne nadmoći Srbi najgora prolazili kada je ponašanje njihove vojske bilo de-

fanzivno...“ („Javnost“, *Čekajući četvrto ratno proleće*, 11. mart 1995), poručivao je Cvijanović sa stranica Karadžićeve novine.

Za Ratka Mladića, sada optuženika za genocid i najteže ratne zločine, Cvijanović je imao samo reči hvale.

„Sporazum Bobetko-Delić-Blaškić, na kraju, je dan je jasan signal koji na srpskoj strani reč daje generalu Mladiću. A, kada je, barem do sada, on imao reč, za Srbe je obično bivalo dobro...“ („Javnost“, *Čekajući četvrto ratno proleće*, 11. mart 1995)

Karadžić i Limonov: pripreme za granatiranje Sarajeva

BRANISLAV ILIĆ

Branislav Ilić, Cvijanovićev šef u ratnoj agenciji SRNA, bio je pre rata direktor Doma kulture na Palama. Napredovanje je mogao da zahvali rođenom bratu Radislavu, intimusu Radovana Karadžića, osobi na čijoj je zemlji na Palama Karadžić napravio vikendicu.

Ilić je smenjen posle rata sa položaja direktora agencije SRNA, ali je po želji Sonje Karadžić, kćerke Radovana Karadžića, postavljen na mesto prvog čoveka SDS-ove televizije „Kanal S“. O kvalitetu te televizije locirane na Palama svedoči i činjenica da joj je, zbog nacionalističkog programa koji je emitovala i raspirivanja mržnje, međunarodna zajednica zabranila rad.

Brat Branislava Ilića Radislav uhapšen je avgusta 2006. sa majorom Radomirom Kojićem (takođe Ilićev rođak) u okviru istrage o zločinačkoj organizaciji u Istočnom Sarajevu.

MIROSLAV TOHOLJ

Miroslav Toholj: sekretar Udruženja književnika BiH postao po nacionalnom ključu, izjasnivši se kao Hrvat

Miroslav Toholj je u Sarajevu došao da studira iz Ljubinja – mestašca u istočnoj Hercegovini između Trebinja i Stoca. Izvori iz Sarajeva tvrde da je pre rata uspeo da postane sekretar Udruženja književnika BiH, ali je, da bi to učinio, morao da se izjasni kao Hrvat. Kako je bila reč o jednom od položaja na koji se u višenacionalnoj Bosni i Hercegovini vodeći računa o nacionalnoj zastupljenosti biralo po ključu, i kako je mesto tada trebalo da pripadne osobi hrvatske nacionalnosti – Miroslav Toholj se, da bi dobio položaj, izjasnio nacionalno kao Hrvat. Dobio je u Sarajevu stan i afirmisao se kao pisac.

Miroslav Toholj je pred početak rata osnovao sa Ljiljanom Zelen-Karadžić, suprugom Radovana Karadžića, preduzeće „Javnost” (AD „Javnost” – 40 odsto preduzeća bilo je vlasništvo SDS-a, a po 15 odsto kontrolisali su Danilo Veselinović, visoki funkcioner SDS, Dušan Kozić, kasnije jedan od premijera Republike Srpske, Toholjev zemljak iz Ljubinja, Ljiljana Zelen-Karadžić i Miroslav Toholj). Kasnije će iz tog preduzeća biti osnovan list „Javnost” – glasilo Karadžićeve stranke SDS, koje je tokom rata izlazilo u Beogradu, a kasnije je preimenovano u nedeljne novine Republike Srpske. Glavni urednik „Javnosti” od osnivanja do postavljanja na položaj ministra informisanja Karadžićeve vlade, januara 1993. bio je Miroslav Toholj. (Cvijanović je bio zapažen autor, a njegova supruga Biljana Mitrinović bila je lektorica.)

Toholj je sa Pala vodio propagandni rat. Među brojnim ratnohušakačkim izjavama posebno se ističe ona da ubistvo 68 osoba na sarajevskoj pijaci Markale 5. februara 1994. zapravo predstavlja delo „islamskog terorizma”, jer su Muslimani sami sebe bombardovali.

Miroslav Toholj je na Palama imao još jednu dužnost: odmah po dolasku na Pale Radovan Karadžić ga je lično odabrao i poverio mu da oformi kancelariju koja je trebalo da dokumentuje zločine počinjene nad Srbima u BiH. Kancelarija, zapravo, nikada nije radila posao zbog koga je osnovana. Toholj je sva svedočenja koja je prikupio objavio 2001. u publikaciji „Crna knjiga: patnje Srba u Bosni i Hercegovini 1992 – 1995.” Republika Srpska nije imala ništa od toga, ali je Toholj uredno naplatio svoj honorar.

U štampi je tokom rata objavljeno da je Miroslav Toholj prouzrokovao smrt jedne osobe u saobraćajnom udesu na severu Crne Gore u

području Bijelog Polja i Kolašina. Autorima ove publikacije nije poznato šta se tačno dogodilo i kako je Toholj uspeo da izbegne krivično gonjenje, ali sumnjamo da je neko iz vlasti u RS intervenisao i oslobodio ga odgovornosti.

Nakon rata, Toholj postaje direktor paljanske televizije, dok je funkciju predsednika Upravnog odbora obavljao Momčilo Krajišnik, u trenutku kada ova publikacija nastaje optuženik Haškog tribunala za ratne zločine uključujući i genocid. Paljanska televizija je pod Toholjevom i Krajišnikovom dirigentskom palicom emitovala program koji je obilovao nacionalističkim parolama i ratnim pokličima. Tako je u avgustu 1997. u centralnoj informativnoj emisiji emitovan spot u kojem su vojnici NATO-a predstavljeni kao SS divizije. Muzička podloga spota bila je pesma „Lili Marlen”.

Upravo zbog ovakve uređivačke politike, nakon više apela i upozorenja da prestane da emituje ratnohušakačke sadržaje, 1. oktobra 1997. godine jedinice SFOR-a zauzele su predajnike Srpske radio-televizije na Trebeviću i Udrigovu i isključivši ih obustavile emitovanje radio i TV programa iz studija na Palama. Toholj je obavestio javnost da je studio Pale SRT bio primoran da obustavi rad zbog pritisaka i pretnji. U to vreme na videlo izbijaju i novčane afere u koje je bilo umešano i preduzeće „Javnost”, vlasništvo Miroslava Toholja i supruge Radovana Karadžića Ljiljane Zelen. Predratnih i ratnih godinama po Sarajevu i Beogradu se šušalo da je preduzeće „Javnost” uoči rata u BiH služilo za preprodaju oružja iz vojnih skladišta. Kako je prodaja oružja svugde u svetu jedan od najdelikatnijih biznisa, za ovu moguću delatnost „Javnosti” nema materijalnih dokaza.

Nakon što je smenjen sa položaja direktora paljanske televizije, priključuje se porodici koja

Predstavljanje Vens-Ovenovog plana u studiju televizije sa Pala.

od 1992. živi u Beogradu. Nekoliko godina nakon završetka rata postaje sekretar Odbora za odbranu Radovana Karadžića, u kojem blisko saraduje sa Lukom Karadžićem, bratom odbeglog haškog optuženika. Njegovo izdavačko preduzeće izdaje knjigu Radovana Karadžića, najtraženijeg haškog begunca, optuženog za najteže ratne zločine uključujući i genocid. Toholj nije ni u Srbiji prekinuo ratnohušakačku delatnost. Jedna od njegovih najčuvenijih izjava je da „rat u Bosni nije završen”.

Ni na privatnom planu Toholju u Beogradu ne ide loše. Nekoliko medija je izvestilo da se uselio u jedan stan trocifrene kvadrature u Hilandarskoj ulici, u najstrožem centru garada – stan u kojem je pre rata bilo dopisništvo sarajevskog „Oslobođenja”. No, nije Toholj „stambeni problem” rešavao tek po završetku rata. Naprotiv. U taj stan je još na početku rata uselio redakciju svoje „Javnosti”, da bi je u leto 1992. iselio i uselio svoju porodicu. Novinari „Javnosti” nastavili su da rade u tadašnjem Birou RS, a Toholj je stan otkupio.

Na partijskom zadatku: Miroslav Toholj i Božidar Vučurović, predsednik opštine Trebinje

1.2

GENOCID U SREBRENICI ZA CVIJANOVIĆA: „OSLOBAĐANJE SREBRENICE“

Genocid u Srebrenici, najgori ratni zločin u Evropi posle Drugog svetskog rata, kada je nakon što su srpske snage zauzele tu enklavu ubijeno oko 8.000 ljudi, Cvijanović je nazvao – „oslobađanjem Srebrenice“. Za njega je to bila „jedna mrlja na karti manje“.

Cvijanović je pisao:

„...**Ulazak Srba u tu neveliku varoš nije posebno ojadio ni direktne ni posredne sudionike bosanske ratne drame... Nisu previše očajavali ni Muslimani – poraz je poraz, a gladna usta manje su gladna usta manje**“ („Javnost“, *Mapa bez mrlja*, 22. jul 1995).

Hiljade ubijenih ljudi, dece, žena – za „patriotskog“ novinara Cvijanovića bila su „gladna usta manje.“ Dokle je išao ratnohuškački pohod ovog Karadžićevog novinara, svedoči i činjenica da je on u svojim tekstovima, nakon masakra u Srebrenici koji je nazvao “oslobađanjem” ovog mesta, podstrekivao Mladićeve snage da napadnu i Goražde, još jednu zaštićenu enklavu:

„...**šta će biti sa Goraždem. Ukoliko oslobode taj grad Srbi definitivno završavaju tragičnu priču o Drini... Ukoliko Vojska Republike Srpske odluči da jedan karton ‘toblerona’ podeli i u Goraždu, sva muslimanska ofanzivna nastojanja na Treskavici, Bjelašnici i Igmanu nepovratno padaju u vodu...**“ („Javnost“, *Mapa bez mrlja*, 22. jul 1995).

„Nisu previše očajavali ni Muslimani – poraz je poraz, a gladna usta manje su gladna usta manje.“

(Željko Cvijanović o genocidu u Srebrenici)

Genocid u Srebrenici za Cvijanovića je značio samo „gladnih usta manje“.

1.3

KARADŽIĆ ODLIKUJE CVIJANOVIĆA

Za zasluge u ratu i značajan doprinos ideologiji paljanskog rukovodstva, Željko Cvijanović lično od Radovana Karadžića dobija u proleće 1996. Orden Njegoša. Iako je reč o ordenu dodeljenom svim ministrima ratne vlade, mnogim građanima, ranjenicima, čak i nekim strancima, tim odličjem se okitilo tek nekoliko novinara-propagandista. Uručio ih je samo odabranima, onima sa posebnim zaslugama Radovan Karadžić lično. Jedan od takvih bio je – Željko Cvijanović.

Orden Njegoša koji je Željko Cvijanović dobio od Radovana Karadžića

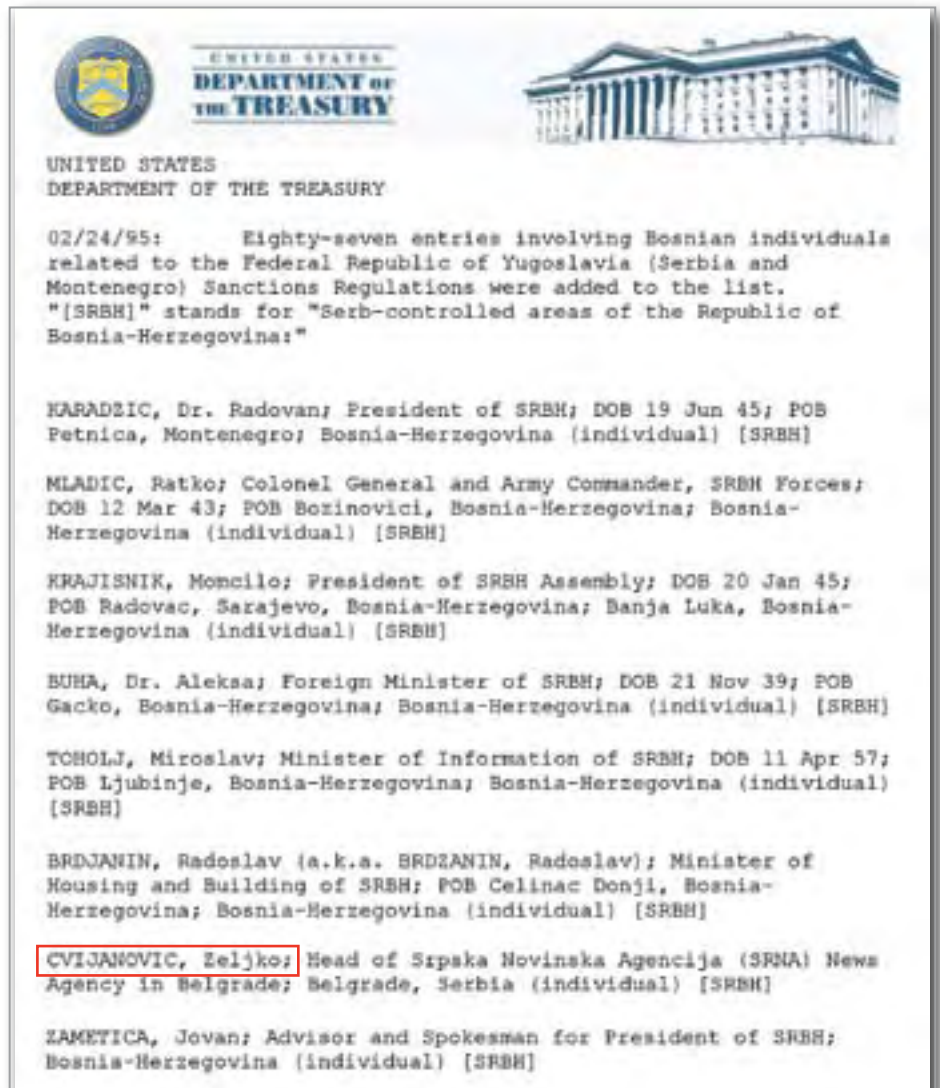
1.4

NA LISTI SA KARADŽIĆEM I MLADIĆEM

Ratnohuškački opus Željka Cvijanovića i saučesništvo u Karadžićevoj ratnoj mašineriji nisu ostali nezapaženi ni u svetu. Maja 1995. godine američko Ministarstvo za finansije stavlja mnoge bliske saradnike Radovana Karadžića na listu osoba kojima se zamrzava imovina i zabranjuje ulazak u SAD. Na spisku se našao i Željko Cvijanović.

Ni Cvijanović, kao ni njegov šef Toholj, ne brinu u vreme rata samo o „širenju istine“ nego vode računa i o tome kako i gde da se što bolje „udome“ kada borbe budu prestale. Dok mediji pod njihovom kontrolom manipulišu i podstiču narod da zauzme što više teritorije, obojica rade na tome da pređu u Srbiju.

Cvijanović tokom rata, prilikom jedne posete Jelisavete Karađorđević Palama, sreće svoju staru sarajevsku prijateljicu Isidoru Bjelicu koja se, u skladu sa svojom novom ulogom „velike beogradske dame“, nalazila u princezinoj pratnji. Domaćin Jelisavete Karađorđević bila je Biljana Plavšić. Cvijanović ovu situaciju koristi da se zbliži sa njom. Ovo svoje poznanstvo posebno će iskoristiti nakon završetka rata.

Spisak osoba iz Republike Srpske kojima je američko Ministarstvo za finansije zamrzlo imovinu na teritoriji SAD i zabranilo ulazak u tu zemlju. Na spisku se nalazi ime Željka Cvijanovića.

Karadžić, Cvijanović i Krajišnik u prostorijama agencije SRNA

2. DOLAZAK U BEOGRAD

Probijanje Karadžićeve i Mladićeve „istine“ i van granica Republike Srpske bio je prioritetan cilj ratno – huškačke medijske mašine. Željko Cvijanović, nakon uspešno obavljenog posla na Palama dolazi u Beograd na važan zadatak: da uspostavi kontakte sa beogradskim novinarima, stranim diplomatama i inostranim medijima.

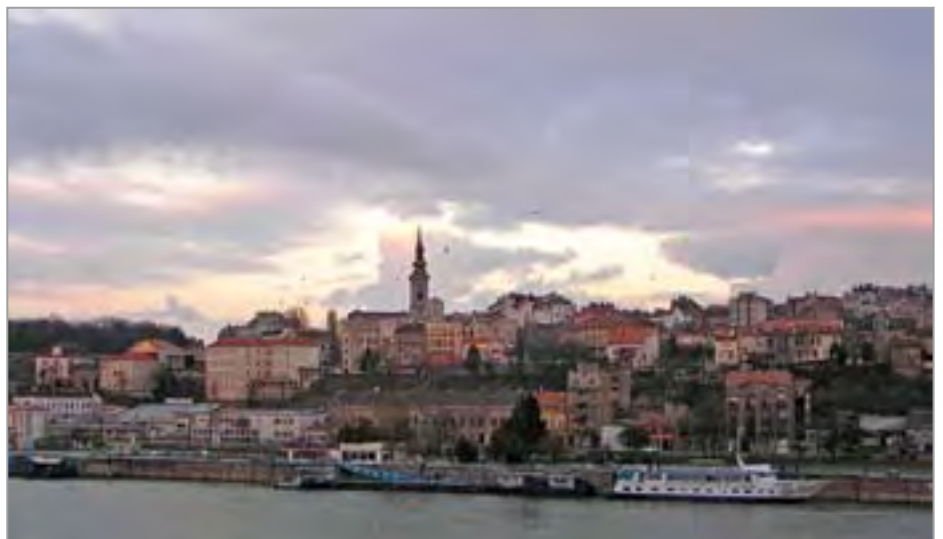
2.1

NA NOVOM ZADATKU

Raspad Jugoslavije neminovno je vodio i raspadu određenih vojno-policijskih struktura na saveznom nivou. Tako su se i obaveštajne službe bivše države podelile po nacionalnim osnovama. Paralelno su formirane nove, nacionalne službe novoformiranih vojski, policija ili parapolicija. Sedište službi koje su potpale pod kontrolu Radovana Karadžića bilo je na Palama. Bile su toliko moćne da je bilo nemoguće naći se na bilo kojoj funkciji bez saglasnosti i kontrole tih službi. Cvijanović tada dobija zadatak da iskoristi svoju diplomu profesora književnosti, kontakte iz krugova predratnih studentsko-omladinskih intelektualaca i da se približi stranim diplomatama i medijima kako bi Karadžićeva „istina“ o ratu počela da „se probija“ i van granica „srpskih zemalja“ – Republike Srpske i Miloševićeve Srbije.

Željko Cvijanović, zahvaljujući dobrim vezama sa rukovodstvom Republike Srpske (Karadžić, Krajšnik) i uz pomoć mentora Miroslava Toholja, prelazi na mesto šefa beogradskog dopisništva agencije SRNA (u isto vreme Cvijanović dobija još jednu funkciju – zamenika glavnog i odgovornog urednika u Karadžićevoj „Javnosti“). Redakcija ove agencije bila je smeštena u prostorijama Biroa Vlade RS u Beogradu, u Ulici Moše Pijade (današnjoj Dečanskoj). Biro je bio pod direktnom ingerencijom Radovana Karadžića. U istom prostoru bili su smešteni predstavnici svih Karadžićevih medija: novinske agencije SRNA, dnevnih novina „Srpsko Oslobođenje“ i „Javnost“, TV stanice „Kanal S“ koju je kasnije zabranila međunarodna zajednica.

Nakon Dejtonskog sporazuma, Cvijanović, koji

se u to vreme nalazi u Beogradu, pokušava da se infiltrira u Kabinet Biljane Plavšić, nudeći joj svoje usluge u formiranju službe za odnose sa javnošću, a pozivajući se na svoje dobre kontakte na Palama i u Beogradu. Prema svedočenju njenih bliskih saradnika, sama Biljana Plavšić bila je veoma nepoverljiva prema eventualnom Cvijanovićevom angažmanu. Nije ga direktno odbila, ali nije želela ni da odobri troškove za njegov boravak u Banja Luci. Međutim, i pored toga, Cvijanović je živio u banjalučkom hotelu, a hotelske troškove je plaćala Srpska televizija, čiji je direktor bio Miroslav Toholj. To je izazivalo podozrenje ostalih saradnika tadašnje predsednice RS. Saradnja u Kabinetu prekinuta je ubrzo nakon što je Cvijanović, u leto 1997. godine, iznenada i osiono zatražio od Plavšićeve

mesto ministra informisanja. Saradnici u njenom Kabinetu tvrde da je to uradio po direktnom nalogu bivšeg ministra Toholja, nezadovoljnog politikom predsednice Plavšić i gubitkom uticaja tvrde linije SDS u vrhu vlasti. Miloš Prica, tadašnji šef Kabineta Biljane Plavšić, svedoči da je ona odbila Cvijanovića rečima da nikada nije sreća čoveka sa toliko prepotencije, osionosti, bolesne ambicije i tako visokim mišljenjem o sebi.

Cvijanović se neobavljenog posla vratio u Beograd – na novi zadatak.

BIRO VLADE RS

Momčilo Mandić

Biro Vlade RS u Beogradu osnovan je 1993. godine odlukom Radovana Karadžića lično. Početkom 1993. na čelo Biroa dolazi Momčilo Mandić (u vreme pisanja teksta na izdržavanju devetogodišnje zatvorske kazne zbog privrednog kriminala; osim toga, Mandić je optužen za ratni zločin protiv civilnog stanovništva i zločin protiv čovečnosti). Biro je najpre bio u direktnoj ingerenciji Radovana Karadžića (1993-98), a kasnije Vlade RS. U Birou Vlade RS nalazio se i Vojni kabinet Vojske RS. Tu je, pod formom „saradnje” sa Vojskom Jugoslavije, prikupljana pomoć za haške optuženike (uz pomoć Mladićevih jataka: Jova Đoga, pukovnika Krstovića, Mladićevog telohranitelja Branislava Puhala i drugih). Kako su mediji pisali, u Birou su organizovano regrutovani plaćenici koji su upućivani u Vojsku RS. Glavni u sprovođenju ove aktivnosti bio je Jovo Đogo (u vreme pisanja ovog teksta optužen za skrivanje i pružanje pomoći haškom beguncu Ratku Mladiću). Tokom rata i po njegovom završetku Biro je posredovao u uvozu nafte u RS, prodavani su pasosi po ceni od hiljadu nemačkih maraka, trgovalo se humanitarnom pomoći i lekovima koji su pristizali za srpski narod u RS.

Raketni bacač u dvorištu vile „Bosanka“

Marta 2003, u dvorištu vile Biroa Vlade (vila „Bosanka”) na Dedinju, koju je kao rezidenciju koristila Republika Srpska, pronađen je protivavionski raketni bacač tipa „strela” (SA-7). Biro je osim vile „Bosanke” držao i prostorije u Ulici Moše Pijade (današnja Dečanska), gde su se nalazili mediji bliski Radovanu Karadžiću i SDS-u. U ovim prostorijama nalazilo se i beogradsko dopisništvo agencije SRNA, u kojem je, po dolasku u Beograd – zahvaljujući uticaju svog mentora Miroslava Toholja i lojalnosti koju je pokazao prema rukovodstvu Republike Srpske – počeo da radi Željko Cvijanović. Njegov angažman u SRNI trajao je sve do 1998. godine.

2.2

SUSRET SA TIJANIĆEM

Tijanić

Zima 1996/1997. bilo je u Srbiji vreme masovnih građanskih demonstracija organizovanih nakon što je Slobodan Milošević pokrao rezultate izbora. Početkom februara 1997. Milošević nakon tromesečnih protesta biva prinuđen da objavi *lex specialis* kojim priznaje rezultate lokalnih izbora, prema kojima je opozicija preuzela vlast u više od 80 gradova i opština u Srbiji. Aprila iste godine Aleksandar Tijanić, tek smenjeni Miloševićev ministar za informisanje, osniva dnevne novine „Građanin”. Direktor i glavni urednik je Tijanić lično, zamenik urednika Momčilo Petrović (kasnije sa Cvijanovićem učestvuje u projektu „Blic News”), a jedan od trojice pomoćnika urednika Radmilo Milanović, nekadašnji novinar sarajevskog „Oslobođenja”. Željko Cvijanović se tokom boravka u Beogradu povezuje sa Milanovićem – svojim novinarskim uzorom. Milanović pomaže Cvijanoviću da stupi u kontakt sa Aleksandrom Tijanićem i Ljiljanom Ugrića-Smajlović (nekadašnjom urednicom „Oslobođenja”, jedno vreme zaposlenom i u „Vremenu”), osobama koje će u kasnijoj fazi značajno opredeliti Cvijanovićevu karijeru.

Junu 1997. Cvijanović, iako u to vreme šef beogradskog dopisništva agencije SRNA, postaje urednik u Tijanićevim novinama i na tom mestu ostaje do septembra. Cvijanović se pisanjem „Građanina” sveti Biljani Plavšić, napada njenu novoosnovanu stranku SNS, i to preko novinara bliskog SDS-u Slobodana Vaskovića, koji je u to vreme bio dopisnik „Građanina” iz Banja Luke (Vasković je danas dopisnik „Evrope” iz Banja Luke i urednik lista „Patriot” bliskog SDS-u).

Poreklo kapitala za osnivanje ovih novina nije poznato autorima ove publikacije. Postojale su informacije po kojima je jedan od finansijera ovog Tijanićevog projekta bio biznismen Bogoljub Karić, takođe ministar u bivšem režimu i kućni prijatelj porodice Milošević-Marković, a da je zapravo glavni kapital dolazio od Momčiča Mandića, šefa Biroa Vlade RS (Mandić će posle 5. oktobra biti glavni finansijer novina koje su vodile medijsku hajku protiv Vlade Zorana Đinđića).

„Građanin” je štampan na desetak strana i predstavljao je zapravo sredstvo za kompromitaciju odabranih ličnosti. Tijanić je u redovnoj kolumni nazvanoj „Ex ministar” iz dana u dan napadao ljude po preciznoj matrici: meta su bili oni koji su tada bili bliski Miri Marković (zauzeli prethodnu Tijanićevu poziciju), oni prema kojima je on osećao socijalnu zavist i ljubomoru, kao i oni koji su bili odbačeni ili su bili u nemilosti vladajućeg bračnog para Milošević-Marković. S druge strane,

Prijateljstvo: M. Marković i A. Tijanić

Tijanić je pokazivao naročite simpatije prema tadašnjem načelniku Službe državne bezbednosti Jovici Stanišiću, haškom optuženiku Radovanu Karadžiću i samoj Miri Marković.

Projekt „Građanin” trajao je šest meseci, a onda je propao. U najzapaženije uređivačke poduhvate treba ubrojati: sistematsko rušenje koalicije „Zajedno” i forsiranje rascepa između Vuka Draškovića, sa jedne, i Vesne Pešić i Zorana Đinđića, sa druge strane, kao i čuveni „slučaj Kasandra”, kada su novinari ovog lista u potpunosti izmislili događaj i o njemu pisali danima. Afera „Kasandra” je bila pokušaj da se plasiranjem senzacionalističke informacije o događaju koji se nije desio, kako-tako zaustavi pad ionako slabog tiraža i spase projekat „Građanin”. Međutim, i uprkos ovoj manipulaciji „Građanin” je uskoro ugašen.

„GRAĐANINOVA” ŠKOLA NOVINARSTVA: SLUČAJ „KASANDRA“

„IZMISLI DOGAĐAJ, ISPLATI SE!”

U vreme kada je „Građaninu” padao tiraž i kada se naziralo gašenje lista jer je novac dobijen od finansijera bio gotovo potrošen, ekipa okupljena oko glavnog urednika Aleksandra Tijanića i Željka Cvijanovića odlučuje da po bilo koju cenu dođe do „ekskluzivne informacije”, „senzacije”, bilo čega što bi pomoglo zaustavljanju pada tiraža i pokušaju preživljavanja. Kako ni jednu ekskluzivnu i atraktivnu vest nisu bili u stanju da nabave sami, odlučili su da je izmisle.

IZMIŠLJEN DOGAĐAJ I INICIJALI Ž.C. I V.T.

Cvijanović i njegove kolege „kreiraju” senzaciju tako što na stranicama ovoga lista danima pišu o događaju koji se nikada nije desio – navodnom napadu nožem na zvezdu latinoameričke sapu-

Tijanić Cvijanović

nice „Kasandra“, tada popularne u Srbiji. Iz dana u dan na naslovnim stranama ovih novina konstruisana je priča o „atentatoru“ na Kasandru koga su „telohranitelji uhapsili“ i o „anonimnim izvorima“ koji su svedočili o „napadu“. Sve je bilo apsolutna izmišljotina. Jedina tačna činjenica bila je to da je latinoamerička glumica zaista posetila Beograd; sve ostalo – „atentator“, „napad“, „anonimni građani“ i ostali detalji koje su kreatori ove novinarske manipulacije ubacili („fotoreporter“ koji je snimio incident ali su mu snimci kasnije „oduzeti“), ne bi li priču učinili verodostojnijom – izmišljeno je. Za ovu priliku Cvijanović i njegove kolege dodelili su atentatoru inicijale V.T. (za ovu manipulaciju korišćeni su inicijali Vojislava Tufegdžića, jednog od

Petrović Tufegdžić

urednika u „Građaninu“). Kako bi od celog slučaja bila napravljena afera koja će zaokupljati pažnju javnosti, u narednim brojevima su u priču ubacivani novi izmišljeni detalji i podaci o izmišljenom atentatoru: izmišljeni intervju sa njegovom porodicom, izmišljeni podaci iz njegove biografije, izmišljene reakcije „anonimnih izvora“. U priču je ubačen i sused „atentatora“. Njemu je dodeljeno ime Željko C. (kao i V. T. i Željko C. je bila interna, redakcijska „igra“ i predstavljao je Željka Cvijanovića). Da bi ceo slučaj dobio verodostojnost, autori teksta navodno kontaktiraju sa Ministarstvom za informisanje, ali „ne dobijaju odgovor“... Ovaj slučaj je bio udarna tema „Građanina“: ispunjavao je naslovne i čitave unutrašnje strane. Čitaoci su iz dana u dan pratili događaje oko „napada na Kasandru“, komentarisali su i prepričavali, nesvesni o kakvoj je manipulaciji i izmišljotini reč. Kada je ekipa iz „Građanina“, predvođena Tijanićem, Momčilom Petrovićem i Željkom Cvijanovićem, htela da se izvuče iz priče, pokušala je da čitav slučaj obesmisli ubacujući neke detalje o navodnom autoru teksta (opet izmišljenom), dodelivši mu ime „Goran Gvozdić“. Inicijatori i autori ove manipulacije tada su dodavali besmislene detalje o psihičkom stanju „novinara Gvozdića“ („autora teksta o Kasandri“), tražeći izlaz iz ove izmišljotine kojom su zaludživali svoje čitaoce.

Uredništvo „Građanina“ danima je „zaludživalo“ čitaoce izmišljenim događajem

ANONIMNI IZVOR – OSNOVA NARUČENOG NOVINARSTVA

Sučaj „Kasandra“ indikativan je za novinarsku karijeru Željka Cvijanovića, jer će njegov kako novinarski tako i urednički rad u budućnosti biti obeležen izmišljanjem događaja, konstruisanjem afera, neargumentovanim optuživanjem i podmetanjem. Budući da su posle „slučaja Kasandra“ i besramne manipulacije javnošću autori prošli nekažnjeno, „anonimni izvori“, događaji koji se nikada nisu desili, detalji koji su izmišljeni samo da bi kasnije verodostojnije podržavali konstrukcije bili su prisutni u svakom od kasnijih „projekata“ raznih vojno-bezbednosno-obaveštajnih centara u kojima je Cvijanoviću dodeljivana urednička funkcija.

„EKSTRA MAGAZIN“

„Ekstra magazin“ je još jedan u nizu medij-sko-obaveštajnih projekata („Reporter“, „Nacional“, „Prst“, „Ekskluziv“...) koje su pokrenuli ljudi bliski Momčilu Mandiću i vojnim obaveštajnim strukturama. Vlasnik „Ekstra magazina“ Jovica Jole Petković, poreklom je iz Tuzle, tokom rata radio je u Pres centru Istočnobosanskog korpusa Vojske RS. Petković 1996. pokreće ove nedeljne novine. Željko Cvijanović paralelno sa uredničkim angažmanom u agenciji SRNA, počinje da saraduje i u „Ekstra magazinu“. U trenutku kada nakon smene vlasti u RS i dolaska Milorada Dodika na čelo vlade RS, Cvijanović dobija otkaz u SRNI on pojačava svoj angažman u „Ekstra magazinu“. Kolumne u ovim novinama koristi za obračun sa Miloradom Dodikom i njegovom vladom na isti način na koji će se nekoliko godina kasnije obračunavati sa Zoranom Đinđićem.

Cvijanović, posle 5. oktobra, sa pozicija urednika u „Ekstra magazinu“ nastavlja da objavljuje tekstove čiji je osnovni cilj da kompromituju pojedine ljude. U periodu posle pada Miloševića Cvijanovićeve meta postaje Zoran Đinđić.

Kada je počelo suđenje za ubistvo premijera Đinđića u „Ekstra magazinu“ se plasiraju razne teorije zavere i neistine, sa ciljem da se podriva optužnica za ubistvo premijera.

LJILJANA UGRICA-SMAJLOVIĆ

Ljiljana (devojačko Ugrica) Smajlović, rođena je u Sarajevu, u porodici vojnih lica (majka, medicinska sestra po činu potpukovnik, a otac civilno lice u službi JNA). Pre rata bila je urednica sarajevskog „Oslobođenja“. U jeku priprema za rat u Hrvatskoj, Smajlovićka je izveštavala za ovaj sarajevski list sa vukovarskog ratišta, kao i sa srpskog referenduma u Kninu. U sukobu u Hrvatskoj bila je otvoreno na strani JNA, Raškovića i Miloševića. Pojedine njene sarajevske kolege tvrde da se, ponekad „bitkom za plebiscit“, avgusta 1990. kada se u Kninu glasalo o srpskoj autonomiji, i sama priključila glasanju. Početkom devedesetih Ljiljana Smajlović, kao član SK BiH i pouzdani partijski kadar, odlazi u Brisel u svojstvu spoljnopolitičkog izveštača „Oslobođenja“ (kolege Ljiljane Smajlović tvrde da je ona bila izuzetno poverljiv partijski kadar i da su je, kada su se dešavali važni sastanci CK SKJ, bez obzira na to što je postojalo beogradsko dopisništvo, slali u Beograd da sa tih skupova izveštava).

Kada je počeo rat u Bosni, Ljiljana Smajlović odlazi u Beograd gde se zapošljava u nedeljniku „Vreme“. Njen dolazak u ovaj list izazvao je otvorene nesimpatije pojedinih njenih kolega iz ove redakcije, posebno Stojana Cerovića, Miloša Vasića i Petra Lukovića. Njen prvi tekst za „Vreme“ – o novinarima „Oslobođenja“ koji su se, navodno, priklonili „islamskoj opciji“ – izazvao je pravi šok među saradnicima „Vremena“. Vlastimir Mijović, dopisnik „Oslobođenja“ iz Moskve, istovremeno čovek koji je pisao za „Vreme“, prestao je da piše za ovaj nedeljnik, revoltiran tim tekstom. Suptilnim metodama kojima je konstantno relativizovana uloga Ratka Mladića i Radovana Karadžića u ratu u Bosni, Ljiljana Smajlović je iritirala kako čitaoce, tako i svoje kolege. Pisanje za „Vreme“ omogućilo je Smajlovićki da uspostavi kontakte sa američkim diplomatama. Upravo zahvaljujući tim kontaktima Ljiljana Smajlović je uz podršku „Vremena“ dobila dve stipendije „Alfred Friendly Press“ i „Woodrow Wilson International Center for Scholars“, kako bi „istraživala poreklo rata u Bosni“.

Smajlovićka se iz Amerike vraća u „Vreme“ (interesantan je detalj da je po odlasku iz Sarajeva i dolasku u „Vreme“ pisala i govorila na ijekavici. Nekoliko godina kasnije, kada se u Beogradu nametnula kao „nepristrasna“ analitičar i urednik, potpuno je prilagodila svoj način govora i za sve svoje analize u mnogobrojnim televizijski nastupima koristila je ekavicu).

Nakon angažmana u „Vremenu“ i sticanja legitimacije „analitičara“ Ljiljana Smajlović prelazi u „Evropljanin“ kod Slavka Ćuruvije na mesto spoljnopolitičkog urednika. Imidž izgrađen u „Vremenu“ – nikad ekstremna, uvek „analitična“ ali

„patriotski“ orijentisana – Ljiljana Smajlović razvija i u „Evropljaninu“ da bi kulminirale njene „ekspertske“ sposobnosti zapravo u trenutku kada ova nekadašnja Sarajka postaje jedan od urednika nacionalističkog NIN-a. Relativizovanje zločina, „analitičko“ promišljanje na temu svrsishodnosti Haškog tribunala, spekulacije o stvarnim krivicama onih koji su počinili ratne zločine postaje trend koji Ljiljana Smajlović zastupa sve do današnjih dana. Imidž „analitičara – patriote“ pomaže joj da se u svim medijima, kako elektronskim tako i štampanim, nametne kao osoba koja tumači rat u Bosni, objašnjava ko su „žrtve a ko zločinci“, analizira spoljnopolitičke prilike. Njenu ninovsku fazu komentarisle su i nekadašnje kolege iz Bosne. Tako je jedan od njenih nekadašnjih novinarskih mentora Gojko Berić izjavio: „Ljiljana Smajlović, predratna vedeta ‘Oslobođenja’, našla je u ‘novom’ NIN-u idealno mjesto za sebe. Jer njoj se vjerovalo: rođena je u Sarajevu, došla je iz Bosne, te sve što bude pisala o ratu u njoj domovini čitaocima NIN-a djelovat će krajnje objektivno. Ljilja je pisala i pisala, ali tako kao da je rođena u Čačku, kao da Bosne nikada nije vidjela, osim što je o njoj nešto slušala od Dobrice Ćosića i srpskih akademika tipa Milorada Ekmečića.“

Lj. Smajlović u karikaturi Predraga Koraksića

Nakon petooktobarskih promena Ljiljana Smajlović se uz pomoć svojih prijatelja iz DSS, posebno predsednika te stranke, Vojislava Koštunice pozicionira društveno i profesionalno. Tadašnji predsednik SRJ Koštunica Ljiljanu Smajlović postavlja za člana „Komisije za istinu i pomirenje“. U to vreme ona već ima svoju kolumnu u NIN-u, koju je najčešće koristila tako što je hvalila „mudru“ politiku Vojislava Koštunice a napadala tadašnjeg premijera Zorana Đinđića i poteze njegove Vlade. Analize Ljiljane Smajlović ne završavaju samo na stranicama NIN-a. Ona je „ugledni analitičar“ mnogih medija a posebno onih koje je pomagala sa pozicija direktorke u IREX (američka organizacija koja finansijski stimulise razvoj medija). Činjenica da je bila u mogućnosti da ključno utiče na finansijsku situaciju pojedinih medija, da određuje ko će od novinara učestvovati u projektima koje je finansirao IREX, ko će dobiti stipendiju načinila je od Ljiljane Smajlović izuzetno moćnu osobu u novinarskim krugovima. U medijima je imala svoje favorite koje je forsirala preko IREX-a i tako stvarala novinarske lobije. Za Ljiljanu Smajlović, ali i mnoge njene kolege, činjenica da „sedi na dve stolice“ (IREX i mediji u kojima je radila) nisu predstavljali očigledan sukob interesa. Za to vreme ona je u NIN-u „rušila novi svetski poredak“,

objašnjavala „pravu prirodu“ rata u Bosni. Posebno je bio zapažen njen tekst (o tome su pisali i sarajevski mediji) napisan nakon objavljivanja snimka egzekucije Bošnjaka u Trnovu, koju su počinile paravojne formacije „Škorpioni“. Tekst Ljiljane Smajlović je pratila slika „Škorpiona“ ispod koje je bilo napisano „ko su žrtve, a ko dželati“. Ovaj tekst je izazvao zgražavanje u Sarajevu, posebno imajući u vidu da je ova nekadašnja Sarajka porodično, preko bivšeg muža i sina, vezana za Srebrenicu (Smajlović su Bošnjaci poreklom iz Srebrenice). Ipak neka svoja sarajevska prijateljstva Smajlovićka je negovala. Kada je u Beogradu januara 2002. godine uhapšen Alija Delimustafić (bivši ministar unutrašnjih poslova BiH) zbog nelegalnih radnji, sa njim je pritvoren i Mlađo Novaković, predratni ugostitelj iz Republike Srpske. Upućeni kažu da je Ljiljana Smajlović bila prva koja se našla Novakovićevoj supruzi, i svojoj dobroj prijateljici Snježani Rakočević, nekadašnjoj novinarki „Oslobođenja“.

Nakon dolaska Vojislava Koštunice na mesto premijera, nova vlast pravi plan kako da preuzme dnevni list „Politika“. Za predsednika Upravnog odbora ovih novina biva imenovan Matija Bečković, za člana Emir Kusturica, za direktora Bečkovićev zet Srđan Janičijević, a za glavnu urednicu Ljiljana Smajlović, koja u redakciju dovodi svoje proverene kadrove. Među njima se našla i Biljana Mitrinović, supruga Željka Cvijanovića, nekadašnja lektorka Karadžićevih novina. Smajlovićka dovodi u redakciju „najstarijeg lista na Balkanu“ i novinare koji su bili urednici u „Reporteru“ (Milorad Vesić, Vladimir Radomirović i Dragana Matović, Radomirovićeva supruga), novinama koje su bile pod direktnim uticajem Uprave bezbednosti Vojske i koje su vodile hajku na Zorana Đinđića i njegovu vladu. Ljiljana Smajlović otvara stranice „Politike“ za sve one koji su bili dežurni napadači bivše vlasti, a pisali su panegirike o sadašnjem premijeru (Slobodan Antonić i Đorđe Vukadinović). „Politika“ postaje mesto sa koga se lansiraju napadi na sve neistomišljenike Koštuničine vlade, posebno na nevladin sektor i predstavnike civilnog društva, bivše saradnike premijera Đinđića, rukovodstvo Crne Gore, Haški tribunal itd. Saradnici Ljiljane Smajlović tvrde da je kao urednica posebno fokusirana na pitanja Haga i suđenje za ubistvo premijera Đinđića. Kontrola i prekrjanje tekstova koji se bave ovim temama postaju njen prioritet. Svaki propust, kako svedoče „Politikini“ novinari Smajlovićka bi propratila izlivima nezadovoljstva – i to na čistoj ijekavici.

Ko su žrtve, a ko dželati, pitala se Lj. Smajlović.

3. „PRANJE“ BIOGRAFIJE

Angažman Željka Cvijanovića u medijima koje je finansirala međunarodna zajednica pokazao se kao idealna prilika za „pranje“ njegove profesionalne biografije. Bila je to prva stepenica na putu od novinara – ratnog huškača do „uglednog“ analitičara.

Procena međunarodne zajednice da će posle Dejtona i poraza na lokalnim izborima uspeti da kontroliše Miloševića pokazala se pogrešnom. Milošević se, naime, nije nimalo promenio. Nastavio je svoju represivnu i diktatorsku politiku. Takvim načinom vladanja on je ujedinio protiv sebe mnoge, pa i one srpske nacionaliste koji mu nisu oprostili „blokadu na Drini“ 1994. i osion, nipodaštavajući odnos prema rukovodstvu Republike Srpske.

Željko Cvijanović je pripadao onom delu pristalica Republike Srpske i srpskih nacionalista koji su Miloševiću zamerili to što nije ispunio cilj: potpunu pobjedu u ratu. Samim tim, pisanje protiv Miloševića Cvijanoviću nije palo teško; posebno ako se ima u vidu da je on na taj način pokušavao da opere svoju ratnohuškačku biografiju, postajući jedan od „kritičara“ Miloševićevog režima. Idealna prilika za njegov novi novinarski angažman ukazala se u medijima koje je finansirala međunarodna zajednica „Reporteru“, „Danima“, IWPR.

Od Karadžićevog novinara do „nezavisnog“ analitičara

3.1 „REPORTER“

„Reporter“ je okupio oko sebe grupu novinara od kojih su neki imali veoma impresivne biografije i veliki ugled u međunarodnoj zajednici. Međutim, u samoj redakciji bilo je i onih koji su se bavili novinarstvom, a zapravo su bili aktivni saradnici Vojne službe bezbednosti – presudnog faktora u osnivanju ovog nedeljnika. Autori ove publikacije su, tokom prikupljanja materijala, od brojnih poznavalaca medijske scene područja nekadašnje Jugoslavi-

je čuli ocenu da „Reporter“, pored nekadašnjeg YUTEL-a, predstavlja najuspešniji medijski projekat Vojne bezbednosti. Pristup obaveštajaca formiranju „Reportera“ bio je takav da mnogi učesnici ovog projekta nisu ni bili svesni da iza tog nedeljnika zapravo stoji medijski tim Uprave bezbednosti Vojske Jugoslavije. U kasnijim vojno-obaveštajno-medijskim projektima, kao što su bili TV „YU Info“ ili dnevni list „Dan“, Vojna bezbednost čak nije ni krila svoju ulogu. Mod-

el po kojem je napravljen „Reporter“ bio je jednostavan: trebalo je okupiti grupu novinara i osnovati „proevropski“ orijentisane novine, čiju će okosnicu sadržaja činiti kritika tadašnjeg režima u Beogradu. Kako u Srbiji nije bilo mogućnosti da se pokrene još jedan takav list, on se osniva u Banja Luci, i to u privatnoj kući Grujice Šapića, aktivnog vojnog lica, organa Uprave bezbednosti Vojske Jugoslavije. Šapić, direktor novoosnovanog lista, oficir JNA poreklom iz regiona Podrinja,

ušao je u oružane snage RS kada je započeo rat u Bosni. Kao aktivno vojno lice tokom tog rata neometano je putovao u Hrvatsku, gde se nalazio sa novinarom Pericom Vučinićem, osnivačem „Reporter“a. Sada pokojni Vučinić kasnije će postati glavni i odgovorni urednik „Reporter“a. Neformalni predstavnik ovog lista u Beogradu i osoba od najvećeg poverenja Grujice Šapića bio je Zdravko Vučković, oficir Vojne službe bezbednosti. Cilj ovog projekta bio je da se diskredituje tadašnja legalno izabrana vlada Milorada Dodika koja je ugrožavala interese mafijaško-bezbedonosno-profiterskog lobija u samoj Upravi bezbednosti Vojske Jugoslavije i u njenim ograncima van Srbije i Crne Gore. Uređivački koncept koji se zasnivao na kritici Miloševića, ali i delova Vojske, bio je posledica stvarnog animoziteta između različitih frakcija, što u okviru Vojske RS, što unutar Vojske Jugoslavije, a posebno u obaveštajnim službama.

U tom smislu značajno je spomenuti da blisku vezu sa službama bezbednosti tada imaju ljudi iz okruženja Momčila Mandića, šefa Biroa RS u Beogradu. To se pre svega odnosi na njegove poslovne partnere i ideološke istomišljenike poput Jovice Joleta Petkovića, čoveka koji će finansirati mnoge dnevne i nedeljne listove, kako u Republici Srpskoj, tako i u Srbiji. Upravo će tandem Mandić – Petković stajati iza skoro svih medijsko-obaveštajnih projekata kao što su: „Ekstra magazin“ (šef beogradskog dopisništva bio je Željko Cvijanović), „Prst“, ili pak dnevni listovi poput „Nacionala“ u Srbiji, koji je nakon ubistva premijera Đinđića, tokom vanrednog stanja, odlukom pravosudnih organa zatvoren.

Momčilo Mandić

Jovica Joleta Petković

Projekt „Reporter“ je funkcionisao tako što su vlasnici ovog lista – krijući se iza imena nekih uglednih novinara, kojima su pružali mogućnost da pišu slobodno, za pristojne honorare – vodili suptilne ratove i hajke protiv svojih neistomišljenika, pre svega onih koji su ugrožavali njihov kapital i poslovne pozicije. Uticaj „Reporter“a bio je sve veći i u jednom trenutku je prerastao i optimističke početne zamisli o značaju i uticaju koji bi ove novine mogle da imaju u javnosti Srbije. To posebno dolazi do izražaja posle 5. oktobra 2000, kad taj list vidno potpada pod uticaj ljudi iz kabineta Vojislava Koštunice i njegovih savetnika. Tako „Reporter“ postaje sredstvo za rušenje Vlade Zorana Đinđića, izmišljanjem i lansiranje afera, plasiranjem laži i diskreditacijom legalno izabrane vlasti.

Vladimir Radomirović, Perica Vučinić („Reporter“) i Đorđe Mamula (DSS)

„Reporter“u su finansijski podržavali međunarodni fondovi i organizacije – oni isti koji su, s druge strane, pomagali opoziciju i borbu protiv Miloševićevog režima. Ovakav povoljan tretman među donatorima ove novine su imale zahvaljujući činjenici da su u redakciji sedeli i pojedini novinari izuzetnog profesionalnog ugleda, koji su bili podložno uvučeni u ovaj medijsko-obaveštajno-politički projekt. Mnogi od njih su, kada su saznali koja je prava uloga ovog lista, napustili redakciju „Reporter“a. Podrška inostranih fondova koju je ovaj list uživao bila je važna i zbog toga što se na taj način sticao međunarodni ugled. Tako je nekima, poput Željka Cvijanovića, ali i drugih novinara-saradnika Vojne službe bezbednosti, činjenica da su deo redakcije koju podržavaju značajni donatori sa Zapada poslužila da operu svoje biografije. Na taj način su pojedinci koji su samo nekoliko godina ranije huškali na rat, veličali Karadžića i Mladića i tvrdili da je Srebrenica „oslobođena“ dobili ne samo aboliciju od međunarodne zajednice, već i potvrdu da su „borci za demokratiju“.

U periodu posle pada Miloševića posebno će doći do izražaja zaštita koju su pojedini novinari „Reporter“a uživali, naročito od profesionalnih novinarskih udruženja. „Reporter“, naime, nakon 5. oktobra 2000, počinje pod plaštom borbe za slobodno novinarstvo da vodi pravu hajku protiv Zorana Đinđića i njegove Vlade. Novinari koji su imali značajnu ulogu u plasiranju lažnog spiska za Hag, u podmetanjima i u stvaranju afera nisu čak ni opomenuti od profesionalnih udruženja, već su, naprotiv, bili nagrađeni novim značajnijim, novinarskim angažmanima. Tako su, na primer, dvoji-

Vladimir Radomirović Milorad Vesić

ca urednika u „Reporteru“, Vladimir Radomirović i Milorad Vesić, po gašenju ovog lista prešli na još značajnije funkcije i to u RTV B92, mediju koji važi za simbol profesionalnog i slobodnog novinarstva. U vreme pisanja ove publikacije njih dvojica su urednici najstarijeg i najznačajnijeg dnevnog lista u Srbiji – „Politike“ (glavni i odgovorni urednik „Politike“ postala je u međuvremenu Ljiljana Ugrića-Smajlović, a udarni novinari za delikatne „nacionalne“ i političke teme postali su Biljana Mitrinović, supruga Željka Cvijanovića, i Dragana Matović, supruga Vladimira Radomirovića koja je nekada bila novinar mafijaškog lista „Balkan“).

Tokom 1997. godine Željko Cvijanović postaje član redakcije tog banjalučkog lista i 1997. dobija priliku da u „Reporteru“ sebe predstavi u novom svetlu i pripremi se za nove zadatke koje će mu Služba i politički sponzori dodeliti.

Glavna meta Cvijanovićevih napada u „Reporteru“ bio je pre svega Milorad Dodik, ali su to bili i Biljana Plavšić i čelnici opozicije u Srbiji, prvenstveno Zoran Đinđić. S druge strane, Ratko Mladić, optuženik za genocid i ratne zločine, prema Cvijanovićevim kriterijumima bio je „dobar Srbin“.

„General Ratko Mladić je tako ostao zabeležen kao, istina, dobar Srbin...“ („Reporter“, *Partizani i četnici u VRS: Geneza sukoba*, 10. septembar 1997).

Predsednici RS Biljana Plavšić Cvijanović zamera bliskost sa međunarodnom zajednicom.

„Okružena je predstavnicima međunarodne zajednice koji je tretiraju kao jednogodišnju biljku“ („Reporter“, *Geneza sukoba*, 10. septembar 1997).

Kada Biljana Plavšić u jesen 1998. gubi izbore i predsednik Republike Srpske postaje Nikola Poplašen, Šešeljev radikal, Cvijanović se o njegovom političkom profilu izuzetno pozitivno izražava:

„...mnogo više legalista nego emotivac i zato je mnogo manje konfliktna tip nego Vojislav Šešelj... Poplašen je jedini srpski radikal koji se suprotstavljao Šešelju i koga još drži mesto...“ („Reporter“, *Nikad više one vlasti*, 28. septembar 1998).

Međunarodna zajednica je Poplašena smenila sa mesta predstavnika.

Milorad Dodik

28. februar 1999).

Dodik je Cvijanovića u jednom intervjuu optužio da je plaćenik i da je sitni špekulant „koji bi za 500 maraka napisao sve što se od njega traži“. Cvijanović mu je čak na dve strane „Reportera“ uputio otvoreni „Odgovor“.

Dok je o Ratku Mladiću i radikalnu Poplašenu Cvijanović imao pozitivno mišljenje, stavovi o liderima srpske opozicije bili su potpuno suprotni:

„Da bi se ovi ujedinili (opozicija u Srbiji), ili Vuku Draškoviću ili Đinđiću moralo je da smrkne. Desilo se ovom drugom... U hazarderskoj igri bez izgleda na uspeh Đinđić nije svoj kredibilitet trošio samo u stranci, nego i u Savezu za promene“ („Reporter“, *Opozicija kod Vuka: ujedinjenje ili smrt*, 19. januar 1999).

„Poslednjeg vladara, koji je bar u nečemu podsećao na Đinđića, Srbi su bacili kroz prozor“ („Reporter“, *Hag i pregovori – strategija Babuška*, 2. jun, 1999).

Zoran Đinđić

Kada je Zoran Đinđić 1999, za vreme bombardovanja, poslao poruku međunarodnoj zajednici da mirovni sporazum sa Srbijom treba da sadrži i zahtev za smenu Miloševića, Cvijanović je komentarisao da „je Đinđić svoju hrabru izjavu dao iz Podgorice“ i „ukoliko Milošević ne izdrži ubitačni finiš, moraće doslovno da kapitulira i tu bi se mogao ovaj diti ambiciozni Đinđić ili neko drugi od nebrojanih stranačkih lidera koji su za postmiloševićevsku eru ponudili da se žrtvuju Zapadu prije nego što su ovi i sastavili širi spisak kandidata“ („Reporter“, *Spasavanje redova Slobe*, 14. maj 1999).

Međutim, kada je Tužilaštvo Haškog tribunala odlučilo da podigne optužnicu protiv Miloševića i njegovih saradnika, Cvijanović je takav potez osudio:

„...Još manje je onih, posebno u Srbiji, koji

Za Milorada Dodika, predsednika Vlade RS, Cvijanović ima samo uvrede i optužbe:

„Dodik za to vreme deluje kao čovek koga su istog dana u laži uhvatile i žena i ljubavnica“ („Reporter“, *Pokupite leševe*,

ULOGA „REPORTERA“ U POBUNI „CRVENIH BERETKI“

Jovica Krtinić, Vladimir Radomirović, Aco Tomić, Đorđe Mamula

Uloga „Reportera“ u pobuni „Crvenih beretki“ koju je predvodio Milorad Ulemek (kada je nastajala ova publikacija osuđeni za ubistvo premijera Đinđića) ostaće upamćena kao jedna od najnečasnijih „novinarskih“ epizoda na ovim prostorima.

Nedeljnik „Reporter“ pisao je, naime, još juna 2001, da je Haški tribunal zainteresovan za većinu policijskih funkcionera iz Srbije. Tako u ovim novinama 7. juna 2001. biva objavljen tekst „Stupica za Legiju“, a nekoliko dana nakon završetka oružane pobune JSO-a, 21. novembra 2001, isti list, na čijem je čelu u to vreme Vladimir Radomirović, objavljuje izmišljeni spisak sastavljen od imena 362 policajaca koji bi navodno trebalo da budu izručeni Haškom tribunalu. Spisak je napravljen tako što su prepisane liste odlikovanih, ranjenih ili poginulih policajaca, objavljujane u „Službenom listu“ i ostalim novinama, ali i uvidom u arhive Vojnomedicinske akademije u Beogradu. Nekoliko dana kasnije, preko istog lista, Vladi je poručeno da spreči neku novu pobunu unutar JSO-a, što je trebalo da bude poruka vlastima da ne mogu kontrolisati sve delove MUP-a. Pet godina posle objavljivanja „Reporterovog“ spiska, krajem decembra 2006. godine, Slaviša Lekić, nekadašnji urednik ovog nedeljnika, izjavio je u emisiji „Insajder“ TV B92 da su spisak od 362 policajaca koje navodno traži Haški tribunal dobili iz Vojne službe bezbednosti. Glavna veza sa Službom bio je Jovica Krtinić, danas urednik u „Kuriru“, koji je ovaj lažni spisak i doneo u redakciju. Značajnu ulogu u objavljivanju spiska imao je i tadašnji advokat „Reportera“ i poslanik DSS Đorđe Mamula. U to vreme na čelu Uprave bezbednosti Generalštaba VJ (Vojno bezbednosna služba), od koje je i potekao spisak, bio je general Aco Tomić, a služba je bila pod formalnom kontrolom predsednika SR Jugoslavije i Demokratske stranke Srbije Vojislava Koštunice,

kada je pisan ovaj tekst premijera Srbije. Pravi razlog pokušaja državnog udara, u čemu su „beretke“ dobile podršku i od samog predsednika SRJ Vojislava Koštunice, bio je zapravo pokušaj Ulemeka da na najvažnija mesta u MUP postavi svoje ljude i da sebe spase pravosudnog progona za višestruko ubistvo na Ibarskoj magistrali, oktobra 1999, i za druge zločine. Godinu dana pre nego što će i u Srbiji lansirati lažni spisak navodno tajno optuženih policajaca pred Haškim tribunalom, list „Reporter“ je septembra 2000, godine objavio sličan spisak koji navodno tajno optuženih ljudi iz Bosne i Hercegovine.

su, posle poternice za Miloševićem i još četvoricom visokih srpskih funkcionera, uvereni kako je odluka iz Haga utemeljena pravno, a ne politički“ („Reporter“, *Strategija babuška*, 2. jun 1999).

Upravo će haška optužnica protiv Miloševića biti razlog zbog kojeg je Željko Cvijanović formalno napustio redakciju „Reportera“: kada je krajem aprila 2000. godine Stejt dipartment objavio poternicu za Miloševićem,

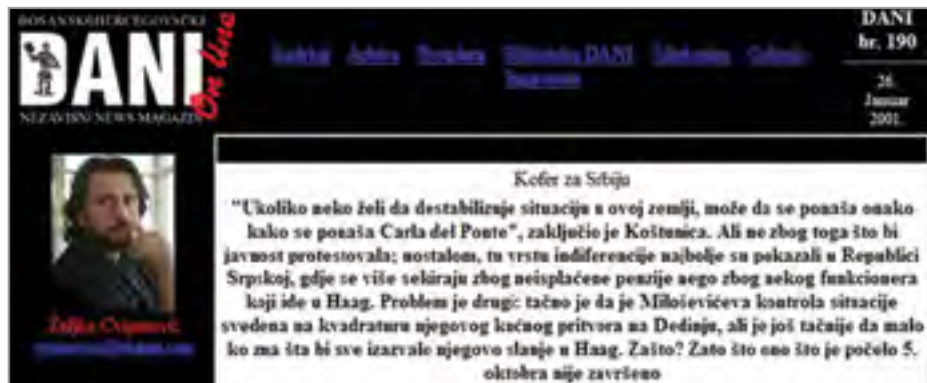
Karadžićem i Mladićem, uz nagradu od 5 miliona dolara svakome ko dostavi informaciju koja bi dovela do njihovog hapšenja ili osude od Haškog tribunala, Cvijanović se na dve stranice oglasio „ličnim stavom“ da objavljivanje takve poternice u novinama „može da se pokaže kao sumrak tek započetog slobodnog novinarstva u BiH“. U „ličnom stavu“ Cvijanović je Slobodana Miloševića, Radovana Karadžića i Ratka Mladića posredno izjednačio sa ubijenim novinarom Slavkom Ćuruvijom, tako što je poternicu za osobama optuženim za ratne zločine objavljenu u „Reporteru“ uporedio sa tekstom koji je tokom bombardovanja izašao u „Politici Ekspres“ a u kome je najavljeno Ćuruvijino ubistvo.

„Svojevremeni tekst u kome je, prema autoru 'Politike Ekspres', Slavko Ćuruvija jedva dočekao bombardovanje Srbije neodoljivo me podseća na poternicu Stejt departmenta za Slobodanom Miloševićem, Ratkom Mladićem i Radovanom Karadžićem, štampanu u četiri bosanskohercegovačke novine, među njima i u 'Reporteru'“ („Reporter“, *Čemu služe bande-*

re). Cvijanović odlazi iz „Reportera“ i u narednim godinama profesionalnu karijeru uglavnom usmerava ka Beogradu.

„Poslednjeg vladara, koji je bar u nečemu podsećao na Đinđića, Srbi su bacili kroz prozor.“

(Željko Cvijanović o Zoranu Đinđiću)

Cvijanovićev angažman u „Danima“ izazvao je revolt sarajevskih novinara

3.2 „BH DANI“

Željko Cvijanović, novinar koji je tokom kr-
zavog sukoba u Bosni ismevao muslimanske
žrtve, tvrdio da je Srebrenica „oslobođena“
i da na Sarajevo treba „udariti“, tri godine po
završetku rata postaje saradnik uglednog sara-
jevskog nedeljnika „BH Dani“. Njegov angažman
u bosanskom listu izazvao je poplavu nega-
tivnih reakcija, pre svega samih novinara „BH
Dana“, koji nisu mogli da prihvate činjenicu
da je Cvijanović postao kolumnista ovog lista.
I dan-danas je među mnogim poznavao-
cima bosansko-hercegovačke medijske scene os-
tala nepoznanica šta je to nateralo urednika
ovog uglednog lista Senada Pećanina da prih-
vati Cvijanovićev angažman u svojim novina-
ma i time mu pruži značajnu aboliciju za sve
što je prethodno činio. Jedni misle da Pećanin
nije znao ko je zapravo Cvijanović; drugi tvrde
da je Cvijanoviću angažman u „Danima“ obez-
bedio zapravo Momčilo Mandić, koristeći lične
veze i drugarstvo sa Pećaninom još iz vreme-
na s početka rata i zajedničkog rada u MUP-u
BiH, gde je Pećanin neko vreme radio u Službi
za informisanje Kabineta tadašnjeg ministra
unutrašnjih poslova BiH Alije Delimustafića.
Postoji i mišljenje da je urednica „BH Dana“ Vil-
dana Selimbegović, Cvijanovićeva prijateljica,
ključno uticala na njegov dolazak u „Dane“. Ne-
deljnik „BH Dani“ je uređivačkim konceptom in-
sistirao na suočavanju sa prošlošću i utvrđivanju
krivice za zločine koji su se dogodili tokom rata
u Bosni. Zbog takve koncepcije ove novine je
podržavala i međunarodna zajednica. Željko
Cvijanović, novinar za koga su Karadžić i Mladić
do neposredno pred taj angažman bili heroji,
prilagodio se gotovo preko noći novonastalim
prilikama i uskladio svoj stil pisanja sa novim,
mirnodopskim trendovima. Na delu je bilo novo

pranje biografije, Cvijanovićev pokušaj da se
preko „Reportera“ i „BH Dana“, a kasnije i bilte-
na Instituta za izveštavanje o ratu i miru (IWPR),
približi što više tzv. liberalno-demokratskim kru-
govima, pre svega u Beogradu.

Međutim, sama činjenica da je nekadašnji
Karadžićev novinar počeo da piše za sarajevski
nedeljnik nije prošla nezapaženo u velikom
delu javnosti BiH, pa je tako dugo trajala upra-
vo na stranicama „BH Dana“ polemika na temu
zašto je i kako Cvijanović došao u taj nedeljnik.
Nedeljama su „BH Dani“ objavljivali rasprave
o angažmanu Željka Cvijanovića u bosanskom
ratu. Najdužu polemiku sa Cvijanovićem vo-
dio je sarajevski novinar Ozren Kebo, koji je
napisao da je, dok su bombe padale na Sara-
jevo, Cvijanović „podizao nivo pismenosti“ u
Karadžićevim medijima „Javnosti“ i „Srpskom
oslobođenju“. Cvijanović se branio i objašnjavao
kako je on zapravo „odozgo gledao kako ludaci
sipaju vatru na grad u kojem se rodio“. Ali, samo
koju godinu ranije taj isti Cvijanović je sa strani-
ca Karadžićevih novina bodrio je sa Pala srpske
snage da još žešće udare na „grad u kojem se
rodio“ – Sarajevo!

Cvijanović je u tekstovima koje je objavljivao u
„BH Danima“ pripisivao najrazličitije optužbe i
krivična dela premijeru Republike Srpske Milora-
du Dodiku. Činio je to gotovo po istoj matrici po
kojoj će nekoliko godina kasnije napadati prvog
demokratski izabranog premijera Srbije Zorana
Đinđića. Dodiku i Đinđiću je bilo zajedničko to
što su posle jednog teškog razdoblja došli na vlast
i što su pokušali da okrenu svoje narode ka de-
mokratskim vrednostima i povedu ih u reforme.
Imajući u vidu biografiju Željka Cvijanovića
– pravdanje zločina i veličanje zločinaca – ne
čudi činjenica da je izmišljanjem i konstrui-

Željko Kopanja

sanjem optužbi za pravo pokušavao da uspori ili spreči procese za koje su se ova dvojica zalagala. Tako je Cvijanović Dodika optuživao za korupciju, dok je, sa druge strane, imao razumevanja za slične pojave koje su se dešavale u vreme Karadžićeve vlasti.

„...I tu je ona temeljna razlika između korupcije iz vremena SDS-a i 'Miletove' ere. Naime, šverc i korupcija za Karadžićeve vlasti bili su način opstanka čitave RS (...) Dodikovi su, opet, lopovi elitisti“ („BH Dani“, *Crvene uši i puno srce*, 18. avgust 2000).

U mržnji prema Dodiku Cvijanović ide čak daleko da napada Željka Kopanju, vlasnika „Nezavisnih novina“, novinara koji je ostao bez obe noge u atentatu bombom izvedenom nakon niza tekstova na temu obračuna sa mafijom i ratnim profiterima.

„Da se ne lažemo: Željko Kopanja, do dana kada je pokušano ubistvo, bio je jedan od najbolje zaštićenih novinara u RS-u (...) Bomba je podmetnuta pod automobil najekspozitivnijeg Vladinog novinara, čovjeka koji je u novinama bio na političkom zadatku za premijera Milorada Dodika. Zato je spisak Kopanjinih neprijatelja identičan spisku Dodikovih“ („BH Dani“, *Kako obesmisliti žrtvu*, 29. oktobar 1999).

Iako je nakon genocida u Srebrenici Željko Cvijanović pohvalio akciju Vojske Republike Srpske i nazvao je „oslobađanjem Srebrenice“, pet godina kasnije on u sarajevskim „BH Danima“ razvija teoriju da je čitava ta akcija bila dirigovana spolja, kako bi se zapravo kompromitovalo rukovodstvo Republike Srpske.

„Iako to nikada javno nije bilo u opticaju, ne treba odbaciti da je i Beogradu, i Sarajevu, i nekome iz svijeta bila potrebna potpuna kompromitacija rukovodstva RS-a i ubrzanje mirovnih pregovora“ („BH Dani“, *Zapisano na kostima*, 7. jul 2000).

SLOBODAN VASKOVIĆ

Slobodan Vasković vlasnik je i glavni urednik list „Patriot“. Pre rata bio je baletan u Sarajevu, potom je na Palama (na radiju Republike Srpske) vodio emisiju narodne muzike „Svilen konac“. Iako nije bio novinar informativnog programa, dan nakon genocida u Srebrenici, Vasković je izveštavao za radio RS i u tom izveštaju rekao da Muslimane treba baciti u reku. Posle rata dolazi u Banja Luku, nastavlja da radi na Radiju RS i postaje dopisnik Tijanićevog lista „Građanin“. Po osnivanju lista „Reporter“, projekta Vojnobezbednosne službe, Vasković postaje njihov novinar.

List „Patriot“ osnovan je 2000. godine, a sedište mu se nalazilo na Carini Republike Srpske. Zbog izuzetnih veza između ovog lista i Srpske demokratske stranke, tvrdilo se da ih je pratkično osnovala ova stranka. Ove novine su služile za kompromitaciju političkih i ideoloških protivnika SDS-a. List je izlazio jednom nedeljno i delio se na Glavnom odboru SDS-a. Vasković je ispostavljao fakture ovoj stranci, a oni su ga platili stanom u Banja Luci. Vasković je 2006. godine započeo štrajk glađu pred skupštinom RS jer navodno nova vlast Republike Srpske vrši pritisak na njega šaljući mu poresku upravu. Štrajk je trajao 24 sata.

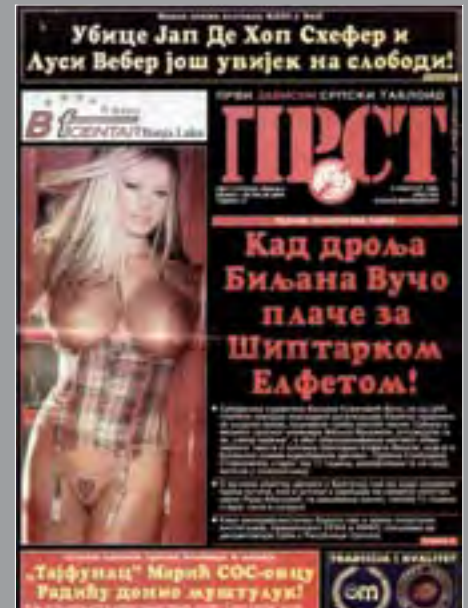
Slobodan Vasković je bio izuzetno blizak sa bivšim predsednikom RS Draganom Čavićem. Upućeni tvrde da je Čavić vršio pritisak na firme i opštine, koje su morale da objavljuju reklame u „Patriotu“. Nakon što je SDS, a posebno Dragan Čavić, na poslednjim izborima izgubio vlast, „Patriot“ je, zbog nedostatka donacija, prestao da se štampa i ima samo Internet izdanje. Interesantno je da ovaj list često citira beogradska agencija „Beta“. Možda razlog leži u činjenici da je supruga Slobodana Vaskovića, Ljiljana Kovačević, dopisnik „Bete“ iz Banja Luke. Izdavač „Patriota“ bio je „Patriot d.o.o.“, ali je zbog utaje poreza firma ugašena i sada je izdavač „Novi magazin d.o.o.“ Vlasnik „Patriota d.o.o.“ bio je Vasković, a direktor „Novog magazina d.o.o.“ njegova žena, a on glavni urednik. Kancelarije „Patriota“ nalaze se u firmi „Delta Trade“, vlasnika Mlade Novakovića, nekadašnjeg sarajevskog ugostitelja, uhapšenog 2002. zajedno sa Delimustafićem u Beogradu. (Novakovića supruga, Snježana Rakočević, takođe je novinarka i bliska prijateljica Ljiljane Smajlović.)

Beogradski novinar Bogdan Tirnanić napisao je tokom 2002. godine za „Patriot“ seriju tekstova u kojima je iznosio neistine i uvrede koje su se odnosile na Zorana Đinđića i njegove saradnike.

„Nova karijera Čede Jovanovića ne ide bez

telohranitelja, besnih džipova, ergele rasnih konja, a često se viđa i u društvu ministra policije.“

„On (Đinđić) nije, poput Koštunice, lagalista od papira, nije mu mrsko ništa što donosi pare (izručenje Miloševića Hagu), on je Big Lale svetskog formata: čeka Buša ispred toaleta, Šrederovu decu vodi u školu. Bilu Gejtsu je, na primer, poklonio flašu šljivovice (...) Nije došao da me poseti dok sam ležao u bolnici. Jer – nije

tako planirao. Gde, bre, Canetov avion može da sleti u dvorište Urgentnog centra?!“ („Patriot“, *Složna braća*, 16. april 2002).

Slobodan Vasković godinama je bio dopisnik „Frankfutskih vesti“, a trenutno je saradnik beogradske „Evrope“ i izdanja „Pressa“ za Republiku Srpsku. Istovremeno Vasković je dopisnik „Prsta“ iz Banja Luke, ali pod pseudonimom (u „Prstu“ su svi potpisi ili lažni ili pseudonimi). Glavni finansijer „Prsta“, koji se štampa u Obrenovcu, bio je Momčilo Mandić.

3.3

INSTITUT ZA IZVEŠTAVANJE O RATU I MIRU (IWPR)

Ova nevladina organizacija, ne bez uticaja na međunarodne medije, nastala je u jesen 1991. u formi njuzletera, to jest malog faks-biltena pod nazivom „Yugofax“. Osnivači su bili Toni Borden, Amerikanac iz Njujorka, Miloš Vasić, Ben Koen, Vanesa Kvik i još nekoliko mladih i veoma talentovanih britanskih i jugoslovenskih novinara. Kada je rat na Balkanu krenuo punom snagom, bilten je dobio ime „Balkan War Report“; posle Dejtona postao je samo „War Report“ i proširio svoja interesovanja na bivše sovjetske republike iz oblasti Kavkaza. Kasnije, 1998, postaje nevladina organizacija pod sadašnjim imenom „Institute for War and Peace Reporting“. Uskoro dolazi do razlaza originalnih osnivača i Tonija Bordena, što se završava demonstrativnim ostavkama dvoje prvobitnih osnivača i još nekih članova Odbora Instituta (Board of Trustees): Sheena McDonald (čuvana novinarka BBC), Miloš Vasić i još neki članovi Odbora odlaze jer više nisu mogli da podržavaju Tonija Bordena i njegove avanturističke poteze: nekorektno odnose sa donatorima, eksploataciju zaposlenih i finansijske manipulacije na ivici pronevere.

IWPR je tokom godina od uspešnog poduhvata siromašnih entuzijasta postao tipična nevladina pumpa za donatorske pare: bavio se neuralgičnim područjima na celoj planeti, liferovao „analize“ različitog kvaliteta o njima, organizovao ovakve ili onakve „treninge“ i jako vodio računa da bude „in“ – od Ugande, preko silovanih žena, pa do nagaznih mina; gde god je bilo para.

Posle petooktobarskog prevrata, Toni Borden se pojavljuje u Beogradu i reaktivira dopisništvo IWPR. Kroz tu redakciju prošli su mnogi ugledni novinari, ali se jako malo njih zadržalo nešto duže.

Željko Cvijanović uz pomoć kontakata obavestajnih službi, pre svega vojne, uspeva, aprila 2000. da se infiltrira u IWPR. U ovoj no-

Cvijanović i urednica IWPR-a Gordana Igrić

voj profesionalnoj fazi Cvijanović pokušava da se nametne kao novinar-analitičar, nepristrasni tumač prošlosti i sadašnjosti. Cvijanović postaje posebno aktivan nakon 5. oktobra. Gordana Igrić, urednica IWPR-a, prepušta mu pisanje o događajima koji su značajno uticali na političku situaciju u Srbiji. Željko Cvijanović koristi i ovaj medij (kao sve prethodne za koje je radio) za lansiranje neistina, konstruisanje afera. Teme su različite: od plasiranja teorije da je Vuk Drašković izmislio atentat u Budvi do potpirivanja oružane pobune „Crvenih beretki“. IWPR je, u jeku pobune „Crvenih beretki“ 16. novembra 2001, pet dana pre „Reportera“ (21. novembra 2001), objavio lažnu informaciju o tome da postoji famozni spisak za Hag koji je plasirala Vojna služba bezbednosti kako bi podbunila „Crvene beretke“. Dezinformacija o spisku lansirana je u tekstu Željka Cvijanovića.

Činilo se da samom IWPR-u odgovara ovakav profil novinara. Upravo su ljudi poput Cvijanovića – oni koji su bili spremni na sve – bili potrebni Toniju Bordenu i njegovoj ekipi. Posle 5. oktobra bilten IWPR-a je postao glasnik različitih centara moći i lobističkih grupa. Teze koje je IWPR „razrađivao“ svodile su se ne sledeće: „Đinđić hapši optužene za ratne zločine zbog novca“, „Đinđić se okre nuo Miloševićevim kadrovima“, „legija – elit-

ni specijalac“, „Đinđić izdajnik, Koštunica patriota“, „Đinđić povezan sa organizovanim kriminalom“... Bilten IWPR-a ustupio je svoje stranice centrima moći koji su putem konstruisane „duvanske afere“ pokušali da obore Vladu Zorana Đinđića. Danima su razrađivane optužbe da je nova vlast ogrezla u kriminalu, da je Zoran Đinđić pokrovitelj šverca cigareta. Analiza pisanja IWPR-a jasno pokazuje lobističku ulogu koju je ova nevladina organizacija imala: forsirati Koštunicu a rušiti Đinđića, bila je očigledna „urednička orijentacija“. Londonska agencija FIA koja se navodno bavila istraživanjem šverca cigareta u Srbiji a zapravo je bila unajmljena od strane jedne velike multinacionalne duvanske kompanije (Japan Tobacco International), da bi prikrla njihovu nelegalnu trgovinu cigaretama, plasirala je u biltenu IWPR afirmativne tekstove o svome radu i optužene da vlada Zorana Đinđića švercuje duvan. Posle hapšenja Vukašina Volfa Minića, kontroverzne ličnosti bliske FIA, zbog posedovanja oružja u tekstu koji je potpisao „IWPR tim“ piše:

„Posle spektakularnih optužbi na račun vlasti u Beogradu, zbog kojih je završio u zatvoru, srpski istražitelj koji radi za britansku agenciju strahuje za sopstveni život.“

„Izvori bliski tužiocu izjavili su za IWPR da veruje da su saradnici srpskog premijera Đinđića izvršili snažan pritisak na tužioca da se žali na odluku o kauciji i zadrži Minića u zatvoru“ (IWPR, *Strasni pušači i zvanični krijumčari*, 31. avgust 2002).

Dve godine posle objavljivanja ovog teksta Vukašin Minić je priznao da je multinacionalna duvanska kompanija JTI davala novac novinarima i medijima kako bi optuživali Vladu Zorana Đinđića za šverc i afirmativno pisali o aktivnostima FIA-e.

Dragana Nikolić Solomon

Posle ukidanja vanrednog stanja IWPR je objavio seriju tekstova o navodnom mučenju i torturi tokom akcije „Sablja“. Napominjemo da u trenutku pisanja ove publikacije, četiri godine posle završetka akcije „Sablja“ nijedan slučaj torture u zatvoru nije utvrđen. Tekstove o „mučenjima i torturi“, koje su potpisale Dragana-Nikolić Solomon i Gordana Igrić, štampani su u „Kuriru“ i citirani od advokata optuženih za ubistvo premijera.

„Svedočanstva koje je prikupio IWPR ukazuju na to da su posle ubistva premijera Zorana Đinđića, uhapšeni bili zlostavljani. Prikupljeni dokazi ukazuju na to da je zlostavljanje bilo širih razmera nego što bi se to moglo zaključiti iz saopštenja srpske vlade ili izjava predstavnika UN i OEBS-a.“

„Uskraćivanje sna je navodno primenjena u slučaju Svetlane Ražnatović.“

„Mnogi koji su oslobođeni nisu se usuđivali da govore iz straha da će ponovo biti uhapšeni“ (IWPR, *Srbija: zatvorenici tvrde da su mučeni*, 16. jun 2003).

Tekstove iz IWPR-a o torturi iz dana u dan objavljivao je „Kurir“ u vidu feljtona, a prenosili su mnogi drugi mediji i internet-portali.

Dragana Nikolić-Solomon, jedan od autora ovog teksta, u trenutku nastanka ove publikacije nalazi se na mestu šefa odeljenja za medije u beogradskoj kancelariji Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju.

Prvi tekst koji Cvijanović piše za IWPR bavi se hapšenjem Momčila Krajišnika, jednog od nekada najmoćnijih političara Republike Srpske. Iako je Krajišnik bio na jednoj od najviših funkcija ratnog paljanskog rukovodstva, Cvijanović relativizuje njegovu krivicu.

„Svi oni koji budu imali zadatak da odbrane optužnicu protiv Krajišnika će imati đavolski težak posao“ (IWPR, *Karadžićev saradnik*, 4. april 2000).

Lični odnos, tačnije netrpeljivost prema Dodiku, Cvijanović demonstrira i u analizama za IWPR. Optužuje Dodika da se „udvara Zapadu“ i da ga međunarodna zajednica, protivno volji građana Republike Srpske, nameće za premijera.

„Dalja sudbina reformi u RS će zavisiti od odluke stranaca da li će insistirati na podršci Dodiku, uprkos činjenici da ga većina birača više ne doživljava kao reformistu“ (IWPR, *Protestno glasanje u Bosni*, 14. april 2000).

Kada je Dodik priznao da je u Srebrenici izvršen „masovni zločin“, u tekstu za IWPR Cvijanović piše:

„Premijerovo priznanje srebreničke tragedije mnogi posmatrači smatraju kao neiskreno udvaranje Zapadu“ (IWPR, *Dodikovo priznanje*, 18. jul 2000).

Dve nedelje nakon što je tvrdio da je Drašković sam inscenirao atentat, Cvijanović imputira da

će lider SPO-a ući u koaliciju sa Miloševićem:

„Već duže vreme govori se o tome da bi Milošević želeo da zameni neofašističkog vođu mnogo umerenijim saveznikom, verovatno partijom na čijem se čelu nalazi opozicioni vođa Vuk Drasković“ (IWPR, *Miloševićev zaokret*, 4. jul 2000).

Tokom leta 2000, u vreme najavljenih ustavnih promena i gotovo izvesnih predsedničkih izbora, Cvijanović piše o mogućem Miloševićevom nasledniku. Pozivajući se na analize Aleksandra Tijanića, nekadašnjeg Miloševićevog ministra, Cvijanović u afirmativnom smislu za potencijalnog Miloševićevog naslednika kandiduje bivšeg šefa ozloglašene SDB Jovicu Stanišića (u vreme pisanja ovog teksta optuženika Haškog tribunala za ratne zločine).

„Sudeći po izveštajima srpskih medija, Jovica Stanišić bi mogao biti Miloševićev naslednik (...) Politički analitičar Aleksandar Tijanić smatra da unutar redova SPS-a ima jedna struja koja se brine o samoodržanju i koja u Stanišiću vidi pouzdanog naslednika, koji bi čak mogao steći podršku jednog dela opozicije“ (IWPR, *Miloševićev drugi mandat*, 7. jul 2000)

Iako je tokom rata u Bosni u Karadžićevim novinama veličao akcije Vojske RS, nekoliko godina kasnije, kao analitičar IWPR Cvijanović, u skladu sa novim tendencijama, pohvalno govori o naporima nevladinih organizacija da se pitanje ratnih zločina otvori:

„Nevladine organizacije, na primer, spremaju se da govore o ratnim zločinima, što još uvek predstavlja tabu temu političke opozicije. Da li moguće da je nezadovoljstvo Miloševićevim režimom stvorilo atmosferu u kojoj tema ratnih zločina više ne predstavlja tabu?“ (IWPR, *Kandić – sledeći Filipovići?*, 29. avgust 2000).

U analizi za IWPR, septembra 2000, Cvijanović spominje i slučaj generala Vojske RS Radoslava Krstića koji je priznao počinjene zločine, ali autor teksta, bez obzira na priznanje optuženog, govori o „navodnim zločinima“ (*Razotkrivene tajne Haške optužnice*, 15. septembar 2000). Nešto drugačijeg tona i uz zaobilaženje termina „navodni“ zločini, Cvijanović je sličan tekst na istu temu objavio i u sarajevskom nedeljniku „BH Dani“.

Tekstovi iz IWPR-a su citirani u domaćoj javnosti. Konstrukcije koje je plasirao ovaj bilten navođene su u našim medijima kao „tvrdnje koje objavljuju inostrani mediji“. Cvijanović je tako postajao „ugledni analitičar“. Posebno je apsurdno što je nekadašnjem Karadžićevom novinaru, koji je tokom rata omalovažavao bošnjačke žrtve, nipodaštavao zločine, ovakvu profesionalnu afirmaciju posredno omogućila međunarodna zajednica (izveštaj o balkanskoj krizi donirali su Evropska komisija, Ministarstvo za razvoj i saradnju Holandije, Međunarodna agencija za razvoj i saradnju iz Švedske, Ministarstvo spoljnih poslova Velike Britanije).

CVIJANOVIĆ: VUK DRAŠKOVIĆ SAM ORGANIZOVAO ATENTAT NA SEBE

Junu 2000, kada je Miloševićeva tajna policija drugi put u roku od godinu dana pokušala da ubije Vuka Draškovića, jednog od lidera opozicije, Željko Cvijanović na posredan način

lansira apsurdnu, a pre svega perfidnu tezu da je Vuk Drašković sam organizovao atentat na sebe. Upravo je Državna bezbednost MUP-a Srbije, koja je i organizovala atentat na Draškovića, bila ta koja je pokušavala da u javnost pusti glasinu da je atentat izmišljen. Cvijanović, po zadatku, koristeći IWPR, plasira ovu laž:

„Netrpeljivost srpske opozicije prema Vuku Draškoviću tolika je da mnogi smatraju da je on sam organizovao atentat kako bi zaustavio pad svoje popularnosti“ („IWPR“, *Vuk u nevolji*, 21. jun 2001).

Cvijanović u čitavom ostatku ove analize razrađuje tezu da je atentat fingiran, kao i da je Drašković psihički labilan: „**Mnogi sumnjaju da je njegovo čudno ponašanje simptom sve većih psiholoških problema koji su nastali kao posledica bliskih susreta sa smrću**“. Cinične tvrdnje da je Vuk Drašković sam organizovao atentat na sebe, kao i da je nakon zločina i pokušaja ubistva na Ibarskoj magistrali postao psihički labilan, zapravo su dolazile iz izvora koje je Milošević kontrolisao, i to da se ne bi otkrilo da iza svih ovih zločina stoje država i tadašnji režim. Željko Cvijanović svojim tekstovima daje propagandnu podršku Miloševićevim zločinima.

IWPR je, u jeku pobune „Crvenih beretki“, 16. novembra 2001, pet dana ranije nego „Reporter“ (21. novembar 2001), objavio lažnu informaciju o postojanju famoznog spiska za Hag koji je plasirala Vojsna služba bezbednosti kako bi podbunila „Crvene beretke“.

NOVINAR U CIVILU

Jovica Stanišić

Radomir Marković

Slobodan Milošević, glavni inicijator i koordinator ratova u bivšoj Jugoslaviji, u drugoj polovini devedesetih godina, počinje da se distancira od rukovodstva Republike Srpske. Glavni razlog ovakvog zaokreta bio je lični animozitet bračnog para Milošević – Marković prema dvojcu Karadžić – Mladić. Ovu promenu kursa sledile su i policijske, vojne i paravojne formacije koje su bile pod Miloševićevom kontrolom: MUP, DB, vojska, Arkanove jedinice... Taj sukob Miloševića i Karadžića preneo se i na tajne službe. Zato su i novinari koji su radili za službe u Republici Srpskoj, a koji su došli u Beograd, skoro bez izuzetka bili angažovani od strane zloglasne Službe državne bezbednosti MUP-a Srbije, najpre one Jovice Stanišića, a kasnije one Radomira Markovića. To se naravno odnosilo i na Željka Cvijanovića, jednog od najaktivnijih saradnika službe Državne bezbednosti iz redova novinara. U Beogradu ga je operativno

držao detašman Beogradskog centra SDB, a zadatak koji je Cvijanović dobio od njih bilo je praćenje rada ruskih novinara i to konkretno novinara RIA Novosti.

Ipak, u SDB je postojao veliki stepen nepoverenja prema saradniku Cvijanoviću, jer je on dostavljao često nepotpune podatke, a verovalo se da je sve naloge dobijene od SDB dostavljao svojim vezama u Upravi bezbednosti Vojске, koji su pak to davali Rusima. Ovaj odnos dvostrukog denunciranja – i za SDB i za Vojnu službu – kulminirao je pred bombardovanje 1999. Optužujući ga da je pokušao da isprovocira sukob Vojske i SDB, uprava Beogradskog centra ga hapsi u saradnji sa Drugom upravom SDB. Pripadnici SDB, tom prilikom su pretukli Cvijanovića. Iako su tada, za vreme Miloševića, novinari dobijali međunarodnu zaštitu ukoliko su bili izloženi bilo kakvom pritisku vlasti, a svaki pokušaj zastrašivanja u medijima je tretiran kao grubo pokušaj kršenja novinarskih sloboda, Cvijanović o incidentu i fizičkom maltretiranju koje je preživio od pripadnika SDB nije obavestio nikoga. Smatra se da je glavni razlog što je Cvijanović zataškao ovaj slučaj zapravo njegov pokušaj da se ne sazna njegova veza sa

najzločinačkim delom Miloševićevog aparata, ozloglašenom SDB.

Cvijanović tokom 2001, nakon dolaska novog rukovodstva na čelo SDB, zadržava saradničku poziciju, ali se posebno približava savetnicima Vojislava Kostunice, bliskim Vojnoj službi, koji su imali ključnu ulogu u formiranju kabineta. Posebno se zbližava sa savetnikom za bezbednost Radetom Bulatovićem (saradnikom SDB) koji posle ubistva Zorana Đinđića i dolaska na vlast Vojislava Koštunice postaje direktor BIA (nekadašnji SDB). Svoju saradničku ulogu i značaj za SDB Cvijanović učvršćuje tokom 2003. godine kada na mesto zamenika direktora BIA dolazi Goran Živaljević, koji od njega traži medijsku pomoć, a za uzvrat Cvijanović dobija zaštitu i dozvolu da u svojim medijima može da piše i napada koga god želi, osim, naravno svojih neposrednih gazda. Živaljević koristi Cvijanovića da plasira informacije koje odgovaraju interesima BIA, kao što je koristio i druge novinare sa kojima je održavao prijateljske odnose, jer mu je to – između ostalog – bio sektor rada. To ne znači da su te informacije uvek bile lažne, ali su po pravilu bile selektivne. S druge strane, ostali Živaljevićevi novinarski kontakti nisu bili u obavezi, niti pod pritiskom, da ispunjavaju njegove želje; Cvijanović je, iz nekog razloga, bio.

Željko Cvijanović je nastavio aktivno da radi za Službu i tokom 2004. i 2005. godine. Na vezi ga je držao operativac Stanković (verovatno mu je veza zamenjena nakon što je njihov odnos na TV B92, javno pomenuo Vladimir Popović). Zanimljivo je da je posle iznošenja svih ovih činjenica na TV Cvijanovićev jedini komentar bio da će tužiti Popovića (Cvijanović nije čak ni demantovao da je saradnik SDB), ali tu tužbu nikad nije podneo, niti je na tu temu ikad više išta rekao. Iako je bio značajan saradnik novog direktora BIA, nekadašnjeg Koštuničinog savetnika Radeta Bulatovića, Cvijanović je zbog umišljenosti o sopstvenom prevelikom značaju dolazio u sukobe i nesporazume i sa novim prvim čovekom BIA. Tako je bio izbrisan sa spiska novinara koji dobijaju poklone za Novu godinu od BIA (od operativca koji saraduje sa novinarskom saradničkom vezom) za novu 2005. Razlog je delom bila Cvijanovićeva prevrtljivost i nepouzdanost, ali

Rade Bulatović

Željko Cvijanović

uzrok treba potražiti i u činjenici da su se u međuvremenu pojavili u novinarskim krugovima novi i pouzdani miljenici direktora BIA – pre svih novinari NIN-a Slobodan Ikonić i Nikola Vrzić, ali i „vedete“ iz redakcija „Kurira“, „Pressa“, „Novosti“, „Politike“...

Osobe bliske novinarsko-udbaškim krugovima i poznavaoци njihovih međusobnih odnosa tvrde da danas postoji i neka vrsta međusobnog animoziteta između Cvijanovića i Bulatovića. Tako, recimo, Cvijanović nije bio pozvan na svečani prijem za novinare koji je tokom oktobra 2006. godine održan u BIA.

Slobodan Ikonić

Nikola Vrzić

4. POSLE 5. OKTOBRA

Posle 5. oktobra Željko Cvijanović, medijska „batina“ Mladića i Karadžića, bliski saradnik najgorih i najbrutalnijih ratnih zločinaca, čovek koji je opravdao masakr u Srebrenici i vređao žrtve genocida, aktivni saradnik onih obaveštajnih službi koje su započele i vodile ratove, „presvučen je“ u „borca za slobodu medija“ i „uglednog“ novinara.

Ta naizgled nemoguća misija ostvarena je čak brže i efikasnije nego što bi bilo ko mogao da poveruje, i to ne samo zahvaljujući radu obaveštajnih službi, već uz pomoć IWPR, „BH Dana“, „Reportera“, beogradskih medijskih krugova, međunarodne zajednice, nekompetentne javnosti, naivnih opozicionih stranaka, nekonzistentnog nevladinog sektora i pre svega činjenice da domaća javnost lako i brzo zaboravlja.

Tako su i Cvijanović i stotine novinara, javnih ličnosti, ali i političara koji su veći deo svog javnog angažmana proveli u nacionalističkim ratnohušakačkim taborima dočekali 5. oktobar 2000. na strani pobednika.

U atmosferi pomešanog slavlja, osvete ali i „pomirenja“ i opraštanja opstali su i novinari koji su menjali tekstove u noći između 5. i 6. oktobra, pa je prirodno da su osobama kao Cvijanović bile namenjene posebne i značajne uloge.

Cvijanovića je trebalo pozicionirati i kao „uglednog“, „značajnog“, „objektivnog“ i „neutralnog“ novinara, „analitičara“, poznavaoica političkih prilika. U taj deo projekta posebno su se uključili ljudi iz kabineta tadašnjeg predsednika Jugoslavije Vojislava Koštunice, posebno savetnici: od onih zaduženih za bezbednost (Bulatovića i Tomića), preko medijskog savetnika Aleksandra Tijanića (bivši Cvijanovićev urednik i mentor), zaključno sa Koštuničinim šefom kabineta Ljiljanom Nedeljković. Cvijanović, potpomognut političkim moćnicima koji su stajali iza njega, njihovim zvanjima i uticajem, pozivan je na okrugle stolove i tribine i u kontakt emisiji,

5. oktobar 2000.

je, gde je iznosio svoje „objektivne“ stavove. Tako je „Projekat Cvijanović“ počeo da dobija šire razmere od onih koje su većini novinara dostupne. Na taj način nastavio je da ostvaruje davno zacrtane planove pojedinih operativaca SDB i Vojne službe bezbednosti.

Na ruku mu je išla i nedovoljna kompetencija urednika medija, posebno u raznim televizijama. Brzo zaboravljanje i praštanje omogućilo je da čovek koji je rekao da je „Srebrenica oslobođena“ samo koju godinu kasnije na državnoj TV „demokratske“ Srbije, ali i anti-ratne TV B92, bude jedan od glavnih analitičara i komentatora svih događanja u zemlji.

Posle 5. oktobra Željku Cvijanoviću biva namenjen projekat pod nazivom „Blic News“. Posle puča u redakciji ovog lista Cvijanovića njegovi mentori postavljaju na mesto savetnika u „Blic News-u“.

4.1

„BLIC NEWS“

„Blic News“, nakon puča u redakciji i smene uredničkog tima, postaje ključni instrument u hajci vođenoj protiv prve demokratski izabrane vlade u Srbiji i prvog demokratskog premijera Zorana Đinđića. Puč u redakciji vremenski koincidira sa početkom obračuna Vlade sa nasleđstvom Miloševićevog režima: hapšenjima Radomira Markovića, ozloglašnog šefa SDB i Slobodana Miloševića, otkrivanjem počinitelja zločina na Ibarskoj magistrali, otkopavanjem masovnih grobnica... Na čelo „Blic News-a“ bivaju postavljeni Momčilo Petrović i Željko Cvijanović, nekadašnji urednici u Tijanićevom „Građaninu“. Novi uređivački tim odlučuje da u narednim brojevima budu forsirane samo dve vrste tema: napadi na Vladu i teme koje se bave seksom. U sledeće dve godine okosnicu pisanja u „Blic News-u“ činiće beskrupulozni napadi na Vladu, najčešće lansirani iz pera dvojca Cvijanović – Petrović. Činjenicu da je saradivao u nekoliko medija u isto vreme Cvijanović koristi tako što najčešće sinhronizovano plasira dezinformacije u „Blic News-u“, IWPR i u sarajevskim „BH Danima“.

„Blic News“ je zapravo bio oruđe u rukama političkih protivnika tadašnjeg premijera, pre svega članova Kabineta Vojislava Koštunice, ali i raznih struktura iz kriminogenih krugova kojima nije odgovarala smena Miloševićevog režima.

Tako se uređivačka politika Blic News-a ug-

Momčilo Petrović

Željko Cvijanović

lavnom svodila na:

- diskreditovanje premijera Đinđića i članova tadašnje Vlade njihovim povezivanjem sa kriminalom;
- zastupanje antihaške politike i teze da Vlada „prodaje“ haške optuženike;
- konstantno provociranje sukoba između DS-a i DSS-a kreiranjem i izmišljanjem afera.

Pored tekstova koji se bave diskreditacijom Vlade, u „Blic News-u“ se tada pojavljuje i niz afirmativnih tekstova, pre svega o ljudima koji pripadaju političkoj opciji Vojislava Koštunice ili su joj bar ideološki bliski.

Tako „Blic News“ napada: Zorana Đinđića, Vladimira Popovića, Dušana Mihajlovića, Gorana Petrovića, Zorana Mijatovića (novo rukovodstvo SDB koje je nakon Radomira Markovića došlo na čelo ovog resora i započelo otvaranje i rešavanje zločina iz Miloševićeve epohe), Vladana Batića, Čedomira Jovanovića...

S druge strane „Blic News“ afirmativno piše o: Vojislavu Koštunici, Ljiljani Nedeljković, funkcionerima DSS-a, Mlađanu Dinkiću, haškim optuženicima, pojedinim ljudima iz Miloševićevog režima, Jovici Stanišiću, Aleksandru Tijaniću...

„Blic News“ bio je tada političko-medijski

Aleksandar Lupšić

Peter Kelbel

projekat čiji je glavni cilj kriminalizacija premijera Đinđića i njegove vlade i medijsko forsiranje političkih prioriteta onih struktura koje su zapravo stajale iza ovog lista. U hajku na Vladu direktno se uključuju predstavnici vlasnika „Blica“ (Aleksandar Lupšić i Peter Kelbel). Njihov zahtev novinarima, kako dnevnog lista „Blic“, tako i „Blic News-a“, da napadaju Vladu povezan je sa jednom ucenom koju su pokušali da izvedu: tokom petooktobarskih događaja, vlasnici „Blica“ kupili su od kćerke Slobodana Miloševića TV stanicu „Košava“ po izuzetno niskoj ceni, nameravajući da iskoriste gužvu koja je tih dana vladala, da promene naziv, dobiju nacionalnu frekvenciju i preprodaju tu stanicu po mnogostruko višoj ceni. Kako im Vlada Zorana Đinđića nije dozvolila da rade protivzakonite radnje, uz jasno iskazano nezadovoljstvo, oni su počeli da napadaju Vladu u svojim medijima, nadajući se da će na taj način uspeti da na kraju ostvare nezakonite interese. Pošto Vlada nije popustila ovoj sramnoj uceni, napadi su ojačali. Ljudi okupljeni oko Vojislava Koštunice su u tom nezadovoljstvu pronašli dobrog saradnika, a njihov najznačajniji prioritet bilo je preuzimanje

MOMČILO PETROVIĆ

Momčilo Petrović nakon izvršenog puča u redakciji "Blic News-a" postaje glavni i odgovorni urednik ovog nedeljnika. Petrović je u redakciji "Blic News-a" imao kolumnu u kojoj je vo-

dio pravu hajku protiv tadašnje Vlade.

„Da li je premijer Srbije Zoran Đinđić veoma glup ili veoma bahat čovek“ („Blic News“, 1. avgust 2001), pisao je između ostalog Momčilo Petrović. U svojim „analizama“ Petrović je napadao odluku Vlade da Miloševića transferiše u Hag, premijere i ministre optuživao za izdaju, forsirao haške begunce (lično radio intervju sa Veselinom Šljivančaninom), obrušavao se na DB i MUP, izmišljao skandale i lansirao afere.

Momčilo Petrović je bio, kao i Željko Cvijanović, pod snažnim uticajem Aleksandra Tijanića, savetnika za medije Vojislava Koštunice. Profesionalne karijere Petrovića, Cvijanovića i Tijanića ukrstile su se još u dnevnom listu „Građanin“. Izvori iz te redakcije tvrde da je upravo Momčilo Petrović izmislio aferu „Kassandra“ putem koje je ovaj urednički trio danima manipulirao čitaocima. Nešto slično Petrović je pokušao i pet godina kasnije u „Blic News-u“ kada je danima zamajavao čitaoce pričom o fotografu koji je snimio Miloševićev odlazak u Hag. Obe ove priče bile su plod Petrovićeve fikcije i sredstvo putem koga su urednici ovih listova plasirali laži, stvarali afere i sluđivali javnost.

Nakon propasti projekta „Blic News“ Petrović postaje glavni i odgovorni urednik tabloida „Balkan“ (vlasništvo Bogoljuba Karića) putem kojeg su advokati optuženih za ubistvo premijera plasirali dezinformacije sa ciljem da opstruišu sudski proces i oslobode svoje klijente.

vlasti rušenjem Đinđićeve vlade. Lansirane su optužbe da je Vlada „izdajnička“ i „nepatriotska“, uz nastojanje da premijera i njegove saradnike povežu sa kriminalom.

Napadi na Vladu, kreirani u „Blic News-u“, predstavljaju tada pokušaj puzajućeg državnog udara Vojislava Koštunice i članova njegovog kabineta, sračunat na smenu legalne vlasti i preuzimanje tzv. ministarstava sile. Ovi napadi kulminiraju nakon transfera Slobodana Miloševića u Haški tribunal. Kako je cilj DSS-a bila kontrola nad tzv. ministarstvima sile, medijski zadatak Cvijanovića bilo je rušenje novog rukovodstva MUP-a Srbije, od januara 2001.

Dvojac Momčilo Petrović – Željko Cvijanović, nakon Miloševićevog transfera u Hag, lansira aferu o prodaji fotografija Miloševićevog izručenja Hagu. Optužbe se usmeravaju na

novoizabrano rukovodstvo SDB, koje je meta Cvijanovićevih napada od samog njihovog postavljanja na čelo ovog resora. Tema „prodaje Miloševića“ i navodna zarada na fotografijama njegovog odlaska u Hag provlačila se iz broja u broj „Blic News-a“ i zapravo je završena tek kada je tokom oružane pobune „Crvenih beretki“, novembra 2001. smenjeno novo rukovodstvo SDB i kada su postavljeni ljudi bliski Miloradu Ulemeku Legiji (Andrija Savić i Milorad Bracanović). Lansiranje ove afere imalo je za cilj da pojača optužbe DSS-a koja je tvrdila da se na Miloševićevom transferu u Hag „zaradilo“, kao i da pojača kampanju koju je ova stranka vodila za smenu novog rukovodstva SDB.

ZASTUPANJE ANTIHAŠKE POLITIKE

Urednički dvojac Petrović – Cvijanović forsira tezu da je saradnja sa Haškim tribunalom „izdaja“, odnosno „prodaja“ Srba i da vlada Zorana Đinđića isporučuje optužene zato da bi iz inostranstva za uzvrat dobila novac. Ovu tezu zastupa tada i DSS pod čijim je direktnim političkim uticajem bio ovaj list.

Transfer Slobodana Miloševića u Hag zapravo je trenutak kada „Blic News“ započinje kampanju protiv vlade. Sledi serija tekstova, napada i optužbi. U isto vreme slične teze, uglavnom one koje su doprinosile destabilizaciji prilika u zemlji posle izručenja Miloševića, Cvijanović plasira preko IWPR. Dan pred odlazak Miloševića u Hag, u „Blic News-u“ se pojavljuje feljton u vidu „ispovesti“ haškog begunca Veselina Šljivančanina.

Saradnja Đinđićeve Vlade sa Haškim tribunalom bila je među pripadnicima bivšeg režima i u DSS označena kao „izdaja i prodaja ljudi“. Optužbe za izdaju nacionalnih interesa i prodaju ljudi Cvijanović obrađuje u „Blic News-u“:

„Milošević je otišao u Hag za 1,2 milijarde šuški“ („Blic News“, *Senka na zidu države Srbije*, 4. jul 2001).

„Đinđiću se učinilo da je Hag dobrostojeća firma koja će ga preporučiti strancima kao dečka koji obećava.“

„Ne znamo da li bi za neku stranu kintu Đinđić izručio i Miku pekara ili patrijarha Pavla, ukoliko bi mu to neko iz inostranstva tražio.“

„Đinđić nas uči da je sve pitanje cene.“

„Aleksandar Tijanić je izjavio BBC-u da će Đinđić isporučiti u Hag pet lepo zapakovanih paketa, ali da Koštunica tu ništa ne može“ („Blic News“, *Čiste ruke*, 27. mart 2002).

NAPADI NA ZORANA ĐINĐIĆA I VLADU SRBIJE

U „Blic News-u“ je tokom dve godine (2001 – 2003) objavljeno više od 120 tekstova protiv Vlade Zorana Đinđića. Premijer je optuživan za izdaju nacionalnih interesa, saradnju sa kriminalcima i za uzurpaciju vlasti.

„Da li je premijer Đinđić veoma glup ili veoma bahat čovek?“ („Blic News“, *A gleda nas u oči*, 1. avgust 2001).

„Zato je vrhovno pitanje reformi u Srbiji da li njena vlast želi da vlada planetom majmuna ili državom građana“ („Blic News“, *Srbija: Planeta majmuna ili država građana*, 15. maj 2002).

„Možda izbacivanje Koštunice iz parlamenta zaista jesta čin samopožrtvovanog Đinđića koji je postao ljudožder samo zato da nas sutra ne bi neko pojeo na ulici“ („Blic News“, *Đinđić ili*

MILOŠEVIĆ – „PEPELJUGA“, ĐINĐIĆ – „ZLA MAČEHA“

Broj „Blic News-a“ od 11. jula 2001. predstavlja ilustrativan primer kako su ove novine zapravo bile u funkciji političko-obaveštajnih centara koji su saradnju Vlade sa Hagom tretirali kao „izdaju“. U istom broju objavljeni su: izvava

Koštuničinog savetnika, tekst Mire Marković i priča o Radovanu Karadžiću. U sva tri teksta zastupana je ista teza: da je saradnja sa Međunarodnim sudom za ratne zločine prodaja nacionalnih interesa za novac.

Gradimir Nalić, Koštuničin svetnik: „...**Za Miloševića je... obećana nagrada od pet miliona dolara. Pitanje je i da li su i kome isplaćene te pare!**“

Mira Marković: „**Srbija unižena Srbijom kojoj Zoran Đinđić ispušta dušu i čupa um... Zoran Đinđić, nervozni kapo od Srbije otposlovao je Slobodana Miloševića zbog sopstvenog paničnog straha...**“.

U izdanju „Blic News-a“ u kome su Vlada i njen premijer nazvani izdajnicima i optuženi da tu izdaju čine zato što za to dobijaju novac, Željko Cvijanović u tekstu o Radovanu Karadžiću, Miloševića poredi sa Pepeljugom a Đinđića sa zlom maćehom.

UTICAJ KABINETA

Veliki uticaj na uređivačku politiku „Blic News-a“ imali su tadašnji savetnici u kabinetu predsednika SRJ Vojislava Koštunice: pre svega šef kabineta Ljiljana Nedeljković i savetnik za medije Aleksandar Tijanić.

Stepen uticaja Nedeljkovićeve ilustruje i slučaj sa feljtonom o Veselinu Šljivančaninu. Glavni urednik Momčilo Petrović je, 27. juna 2001, dan pred transfer Slobodana Miloševića, objavio ispovest Veselina Šljivančanina, u to vreme odbeglog haškog optuženika. Iako je najavljeno da će ova Šljivančaninova priča biti nastavljena u sledećem broju, nastavka nije bilo. Umesto najavljenog intervjua, u sledećem broju uredništvo je objasnilo navodne razloge zbog kojih je odustalo od feljtona, koji su se svodili na to da oni nisu želeli da „otežavaju položaj“ Veselina Šljivančanina. Iza ovakvog objašnjenja krila se zapravo činjenica da je Ljiljana Nedeljković, šefica Koštuničinog kabineta, naredila obustavu feljtona jer pisanje o ratnom optuženiku, s jedne strane, afirmisalo Šljivančanina, ali je, sa druge strane, skretalo pažnju na njega i otežavalo njegovu sakrivanje.

Koštunica: ko je zapravo Miloševićev naslednik, 29. maj 2002).

„**Kretenizacija srpske političke političke scene koju tako dosledno sprovodi Đinđić**“ („Blic News“, *Da li je u toku kretenizacija politike u Srbiji*, 27. novembar 2002).

„**Zašto Đinđić ne može da preživi svoje pobe**“ („Blic News“, *Zašto Đinđić ne može da preživi svoje pobe*, 4. decembar 2002).

„**Izbori Đinđića legitimišu kao najomraženijeg političara u Srbiji posle Miloševića.**“

„**Đinđić nije tip koji izbore može da dobije čak i kada bi sedište vlade premestio na Gazimes-tan**“ („Blic News“, *Nataša Mičić: najlepše lice šestofebruarske diktature*, 12. februar 2003).

Neposredno pred Šešeljev odlazak u Hag, Cvijanović objavljuje veliki intervju sa njim u kojem lider radikala i haški optuženik preti da će „Srbija goreti“ kad on ode u Hag. Šešelj u ovom nedeljniku najavljuje i nova hapšenja onih koji su navodno na tajnim haškim listama. Cvijanović i na stranicama IWPR razvlači priču o novim tajnim optužnicama, novim hapšenjima, citira Šešelja i

u tom smislu spominje da će i Milorad Luković Legija, ali i Goran Radosavljević Guri, komandant Žandarmerije, biti optuženi i uhapšeni.

CVIJANOVIĆ O ATENTATU KOD HALE „LIMES“

Dve nedelje pre ubistva Zorana Đinđića, nakon što je Zemunski klan izveo neuspeli atentat na premijera kod hale „Limes“, objavljena su u „Blic News-u“ čak tri teksta u kojima su ismejani i premijer lično i sam pokušaj njegovog ubistva.

„Koliko god da to s atentatom na Zorana Đinđića nije nimalo smešno, još uvek ne znači da cela priča ne staje u jedan bradati psihoanalitički vic (...) Prosečni gutač vesti (...) baš i ne bi voleo da vidi premijera prosutog na ulici, ali ga, eto, vidi“.

„Zato ta priča o atentatu na srpskog premijera nije čak ni stvar projekcije njegove propagande, čak ni realne opasnosti da nastrada u atentatu“ („Blic News“, *Atentat na Đinđića: patologija nove Srbije*, 26. februar 2003).

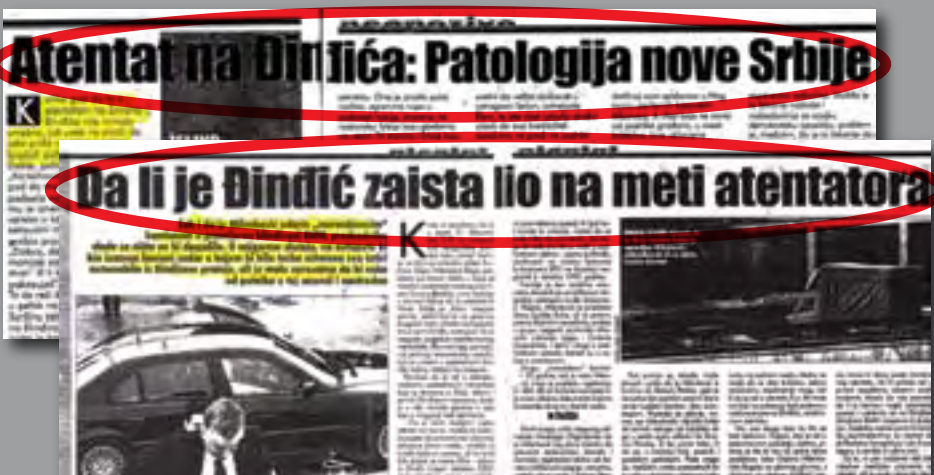
„Čak i da je Milenković udario ‘mercedesovim’ kamionom, u blindirani BMW, predsedniku Vlade se ništa ne bi dogodilo. U najgorem slučaju, na autoputu bi bio izazvan lančani sudar u kojem bi bila teško oštećena sva četiri automobila iz Đinđićeve pratnje, ali je malo verovatno da bi neko od putnika u toj nesreći i nastradao.“

„BMW kojim se Zoran Đinđić vozi otporan je i na pogodak ‘zolje’, tako da u mu 23 godine stari ‘mercedesov’ kamion ne bi mogao ništa“ („Blic News“, *Da li je Đinđić zaista bio na meti atentatora*, 26. februar 2003).

„To što su premijer i njegovi ministri ‘prijatelje’ ostavili na miru, ispostavilo se u onom deliću sekunde ‘prisebnog reagovanja vozača iz premijerove pratnje’, nije bilo dovoljno da ‘prijatelji’ ostave njih“ („Blic News“, *Kamioni, avioni*, 26. februar 2003).

Tekst „Kamioni, avioni...“ Momčila Petrovića, prenesen je u dnevniku „Blic“ 2. marta 2003.

Željko Cvijanović u jednom broju „Blic News-a“ objavljuje čak tri teksta u kojima se ismejava neuspeli atentat kod hale „Limes“.

NAJAVA UBISTVA PREMIJERA

Tri nedelje pred ubistvo Zorana Đinđića, Cvijanović pokreće priču o novim hapšenjima i tajnim haškim optužnicama. Sa današnje vremenske distance, kada se zna da je ubistvo premijera izvedeno da bi se sprovela akcija „Stop Hagu“, Cvijanovićevo pisanje pred 12. mart 2003. može biti analizirano kao stvaranje medijske atmosfere linča, koje je doprinelo fizičkoj likvidaciji premijera. Iz nedelje u nedelju, pred ubistvo Zorana Đinđića, Željko Cvijanović kroz „Blic News“, praktično radi isto što i članovi zemunskog klana kroz njihov list „Identitet“: najavljuje sukob sa Miloradom Ulemekom Legijom, Jovicom Stanišićem, „Crvenim beretkama“, direktno aludirajući da bi premijerovu „izdaju“ – saradnju sa Hagom, morao da kazni „patriotski“ vrh DB-a. Naknadno se ispostavilo da je upravo po ovom scenariju Zoran Đinđić i ubijen. Da li je Željko Cvijanović bio „vidovit“ ili je lično imao saznanja šta se Zoranu Đinđiću sprema, utvrdiće neki sud u budućnosti. Cvijanović najavljuje nove haške optužnice, kao i hapšenja Milorada Ulemeke, Franka Simatovića, Jovice Stanišića.

„Ukoliko usliši najekstremnije želje Karle del Ponte... Zoran Đinđić bi... iz Vašingtona dobio mandat da izgubi glavu.“

„Izručenja se ne završavaju imenima Šljivančanina, Radića i Mladića, već svoj red pred Karlom del Ponte čekaju mnogo opasniji Legija, Jovica Stanišić i Frenki.“

„Đinđić je u nezahvalnoj situaciji – da treba da se reši svoje Prve proleterske“ („Blic News“, *Karla del Ponte: glasnik nemogućeg izbora*, 19. februar 2003).

„Koštunica i Labus računaju da je Đinđić sam sebi najveći neprijatelj i da, u najgorem slučaju, tu stvar treba da završavaju Legija ili Ratko Mladić“ („Blic News“, *Atentat na Đinđića: patologija nove Srbije*, 26. februar 2003).

NAPADI NA VLADIMIRA POPOVIĆA I BIRO ZA KOMUNIKACIJE

Najčešća meta Momčila Petrovića i Željka Cvijanovića bio je Vladimir Popović, sekretar Biroa za komunikacije i blizak saradnik premijera. U tekstovima objavljenim o Popoviću plasiran je čitav niz optužbi: od toga da je povezan sa kriminalom, preko optužbi da pritiska i cenzuriše medije, pa do toga da nelegalno uzurpira vlast. Ovu hajku protiv Popovića pratile su i lične uvrede, kao i plasiranje falsifikovanih i neistinitih podataka iz njegovog privatnog života. „Blic News“ je bio prvi medij koji je ikada spomenuo Popovića i tom prilikom razradio lažne optužbe koje su do tada u javnost iznosili jedino radikali i Aleksandar Tijanić, Koštuničin savetnik za medije (pod čijim je uticajem i kontrolom bio urednički tim Cvijanović – Petrović). Indikativno je da je ovaj tekst napisan u jeku afere „Gavrilović“, slučaja ubistva nekadašnjeg službenika SDB koje su Koštunićini savetnici zloupotrebili u političke svrhe i iskoristili kako bi se Vlada optužila za saradnju sa mafijom i podstrekivanje na ubistvo. Ubistvo Gavrilovića i događaji koji su potom usledili doveli su do raspada DOS-a i izlaska DSS-a iz Vlade. Tekst objavljen o Popoviću obilovao je podmetanjima i lažima pa čak i onim bizarnim, kao što je tvrdnja da muca kad priča.

„Kad se razbesni počinje da muca, i time, između ostalog, objašnjavaju njegovo izbegavanje javnih nastupa“ („Blic News“, *Ličnost u dubokoj senci*, 29. avgust 2001).

„Biro za komunikacije, propagandna mašina gebelsovskog tipa“ („Blic News“, *Presudna uloga bosanskog klana u obračunima u DOS-u*, 6. februar 2002).

„Propagandno obaveštajna ekipa: general Aco Tomić i redov Beba Popović“ („Blic News“, *Smena Pavkovića: najveća među dosovskim aferama*, 26.

Vladimir Popović i Biro za komunikacije bili su Cvijanovićeve opsesija

jun 2002).

„General Aco Tomić i Beba Popović: Glavni akteri najprijevajeg propagandnog rata u Srbiji.“

„Beba Popović uređuje bar polovinu medija u Srbiji (...) dostavlja informacije sa kompromitujućim podacima o političaru ili javnoj ličnosti.“

„Amerikanci zahtevali od Đinđića Popovićeve odlazak sa političke scene“ („Blic News“, *Ključ afere Pavković drži šef srpske tajne policije*, 3. jul 2002).

„Beba u kontejneru“ („Blic News“, 30. oktobar 2002).

„Popović u Đinđićevo ime vršio pritiske na urednike medija.“

„Popovićevo se ime vezivalo za sve propagandne afere i skandale.“ („Blic News“, *Zašto je otišao Đinđićev čovek iz senke*, 30. oktobar 2002).

„Popović – pokretna slika spske borbe za vlast“ („Blic News“, *Vladimir Popović, tamna strana srpske tranzicije*, 22. januar 2003).

CVIJANOVIĆ CITIRA LIST ZEMUNSKOG KLANA – „IDENTITET“

Željko Cvijanović, u jeku priprema države za obračun sa organizovanim kriminalom, u vreme kada su Zemunski klan i „Crvene beretke“ pripremali ubistvo premijera Đinđića, u tekstu citira mafijaški list „Identitet“, u kojem je izneta tvrdnja da su Vladimir Popović i Zoran Đinđić razgovarali o rasformiranju „Beretki“ i hapšenju Milorada Lukovića Legije i Dušana Spasojevića.

„Identitet“ je objavio kako su negde u inostranstvu Đinđić i njegov intimus Vladimir Popović Beba razgovarali o rasformiranju Beretki, hapšenju Lukovića i Spasojevića. Iako u listu stoji da Đinđić nije pristao na takve Popovićeve predloge, ostaje da je 'Identitet' objavio kako mu je predlagao da saopšte da se Ratko Mladić nalazi u bazi JSO i da to posluži kao motiv udara na nju“ („Blic News“, *Čume protiv Legije, Đinđić protiv obojice*, 29. januar 2003).

Cvijanović citira „Identitet“, list Zemunskog klana

RADE STANIĆ

Rade Stanić

Rade Stanić, jedan od nekadašnjih urednika „Blic News-a“, uz Željka Cvijanovića i Momčila Petrovića bio je jedan od predvodnika hajke na Vladimira Popovića. Stanić, novinar koji je nekada pratio uglavnom resor kulture, u „Blic News-u“ se preorijentisao na političke teme, i to one koje su imale za cilj stvaranje afere i podsticanje hajke na DOS-ovu vladu. Tako je Rade Stanić bio koautor teksta „Ključ afere Pavković drži šef srpske tajne policije“, u kojem se tvrdi da Vlada prisluškuje Vojislava Koštunicu i da se to radi preko „poluprivatnih obaveštajno propagandnih centara“. Zbog kleveta iznesenih u ovom tekstu Treći opštinski sud je osudio glavnog i odgovornog urednika Željka Cvijanovića za klevetu.

Izvori iz redakcije „Blic News-a“ tvrde da je postojao uhodan način plasiranja tekstova u ovim novinama. Cvijanović, kao glavni i odgovorni urednik, dobijao je naručene teme i tekstove, koje je uobličavao a nakon toga ih davao na doradu i potpis Radetu Staniću. Stanić sa Cvijanovićem prelazi i u „Evropu“ a nakon odlaska Željka Cvijanovića iz „Evrope“ postaje glavni i odgovorni urednik ovog lista.

Bratislav Grubačić

Pored angažmana u novinama, Stanić je bio urednik u VIP-u, biltenu u vlasništvu Bratislava Grubačića, jednog od aktera afere „Gavrilović“. Bilten VIP, koji se distribuira diplomatskom koru, objavljuje svoje „analize“ koje temelji na pisanju mafijaških medija, tabloida i novina kao što su bili „Blic News“, „Evropa“, „Standard“, „Nacional“, „Identitet“, „Balkan“, „Kurir“, „Press“... Dezinformacije koje se plasiraju u ovom biltenu kasnije se šalju ambasadama, međunarodnim organizacijama...

Bratislav Grubačić bio je direktni učesnik „afere Gavrilović“. On je bio osoba koja je Momira Gavrilovića, bivšeg funkcionera DB-a povezala sa suprugom Vojislava Koštunice i članovima njegovog kabineta. Cilj i svrha ovih susreta bilo je kadriranje u DB-u i preuzimanje kontrole nad ovim resorom. Grubačićevo ime vezuje se i za slučaj ubistva novinarka Dade Vujasinović, koje ni posle trinaest godine nije razrešeno. Grubačić je blizak Jovici Stanišiću, načelniku resora DB-a iz vremena Miloševića, optuženom za ratne zločine.

CVIJANOVIĆ NA SUDU PROGLAŠEN KRIVIM

Željko Cvijanović je pred Trećim opštinskim sudom u Beogradu, 30. maja 2003. godine, prvi put oglašen krivim zbog toga što je u tekstu „Ključ afere Pavković drži šef srpske tajne policije“ („Blic News“, 3. jul 2002) izneo niz kleveta na račun Vladimira Popovića.

Cvijanović je zbog krivičnog dela klevete kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 50 000 dinara i obavezan je da presudu objavi u narednom broju „Blic News-a“.

Nakon izricanja presude Željko Cvijanović, u formi komentara na presudu, nastavlja da klevete Popovića u medijima.

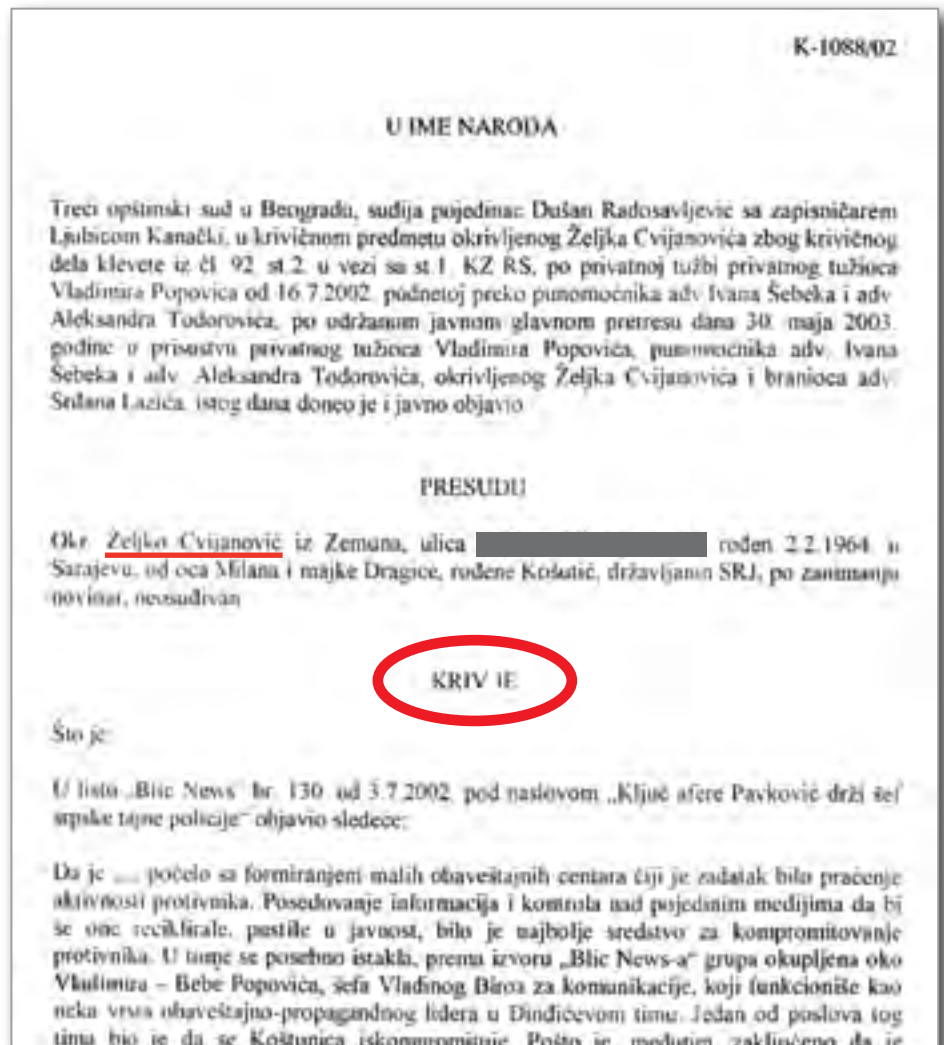
U „Kuriru“ (31. maja 2003) Cvijanović najavljuje žalbu na presudu i kaže:

„Ako sam kriv, ako nije tačno to što sam napisao, ako nije tačno da Beba manipulise medijima i ucenjuje redakcije, ako je sve to laž onda sam zaslužio najmanje 20 godina robije...“ („Kurir“, Uredniku globa po tužbi Bebe, 31. maj 2003).

U NIN-u od 5. juna 2003. objavljen je intervju sa Cvijanovićem u kojem on ismejava sudsku presudu i izriče nove klevete i uvrede na Popoviće račun. Osim NIN-a i „Srpska reč“ staje u odbranu Cvijanovića. U intervjuu ovom listu on kaže:

„Tamo gde Popović ima sertifikat da je duša od čoveka, da nikada nije pritiskao medije, da nije stajao iza prljavih kampanja, da nije blatio ljude objavljivanjem delova iz njihovih de-beovskih dosijea, da nije deo najtamnijeg kriminalnog miljea srpske politike, tamo gde on nije išta od toga – nemam ništa protiv da na tom mestu ja budem lažov“ („Srpska reč“, Komedija između ludnice i groblja, 4. jun 2003).

Željko Cvijanović se žalio na odluku suda po tužbi Vladimira Popovića i zatražio od Okružnog suda da poništi presudu kojom je oglašen krivim. Pet meseci nakon što je vlada Vojislava Koštunice došla na vlast i uspostavila kontrolu nad pravosuđem, Cvijanoviću je Okružni sud uvažio žalbu i vratio predmet Trećem opštinskom sudu na ponovno odlučivanje. U ponovljenom sudskom procesu Željko Cvijanović je izbegavao da se pojavljuje na sudu, nije se odazivao na sudske pozive u cilju odugovlačenja sudskog postupka. Septembra 2006. godine, u trenutku kada je proteklo više od četiri godine od izvršenja krivičnog dela, nastupila je apsolutna zastarelost krivičnog gonjenja, i na taj način je Željko Cvijanović izbegao da plati sudsku kaznu.

Presuda

IZMIŠLJANJE IZJAVA I NAKNADNE MANIPULACIJE

„Blic News“ je bio projekat jedne političke grupacije koja je ove novine koristila na taj način što je putem njih pokušavala da manipuliše javnošću na različite načine: čitaocima su servirane neistine, izmišljene vesti, lažne izjave, tekstovi su potpisivani nepostojećim imenima, lansirane su afere i skandali. Željko Cvijanović i njegov urednički tim iz broja u broj su zloupotrebljavali novinarsku profesiju i ugled ovog zanimanja doveli na najniži mogući nivo.

Samo jedan u nizu slučajeva koji pokazuju beskrupuloznost ljudi koji su uređivali ove novine je i primer manipulisanja intervjuom francuskog ambasadora u Beogradu Gabrijela Kelera:

– Intervju ambasadora objavljen je na pet strana pod naslovom „Oduzimanjem mandata u Skupštini poslata je jako loša poruka svetu“. Intervju je objavljen u vreme kada je zbog opstrukcije parlamenta i nedolaska na sednice, na zahtev predsedništva DOS-a oduzet mandat dvadeset i jednom poslaniku DSS-a.

– Cvijanovic u intervjuu ambasadora Kelera ubacuje rečenicu koja nije ni izgovorena a glasi: „Oduzimanjem mandata u Skupštini poslata je jako loša poruka svetu“. Zatim tu istu rečenicu stavlja u naslov intervjua, krupnim slovima, preko cele strane.

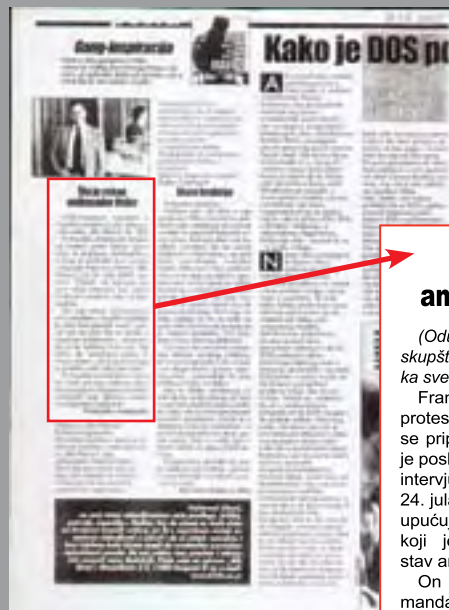
– Ambasada Francuske upućuje Blic News-u oštar dematni i negira da je ambasador ikada izgovorio rečenicu koja je stavljena u naslov teksta.

– Cvijanovic objavljuje dematni u rubrici gde su se nalazila pisma čitalaca. Protest i pismo francuske ambasade su neuočljivi, naslov demantija formulisan da zvuči neutralno i napisan sitnim fontom, šest puta manje punktaže nego naslov lažne izjave ambasadora objavljene u njegovom intervjuu.

Cilj objavljivanja izmišljene ambasadorove izjave bio je da se u javnosti stvori utisak da Evropska unija osuđuje potez DOS-a. U sledećoj fazi funkcioneri DSS-a i njima bliski analitičari koristili bi izmišljenu ambasadorovu izjavu, tumačili, analizirali i tako njome manipulirali. Ovo je samo jedan od primera kako je Cvijanović lansirao lažne i izmišljene informacije koje bi, u sledećoj fazi, njegovi nalogodavci dalje razrađivali.

„Blic News“ 24. jul 2001.

Demanti: „Blic News“ 31. jul 2001.

Šta je rekao ambasador Keler

(Oduzimanjem mandata u skupštini poslata je jako loša poruka svetu, „Blic News“, br. 133)

Francuska ambasada izražava protest protiv lažne izjave koja se pripisuje ambasadoru a koja je poslužila kao naslov njegovog intervjua datom „Blic News-u“ od 24. jula 2002. godine. Čitaoci se upućuju na sam tekst intervjua koji jedini doslovno izražava stav ambasadora.

On nije rekao: „Oduzimanjem mandata u skupštini poslata je jako loša poruka svetu“, već: „U vezi sa svim što se desilo u srpskom parlamentu, smatram da je to žalosna činjenica. Ne želim da optužujem jednu ili drugu stranu, ali je poruka koja je poslata svetu bila jako loša“.

Francuska ambasada smatra da izbor takvog naslova odražava potpuno odsustvo profesionalnosti koje čitaoci navodi na pogrešan zaključak.

Francuska ambasada

B 92 PROMIVIŠE CVIJANOVIĆA U „CENJENOG“ ANALITIČARA

B92 Paradoksalna je činjenica da je Cvijanović, koji je tokom rata opravdavao genocid u Srebrenici i granatiranje Sarajeva, u Srbiji posle pada Miloševića postao „cenjeni“ analitičar rata vođenog u Bosni i uticajni komentator na TV B92, posebno u programu „Proces TV“, čija su tema bila suđenja u Haškom tribunalu.

Radio B92 bio je nosilac slobodnog informisanja tokom Miloševićeve vladavine. Kao takav bio je miljenik međunarodne zajednice koja je stvorila i televiziju toj medijskoj kući. Jedan od glavnih razloga za to bio je stav međunarodne zajednice da je neophodno da se građani suoče sa strašnom prošlošću i svim zločinima koji su se u ime naroda dešavali na ovim prostorima, kako se to više nikada ne bi ponovilo. Iako su se urednici TV B92 posebno bavili ulogom medija u ratu i njihovom zloupotrebom, novinar koji je za masakr u Srebrenici napisao da su to samo „gladna usta manje“ i koji je morao da bude prvi kojeg je trebalo „suočiti sa prošlošću“, postaje posle petokotobarskih promena jedan od „uglednih“ komentatora i prijatelj ove kuće.

Tako je kao kuriozitet i nešto što bi trebalo izučavati u školama novinarstva, zabeležena prva emisija u Srbiji koja se bavila fenomenom masakra u Srebrenici posle pada Miloševića. TV B92 je, naime, na šestu godišnjicu pokolja u Srebrenici emitovala film o tom masovnom zločinu i organizovala razgovor u studiju. Gosti su bili jedan ugledni psiholog i dva novinara – dopisnik Agencije Frans pres (AFP) i jedan domaći – Željko Cvijanović, onaj isti koji je pola decenije ranije, neposredno nakon što se zločin dogodio pisao o njemu kao o „oslobođenju“. Bio je to još jedan primer koji je odlično pokazao Cvijanovićevu beskrupuloznost i karakter, ali i naivnost, površnost i neobaveštenost beogradske javnosti. Ovaj primer, pak, pokazao je i savršenu organizovanost „patriotsko“-zločinačkog lobija u Srbiji.

I ovaj projekat kao i mnogi projekti koji su se odnosili na suočavanje sa prošlošću, finansiran je uglavnom preko IREX-a, jedne od mnogih organizacija koje su pomagale medije i razvoj slobode informisanja u SR Jugoslaviji i Srbiji. Osoba zadužena za projekte koji su se odnosili na Srbiju bila je Ljiljana Ugrica-Smajlović. Najveći uticaj na zbližavanje Ljiljane Smajlović sa Cvijanovićem odigrali su posrednici i prijatelji RTV B92. Suvlasnici ove medijske kuće, nezadovoljni „delom kolača“ koji im je pripao nakon promene vlasti, kreću u lični obračun sa Vladom Zorana Đinđića. Uski materijalni i lični interesi zasenili su zajednički cilj demokratizacije društva i doveli do toga da su se našalost i mnogi drugi novinari

Ljiljana Smajlović sa urednicima RTV B92

ratno-službenog porekla nalik Cvijanoviću našli na toj televiziji i vrlo vešto i suptilno zaustavljali – kad god su mogli – teme koje su imale za cilj suočavanje sa prošlošću. Napad na zajedničkog neprijatelja (Vladu Zorana Đinđića) učinio je ove ljude neprirodnim saveznicima. Tako je i Cvijanović imao poseban tretman u ovoj kući i bivao podržavan čak i od informativne redakcije RTV B92 u privatnim sudskim procesima koje je vodio. Ipak, najsnažniji uticaj Cvijanović je imao na novinarku Ljubicu Gojgić, urednicu programa „Proces TV“. Pre angažmana na RTV B92 Ljubica Gojgić radila je sa Ljiljanom Smajlović u redakciji NIN-a. „Proces TV“ je bio program finansiran iz američkih fondova sa isključivom namerom da Haški sud i posebno proces suđenja Slobodanu Miloševiću budu iskorišćeni kao idealna prilika da se građanima Srbije prikaže istina o ratovima i zločinima činjenim u njihovo ime. Ako se

PROCES TV

НИН

zna da je osoba koja je tada imala odlučujuću ulogu u odlučivanju o podeli novca (u ime američkog IREX) već pomenuta stara Cvijanovićeva kolegica iz Sarajeva, Ljiljana Ugrica-Smailović, novinarka NIN-a, a u vreme pisanja ove publikacije glavna urednica „Politike“, onda postaje jasno

– zašto Cvijanović i zašto Ljubica Gojgić, kao i zašto su emisije pravljene tako da se ne bave suočavanjem sa prošlošću, već kritikom Zapada i „nepravdnog“ Haškog tribunala. Samo tako je i moglo da se desi da tokom emitovanja ovog programa drastično skoči rejting Slobodana Miloševića. Mnoge nevladine organizacije, kao i stranke demokratske orijentacije, tražile su ukidanje prenosa iz Haga upravo iz navedenih razloga. Vremenom se uticaj Cvijanovića na ovu kuću ipak promenio, ali su ostali lični kontakti i veze sa mnogim novinarima i urednicima pojedinačno, posebno sa onima koji su primani u ovu kuću posle ubistva premijera Đinđića. Tako je i danas Cvijanović rado citiran „ugledni“ urednik, a teme koje on pokreće u svojim nedeljnic-

ima često bivaju razrađivane na ovom mediju. Reklame svih Cvijanovićevih jednokratnih projekata poput „Evrope“ ili najnovijeg „Standarda“, bivaju promovisane i reklamirane upravo preko B92. Reklama (baner) „Standarda“ nalazila se u vreme pisanja ovog teksta mesecima na internet stranici upravo ove kuće.

Baner „Standarda“ na web portalu B92

STVARANJE AFERA

Osnovni način na koji je Cvijanović uređivao „Blic News“ bilo je permanentno stvaranje afera zasnovanih na klevetama i političkim pamfletima. „Blic News“ je bio sredstvo koje su politički moćnici, pre svega Koštuničin kabinet i funkcioneri DSS, koristili kako bi rušili vladu. Šema proizvodnje afera bila je uhodana i sastojala se iz nekoliko faza:

1. Afera započinje izdavanjem naloga (tema teksta) iz nekog od političko-obaveštajnih centara (vojno-policijsko-obaveštajne strukture, političke stranke, tajkuni iz Miloševićovog perioda, mafijaško-kriminalni centri).

2. Cvijanović u skladu sa nalogom koji je dobio objavljuje tekst preko koga plasira lažne informacije.

3. Slede reakcije na objavljeni tekst. Reaguju stranke (pre svega DSS, SRS, SPS). One u svojim saopštenjima razrađuju lažne informacije i na osnovu njih optužuju svoje protivnike – Vladu Zorana Đinđića i DOS.

4. Ostali mediji prenose Cvijanovićev tekst i političke reakcije. Cvijanović najčešće istu temu provlači kroz sve medije u kojima u tom trenutku saraduje.

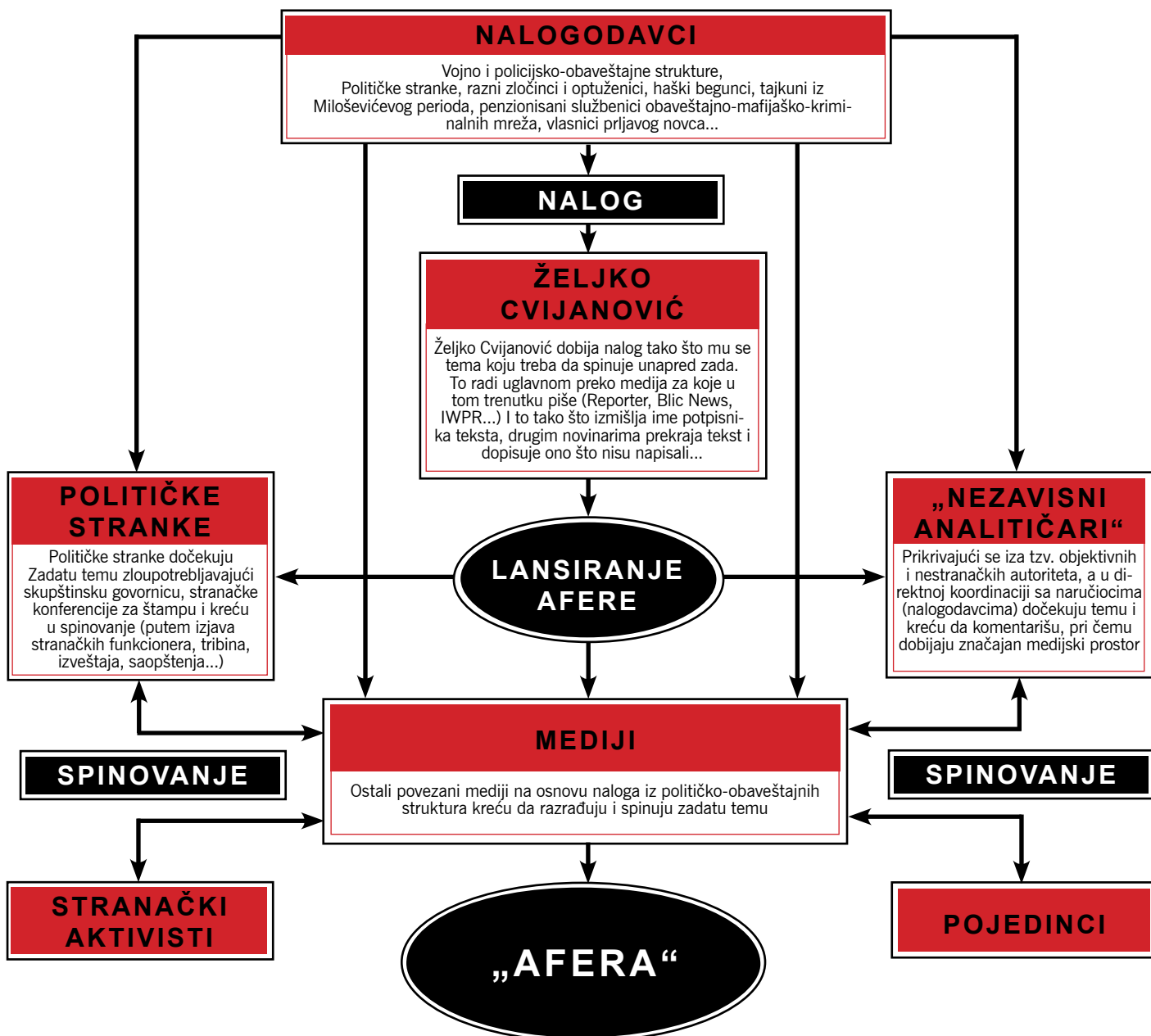
5. „Analitičari“ i novinari bliski DSS-u, predstavljajući se kao objektivni i nestranački autoriteti, u direktnoj koordinaciji sa naručiocima (nalogodavcima) „dočekuju“ temu i komentarišu je u javnosti.

6. Sve ove prethodno navedene faze rezultiraju stvaranjem afere čiji je cilj rušenje Vlade Zorana Đinđića.

rana Đinđića.

Većina afera koje su od 2001. do 2003. proizvedene uz pomoć obaveštajno-političkih centara a u saradnji sa Cvijanovićem kao njihovim medijskim logističarem, stvorena je prema navedenoj šemi.

OPŠTA ŠEMA STVARANJA AFERA

AFERA I – SNIMCI TRANSFERA MILOŠEVIĆA

Demokratska stranka Srbije se nakon petooktobarskih promena gotovo opsesivno bavila smenom novoizabranog rukovodstva MUP-a. Afere koje će kasnije biti lansirane iz ove stranke uglavnom su imale za cilj preuzimanje „ministarstava sila“ a posebno uspostavljanje kontrole u okviru Resora državne bezbednosti. Novi načelnici ove službe, koji su počeli da raščišćavaju teško Miloševićevo nasleđe – uhapsili Radomira Markovića i Slobodana Miloševića, rešili slučaj ubistva na Ibarskoj magistrali, otkrili masovne grobnice u Batajnicima, radili na rasvetljavanju svih zločina državnog terorizma – bili su „trn u oku“ DSS-u. Željko Cvijanović je najpre u IWPR a kasnije i u „Blic News-u“, pružio logističku, medijsku podršku DSS-u u njihovim pokušajima da preuzmu kontrolu nad policijom i smene čelnike DB-a.

Nakon transfera Miloševića u Hag, iz Kabineta Vojislava Koštunice lansirana je afera čiji je cilj bio da kompromituje novo rukovodstvo Resora DB. Prave posledice ove afere biće uočljive u jesen 2001. godine

u vreme pobune „Crvenih beretki“, koja je bila u funkciji smenjivanja čelnih ljudi Državne bezbednosti RS. Naime, Gradimir Nalić, jedan od najuticajnijih savetnika Vojislava Koštunice, iskoristio je „Blic News“ (8. jul 2001) da izađe u javnost sa tvrdnjom da je Slobodan Milošević, prilikom transfera u Hag, fotografisan u Institutu bezbednosti. Nalić je tvrdio da su te fotografije plaćene, a nagovestio je da je neko naplatio ucenu raspisanu za Miloševićem u iznosu od 5 miliona dolara: „Pitanje je da li su i kome isplaćene te pare? Ili ako nisu, zašto se i u čije ime neko odrekao tih para?“. Momčilo Petrović, glavni urednik „Blic News-a“, objavljuje tekst u kojem „predlaže“ ministru Dušanu Mihajloviću *deal*: ili će on, ministar, do 8. septembra 2001. saopštiti ime fotografa i onoga ko je fotografije prodao ili će to učiniti sam Petrović. Petrović je predložio dalje: ukoliko ministar do 8. septembra saopšti ime, on će podneti ostavku na mesto glavnog i odgovornog urednika, a ukoliko ga saopšti Petrović, ostavku treba da podnese ministar Mihajlović. Petrović razvija dalje svoju manipulaciju i u „Blic News-u“ objavljuje:

„Da se ne igramo više: snimke je načinio fotograf resora Državne bezbednosti, visok 176 cm,

težak 72 kg, smeđe kose srednje dužine, tog dana obučen u tesne štofane pantalone bez boje i plavu pamučnu košulju 'Fila', kratkih rukava, u braon mokasinama“ („Blic News“, Ko je sve zaradio na snimcima izručenja. 4. jul 2004).

Istovremeno, Petrović je otkrio da je prodaju (ili ustupanje) fotografija „Telegrafu“ organizovao Zoran Mijatović, zamenik načelnika Resora DB-a.

Momčilo Petrović – koji je lansirao lažnu priču o fotografu, izmislivši sve podatke – medijima sebe predstavlja kao žrtvu kojoj pretila opasnost od policije jer je „razotkrio tajnu“. Tako Petrović za sarajevske „BH Dane“ (7. septembar 2001) na pitanje kako se oseća pošto je „provalio“ u očigledno dobro skrivanu tajnu DB-a, odgovara: „Do 8. septembra se trudim da se kući vraćam pre mraka i da ne prolazim pustim ulicama. A tada, ministar će podnijeti ostavku, drži on datu riječ, pa računam da će razlozi za predostrožnost prestati.“

Afera koja je inicirana u „Blic News-u“ prenosi se i u druge medije. Tako, na primer, „Politika“ (20. jul 2001) objavljuje tekst „Bura zbog

PONOVO Ž. C. I V. T.

Na isti način kao što je manipulisao i nekoliko godina ranije u aferi Kasandra, kada je koristio izmišljene inicijale V.T. i Ž.C. kako bi on i uredništvo „Građanina“ zaludivali javnost danima, Momčilo Petrović i u ovoj aferi „fotografija“ koristi iste inicijale i plasira izmišljenu priču o fotografu, dopunjujući je besmislenim detaljima (inicijali, visina, boja kose...). „Ime, Mihajloviću, neću reći, jer se opisana osoba predstavlja i kao V. T. i kao Ž. C., a ja još manje nego Služba mogu da mu zavrćem ruku.“, pisao je Petrović.

fotografije“. O ovom slučaju izveštava i bilten Nezavisnog udruženja novinara (NUNS). Posebno apsurdno deluje činjenica da je o uspostavljanju profesionalnih kriterijuma u novinarstvu povodom slučaja objavljivanja fotografije u biltenu NUNS-a pisao Jovica Krtinić, novinar koji je će kasnije biti glavna veza između redakcija u kojima je radio i Vojne službe bezbednosti. Krtinićev tekst je objavljen u biltenu NUNS-a (broj 11, april – maj 2002).

Posledice ove afere, koja je imala cilj pokušaj kompromitacije novoizabranog rukovodstva DB-a, doći će do izražaja u pobuni „Crvenih beretki“ kada su, kao vid kompromisa sa pobunjenom jedinicom, načelnik ove službe i njegov zamenik bili zamenjeni kadrovima bliskim Miloradu Ulemeku Legiji.

AFERA II – SURČINCI ASFALTIRAJU PO SRBIJI

Kada su nakon pobune „Crvenih beretki“, novembra 2001, snage bliske Miloradu Ulemeku Legiji preuzele Resor DB, samo je delimično bio ostvaren cilj „patriotskih“ snaga predvođenih DSS-om. Stavljanje pod kontrolu „ministarstava sile“ i rušenje premijera Đinđića bili su prioriteti onih snaga koje su stajale iza medijsko-političkog projekta zvanog „Blic News“. Ohrabreni uspehom koji su postigli iznošenjem laži u medijima i stvaranjem lažne slike o Vladi, Cvijanovićevi poslodavci traže da napadi budu nastavljeni još jačim intenzitetom. Cvijanović dobija nalog da objavi tekst „Surčinci grade auto-puteve po Srbiji“, u kojem će biti plasirana apsolutna laž da firma Đinđićevog prijatelja Dragoljuba Markovića, koja se inače bavi proizvodnjom stočne hrane i jaja, iznajmljuje Preduzeću za puteve Beograd mašine za pravljenje asfalta i da od tog posla stiže profit. Činjenicu da Marković živi u Surčinu Cvijanović koristi za manipulaciju i ceo slučaj povezuje sa Ljubišom Buhom Čumetom i surčinskim mafijaškim klanom. Otvoreno se sugerše da je u pitanju korupcija, da je Vlada povezana sa „Surčincima“ preko Dragoljuba Markovića i da im omogućava da stiču veliku zaradu.

Objavlivanje ovog teksta izazvalo je brojne reakcije: utvrđeno je da je tekst apsolutna izmišljotina i konstrukcija koju je u redakciju doneo Cvijanović, a potom je potpisao pseudonimom „Dobriša Nenadić“ i imenom Vojislava Stevanovića, novinara lista „Danas“ koji je saradivao i u „Blic News-u“.

Ime Vojislava Stevanovića je potpisano ispod teksta koji on nije napisao, odnosno ispod teksta koji je u potpunosti izmenjen u odnosu na ono što je Stevanović napisao. Taj novinar je, kada je video da mu je ime zloupotrebjeno, samoinici-

jativno otišao u Ministarstvo za saobraćaj (gde je nedelju dana pre ovog događaja radio intervju sa ministarkom) i osobi zaduženoj za odnose sa javnošću saopštio da mu je tekst u potpunosti prepravljen i podmetnut. Naknadno je utvrđeno da je drugo ime potpisano ispod teksta – „Dobriša Nenadić“, pseudonim koji je u listu „Reporter“ najčešće koristio novinar Slaviša Lekić. Cvijanović i njegov mentor Tijanić, sa kojim je Lekić u to vreme bio u sukobu, namerno koriste ovaj „potpis“ kako bi uneli dodatnu zabunu i naveli čitaoce, ali i kriminalce koji se spominju u tekstu, da je autor ovog pamfleta zapravo Lekić.

Direkcija za puteve podnosi zatim krivičnu prijavu protiv „Blic News-a“ zbog kleveta iznetih u tekstu. Cvijanović se brani tako što insistiranje Direkcije da bude utvrđena istina naziva „pritisikom na medije“.

U jeku ovih dešavanja Dragan Maršićanin, potpredsednik DSS, na stranačkoj konferenciji za novinare komentariše pisanje „Blic News-a“, pokušavajući da od slučaja napravi aferu („Surčinska afera“) i zahteva od državnih organa i da pokrenu istragu. Asfaltiranje u to vreme postaje i tema saopštenjâ DSS. Bio je to očigledan pokušaj da se slučaj predstavi kao velika korupcionaška afera.

Iako je dokazano da tekst „Surčinci asfaltiraju po Srbiji“ predstavlja podmetanje onih grupa čiji su ciljevi bili kriminalizacija Vlade i kompromitacija Zorana Đinđića, neistine koje su plasirane u „Blic newsu“ – da je Vlada korumpirana i povezana sa Surčinskim klanom – biće u medijima stalno ponavljane. U septembru 2002,

pred predsedničke izbore, pripadnici kriminalnog Zemuskog klana su razradili teze koje je nekoliko meseci pre toga Cvijanović plasirao u tekstu „Surčinci grade auto-puteve kroz Srbiju“. Kriminalci okupljeni oko vođe klana Dušana Spasojevića, preko Ljiljane Buhe i njenih pisama, danima su zasipali javnost lažnim optužbama o vezama „Surčinaca“ sa Vladom Srbije. Istraga nakon ubistva premijera utvrdila je da je plasiranje ovih teza o povezanosti Vlade i surčinskog kriminalnog klana bila medijska priprema za fizičku likvidaciju premijera.

AFERA III – OSLOBAĐANJE UBICA GENERALA BUHE

Goran Živaljević, koji je za vreme vanrednog stanja bio zamenik načelnika BIA, kao vid osвете beogradskoj policiji zbog hapšenja pojedinih pripadnika BIA u akciji „Sablja”, preko Željka Cvijanovića lansira dezinformaciju da je u slučaju ubistva generala Buhe policija namerno uhapsila pogrešne ljude. „Blic News“ (21. maj 2003) preko cele naslovne strane objavljuje: „Skandal u beogradskoj policiji: Prevara decenije – ko je zaista ubio generala Buhu“.

U tekstu „Legija i Šiptar podmetnuli Buhine ubice“ izneta je tvrdnja da policijskog generala Boška Buha nisu ubili članovi Makine grupe, već kriminalac iz Zemunskog klana Sretko Kalinić, pripadnik JSO, tada uveliko u bekstvu. Takođe se navodi da je policijska akcija hapšenja članova Makine grupe zapravo bila prevara.

Zbog neistinitih informacija u vezi sa ubistvom policijskog generala Boška Buhe, MUP je podneo krivičnu prijavu protiv Cvijanovića i novinara Jovice Krtinića. Kao i u prethodnim slučajevima, i ovaj tekst je bio potpisan pseudonimom. Identitet autora teksta – Jovice Krtinića, koji je istovremeno pisao i za „Blic News“ i za „Kurir“, bio je sakriven iza pseudonima „Petar Kovačević“. (Ime Jovice Krtinića povezano je i sa podmetanjem lažne informacije listu „Reporter“ o spisku 362 policajca koje traži Haški tribunal.)

Nekoliko meseci kasnije „Kurir“ i „Glas javnosti“, listovi u vlasništvu istog osnivača, ob-

javljaju tekstove u kojima je za ubistvo Boška Buhe optužen Zemunski klan. Pravni zastupnici članova „Makine grupe“ tvrde da su njihovi klijenti nevin i da bez razloga leže u zatvoru.

Posle višemesečne medijske kampanje, u kojoj se tvrdilo da su članovi bande koja je optužena za ubistvo generala Buhe nevin i, sudsko veće kojim je predsedavao Zoran Tatalović donelo je u novembru 2004. presudu kojom optužene: Željka Maksimovića Maku, Nikolu Maljkovića, Vladimira Jakšića i Dragana Ilića oslobađa odgovornosti i optužbe za ubistvo policijskog generala. Članovi Makine kriminalne grupe su oslobođeni i optužbe da su se udružili u terorističku grupu radi likvidacije tada najviđenijih političkih

ličnosti u Srbiji. I pored toga što su postojale trake prisluškivanih razgovora ovih kriminalaca u kojima su se oni dogovarali o akcijama likvidacije, optuženi su se branili ćutanjem, a sudija je oslobađajuću presudu obrazložio nedostatkom dokaza.

Decembra 2005. godine, nakon što je Vrhovni sud ukinuo prvostepenu presudu i naložio novo suđenje, krivično veće Specijalnog suda naložilo je hapšenje trojice članova Makine grupe, koji su osumnjičeni za ubistvo policijskog generala Boška Buhe.

Od trenutka ukidanja prvostepene presude, članovi ove kriminalne grupe nalaze se u bekstvu.

KRAJ „BLIC NEWS-A”

„Blic News“ je samo nekoliko meseci nakon ukidanja vanrednog stanja bio finansijski potpuno uništen. Desetine sudskih presuda protiv vlasnika i urednika, kao i stotine tužbi koje su protiv njih podignute naterale su vlasnike da Cvijanoviću daju otkaz. Presuda koju je Vladimir Popović dobio protiv Cvijanovića koincidirala je sa krivičnom prijavom koju je MUP podneo protiv „Blic News-a“ povodom teksta „Legija i Šiptar podmetnuli Buhi ubice“, u kome se abolira kriminalna grupa Željka Maksimovića Make tvrdnjama da iza ubistva policijskog generala Boška Buhe stoji Zemunski klan i da je ono „podmetnuto“ Makinoj grupi. Nekoliko dana nakon izricanja presude Trećeg opštinskog suda i skandala sa objavljivanjem teksta o ubistvu generala Buhe, Željko Cvijanović su vlasnici ovog lista zapravo primorali da napusti mesto glavnog i odgovornog urednika. „Blic News“ je prestao da postoji, pošto je zadovoljio svoje kreatore i političko-obaveštajne zaštitnike, i tako je postao profesionalna olupina i sramota medija u Srbiji.

Gašenje „Blic News-a“ nije, međutim, značilo i kraj klevetničke, lažovske i propagandne delatnosti Željka Cvijanovića. Naprotiv. On ne samo da nije odbačen od svojih kolega i „nacionalno odgovornih“ krugova, nego će mu dolazak njegovih političkih mentora na vlast omogućiti sticanje i novca i bezrezervne podrške za naredni političko-medijski projekat.

Uskoro biva lansiran još jedan model jednoglasnog korišćenja medija iznošenjem laži i kleveta. Tim novim modelom javnost je pripremana za akcije onih koji su tim medijima zaista upravljali (Cvijanović je bio samo sluga). Za iznošenje neistina i lansiranje afere korišćeni su metodi potpisivanja tekstova imenima autora koji ne postoje, pozivanja na nepostojeće izvore itd. U tome su se i Cvijanović i njegovi poslodavci veoma dobro snalazili. Kada bi posle godinu-dve postalo očigledno da je medijski projekt bio „javna batina“ kriminalno-političkih grupa, kada bi usledile stotine sudskih tužbi, kada bi tiraž medija pao na par hiljada – list bi bio ugašen, prodat, preimenovan, zamrznut... To će se dogoditi i sledećem projektu u kojem će Cvijanović učestvovati. On u narednom koraku dobija nove finansijske partnere koji mu po nalogu daju novac i biraju novi naziv glasila, ali sve ostaje isto, čak preslikano: podrška Vladi Vojislava Koštunice, medijske pripreme odmazdi i osveta članovima Vlade Zorana Đinđića, opstrukcija suđenja ubicama Zorana Đinđića, veličanje haških optuženika i osuđenika, nastavak iznošenja laži, manipulacija itd. To je, kao i u slučaju prethodne novine, ostala osnova i novog Cvijanovićevog projekta – nedeljnika „Evropa“.

U međuvremenu, dok se nisu stekli svi uslovi za lansiranje novog medijskog projekta, Cvijanovića mentori raspoređuju u NIN.

VANREDNO STANJE

Željko Cvijanović, koji se u periodu posle 5. oktobra isključivo bavio diskvalifikacijom tadašnjeg premijera i njegove Vlade, ubistvo Zorana Đinđića dočekuje na mestu urednika „Blic News-a“ samo formalno.

Prve sate i dane vanrednog stanja on provodi u velikom strahu da će biti priveden, posebno zbog tekstova u kojima je ismevao atentat kod hale „Limes“, promovisao Legiju i njegovu bandu, kao i tekstova u kojima je gotovo najavljivao ubistvo premijera. Međutim, Cvijanoviću njegovi kontakti, pre svega u IWPR-u, organizuju sastanak sa atašekom za štampu britanske ambasade i pokušavaju da ga

predstave kao žrtvu režima koji ograničava slobode medija. Ubrzo redakcija „Blic News-a“ postaje mesto sa kojeg udarna trojka ovih novina, Željko Cvijanović, Rade Stanić i Momčilo Petrović, nastavlja da plasira uvrede na račun Đinđića, sa neskrivenim likovnjem, slavljem i pripremom za dan osвете čim vanredno stanje bude ukinuto. Tih dana se u tajnosti prave planovi o pripremi novih dnevnih novina koje bi bile pokrenute odmah nakon ukidanja vanrednog stanja i koje bi bile još gore od ugašenog „Nacio-

nala“. O tome se dogovaraju mnogi – od bivših novinara „Nacionala“ i vlasnika ovog lista, preko Koštunićinih savetnika – od Nalića do Tijanića, zaključno sa raznim novim „biznismenima“ i političarima željnih nastavka puča započetog 12. marta. Dogovoreno je da bude obezbeđen kapital za pokretanje novih novina – „Balkan“, na čije čelo će doći Momčilo Petrović, ali i za „Centar“ kojem će na čelu biti Predrag Popović, nekadašnji urednik ugašenog „Nacionala“.

Željko Cvijanović se tih dana sastaje na Zlatiboru sa Boškom Radonjićem, bivšim mafijašem iz Njujorka, koji mu otvoreno nudi zaštitu i pomoć. Veze i sastanci Cvijanovića i Momčila Petrovića sa Tijanićem nastavljeni su i tokom vanrednog stanja. Da bi izbegli rizik javnog viđanja, posrednik u komunikaciji bio je Igor Ivanović, šef marketinga DSS-a, koji im je prenosio poruke tokom vanrednog stanja. Na jednom od redovnih brifinga sa novinarima u Vladi saopšteno je i saznanje istražnih organa da Aleksandar Tijanić, savetnik Vojislava Koštunice, organizuje grupu novinara koja treba odmah po ukidanju vanrednog stanja da krene u napad na Vladu i na akciju „Sablja“. Kako su istražni organi saopštili, članovi ove grupe planirali su osnivanje novih medija i međusobno su podelili zaduženja. Plan je bio da se uz koordinaciju sa političkim strankama krene u rušenje Vlade, ali i da se nastavi započeta tema „ubistvo Đinđića nije politički atentat, već obračun u okviru mafije“. Cvijanović je naveden kao jedan od glavnih organizatora ove grupe. Kada je ova informacija saopštena, obojica, i Cvijanović i Tijanić, najavljuju tužbe protiv Vlade i izjavljuju da godinama nemaju međusobne kontakte. Tijanić u „Blicu“ od 22. aprila 2003. izjavljuje da Cvijanovića nije sreo dve godine. Međutim, ova fotografija, snimljena u jednom beogradskom restoranu u to vreme, demantuje neistinu da se „ne viđaju godinama“.

4.2

NIN – RASTURANJE DEMOKRATSKE STRANKE

Cvijanović se u NIN-u zadržao svega dva meseca. U tom periodu glavni cilj njegovih mentora bilo je razbijanje i stvaranje podela unutar Demokratske stranke, kao i kriminalizacija saradnika Zorana Đinđića. Bilo je potrebno oslabiti DS plasiranjem lažnih vesti, afera i skandala. Glavna tema kojom se Cvijanović bavio u NIN-u bila je „podela“ Demokratske stranke na „belu“ i „crnu“ (na Cvijanovićevoj „beloj“ listi su Boris Tadić i njegovo krilo DS, dok su na „crnoj“ listi nekadašnji saradnici premijera Đinđića, na čelu sa Čedomirom Jovanovićem). Pored toga što afirmativno piše o Tadiću, Cvijanović se u superlativima izražava i o Vojislavu Koštunici, Draganu Maršićanu, Tomi Nikoliću.

„Pored kovčega Zorana Đinđića višak su svi osim Borisa!“

„Tadić je odstranjivanjem Čede i Vesica poslao poruku šta demokrate ne treba da budu“ (NIN, *Lepo lice demokratske*, 4. decembar 2003).

Za Cvijanovića Vojislav Koštunica je „genetski odan reformama“ i „legalista“...

Poseban kuriozitet predstavlja Cvijanovićevo intervju sa srednje rangiranim funkcionerom Demokratske stranke Draganom Kopčalićem (jedan od vođa struje koja je pokušala da smeni Zorana Đinđića sa mesta predsednika DS). Naime, u tom in-

tervju Cvijanović Kopčaliću postavlja „nabacivačka“ pitanja na koja ovaj odgovara optužujući Đinđića za korupciju, pad proizvodnje, neuravnotežene političke ambicije, spregu vlasti i delova podzemlja. Upravo će ovaj funkcioner Demokratske stranke dva meseca kasnije postati jedan od glavnih finansijera novog Cvijanovićevo projekta – nedeljnika „Evropa“.

Cvijanović u NIN-u objavio intervju sa finansijerom svog budućeg projekta – nedeljnika „Evropa“

NIN

Redakcija nedeljnika NIN predstavljala je „rezervni položaj“ kadrova DSS-a, koji su radili u medijima. Ljiljana Nedeljković, bivši šef kabineta Vojislava Koštunice, nakon odlaska iz Palate federacije, došla je u NIN. Isto tako Aleksandar Tijanić, Koštuničin savetnik za medije, u fazi između savetničke funkcije i mesta generalnog direktora RTS-a, bio je kolumnista NIN-a. Svoje tekstove u ovom nedeljniku objavljuje i Igor Ivanović, nekadašnji direktor marketinga DSS-a. Tako je i Željko Cvijanović, nakon odlaska iz „Blic News-a“, a pre nego što mu je dodeljen novi projekat, svoje mesto našao u NIN-u.

Uređivačka politika ovog nedeljnika u poslednjih nekoliko godina svodi se na opstrukciju borbe protiv organizovanog kriminala, rušenje optužnice za ubistvo premijera, pokušaj abolicije optuženih, obračun sa političkim neistomišljenicima. Zatvorenici iz CZ-a dobijaju prostor u ovom listu da objavljuju svoja pisma i ispovedi. Nedeljnik NIN, u poslednjih nekoliko godina, postao je politički projekat u službi jedne stranke (DSS) i pojedinih centara moći.

Pojedini urednici u ovom nedeljniku i ne kriju dobre veze sa domaćim službama bezbednosti. Tako je na primer, ekskluzivno NIN-u iz policije dostavljena fotografija hapšenja Gorana Kljajevića, predsednika Trgovinskog suda. Između ostalog NIN je objavljivao tekst o pismima Ljiljane Buhe, koje su pisali članovi Zemunskog klana, pismo iz zatvora ozloglašenog šefa DB-a Radeta Markovića, različite teorije o ubistvu premijera – da su ga ubili Hrvati, foto-robot, treći metak, druga puška itd.

4.3 „CENTAR“ – DISKREDITACIJA „SABLJE“

„Centar“ je jedan od nekoliko tabloida koji su se pojavili posle ukidanja vanrednog stanja i jedan je od direktnih naslednika zabranjenog „Nacionala“ – lista koji je medijski linčovao i satanizovao Zorana Đinđića. Prvi broj dnevnog lista „Centar“ izašao je 22. decembra 2003. godine.

Predrag Popović

Biljana Mitrinović

Najveći kapital u „Centar“ uložio je Predrag Tomović, vlasnik agencije za promet nekretnina „Menadžer“, poznatiji kao Peca Menadžer, dok je najjači uticaj imao Igor Ivanović, bivši direktor marketinga DSS i vlasnik agencije za promet nekretnina „Evrolex“.

„Centar“ je bio još jedan u nizu medijskih pro-

jekata političko-obaveštajno-interesne grupacije, koji je za cilj imao dezavuisanje i kompromitaciju Vlade Zorana Đinđića i njegovih saradnika.

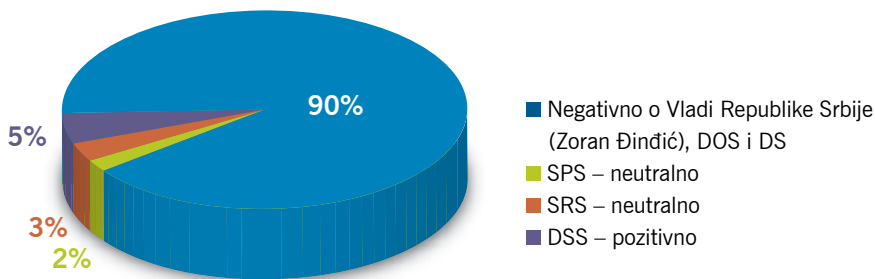
Na položaj glavnog i odgovornog urednika postavljen je Predrag Popović, koji je istu funkciju obavljao i u „Nacionalu“ do trenutka gašenja. U „Centar“ je na mesto direktora postavljen Miodrag Đuričić, bivši direktor „Blica“, koji je sa te funkcije oteran jer je proneverio novac. U „Centar“ je kao član redakcije i kao kolumnista (posle kratkog boravka „na rezervnom položaju“ u NIN-u) došao i Željko Cvijanović. Zamenica urednika je bila nekadašnja lektorka Karadžićeve „Javnosti“, Cvijanovićevo supruga, Biljana Mitrinović.

U „Centru“ je kolumnu nastavila da piše i izvesna „Ruby“, za koju se kasnije ispostavilo da je pseudonim iza kojeg se krio Aleksandar Tijanić, Cvijanovićevo bliski prijatelj.

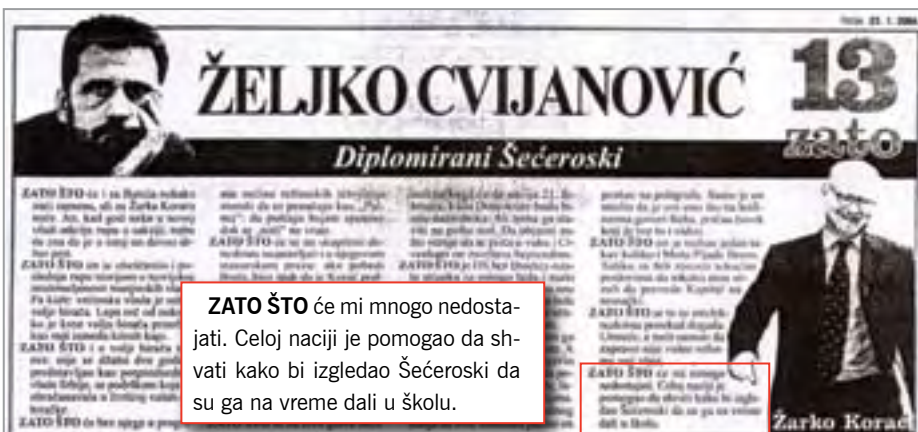
Politička obojenost tih novina vidi se iz tema kojima se Cvijanović bavio u svojoj kolumni. U 90 odsto tekstova koje je napisao Cvijanović pominjani su u negativnom kontekstu Zoran Đinđić njegova Vlada i njegovi saradnici. Svrha tog lista

„CENTAR“: STATISTIČKI PRIKAZ ZASTUPLJENOSTI TEMA U KOLUMNAMA ŽELJKA CIJANOVIĆA

U 90% svojih tekstova Cvijanović spominje Vladu Zorana Đinđića i njegove saradnike u negativnom kontekstu

Cvijanović je i u „Centru“ napadao članove DOS-ove vlade

bila je da diskredituje saradnike pokojnog premijera po već oprobanoj šablonoj obmanjivanja javnosti. Cvijanović je samo nastavio da primenjuje odranije utvrđenu matricu i da se obračunava sa političkim oponentima.

„Žarko Korać je pokazao kako bi izgledao Šećeroski da su ga na vreme dali u školu“ („Blic News“, *Diplomirani Šećeroski*, 23. januar 2004).

„Živković nije imao hrabrosti da na vreme završi sa Čedom i Bebom, pa su onda morali da završe sa njim“ („Blic News“, *Odliv mozga*, 26. januar 2004).

„Kada su pustili sve što im je došlo iz Biroa, mediji su se uplašili da više neće biti mediji“ („Blic News“ *Odliv mozga*, 26. januar 2004).

Koncept tog dnevnog lista bio je zasnovan na omalovažavanju i diskreditaciji najbližih saradnika pokojnog premijera Đinđića. Polovina svih tekstova koje je Cvijanović objavio u „Centru“ imala je za cilj da Vladimira Popovića i Čedomira Jovanovića prikaže kao najveće negativce u Srbiji.

„Vilijem Montgomeri je jedini koga Čeda, Beba i Željko Pink nisu uspjeli da smene“ („Blic News“ *Montija za mandatara*, 6-7. januar 2004).

Cvijanović u „Centru“ nastavlja da forsira priču o postojanju „bele“ i „crne“ liste DS, ističući sukob u okviru te stranke. Trećinu svih svojih tekstova posvetio je diskreditaciji i ruženju Čedomira Jovanovića.

„Najmudriji politički potez demokrate su povukle kada su se oslobodile Čede i Bebe“ („Centar“,

VIP virus, 12. februar 2004).

„Ili će se DS odreći Čede, ili će se demokratski blok na sledećim izborima odreći birača“ („Blic News“, *Svi, svi, svi! Na izbore!*, 12. februar 2004).

„Vladimir Popović je uspeo da upropasti sve one za koje je radio politički marketing.“

„Zato što je (Vladimir Popović) u vreme „Sablje“ bio glavni pobornik teze da bi Srbiji baš prišao jedan mali građanski rat, sa sve avionima, tenkovima i saopštenjima.“

„Zato što njegovi (Vladimira Popovića) neprijatelji veruju da nema vrednijeg skalpa u Doso-ovom režimu. Zbog čega nikad od njega neće biti Đura Mutavi. Čak ni njegov drug Čume“ („Centar“, *Nije „Kum“, već „JFK“*, 28. februar 2004).

Dnevni list „Centar“ prestao je da izlazi 9. aprila 2004. godine, 108 dana nakon što je osnovan. Za to vreme list je finansijerima doneo milion-ske gubitke. Nedelju dana po zatvaranju „Centra“ svetlost dana ugledao je nedeljnik „Evropa“, novi medijski projekt ove političko-interesne klike. Cvijanović je u „misiju Evropa“ iz „Centra“ doveo svoje verne saradnike koji su ga pratili sve vreme dok je, menjajući redakcije, dokazivao lojalnost svojim mecena.

U „Evropi“ Željko Cvijanović postaje glavni urednik, što mu daje konačno punu slobodu u izboru tema i načina na koji će se obračunavati sa neistomišljenicima i političkim protivnicima.

PREDRAG POPOVIĆ

Predrag Popović, iz Osjeka, gde je rođen, dolazi u Srbiju početkom devedesetih godina. Novinarsku karijeru počeo je u „Borbi“ sredinom devedesetih. Posle 5. oktobra bio je glavni urednik „Nacionala“, tabloida koji

je sistematski rušio vladu Zorana Đinđića izmišljanjem afera i lansiranjem lažnih optužbi. Pre angažmana u „Nacionalu“ Popović je radio u tabloidu „Svet“ (vlasništvo Roberta Čobana), a kasnije kod Slavka Čuruvije u „Dnevnom Telegrafu“. Posle zatvaranja „Dnevnog Telegrafa“ Popović odlazi za Banja Luku i počinje da radi u „Nezavisnim novinama“. Zbog uređivačke politike ovog lista, koja je zastupala borbu protiv organizovanog kriminala i obračun sa ratnim zločincima, vlasniku „Nezavisnih“ Željku Kopanji postavljena je bomba pod automobil. Prilikom eksplozije Kopanja je izgubio obe noge. Indikativno je da je Predrag Popović neposredno nakon ovog incidenta napustio redakciju „Nezavisnih“.

Posle 5. oktobra Popović postaje glavni urednik „Nacionala“. Kapital za osnivanje ovih novina stigao je iz Bosne i Hercegovine i iza njega su stajali ljudi iz okruženja Momčila Mandića, nekadašnjeg šefa Biroa RS u Beogradu, trenutno osuđenog u Sarajevu na zatvorsku kaznu zbog finansijskih malverzacija. „Nacional“ je tokom vanrednog stanja zatvoren. Posle završetka akcije „Sablja“, Popović učestvuje u osnivanju „Internacionala“ koji je, kako po uređivačkoj politici, tako i po dizajnu, bio kopija ugašenog „Nacionala“. Međutim, na dan osnivanja „Internacionala“ Popović se povlači iz ovog „projekta“ nezadovoljan procentom kapitala koji mu je ponuđen. Nekoliko meseci posle ukidanja vanrednog stanja, pred izbore 2003. godine, Predrag Popović prelazi na mesto glavnog i odgovornog urednika „Centra“, još jednog derivata ugašenog „Nacionala“.

„Centar“ je opstao samo sto dana, a nakon samogašenja ovog tabloida (propao na tržištu), Popović odlazi u „Balkan“, da bi se samo posle nekoliko dana ponovo vratio u „Internacional“ na mesto glavnog i odgovornog urednika. „Internacional“ je u međuvremenu ugašen. Njegovu uređivačku politiku karakterisali su konstantni napadi na rezultate akcije „Sablja“, kao i proskripcija saradnika premijera Đinđića. Glavni i odgovorni urednici ovog lista smenjivali su se gotovo na mesečnoj bazi, da bi kasnije mnogi od njih svedočili da su samo ispunjavali naloge koje su dobijali od ljudi pre svega bliskih vojnim tajnim službama.

Predrag Popović je tokom izborne kampanje za parlamentarne izbore (januar 2007) bio glavni i odgovorni urednik lista „Opozicija“, koji je finansirao Bogoljub Karić. U ovim novinama Popović je forsirao upravo one političare i pojedince koje je kroz sve „projekte“ u kojima je ranije učestvovao („Nacional“, „Centar“, „Balkan“, „Internacional“) sistematski napadao i klevetao. U vreme pisanja ove publikacije Predrag Popović nalazi se na mestu glavnog i odgovornog urednika tabloida „Pravda“, bliskog Srpskoj radikalnoj stranci.

PROMOVISANJE POLITIKE VOJISLAVA KOŠTUNICE

Kada je personalno o Koštunici reč, stvar „K deluje skoro pa besprekorno: nije ga bilo u korupcionaškim aferama da bi sada neko mogao da mu kaže da najpre izvadi balvan iz sopstvenog oka; nije se ulizivao spornim bogatašima da bi u fiokama krio gomilu isporučenih faktura koje se naplaćuju uslugama i ćutanjem“ („Evropa“, Koštunica: svi neprijatelji antikorupcionaške kampanje, 22. septembar 2005).

„Koštunica je paradigma principa stabilnosti“ („Evropa“, Jednogodišnji mir ili stogodišnji rat, 21. oktobar 2004).

„Koštunica vladu doživljava kao misiju“ („Evropa“, Koštunica: može li premijer da preživi sopstvenu vladu, 1. septembar 2005).

Intervju sa Vojislavom Koštunicom, u kom Cvijanović postavlja više nego snishodljiva pitanja, objavljen je na Koštuničin rođendan, 24. marta 2005.

„Koštuničin kabinet ima priličan magijski potencijal“ („Evropa“, Srbija 2005: zemlja koja je kupila sve vreme ovog sveta, 23. decembar 2004).

„Osovina Tadić-Koštunica danas brani evropski put Srbije“ („Evropa“, Osovina Koštunica-Tadić: poslednja rasprava o Evropi, 5. maj 2005).

„Legija je radio za državu, pa bi država trebalo da mu se izvini ako je negde došlo do greške“ („Evropa“, Za koga će Legija glasati, 13. maj 2004).

„Koštunica je prvi posle Miloševića koji ozbiljno pregovara o Kosmetu i ovom delu sveta ne postoji niko čije bi da moglo da bude skuplje od njegovog“ („Evropa“, Kosovo i Metohija: najskuplje srpsko da, 27. oktobar 2005).

„Koštunica je osetljiv na kršenje zakona“ („Evropa“, Vojska: izdajničke reforme i zaparloženi patriotizam, 18. novembar 2004).

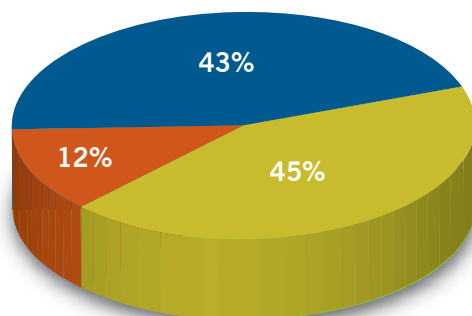
ska logistika Koštuničinoj vladi i da je služio za kreiranje javnog mnjenja i plasiranje neistina u javnost, Cvijanović je za neistine i teorije koje su iznosili članovi vlade Vojislava Koštunice izmišljao dokaze, kreirajući i organizujući medijske kampanje i hajke na Koštuničine neistomišljenike. Logistiku mu, među ostalima, pruža prijatelj Aleksandar Tijanić, direktor RTS-a. „Evropa“ dobija punu medijsku podršku „javnog servisa“. „Evropa se na RTS redovno citira, a Cvijanovića pozivaju u studio ove televizije u funkciji analitičara.

Saradnici i sagovornici „Evrope“ koji obrazlažu „uspešnost“ vlade Vojislava Koštunice uglavnom su „analitičari“ u službi DSS-a, bilo da su članovi bilo da su simpatizeri stranke. Takvi su i redovni kolumnisti „Evrope“, Koštuničini simpatizeri Đorđe Vukadinović i Slobodan Antonić, koje „Evropa“ potpisuje kao „prestižne političke analitičare“. Kviziteorije i afere koje pokreće „Evropa“ razrađuju i šire tabloidi: „Kurir“, „Balkan“, „Nacional“, „Svedok“ i drugi, koji su deo iste medijske mreže. Takođe, dešava se i obrnuto: da „Evropa“ naknadno prorađuje teme iz tabloida i daje im ozbiljnost.

Cvijanović se u svojoj uvodnoj kolumni u „Evropi“ držao istog principa u izboru tema i ličnosti kao što je to činio i u „Blic News-u“ i „Centru“. Sadržaj gotovo polovine Cvijanovićevih kolumni čini proskripcija saradnika Zorana Đinđića i neistomišljenika Vojislava Koštunice, diskreditacija nevladinih organizacija i obračun sa onima koji predstavljaju pretnju po Koštuničinu vlast. S druge strane, Cvijanovićevi afirmativni tekstovi o Koštunici i njegovoj Vladi, o haškim optuženicima i osuđenima ukazuju da se priklonio jednoj političkoj opciji koju zdušno brani i podržava. Cvijanović se u „Evropi“ bavi temom kohabitacije Borisa Tadića i Vojislava Koštunice i zagovara teoriju da osovina Koštunica – Tadić predstavlja „jedini put“ Srbije ka Evropi.

Nakon početka suđenja ubicama premijera Đinđića „Evropa“ sistematično podriva optužnicu diskreditacijom specijalnog tužioca Jovana Prijčića, kreiranjem afera i plasiranjem u javnost raznih „teorija“ o ubistvu Zorana Đinđića, za koje pronalaze sve moguće sumanute „dokaze“, a sve u cilju aboliranja ubica premijera Đinđića i lobija koji stoji iza ubistva.

„EVROPA“: GRAFIČKI PRIKAZ ZASTUPLJENOSTI TEMA U CVIJANOVIĆEVIM KOLUMNAMA

- Afirmativni tekstovi o Koštunici, haškim optuženicima, mafiji
- Diskreditacija Đinđićevih saradnika, DOS-a, nevladinih organizacija, političkih protivnika Vojislava Koštunice
- Ostalo

4.4

„EVROPA“

„Evropa“ je bila logičan nastavak medijskih projekata kakvi su bili „Blic News“ i „Centar“. Pored celokupne redakcije NIN-a i pojedinih urednika „Vremena“, novostvorena redakcija „Evrope“ predstavljala je još jedno medijsko oporište antievropske, antihaiške, „narodnjačke“ Srbije na čelu sa strankom Vojislava Koštunice. Prvi broj lista „Evropa“ izašao je 15. aprila 2004. godine, uporedo sa formiranjem vlade Vojislava Koštunice. Za glavnog urednika postavljen je Željko Cvijanović.

Cilj tekstova objavljenih u „Evropi“ je afirmacija Vojislava Koštunice i njegove vlade, odbrana haških optuženika i osuđenika, aboliranje i hvaljenje optuženih za ubistvo premijera Zorana Đinđića. Shodno tome, glavne teme „Evrope“ su diskreditacija Vlade Zorana Đinđića i njegovih saradnika, svega što je urađeno u akciji „Sablja“, nevladinih organizacija i svih političkih protivnika Vojislava Koštunice.

Željko Cvijanović i u „Evropi“, kao i u prethodnim listovima u kojima je pisao, radi u korist političke opcije za koju je opredeljen i pokušava da dokaže sve ono što su Vojislav Koštunica, njegovi savetnici tvrdili, a nisu mogli da dokažu činjenicama. Sve što oni misle i što ne smeju javno da kažu – Željko Cvijanović viče na sav glas. Budući da je list pokrenut kao medij-

ABOLIRANJE HAŠKIH OPTUŽENIKA

Cvijanović u tekstovima objavljenim u „Evropi“ rehabilituje najbliže saradnike Slobodana Miloševića. Cilj je da se javnosti ukaže na „nevinost“ vodećih ljudi Miloševićevih ozloglašanih tajnih službi i glavnih organizatora političkih ubistava. „Istraživački tim“ „Evrope“, iza koga se krije Željko Cvijanović, objašnjava kako je Jovica Stanišić, šef SDB po čijem nalogu je formirana jedinica „Crvene beretke“, bio blizak Đinđiću. Cvijanović u tekstovima veliča Stanišića, njegovu „spособnost“, „profesionalnost“, navodne veze sa CIA-om. „Kada je (Jovica Stanišić) uhapšen i poslat u Ševeningen to je učinjeno protiv stvarne volje Haga da se on tamo nađe.“

„Opozicija je 2000. godine preuzela vlast zahvaljujući i Stanišiću.“

„U CIA su se angažovali da vrate Stanišića u Beograd i njegov povratak svedoči da im je pošlo za rukom“ („Evropa“, Glavni Mladićev doušnik – američki čovek Miloš Kostić, 12. januar 2006).

Jedna od omiljenih tema Željka Cvijanovića je dezavuisanje Haškog suda. Za njega su haški zločinci heroji i junaci koji su branili čast srpskog naroda, a Haški tribunal je smišljen samo da bi se napakostilo Srbima.

„Svaka država koja drži do sebe treba da ima stav da u Hag ne može da ide niko“ („Evropa“, Trebaju li Srbiji izbori, 8. jul 2004).

Cvijanović zagovara tezu da je „Haški tribunal politički sud koji je spiskao stotine miliona dolara da bi ispisao istoriju jednog tla“ („Evropa“, Srbija i EU: jedini put zove se topli zec“, 23. mart 2006) i da je „nepravedan i nezakonit“ („Evropa“, Kratak put države do salate“, 29. jul 2004). On pokušava da negira da su tokom rata (1992-95) Bošnjakinje silovane: „Čoveku neće biti jednostavno da postavi pitanje kako je uopšte moguće izvesti tako masovno silovanje, koje su jedinice to radile, ko je izdavao naredjenja, ko je nabavljao logistiku i šta se uopšte može smatrati logistikom u tom slučaju“ („Evropa“, Kosovski pregovori: verujem jer je apsurdno“, 23. februar 2006).

„Mladić je asketa koji je mogao da se obogati ali je odoleo“ („Evropa“, Mladić odbija da se preda – hapse ga do polovine marta“, 2. mart 2006).

Hvalospeve o Mladićevom „asketizmu i skromnosti“ „Istraživački tim“ „Evrope“ nastavlja pričom o tome kako Mladić nije dozvolio da mu jedan biznismen iz Bosne zaposli sina, jer nije želeo da se kompromituje.

Afirmativni tekst o Jovici Stanišiću, nekadašnjem ozloglašenom šefu DB-a, trenutno optuženom za ratne zločine, Cvijanović je objavio na nekoliko strana „Evrope“.

OBRAČUN SA NEISTOMIŠLJENICIMA

Cvijanović u projektu „Evropa“ nastavlja da razrađuje temu kojom se bavio i u „Centru“: sukob u DS i postojanje dva krila stranke – „crnog“ i „belog“, svrstavajući Čedomira Jovanovića na „crnu listu“ DS. Tako se u nizu tekstova bavi izgledima Čedomira Jovanovića na političkoj sceni, prenoseći navodna govorkanja iz DS da je Čeda radio Đinđiću iza leđa, da je Đinđić hteo da ga ukloni iz svoje blizine, da mu je zabranio da se meša u poslove stranke i Vlade.

„Čeda će da otima od demokrata“ („Evropa“, Čeda i Bogoljub: poslednji put o prljavim rukama, 15. septembar 2005).

„Čeda je isprljao ruke baveći se sanitarijama na potezu CZ-Skupština-Šilerova“ („Evropa“, Jednogiđišnji mir ili stogodiđišnji rat, 21. oktobar 2004).

„Ako Čeda ne uspe da uđe u parlament, to će značiti da je DS uspela da se odbrani“ („Evropa“, Odsudna bitka Čede Jovanovića, 15. septembar 2005).

„Izvori iz Evrope ne tvrde da je Jovanović bio direktno umešan u ubistvo, ali kažu da bi on i te kako imao šta da ispriča o tom događaju“

„SREBRENICA JE MARKETINŠKI PROIZVOD“

Željko Cvijanović se u „Evropi“ bavi aboliranjem ratnih zločinaca i zločina koji su počinjeni na bosanskom tlu. Najveći masakr s kraja XX veka, kada je u Srebrenici ubijeno 8000 ljudi, Cvijanović naziva „oslobađanje Srebrenice“.

„Srebrenica je marketinški proizvod koji je smislio Zapad jer odavno nije imao tragične epopeje“ („Evropa“, Srebrenica: sudar novih zapadnih i starih srpskih mitova, 14. jul 2005).

Dokumentarni film koji je 2005. javno prikazan, snimljen kamerom jednog od vinovnika zločina, koji prikazuje kako je paravojna jedinica iz Srbije pod nazivom „Škorpioni“ mučila i ubila šest mladića samo zato što nisu iste vere kao krvnici, izazvao je šok u javnosti. Za majke stradale dece Cvijanović kaže:

„Srebreničke majke su sredstvo političke manipulacije“ („Evropa“, Otkriće Škorpiona: zašto je moralna katarza bedna farsa, 16. jun 2005).

(„Evropa“, Udar na tajkune i Jovanovićevo krilo DS, 3. jun 2004).

Željko Cvijanović, koji se od 2000. godine isticao u napadima na Zorana Đinđića, uzima u zaštitu Ružicu Đinđić i „brani“ je od Zoranovih bliskih saradnika. U „Evropi“ izlazi tekst u kojem je autor navodno zabrinut zbog zloupotrebe premijerove udovice. I ovoga puta, po već oprobanom metodu, Željko Cvijanović ne potpisuje svojim imenom tekstove koji su direktan napad na neku ličnost, nego se potpisuje pod pseudonimom ili potpisuje neka druga imena.

„Do razlaza je došlo zato što ona čita novine i delimično veruje u njihovu odgovornost za Zoranovu smrt“ („Evropa“, Ružica Đinđić – Ofanziva žene iz senke, 7. april 2005).

„Ružica se nije zadovoljila prekidom odnosa nego je zahtevala kontakte u policiji želeći da i sama da prilog rasvetljavanju ubistva supruga“ („Evropa“, Ružica Đinđić protiv Bebe i Čede, 15. april 2004).

Diskreditaciju saradnika Zorana Đinđića medijski projekat „Evropa“ sprovodi sistematski. Insistiranjem na njihovoj vezi sa kriminalnim krugovima podržava tezu da je Vlada Zorana Đinđića saradivala sa mafijom.

„Čume, Spasojević i Legija su obavili neki prljav posao sa znanjem ljudi iz tadašnje vlasti“ („Evropa“, Suđenje veka: Đinđićevo ubistvo i Bajka o Velikom Inkvizitoru, 17. novembar 2005).

„Vlada Zorana Đinđića je vlastodržačka banda“ („Evropa“, Koštunica: Svi neprijatelji antikorupcionaške kampanje, 22. septembar 2005).

„Čeda i Beba su nametnuli ratna pitanja u društvu“ („Evropa“, Tadić i Koštunica: da li je njihov savez postao nemoguća misija, 24. februar 2005).

„Pored toliko najboljih prijatelja Đinđiću nije bilo jednostavno da preživi“ („Evropa“, Zoran Đinđić i Slobodan Milošević: dva groba i naslednici, 16. mart 2006).

„Čeda je hteo da smiri Legiju da ne napravi nešto što će napraviti 12. marta“ („Evropa“, Suđenje veka: Đinđićevo ubistvo i Bajka o Velikom Inkvizitoru, 17. novembar 2005).

„DOS je hteo da uvuče mafiju u legalne tokove“ („Evropa“, Koštunica: svi neprijatelji antikorupcionaške kampanje, 22. septembar 2005).

„Kad je Batić u pravu to znači da sudnji dan nije daleko“ („Evropa“, Koštunica: greška koja će koštati više od drugih, 1. decembar 2005).

„Istraživački tim“ „Evrope“, iza koga se zapravo krije Željko Cvijanović, diskredituje sve što je urađeno za vreme DOS-a. Naročito se obrušava na akciju „Sablja“, sugerišući da je smisao cele akcije bio eliminacija rivala pripadnika Surčinskog klana, tj. Ljubiše Buhe Čumeta kako bi time njemu bio ostavljen brisani prostor za nesmetano delanje.

Sinhronizovana akcija: tekstovima u „Evropi“ i tabloidima vlast napada svoje neistomišljenike

„Evropa“ se bavi i rehabilitacijom uhapšenih u akciji „Sablja“. U dva nastavka objavljuje intervju Željka Cvijanovića sa Acom Tomićem.

„Tomić je uhapšen zato što je o pojedinim ljudima iz vlade znao ono što bi oni voleli da se o njima ne zna“ („Evropa“, *Aca Tomić – najobavešteniji čovek na Balkanu*, 17. jun 2004).

Cvijanović insistira na lažnoj tezi – da je Koštunica bio prisluškivan; na to Tomić odgovara: „Kako da objasnimo ubistvo Momira Gavrilovića? Slučajno se ne dešava ništa. Gavrilović je ubijen odmah po izlasku iz Koštuničinog kabineta.“ Cvijanović insistira: „To bi onda značilo da je Koštunicu prisluškivao isti onaj ko je ubio Gavrilovića?“ („Evropa“, *Aca Tomić – najobavešteniji čovek na Balkanu*, 17. jun 2004).

Željko Cvijanović radi i na klevetanju nevladinih organizacija. Služeći se fotomontažama i lažima „Evropa“ doprinosi kompromitaciji nevladinog sektora u javnom mnjenju. Pokušava da ih predstavi kao potkupljene i izdajničke.

OPSTRUKCIJA SUĐENJA ZA ĐINĐIĆEVO UBISTVO I PODRIVANJE OPTUŽNICE

Kako je sudski proces za ubistvo premijera Đinđića bio u početnoj fazi, Željko Cvijanović u „Evropi“ počinje da se bavi još jednom temom: podrivanjem optužnice. Serijom tekstova u kojima se iznose nove „teorije“ o premijerovom ubistvu i pokušajima diskreditacije specijalnog tužioca Jovana Prijića „Evropa“ daje značajan doprinos stvaranju haosa u javnosti. „Evropa“ istovremeno donosi niz afirmativnih tekstova o Miloradu Ulemeku Legiji, prvooptuženom za premijerovo ubistvo, što je, po već ustaljenoj matrici, praćeno i tekstovima obojenim istom tonom u dnevnom tabloidu „Kurir“, kao i u nedeljniku NIN.

„Evropa“ započinje rad na opstrukciji suđenja tekstem „Treći snajperista je na dan ubistva u Srbiju došao iz Hrvatske“ (K. Jovanović, 6. maj 2004) koji se pojavljuje četiri dana posle predaje Milorada Ulemeka Legije. U tom tekstu lansirano je pet teorija o Đinđićevom ubistvu:

1. TEORIJA: ĐINĐIĆA NISU UBILI LEGIJA I ANTIHAŠKI LOBI

Zvaničnu verziju, koju su priznali i učesnici u ubistvu, Cvijanović naziva izmišljenom jer je „imala za cilj da se uhapsi Koštunica“.

2. TEORIJA: ĐINĐIĆA JE UBILA SRPSKA MAFIJA

Cvijanović objašnjava da ova teza nije dovoljno zastupana zato što je vlast Đinđićevih ljudi želela da postavi ambiciozniju teoriju sa političkim motivima.

3. TEORIJA: ĐINĐIĆA SU UBILI NJEGOVI LJUDI

Cvijanović iznosi tezu da je premijer hteo da se reši bliskih saradnika koji su mu predstavljali balast u javnosti, Vladimira Popovića i Čede Jovanovića, iz čega sledi da je premijerovo ubistvo bilo njihova odmazda.

4. TEORIJA: ĐINĐIĆA SU UBILI STRANCI

Cvijanović iznosi tezu da je ubistvo Đinđića zavera stvorena u inostranstvu.

5. TEORIJA: ĐINĐIĆA SU UBILI HRVATI

Cvijanović piše da srpski premijer nije imao većeg neprijatelja u okruženju od hrvatske vlade.

Iako se ispod teksta nalazi ime „Katarine Jovanović“, informacije koje su autori ove publikacije dobili iz izvora bliskih redakciji „Evropa“ ukazuju da je tekstove potpisane ovim imenom zapravo pisao Željko Cvijanović.

Nedeljnik NIN prednjačio je u plasiranju raznoraznih, izmišljenih teorija o ubistvu premijera, čiji je cilj bio rušenje optužnice. Željko Cvijanović nalazi se prozvanim da odgovori na stručna demantovanja tekstova objavljenih u NIN-u: „Kad je zbog tvrdoglavih istraživanja koja dovode u sumnju zvaničnu verziju o Đinđićevom ubistvu pokrenuta kampanja protiv nedeljnika NIN, nije bilo nikoga da pomene pravu reč – govor mržnje“ („Evropa“, *Za koga će Legija glasati*, 13. maj 2004).

Afirmativni tekstovi o prvooptuženom za ubistvo premijera i osuđenom za likvidaciju Ivana Stambolića, Miloradu Ulemeku Legiji kao „hrabrom ratniku“, čoveku koji je samo „radio za državu“, predstavljaju zapravo deo kampanje kojom se politička grupacija čiji je Cvijanović medijski promoter obračunava sa Đinđićevim saradnicima. Cvijanović u svojoj kolumni, odmah po Legijinoj predaji, piše:

„Kakva je to prljavština koju su čistili da im danas ruke budu krvave kao i njegove, koji je, dok su oni čistili, ubijao“ („Evropa“, *Legija: nenaoružan i opasan*, 6. maj 2004).

Tekstove koje „Kurir“ svakodnevno objavljuje o Miloradu Ulemeku Legiji i njegovim optužbama na račun ljudi iz vrha bivše vlasti – u kojima iznosi tvrdnje da su oni umešani u ubistvo premijera i da su saradivali sa mafijom – po već oprobanoj receptu i u sinhronizovanoj akciji, potpisuje Jovica Krtinić, novinar koji je sa Željkom Cvijanovićem saradivao i u „Reporteru“, a takođe je potpisao i tekst o Miloradu Ulemeku Legiji koji je objavljen u „Evropi“.

Ulemekovo svedočenje pred Specijalnim sudom novinar „Evrope“ Rade Stanić prenosi i analizira u nizu tekstova. Tako je u tekstu „Bliži se trenutak suočenja Legije i Đinđićevih saradnika“, pozivajući se na „izvor iz policije“ u više navrata naglašeno da Milorad Ulemek tvrdi da je postojala povezanost srpskih vlasti i njoj bliskih ljudi sa kriminalnim miljeom i da se ta povezanost ne završava samo na švercu droge.

„Priča o ljubavi kriminala i vlasti završava se februara 2003. godine“ („Evropa“, *Bliži se trenutak suočenja Legije i Đinđićevih saradnika*, 17. jun 2004).

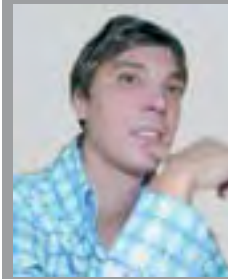
„Evropa“ je samo jedan od listova u kojima je advokatima osoba optuženih za ubistvo premijera Srbije omogućeno da iznose i šire svoje „teorije“ koje uveliko prevazilaze advokatska ovlašćenja i etiku. Tako advokat Zvezdana Jovanovića, čoveka koji je optužen da je ubio premijera Đinđića, Nenad Vukasović, bivši radnik SDB-a, kaže da još nije razjašnjeno da li je „Đinđić stradao zbog stvari vezanih za njegovo okruženje i kontakata o kojima se za sada malo zna“ („Evropa“, *Đinđić (2003-2005) – Tužilac drži zmiju čvrsto u šaci*, 10. mart 2005).

Jovan Prijčić

„Evropa“ pokušava da podriva optužnicu za ubistvo Zorana Đinđića i tako što napada specijalnog tužioca Jovana Prijčića zbog navodne političke pristrasnosti. Optužuju ga da je falsifikovao izjavu svedoka saradnika Zorana Vukojevića u kojoj on pominje Čedomira Jovanovića i njegovu vezu sa Spasojevićem i Čučetom. Do otkrića da je Jovan Prijčić 2003. godine učinio političke ustupke predstavnicima tadašnje vlasti došao je Nikola Vrzić, novinar NIN-a, nedeljnika u kom je Cvijanović pisao posle gašenja „Blic News-a“, a pre nego što je pokrenuo „Evropu“.

NIKOLA VRZIĆ

Nikola Vrzić je do ubistva premijera Đinđića bio slabo poznat novinar i u NIN-u se bavio nekim marginalnim temama. Do 12. marta nikada nije pratio resor policije ili pravosuđa. Svoj novinarski „uzlet“ doživljava lansiranjem teorije „trećeg metka“ po kojoj je Zorana Đinđića ubio neki drugi snajperista, a ne osuđeni Zvezdan Jovanović.

Ova teorija koju je javnosti najpre saopštio Milan Veruović, član Đinđićevog obezbeđenja, a u medijima je razradio Vrzić, poslužila je advokatima ubica premijera kao alibi za njihove klijente. Pored „trećeg metka“ Vrzić je tokom suđenja optuženima za ubistvo premijera konstantno podrivao optužnicu, tako što je lansirao teorije o „drugoj pušci“, „foto-robotu koji je ubio Đinđića“, namernom i unapred planiranom ubistvu Spasojevića i Lukovića u Meljaku... Najveću profesionalnu blamažu Vrzić je doživeo na teoriji „foto-robotu“. U NIN-u je tvrdio da je osoba sa foto-robotu učesnik u atentatu na premijera po nacionalnosti Hrvat i da je ovo saznanje policija za vreme „Sablje“ krila. Vrzić je u tekstu naveo i imena i prezimena Hrvata „učesnika u ubistvu“. Dan kasnije pojedinim beogradskim medijima javili su se ljudi koji su navedeni u Vrzićevom tekstu, zapanjeni da se spominju u takvom kontekstu. Obojca su 12. marta u Beogradu bili iz sasvim privatnih razloga i nemaju nikakve veze niti sa kriminalnim aktivnostima niti sa atentatom.

Vrzić je u NIN-u pisao i o navodnom iznuđivanju iskaza od Radomira Markovića, bivšeg šefa DB. U tom tekstu pokušao je da opovrgne optužnicu protiv Markovića. Posebno je apsurdno da se Vrzić u NIN-u bavio tim suđenjem, s obzirom na činjenicu da kao novinar nikada nije ni pratio glavni pretnes po tom predmetu.

Vrzić u svojim tekstovima predstavlja zapravo portparola advokata optuženih. Sve teorije koje je lansirao imale su za cilj da amnestiraju optužene od krivice i razviju teoriju zavere, po kojoj su u ubistvo premijera bili umešani neki drugi, a ne oni koje optužnica tereti. Vrzić o zvaničnoj optužnici piše: „Najpre je postavljena teorija, a tek onda su u nju uklapane činjenice, one koje mogu. Ostale su, jednostavno, zanemarene“ (NIN, *Treći metak pod zakletvom*, 22. april 2004).

Nikola Vrzić u svojim tekstovima na silu pokuša da umeša saradnike Zorana Đinđića u ubistvo premijera. NIN tri puta za godinu dana citira Jovicu Stanišića (šefa DB, za vreme Miloševića, a danas haškog optuženika) i njegove besmislene tvrdnje u kojima optužuje Vladimira Popovića za ubistvo Đinđića. Nikola Vrzić, prema svedočenju nekih očevidica, redovni je gost šefa BIA Radeta Bulatovića u njegovoj kancelariji u Institutu bezbednosti.

JOŠ JEDNA PRESUDA PROTIV ŽELJKA CVIJANOVIĆA

Željko Cvijanović tekstovima u “Evropi” pokušava da kompromituje predstavnike nevladinog sektora. Tako je 26. januara 2006. na naslovnoj strani „Evrope“ objavljena fotomontaža koja bi trebalo da asocira na poznatu sliku „Tajna večera“, na kojoj je Biljana Kovačević-Vučo, predsednica Jukoma, nevladine organizacije koja se bavi zaštitom ljudskih prava, prikazana kao jedan od Karićevih apostola. Ovu fotomontažu, prati i tekst pod naslovom „Napadi Vlade na Bogoljuba Karića“ u kojem stoji da je otkrivena „najveća klijentistička mreža u Srbiji, koja je stala u odbranu najekspozicionirani-

jeg srpskog tajkuna“. Fotomontaža jasno ukazuje čitaocima da su ljudi koji su montirani na fotografiji zapravo Karićevi ljudi, i njegova klijentela odnosno plaćenici. Zbog objavljivanja ovog teksta, Biljana Kovačević-Vučo je podnela tužbu protiv Željka Cvijanovića. Prvi opštinski sud u Beogradu usvojio je tužbeni zahtev predsednice Jukoma i obavezao Cvijanovića da Biljana Kovačević-Vučo na ime naknade nematerijalne štete isplati iznos od 100.000 dinara i da pokrije troškove sudskog spora.

Zbog ove fotomontaže Željka Cvijanovića je tužila Biljana Kovačević-Vučo i proglašen je krivim

„EVROPA“ O VLADIMIRU POPOVIĆU

Sistematska proskripcija Vladimira Popovića u novom Cvijanovićevom projektu, „Evropa“ doživljava svoju kulminaciju. Trećina svih negativnih tekstova u Cvijanovićevoj uvodnoj kolumni odnosi se na Popovića. U prvom broju „Evrope“ Cvijanović najavljuje Popovićevo hapšenje.

„**Dragan Jočić, novi ministar policije (...) planira da pretrese neke stare slučajeve: ubistvo Zorana Đinđića i Momira Gavrilovića, kao i da istera na čistac Čedomira Jovanovića, Vladimira Bebu Popovića i Nenada Milića, koji slove za najmoćnije ljude prethodne vlasti. Kako tvrdi izvor Evrope iz vrha policije, uveliko se prikupljaju dokazi koji bi ove čelnike dosovog režima mogli da pošalju na optuženičku klupu. Popović je već angažovao nevladine organizacije u svoju odbranu...**“ („Evropa“, Čeda, Beba, Milić, Čume... uskoro na optuženičkoj klupi?, 15. april 2004)

„**Namera Popovića je bila da Ružica postane predsednik DS kako bi on mogao da vlada.**“

„**...krajem prošlog leta supruga bivšeg premijera distancirala se i od Popovića. Uskoro je bila**

kažnjena“ („Evropa“, Ružica protiv Bebe i Čede, 15. april 2004).

„**Biljana Kovačević Vučo objavila da je dobila bebu. U 46. godini. Doduše, Bebinoj. I saopštila da Bebi, kako su zvali njenog klijenta, o glavi rade Pavković, Vučelić i Tijanić. Do kraja godine Beba ostala van domašaja Zvečanske**“ („Evropa“, Apokrifni izvori te 2004. godine..., 30. decembar 2004).

Kampanja protiv Popovića posebno se zahuktava u „Evropi“ nakon njegovog intervjua u emisiji „Insajder“ emitovanoj na RTV B92. U tekstu koji je objavio posle ovog intervjua, Cvijanović je Popovića direktno povezao sa ubistvom Zorana Đinđića.

„**...zahvaljujući pored ostalog i Popoviću, postoji i drugi pol priče koji tvrdi da su u Đinđićevo ubistvo umešani upravo Popović i Čeda Jovanović i da upravo ta grupa nastoji da suđenje Miloradu Ulemeku okrene u drugom pravcu**“ („Evropa“, Vladimir Beba Popović – srpska hronika tamne moći, 3. februar 2005).

„**Beba Popović je brljiv, paranoičan, sklon zaverama i mračnoj moći**“ („Evropa“, Insajder Vađenje krajnika ili poslednja jakobinska kampanja, 10. februar 2005).

Cvijanović je u „Evropi“ forsirao izmišljenu priču o „tajnom“ izveštaju Biroa za komunikacije, kojim je „ukinuto“ vanredno stanje.

„**...Moja sreća je, međutim, u tome što je Beba u celoj toj svojoj opsesivnosti značajan koliko golub na spomeniku i zanimljiv kao ono što letač na istom tom spomeniku ostavi kad poleti.**“

„**...Ta Bebina i Insajderova priča deo je najmračnijeg ideološkog rata koji se vodi u Srbiji (...) gde konstrukcija preispitivanja društva počiva na dijagnozi jednog čoveka koji veruje da je Napoleon, mada bi se u cenjanju sa sudbinom zadovoljio i time da dobije državnu penziju kao udovica Zorana Đinđića.**“

„**Vladimir Beba Popović je nauljena glava mediokriteta nasadena na stomak megalomana.**“

„**Beba je politički zbir horora i komedije.**“

„**Beba je prost organizam koji duže može bez vazduha nego bez paranoje**“ („Evropa“, Vladimir Beba Popović Kako su se našli Karpenter i Nušić, 7. jul 2005).

„**Beba je mazao kosu uljem da bi se lakše infiltrirao u grešni Čumetov svet**“ („Evropa“, Zoran Đinđić i Slobodan Milošević – Dva groba i naslednici, 16. mart 2006).

OBRTI

Čeda, Beba, Milić, Čume... uskoro na optuženičkoj klupi?

• **Dragan Jočić, novi ministar policije, počeo je da rešuje nasledene probleme u sektoru, te planira da pretrese neke stare slučajeve: ubistvo Zorana Đinđića i Momira Gavrilovića, kao i da istera na čistac Čedomira Jovanovića, Vladimira Bebu Popovića i Nenada Milića, koji slove za najmoćnije ljude prethodne vlasti. Kako tvrdi izvor Evrope iz vrha policije, uveliko se prikupljaju dokazi koji bi ove čel-**

ADVOKATI
Vladimir Popović

OTAC
Čedomir Jovanović

SAŠTAČINA
Ljubica Buha

klupu. Popović je već angažovao nevladine organizacije u svoju odbranu, a Milić tvrdi da je svestan da je u toku kreiranje afera i istragi u policiji, ali da se iste ne plaši. Jovanović je trenutno okupiran tek rođenim sinom, ali i dostupan policij-skim organima. Prema našem sagovorniku u toka je i otvaranje slučaja Ljubice Bube Čumeta, koji je ranije dobio status zaštićenog svedoka. Blizu konačnog rešenja je i ubistvo

„*Postoji i drugi pol priče koji tvrdi da su u Đinđićevo ubistvo umešani upravo Popović i Čeda Jovanović.*“

(Željko Cvijanović optužio je Popovića i Jovanovića za ubistvo premijera)

ŽELJKO CVIJANOVIĆ PONOVO OGLAŠEN KRIVIM

Željko Cvijanović oglasen je krivim pred Prvim opštinskim sudom zbog krivičnog dela клевете i kažnjen najvećom kaznom propisanom za ovo krivično delo – novčanom kaznom od 200 000 dinara, koja može biti zamenjena i adekvatnom kaznom zatvora. Ovu presudu Prvog opštinskog suda potvrdio je i Okružni sud.

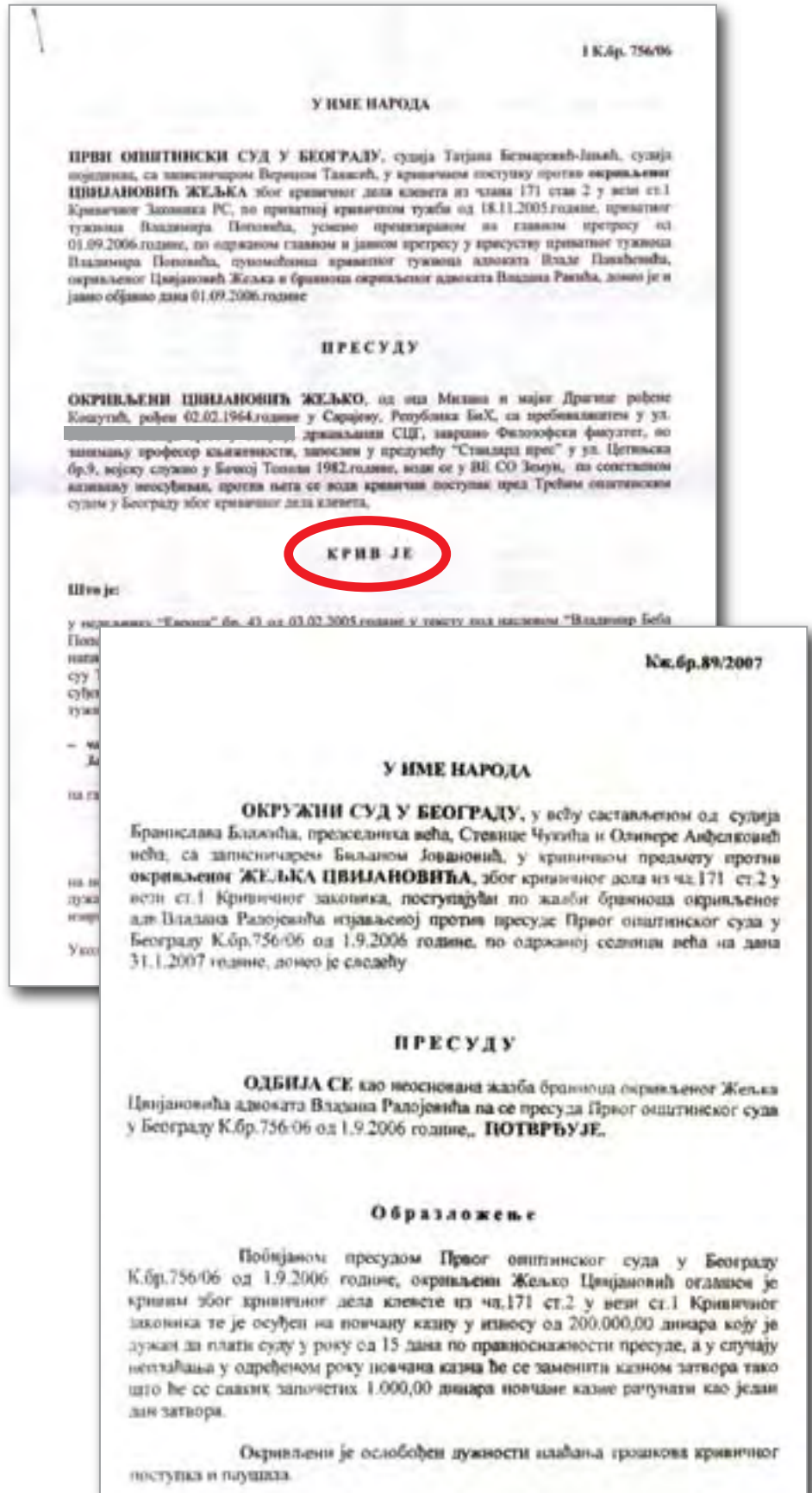
U tekstu „Vladimir Beba Popović – srpska hronika tamne moći“ („Evropa“, 3. februar 2005) objavljenom nakon emisije „Insajder“, pored niza iznesenih kleveta, Cvijanović je optužio Popovića da je umešan u ubistvo premijera Đinđića.

Tokom suđenja Cvijanović se branio tako što je citirao svoje ranije tekstove i izjave o Popoviću, nazivajući ih „opštepoznatim stavovima“.

Sudskom presudom je utvrđeno da je Cvijanović u svom tekstu izneo optužbu za saučesništvo u izvršenju najtežeg oblika krivičnog dela – ubistva. Sud je zaključio da je Cvijanović učinio krivično delo sa direktnim umišljajem i zato ga kaznio najvećom kaznom propisanom za ovo delo. Nakon što je presuda Prvog opštinskog suda objavljena u javnosti, Cvijanović je pokušao da relativizuje svoju krivicu i ponovo optuži Popovića. Za agenciju „Beta“ izjavio je:

„Potez Vladimira Popovića, da gradi svoj ‘sumnjivi PR’ na nepravosnažnim presudama, pokazuje dve stvari. On je 2003. godine hteo da me otera u grob, a sada će se zadovoljiti i da odem u zatvor“ (Beta, 1. novembar 2006).

Cvijanović se na presudu Prvog opštinski suda žalio, međutim Okružni sud u Beogradu žalbu je odbio kao neosnovanu i potvrdio presudu Prvog opštinskog suda.

(gore) Prvostepena presuda Prvog opštinskog suda
(dole) Presuda Okružnog suda

AFERE U „EVROPI“

Jedan od glavnih zadataka Željka Cvijanovića bio je da zajedno sa političarima i drugim medijima u koordinisanoj akciji kreira afere koje imaju jasan cilj: diskreditaciju Koštunićinih političkih protivnika, smenjivanje, kompromitaciju i medijski linč neistomišljenika, ali i promovisanje saradnika i prijatelja Miloševićevih tajnih službi i Vojislava Koštunice.

„Evropa“ je bila list u kojem je naručeno novinarstvo došlo do punog izražaja. Cvijanović je pokrenuo nedeljnik u kojem je on odlučivao gde su etičke granice do kojih novinar može da ide. Afere koje je „Evropa“ lansirala bile su stvarane po već viđenom scenariju, korišćenom i u prethodnim projektima kao što su „Blic News“ i „Reporter“.

AFERA I – ĐINĐIĆA SU UBILI NJEGOVI

Željko Cvijanović u jeku predsedničke kampanje 2004. godine nastavlja da opstruiše suđenje za ubistvo Zorana Đinđića: zloupotrebljavajući i pogrešno interpretirajući izjavu majke Zorana Đinđića, on kreira potpunu laž. Cvijanović se, kao član izbornog štaba Koštunićine stranke, uključio u kampanju kandidata DSS Dragana Maršićanina konstruisanjem afera, ali i kao „nezavisni novinar“ koji je radio intervju sa Draganom Maršićaninom na BK televiziji.

Željko Cvijanović je pokrenuo priču o tome da su Zorana Đinđića „ubili njegovi najbliži saradnici“. Pokušao je da stvori aferu izmišljajući intervju sa majkom Zorana Đinđića. Zloupotrebivši razgovor majke pokojnog premijera i njene komšinice, u kome ona kaže da je čula od jednog ministra da „iza ubistva stoje njegovi“, ne precizirajući ni ko, ni šta, napravljena je afera koja ima za cilj da odbrani Legiju i ospori optužnicu. „Evropa“ u nepotpisanom tekstu nastavlja da brani ubice, koristeći se klasičnom manipulacijom.

Đorđe Vukadinović

Dnevni tabloidi, pozivajući se na tekst objavljen u „Evropi“, svakodnevno nastavljaju da dopunjuju ovu izmišljenu aferu, a sve u cilju da se optuže najbliži saradnici Zorana Đinđića. U „Kuriru“ svakodnevno izlaze tekstovi kojima se abolira Legija, a insistira na istinitosti tvrdnje da su Đinđića „ubili njegovi najbliži saradnici“. Kao deo ove mreže, istim povodom i na unapred zadate teme, oglašavaju se navodni „nezavisni politički analitičari“ poput Đorđa Vukadinovića koji piše: „Sada isplivavaju svi evidentni propusti i političke manipulacije rađene u vreme, pre i posle Sablje“.

Falsifikovanu izjavu majke Zorana Đinđića prenose tabloidi u cilju stvaranja afera

Tabloidi nastavljaju da razvijaju aferu koju je pokrenula „Evropa“

Dejan Mihajlov

Neposredno nakon toga Izborni štab DSS izdaje saopštenje u kojem se Dejan Mihajlov poziva na „Evropu“. U saopštenju je pozvao bivšeg premijera Zorana Živkovića i članka Demokratske stranke i tadašnjeg predsedničkog kandidata Borisa Tadića da saopšte javnosti „ko je ubio Zorana Đinđića“, inače će on, Mihajlov, to da im kaže. U pamfletu koji je pročitao još je rečeno i da je jedan od bivših ministara rekao majci pokojnog Đinđića da su njenog sina „ubili njegovi“, kao i da supruga pokojnog premijera Ružica Đinđić u svoju kuću „više ne prima gotovo nijednog od nekadašnjih najbližih Đinđićevih saradnika koji su ga prodali, a možda uradili i nešto gore“.

Olja Bečković

Razvoj afere nastavlja se preko „Utiska nedelje“, autora Olje Bečković. U emisiji direktor RTS Aleksandar Tijanić posredno priznaje da je saopštenje koje je pročitao Dejan Mihajlov na konferenciji za štampu DSS, u stvari njegovo delo.

Dilema šta je Mila Đinđić tačno rekla rešena je njenim pojavljivanjem u emisiji „Insajder“. Ona je optužila novu vlast, odnosno Đinđićeve bivše političke drugove iz koalicije DOS koji su mu okrenuli leđa, da su povezani sa njegovom smrću. Međutim, objašnjenje i pojašnjenje Mile Đinđić niko nije objavio, niti se time bavio. Željko Cvijanović pokušava da objasni da sve ono što je majka koja je tragično izgubila sina rekla – nije govorila iz srca, već po nalogu Vladimira Popovića. Cvijanović u svojoj kolumni nakon njenog intervjua „Insajderu“, piše:

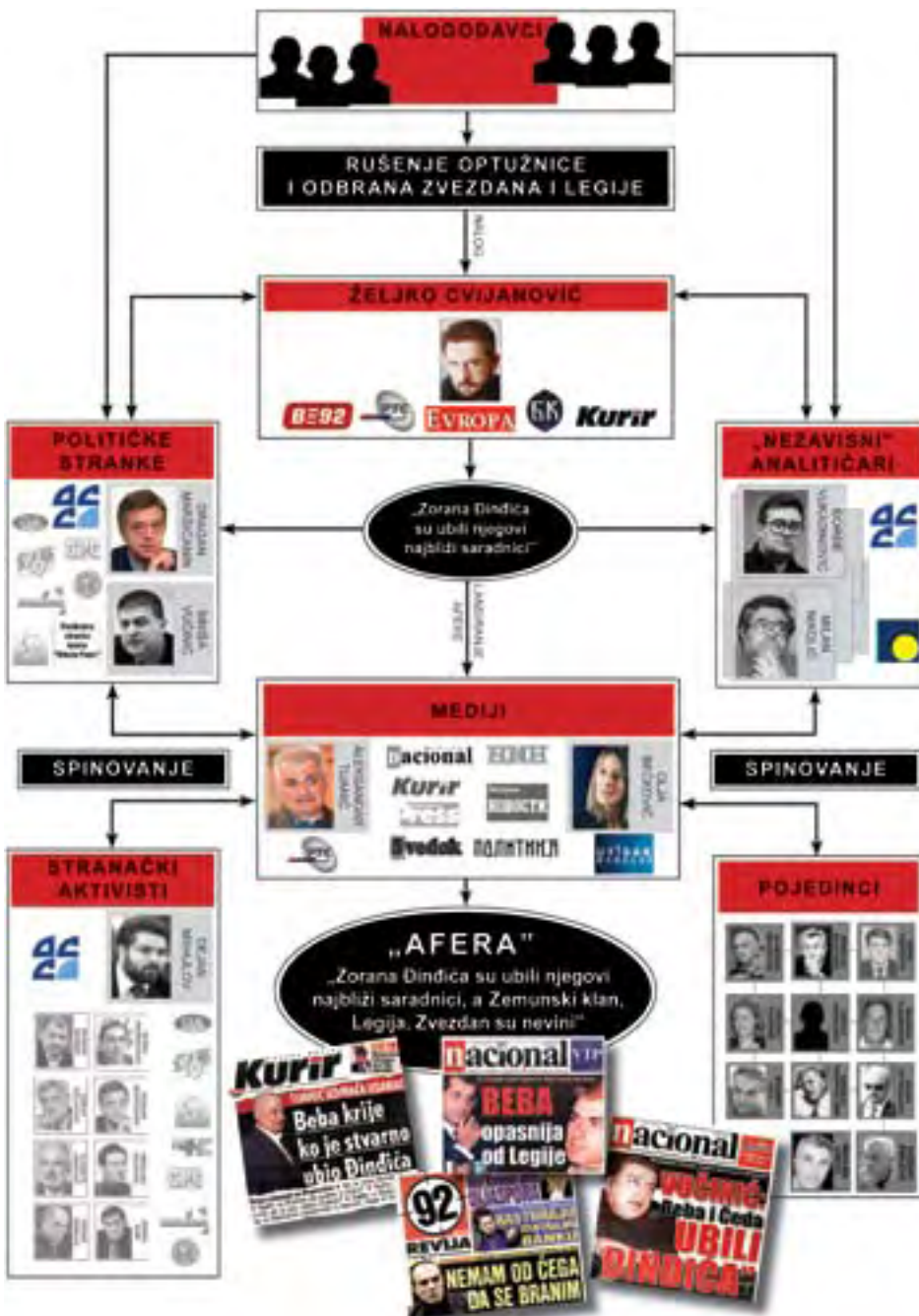
„Da li ste uočili taj opori ukus bezdušne manipulacije dok je Mila Đinđić parafrazirala bedne silogizme Vladimira Popovića“ („Evropa“, Zoran Đinđić i Slobodan Milošević: dva groba i naslednici, 16. mart 2006).

Da je sve samo prazna priča, lažna optužba i ponovni pokušaj klevetanja saradnika pokojnog premijera Đinđića i da je to bila manipulacija i

CVIJANOVIĆ U KAMPANJI DSS

Cvijanović se, kao član izbornog štaba Koštuničine stranke, uključio u kampanju kandidata DSS Dragana Maršićanina konstruisanjem afera, ali i kao „nezavisni novinar“ koji je radio intervju sa Draganom Maršićaninom na BK televiziji.

samo još jedna u nizu afera koje je kreirao Željko Cvijanović, potvrdio je Dejan Mihajlov u martu 2005. u svedočenju pred Specijalnim sudom. Tada je rekao da „ne zna ko je sastavio saopštenje“ i da je saopštenje bilo plasirano „u svrhu političke kampanje“.

Danas saznajemo da su, dok se vodio proces pred Specijalnim sudom za ubistvo premijera Đinđića, Željko Cvijanović, Ulemek – Legija, njegova supruga i advokati optuženih u procesu, Biljana Kajganić i Slobodan Milivojević, kreirali scenario po kojem bi u ubistvo pokojnog premijera Zorana Đinđića trebalo da budu umešani Vladimir Popović i Čedomir Jovanović, premijerovi bliski saradnici. Tek nedavno je javnost obaveštena da kao dokaz postoje trake sa snimcima razgovora u kojima advokati nagovaraju optuženog Dejana Milenkovića Bagzija da okrivljuje ljude, e da bi se Legija abolirao. Cvijanović je u svojim tekstovima najavljivao da će okrivljeni Dejan Milenković Bagzi, za kojim je u to vreme raspisana poternica za ubistvo premijera, pokazati ko su prave ubice Zorana Đinđića. Nakon saznanja da je na Milenkovića direktno uticano da lažno optuži Vladimira Popovića i Čedomira Jovanovića, navodi iz Cvijanovićevih tekstova bacaju potpuno novo svetlo na njegovu ulogu u vezi sa pritiscima vršenim na Milenkovića, povodom kojih je Popović podneo krivičnu prijavu specijalnom tužiocu za organizovani kriminal.

„Evropa“ se iz broja u broj bavila stvaranjem i izmišljanjem novih afera. Kakva je uloga Željka Cvijanovića i njegovog lista u opstrukciji sudskog postupka, najbolje oslikavaju tekstovi objavljeni u „Evropi“. Serija tekstova ukazuje da je Cvijanović radio isto što i advokati optuženih za ubistvo, Zvezdana Jovanovića i Milorada Lukovića Legije, ali sa pozicije „uglednog novinara“ i „analitičara“.

Uporedo sa tendencioznim interpretiranjem toka glavnog pretresa nastavljeno je i objavljivanje tekstova čiji je jedini cilj opstrukcija sudskog postupka.

AFERA II

– PET TEORIJA O UBISTVU ZORANA ĐINĐIĆA

„Evropa“ objavljuje tekst „Treći snajperista je na dan ubistva u Srbiju došao iz Hrvatske“, u kojem plasira „pet teorija o ubistvu Zorana Đinđića“. Ovaj tekst predstavlja primer novinarske konstrukcije koja ne samo što ne odgovara istini, već služi kao deo sinhronizovane kampanje obaranja optužnice i opstrukcije postupka.

Posebno je veliki publicitet dat hapšenju Ivica Matekovića, hrvatskog kriminalca i bliskog Legijinog prijatelja, krajem avgusta 2005. godine (Ivica – Ico Mateković uhapšen je i pravosnažno osuđen zbog otmice i iznude u Zagrebu). „Evropa“ u tekstu „MI 6 ujedinio bivšu UDBU“, koji je potpisala Biljana Mitrinović, supruga Željka Cvijanovića i izvršni urednik lista, dalje razrađuje teorije da su u ubistvo Đinđića bili umešani i Hrvati, a sve u cilju aboliranja Ulemeka – Legije.

Kao i u prethodnim slučajevima, Cvijanoviću u pomoć priskaču NIN, u kome je Željko Cvijanović pisao posle gašenja „Blic News-a“, kao i ostali mediji koji sa Cvijanovićem vode istu vrstu kampanje.

NIN daje doprinos koordinisanoj akciji ove političko-obaveštajno-interesne grupacije objavljujući tekst o „foto-robotu“, sačinjenom na osnovu iskaza svedoka koji je video atentatore na premijera Đinđića. Autor teksta, Nikola Vrzic, otkriva identitet do tada nepoznatog aktera učesnika u atentatu, koji je dan uoči ubistva ušao u Srbiju iz Hrvatske. Identifikuje ga kao „bivšeg legionara iz Hrvatske“, mada je reč o pomenutom Ici Matekoviću; štaviše, NIN se još više obrukao pominjući imena dva državljanina Hrvatske koji su toga dana (11. marta 2003) zaista prešli granicu, ali nisu ni krivi, ni dužni. Jovica Krtinić, novinar „Kurira“, Cvijanovićev kolega iz „Reportera“ i potpisnik teksta u Cvijanovićevoj „Evropi“, prenosi pisanje NIN-a kao senzacionalno otkriće. Po razrađenom scenariju, u to se uključuje i Milimir Marić, još jedan od novinara bliskih službama, i u časopisu „Profil“, koji uređuje, objavljuje tekst „Metak od leda“. Tekst, koji je napisao bivši novinar „Politike Ekspres“ Stevan Zec, donosi novu teoriju o ubistvu pokojnog premijera, predstavljenu kao „politički triler“. Zec piše, u formi proze, kako je Đinđić ubijen „metkom od leda“ napravljenim po „ruskom receptu“. Sam Stevan Zec dobio je za tu paškvilu inspiraciju od generala Aca Tomića, koji je priču servirao u kafani njemu (Zecu), Milomiru Mariću i još nekima.

„Evropu“ – pokušaj rušenja optužnice

„Profil“, NIN i tabloidi – sinhronizovana akcija rušenja optužnice

4.5

„STANDARD“

Nakon što je rok trajanja glasila „Evropa“ istekao (zbog velikog broja podmetnutih afera, kredibilitet ovog lista je bio potpuno uništen) Cvijanović beži iz projekta, ali ovaj put prodajući list i prikazujući novom vlasniku lažne papire, a ostavljajući na mestu urednika Radeta Stanića, svog pouzdanog saradnika i čoveka koji je obavljao poverljive poslove.

Cvijanović se, pošto je napustio mesto glavnog i odgovornog urednika „Evrope“, od 26. maja 2006, našao na mestu glavnog i odgovornog urednika nedeljnika „Standard“, istovremeno obavljajući i funkciju direktora.

Ovaj nedeljnik vizuelno, koncepcijski i sadržinski podseća na prethodni, „Evropu“. Da je reč o istom proizvodu pod drugim nazivom ukazuje i činjenica da se većina zaposlenih (novinara i tehničkog osoblja) preselila zajedno sa Željkom Cvijanovićem na novu adresu. „Standard“ po formi i dizajnu predstavlja apsolutni plagijat hrvatskog „Globusa“.

Na osnovu analize novinarske karijere može se reći da Željko Cvijanović nastavlja već oprobano zloupotrebu novinarske struke. List koji uređuje koristi za promovisanje jedne političke opcije i za borbu protiv političkih protivnika Vojislava Koštunice. Matrica po kojoj je radio i u „Blic News-u“ i u „Evropi“ pokazala se kao vrlo efikasna za konstruisanje afera, odnosno diskreditaciju političkih protivnika Vojislava Koštunice. To je bila tehnika medijskog linča koja se zasniva na lansiranju lažnih optužbi i kleveta i na izmišljanju afera koje imaju za cilj diskreditaciju političkih opoenata politike DSS. Svrha svega toga je afirmacija jedne političke opcije – interesne grupacije iza koje stoje Vojislav Koštunica, njegova vlada, haški begunci i osuđenici, mafija i tajkuni sa kapitalom stečenim za vreme Miloševićeve diktature.

Tekstovima u „Standardu“ Cvijanović promovise politiku Vojislava Koštunice, zatim haške begunce i optuženike, mafiju, BIA, vojsku...

Vizuelno i koncepcijski „Standard“ je kopija „Evrope“, a dizajn oba lista ukraden je od hrvatskog „Globusa“

PROMOVISANJE POLITIKE
VOJISLAVA KOŠTUNICE

„**K**oš tunica – šef koji uvek ima neko krešenje i u tome baš ume da iznenadi“ („Standard“, *Cool*, 9. februar 2007).

„**K**ohabitacija Tadića i Koštunice je jedan od najviših dometa moderne političke istorije Srba“ („Standard“, *Izbori 2*, 9. mart 2007).

„**J**edino ustavnim konsenzusom Srbija ima šansu da izbegne politički haos.“

„**R**adikali su neka vrsta ventila da se čuje istina“ („Standard“, *Radikali*, 16. jun 2006).

„**K**oš tunica se iz Rusije vratio kao čovek koji zna da život postoji i izvan EU“ („Standard“, *Zakret*, 23. jun 2006).

„**S**rbija je u ovom trenutku demokratska zemlja više nego ikad“ („Standard“, *Konsenzus*, 30. jun 2006).

„**M**lađan Dinkić, fenomen kakav srpska politika ne poznaje u novijem vremenu (...) U njegovom 'curriculumu' je bitno razbijanje propalih banaka i rušenje Karića“ („Standard“, *Mlađa*, 18. avgust 2006).

NAPADI NA HAŠKI
TRIBUNAL

„**H**aški tribunal – inkvizicija koja sudi nevini.“

„**H**aški tribunal je početak dekadencije zapadnog pravnog sistema.“

„**Š**ešelj je neka vrsta političkog samoubice koji će zajedno sa Haškim tribunalom da poleti u vazduh.“

„**H**aški tribunal je bliži Gvantanamu, Faludži ili Južnom Bejrutu nego Raselovom sudu“ („Standard“, *Šešelj*, 25. avgust 2006).

„**K**oš tuničina Vlada više od svega je želela da ostvari maksimum sa Hagom uz minimum podela u društvu“ („Standard“, *Mlađić*, 3. novembar 2006).

„**Š**ešelja superiornijim od okoline čini brilijantna inteligencija“ („Standard“, *Testament*, 8. decembar 2006).

„**M**lađić ima život na kome mu niko ne bi pozavideo“ („Standard“, *Mlađić*, 3. novembar 2006).

„STANDARD“ UKRAO VIZUELNI IDENTITET HRVATSKOG „GLOBUSA“

Internet portal „Standarda“ potpuna je kopija „Globusovog“ portala

PROMOVISANJE KRIMINALACA

Jedna od osnovnih karakteristika novinarstva Željka Cvijanovića jeste promovisanje kriminala i kriminalaca. To radi na različite načine, a jedan od načina su intervjui u kojima se kriminalci predstavljaju kao „romantične, osećajne, pravične“ osobe, mada nekako na ivici zakona, pa i preko te ivice, ali – eto... Primer takvog novinarstva je intervju sa Kristijanom Golubovićem, kriminalcem na odsluženju zatvorske kazne. Željko Cvijanović je posvetio čak pet strana izdanja „Standarda“ (20. oktobar 2006) romansiranoj priči o venčanju ovog kriminalca. U tom intervjuu Kristijan Golubović je izneo mišljenja o ratnim zločincima, Vladi Srbije, ubici premijera Zorana Đinđića Miloradu Ulemeku – Legiji i svemu ostalom.

„KRISTIJAN: Tadić izgleda najmodernije i najpristojnije, a za premijera bi glasala moja baka, bez obzira kako izgleda. (...)

STANDARD: Da li ćeš se baviti politikom?

KRISTIJAN: Da su neka druga vremena i neki drugi ljudi, verovatno bih ušao u politiku. (...)

STANDARD: Šta misliš o ministrima Draganu Jočiću, Velji Iliću i Mladanu Dinkiću?

KRISTIJAN: Verovatno su to ministri koji se zalažu za promene u našoj zemlji. (...)

STANDARD: Da li bi isporučio Ratka Mladića?

KRISTIJAN: Nikada!“

U izdanju „Standarda“ od 1. decembra 2006. Cvijanović objavljuje prikaz knjige Zorana Raškovića Serdara, kriminalca koji se nalazi u zatvoru zbog teških krivičnih dela.

Pet strana „Standarda“ posvećeno je kriminalcu Kristijanu Goluboviću

U „Standardu“ je objavljen prikaz knjige kriminalca koji se trenutno nalazi u zatvoru

PROMOVISANJE „KONTROVERZNOG BIZNISMENA“ PREDRAGA RANKOVIĆA – PECONIJA

Predrag Ranković, zvani Peconi, srpski „biznismen“ koji je kapital stvorio za vreme Miloševićeve vladavine, danas je jedan od najbogatijih ljudi u Srbiji (vlasnik „Vitala“, „Vrbasa“, „Rubina“ i drugih preduzeća). Čovek sa zanimljivom prošalošću, hapšen u toku akcije „Sablja“, dobio je šest strana u nedeljniku Željka Cvijanovića. Kako je saopšteno u „Beloj knjizi“ MUP-a Ranković je metalostrugar po zanimanju, koji je osamdesetih godina počeo karijeru kao kradljivac automobila da bi ubrzo zatim prešao na prodaju droge i tako zaradio prvobitni kapital. Cvijanović u „Standardu“ pohvalno piše o Rankoviću, njegovim poslovima, pokušavajući da popravi sliku koja se u javnosti vezuje za novopečenog biznismena. Tekst pod naslovom „Američki san tajanstvenog milijardera“ pun je komentara koji više liče na privredni marketing i na pranje biografije nego na profesionalno novinarstvo:

„Većina onih koji ga poznaju tvrde da su retko sreli tako pozitivnog čoveka.“

„Priče koje kruže kažu da je Ranković kruševačku fabriku (‘Rubin’) preplatio.“

„Dete razvedenih roditelja (...) gde je majka čistačica sve ulagala u svog sina.“

„Biznis započeo sa parama koje je njegova mama uspeła od penzije da uštedi.“

„Pravi razlog za hapšenje je što su cigarete ‘Fast’ počele da smetaju jednom delu ekipe bliske premijeru.“

„Budući da je taj moćnik tokom akcije Sablja mogao da uhapsi bilo koga, Ranković je uhapšen i ucenjivan: da prepusti proizvodnju cigara“ („Standard“, *Američki san tajanstvenog milijardera*, 9. jun 2006).

U intervjuu novinar ni jednom na šest strana ne spominje da se ovaj „uspešni“ privrednik našao u „Beloj knjizi o organizovanom kriminalu“ u izdanju MUP-a Srbije iz 2001. godine.

Cvijanović koristi i ovu priliku da diskredituje akciju „Sablja“ predstavljajući je kao „privatni obračun“, ne pominjući da je u pitanju vanredno stanje uvedeno nakon ubistva premijera. Takođe nastavlja sa hajkom na Vladu Zorana Đinđića predstavljajući je kao korumpiranu i umešanu u privredni kriminal.

Predrag Ranković Peconi je posle dolaska na vlast Vojislava Koštunice postao jedan od najuspešnijih privrednika. Za vreme Vlade Vojislava Koštunice privatizovao je mnoga društvena preduzeća i postao njihov vlasnik.

Željko Cvijanović posvetio je šest strana promociji Predraga Rankovića Peconija

ZA CVIJANOVIĆA SKINHEDSI SU ŽRTVE

Željko Cvijanović u nedeljniku „Standard“ objavljuje intervju sa Goranom Davidovićem, zvanim Firer, srpskoj javnosti inače poznatijim u svojstvu vođe neonacističke organizacije „Nacionalni stroj“. Pripadnici ove organizacije na čelu sa Goranom Davidovićem upali su novembra 2005. godine i prekinuli održavanje antifašističke tribine na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu i tom prilikom pretili prisutnima, vređali ih na nacionalnoj osnovi, a profesora Milenka Perovića i fizički napali. Zbog toga je protiv njih podignuta optužnica za širenje verske, rasne i nacionalne mržnje i netrpeljivosti. U pitanju je teži oblik tog krivičnog dela, za koji je propisana kazna zatvora od jedne do osam godina. Goran Davidović je osuđen na godinu dana zatvora, ali i uprkos svim ovim činjenicama Cvijanović ga je smatrao za pogodnog sagovornika i dao mu je prostor da širi svoje fašističke ideje.

PROTIV RUKOVODSTVA CRNE GORE

Služaj Crne Gore samo je još jedan od pokazatelja kako pisanje Željka Cvijanovića u funkciji medijske podrške aktuelnoj vlasti Srbije. Nakon što je Crna Gora stekla status nezavisne države, čemu se Vlada Vojislava Koštunice žestoko suprotstavljala i pokušavala da utiče na formiranje javnog mnjenja ne samo u Srbiji, već i u Crnoj Gori, saopštenja premijerovih savetnika, zloupotrebe najjačeg elektronskog medija, nacionalne televizije, kada je prekinut program i emitovan film o podmićivanju birača od strane pripadnika navodno Đukanovićevog DPS, kampanji se priključio i Željko Cvijanović. Samo u prvom broju svog magazina Cvijanović je posvetio tri teksta kritici crnogorske vlasti:

„Ostavljeni“, „Đukanovićev brat gazda Novog Sada“, „Jači za Mila.“

„Referendum u Crnoj Gori je neka vrsta nacionalne tragedije.“

„Prefinjnije je odmarati se uz ‘Grand šou’ nego u Budvi“ („Standard“, *Ostavljeni*, 26. maj 2006).

„Milo Đukanović je dobio na tezi da je ne biti sa Srbima stvar jedne progresivne ideje“ („Standard“, *Vuk*, 9. jun 2006).

NAPADI NA ZORANA ĐINĐIĆA I NJEGOVE SARADNIKE

Finansijeri novinarskog poduhvata Željka Cvijanovića pre svega su ljudi iz struktura bivšeg Miloševićevog režima koji su na sve moguće načine od demokratskih promena u Srbiji 2000. godine pokušavali da zaustave taj proces kako bi sačuvali moć i sprečili otkrivanje počinjenih političkih ili ratnih zločina, kao i poreklo svog kapitala. Svi Cvijanovićeви privremeni „medijski“ projekti osnivani su i finansirani pored ostalog zbog toga što su upravo posredstvom tih medija razne kriminalno-obaveštajno-političke grupe i ratno-profiterski lobiji nastavljali proskripciju i klevetanje Zorana Đinđića i članova DOS-ove Vlade. Cvijanović u „Standardu“ piše:

„Čeda bio rado viđen gost u Šilerovoj.“

„Šiptara u Palati pravde obilazili Čume i Čeda“ („Standard“, *Vuk*, 9. jun 2006).

„Đinđić je morao da se suoči sa osnovnim pitanjem da li da Srbijom vlada mafija, dok Koštunica mirno spava“ („Standard“, *Konsensus*, 30. jun 2006).

„Onima koji su rušili diktatora moral dopušta sve i da se druže sa narko dilerima i da pokradu pare“ („Standard“, *Moralci*, 4. avgust 2006).

„Da je Živković raspisao izbore posle vanrednog stanja, Beba bi bio ministar unutrašnjih i inostranih poslova, Čeda svega ostalog, Koštunica bi bio uhapšen, a patrijarh Pavle bi se za kaznu svakodnevno bavio društveno korisnim radom.“

„Vrednovanje Đinđićevog dela kao istorijskog, je varvarski doživljaj istorije.“

„Beba i Čeda naslednici tamnijeg Đinđićevog političkog profila.“

„Nema razlike između onih koji su Đinđića postavili i onih koji bi hteli da ga skinu“ („Standard“, *Ulica*, 1. septembar 2006).

„Đinđićevoj opoziciji od preuzimanja vlasti

bilo važnije da ostanu na slobodi ili u životu“ („Standard“, *Izbori*, 17. novembar 2006).

„Đinđić se 2002. obračunavao sa svima ostalima da bi zavladao Srbijom.“

„Demokratija je patila pod Čedom i Bebom“

„Čeda je pravio državu po liku Legije i Čumeta, koji su tada bili zaslužniji i ravnopravniji od svih ostalih.“

„Đinđić je pred kraj svog života sklonio na klupu, u trenutku kad je odlučio da se obračuna sa Legijom i podzemljem.“ („Standard“, *Cigla*, 24. novembar 2006).

OPSTRUKCIJA SUĐENJA

Temе koje Željko Cvijanović obrađuje uvek su u skladu sa zahtevima njegovih zaštitnika i sponzora. Ono što je karakteristično za „Standard“, osim diskreditacije i stalnih napada na članove prethodne Vlade, pre svega Čedomira Jovanovića i Vladimira Popovića, jeste nastavak opstrukcije suđenja optuženima za ubistvo premijera Đinđića. Odmah nakon ukidanja vanrednog stanja mediji – dnevna i nedeljna štampa bliska starim Miloševićevim strukturama („Balkan“, „Glas javnosti“, „Blic News“, NIN, „Večernje novosti“, „Svedok“, „Revija 92“, a kasnije se priključuju „Kurir“, „Press“, „Evropa“) – počeli su da diskredituju akciju „Sablja“, podmećući razne teorije: na primer, kako su Dušan Spasojević i Kum Luković ubijeni u Meljaku da bi bila prikriivena „povezanost Đinđićevih saradnika sa mafijom“; kako je tada došlo do „prekomerne upotrebe sile i kršenja ljudskih prava“ itd. kako je Dejan Milenković Bagzi zapravo ubijen. Kada je počelo suđenje (decembar 2003) pred Specijalnim sudom, a posebno kada se predao prvooptuženi za ubistvo Milorad Ulemek (maj 2004), počela je medijska hajka u srpskim medijima.

Željko Cvijanović, najpre u „Evropi“, a potom u „Standardu“ pokušava da podriva optužnicu na različite načine: objavljujući intervjue kriminalaca koji u pozitivnom svetlu prikazuju, Milo-

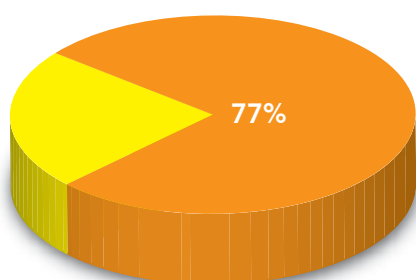

rada Ulemeka Legiju – prvooptuženog za ubistvo premijera Đinđića; diskreditujući i napadajući Marka Kljajevića, prvog predsednika Sudskog veća u procesu osobama optuženim za ubistvo premijera; diskreditujući svedoke-saradnike optužujući ih za ubistvo Momira Gavrilovića; optužujući saradnike premijera Đinđića da su umešani u njegovo ubistvo; plasirajući teorije o „trećem metku“, „foto-robotu“ – i sve to u cilju aboliranja osoba optuženih za taj zločin.

Vlada Vojislava Koštunice od dolaska na vlast nizom izjava i konkretnih akcija pokušala je da opstruiše rad Specijalnog odeljenja Okružnog suda u Beogradu pred kojim se vodio proces protiv osoba optuženih za ubistvo premijera Zorana Đinđića.

Odmah nakon proglašenja nove Vlade, Zoran Stojković, ministar pravde izjavio je da Specijalni sud treba ukinuti, da bi ubrzo nakon toga ministar unutrašnjih poslova Dragan Jočić rekao da smatra da treba ponovo sprovesti istragu o ubistvu premijera. Jula 2005. smenjen je Jovan Prijjić, specijalni tužilac u tom procesu. Aprila 2006. uhapšen je brat predsednika sudije Marka Kljajevića, predsednika Sudskog veća u pro-

„STANDARD“: STATISTIČKI PRIKAZ ZASTUPLJENOSTI TEMA

- Brojevi „Standarda“ u kojima su objavljeni negativni tekstovi o Zoranu Đinđiću i njegovim saradnicima
- Ostali brojevi

Željko Cvijanović se permanentno bavio diskreditacijom Zorana Đinđića i njegovih saradnika. Čak 77% izašlih brojeva nedeljnika „Standard“ sadržalo je negativne tekstove o Đinđiću i njegovoj vladi.

cesu osobama optuženim za ubistvo premijera Đinđića. Uhapšeni Goran Kljajević, i sam sudija, i to Trgovinskog suda, lišen je slobode pod optužbom da se bavio privrednim kriminalom. Sudija Marko Kljajević podneo je ostavku na funkciju predsedavajućeg Sudskog veća u procesu osobama optuženim za ubistvo premijera Đinđića, rekavši da smatra da je Vlada hapšenjem njegovog brata izvršila direktni pritisak na njega.

Pored akcija koje je sprovodila vlast, istovremeno su pritisak na sud i svedoke vršili i članovi organizovanog kriminala u sprezi sa nekim medijima i novinarima. Tako je u nekoliko navrata prečeno Nati Mesarević, predsednici Sudskog veća nakon ostavke sudije Kljajevića. Pretnje su upućivane i Maji Kovačević, portparolu Specijalnog suda. Tokom suđenja ubijeni su svedoci u procesu: Kujo Kriještorac i zaštićeni svedok Zoran Vukojević – Vuk.

Nedeljnik „Standard“ i njegov urednik Željko Cvijanović davali su medijsku podršku ovakvom odnosu prema Specijalnom sudu. „Standard“ se bavio diskreditacijom Marka Kljajevića povezujući ga sa kriminalom.

Neposredno pre izricanje presude za ubistvo premijera, Cvijanović objavljuje intervju sa Božom Prelevićem, advokatom Milana Veruovića, koji sve vreme tokom sudskog procesa dovodi u pitanje optužnicu i lansira razne teorije o ubistvu premijera, koje služe kao alibi optuženima za ovaj zločin. Prelević i u ovom intervjuu kao i mnogim izjavama do tada Đinđićeve saradnike Vladimira Popovića i Čedomira Jovanovića indirektno povezuje sa atentatom.

„Popović u ovom procesu ima neke interese, ne znam kakve i u to neću da se upuštam. Istorija će pokazati kakva je čija uloga u svemu.“

„Bagzi je rekao da je korumpirao zlatnim ‘Roleksom’ Čedu Jovanovića, posle čega je Mesarovićevo protestovala“ („Standard“, *Legija neće provesti život u zatvoru*, 4. maj 2007).

Uoči izricanja presude Cvijanović je objavio intervju Bože Prelevića na četiri strane

AKTIVNO UČEŠĆE U PREDIZBORNOJ KAMPANJI

Kampanja koju „Standard“ vodi protiv političkih kneistomišljenika Vojislava Koštunice počela je da jača krajem 2006, nakon što je postalo izvesno da će prevremeni parlamentarni izbori biti održani u roku od nekoliko meseci.

Jedna od prvih teza koju je ovaj nedeljnik, a pre svega njegov urednik Željko Cvijanović želeo da proturi bila je da u Srbiji postoje dva „ekstremistička bloka“: jedan blok po njemu čini Srpska radikalna stranka (politička partija poznata po svojim ultranacionalističkim stavovima, stranka čiji predsednik čeka suđenje u Hagu); a drugi po Cvijanoviću „ekstremistički blok“ čini koalicija predvođena LDP-om, koja uživa podršku i nekih nevladinih organizacija u javnosti poznatih po kritici Vojislava Koštunice i njegove politike.

Cvijanović „razradi“ ove teze posvećuje dosta tekstova: „Dobrovoljci“, „Moralci“, „Prosvetitelji“, „Radikalizacija“, „Ulica“, „Radikali“...

„Gubitnici koji žive u prošlim vremenima: Čeda Jovanović, Vesna Pešić, Vladan Batić, Nenad Čanak.“

„Radikalizacije će biti ako prođe Čeda“ („Standard“, *Radikalizacija*, 7. jul 2006).

„Čanak: samoubica ili idiot.“

„Čanak maše svojim prijateljstvom sa narkodilerom“ („Standard“, *Moralci*, 4. avgust 2006).

„Batićeva sitna korumpirana pamet nije mogla da dosegne Dinkićeve igru“ („Standard“, *Mlada*, 18. avgust 2006).

„Vladan Batić, obrenovački advokat žali za Brozovim ustavom“ („Standard“, *Konsenzus*, 6. oktobar 2006).

„Dovoljno je da Tadić pozove Čanka na pregovore o koaliciji i da ovaj pusti kap u gaće“ („Standard“, *Izbori*, 17. novembar 2006).

Nedeljnik „Standard“ koji uređuje Željko Cvijanović nastavlja da funkcioniše po dobro razrađenom metodu: poturanjem neistinitih podataka, pozivanjem na neimenovane izvore, izmišljanjem i razrađivanjem različitih „teorija“ i diskvalifikacijom ljudi – bez ikakve osnove, ali i bez ikakve odgovornosti. Tako je recimo, u članku posvećenom predizbornim koalicijama („Standard“, 17. novembar 2006) iznet podatak da je Vesna Pešić „odbila“ da se nađe na listi Čedomira Jovanovića, iako je Vesna Pešić peto ime na poslaničkoj listi koalicije LDP, GSS, SDU, Liga socijaldemokrata Vojvodine i DHSS.

PROVOCIRANJE SUKUBA U NEVLADINOM SEKTORU

Iako je jedna od konstantnih meta Željka Cvijanović bio nevladin sektor, on u „Standardu“ forsira Sonju Liht, predsednicu Beogradskog fonda za političku izuzetnost, nevladine organizacije koja zapravo podržava koalicionu Vladu (pre svega DS). Cvijanović u intervjuu izmišlja priče o međusobnom sukobu Sonje Liht i drugih članica civilnog sektora, pre svega Biljane Kovačević Vučo. Tendencioznim pitanjima on u intervjuu pokušava da veštački nametne temu o navodnom sukobu.

Tri nedelja posle objavljenom intervjuu sa Sonjom Liht, Cvijanović u svojoj kolumni produkuje izmišljenu priču o „međusobnom sukobu“ Sonje Liht i Biljane Kovačević Vučo i aludira da su svi ostali članovi civilnog sektora ponikli u komunističkim partijama sem Sonje Liht.

„Sličan napad nekontrolisanog besa podarila nam je Biljana Kovačević Vučo optužujući Sonju Liht da je uzurpirala evropsku ideju pored toliko živih ovdašnjih NVO zlikovaca kojima je Evropska unija ime rodnog sela, da im je otela nevladin sektor kršeći zlatno pravilo da se u isti

može ući samo iz komunističke partije, a ne sa ulice, komunističke sudnice ili, još gore, biblioteke“ („Standard“, *Kusturica*, 13. april 2007).

U tekstu „Dvadeset najvatrenijih srpskih svada“ Cvijanović plasira izmišljenu priču o „svadi“ između Biljane Kovačević-Vučo i Sonje Liht, nazivajući predsednicu Yucoma „bejbisiterkom“ što je direktna aluzija na angažman ove nevladine organizacije u odbrani ljudskih prava Vladimira Popovića. Korišćenje termina „bejbisiterka“ Cvijanović želi da etiketira Biljanu Vučo kao osobu koju plaća Vladimir Popović i na taj način da je diskredituje.

NASTAVAK NAPADA NA VLADIMIRA POPOVIĆA

Plasiranje naručenih tekstova, opsesivno bavljenje Vladimirom Popovićem i zloupreba novinarske profesije nastavili su se i u „Standardu“. S obzirom na to da je Cvijanović u dva navrata izgubio sudski spor sa Popovićem, upravo zbog tekstova u kojima je iznosio neistine i klevete, kada se našao na položaju glavnog i odgovornog urednika ovog nedeljnika trudio se da ne bude eksplicitan, ali je nastavio sa diskreditacijom Popovića.

„Da je Živković učinio Čedi i Bebi i odmah raspisao izbore (...) DS bi pod kontrolom ove dvojice, na talasu 'Sablje' i atentata na premijera dobila 60-70 % (...) u takvoj Srbiji svaki gradski trg bi krasio kip Đinđića, a Patrijarh Pavle bi morao da se bavi dobrovoljnim radom u 'Spectri'“ („Standard“, *Ulica*, 1. septembar 2006).

„Beba, radikalna struja za vreme akcije 'Sablja', bio za politička hapšenja“ („Standard“, *Tri greha policajca koga nisu voleli Čeda i Rade*, 13. oktobar 2006).

Cvijanović je u „Standardu“, 18. januara 2007. objavio intervju sa tzv. „srpskim bodigardom No. 1“ Vladimirom Kmezićem. Na naslovnoj strani pored slika kriminalaca i ratnih zločinaca, Cvijanović je stavio i fotografiju Vladimira Popovića uz naslov „Branio sam životom političare, biznismene i mafijaše!“ I u sledećem broju „Standarda“ objavljen je tekst pod naslovom „Beba oterao bodigarda zbog napisa u Standardu“.

Posle intervjua koji je Vladimir Popović dao „Statusu“ u „Standardu“ se pojačava negativna kampanja protiv njega. Popovićem i njegovim intervjuom se bave Ivan M. Lalić u svojoj kolumni, ali i Željko Cvijanović u rubrici „10 razloga zašto voleti Vladimira Bebu Popovića“

„Znameniti smederevski fotomodel Vladimir Popović - ne smem, naravno, da kažem nadi-

18. januar 2007.

25. januar 2007.

4. maj 2007.

mak jer će me tužiti, a ako me tuži, spasa mi nema, sve i da me Marijan sakrije duboko u svoj kukuruz“ („Standard“, *Tuzlaci kao sav normalan svet*, 20. april 2007).

„Zato što se u svakom svom intervjuu legitimise kao teorijski inovator reformizma, dokazujući da postoji i reformizam na nervnoj bazi“ („Standard“, *10 razloga zašto voleti Vladimira Bebu Popovića*, 27. aprila 2007).

Božo Prelević, advokat Milana Veruovića, u svom intervjuu u „Standardu“ povezuje Vladimira Popovića sa atentatom premijera. Cvijanović je Prelevićevom intervjuu, u kome on ruši optužnicu i opstruiše sudski proces, posvetio čak četiri strane.

„Kako znate da ste došli dva minuta nakon događaja za koji niste očevidac? Bilo mi je potpuno fenomenalno što je tada parkirao kola u Ulici admirala Geprata iako je dvorište

Vlade bilo prazno. Popović u ovom procesu ima neke interese, ne znam kakve i u to neću da se upuštam. Istorija će pokazati kakva je čija uloga u svemu“ („Standard“, *Legija neće provesti život u zatvoru*, 4. maj 2007).

Božo Prelević, advokat Milana Veruovića, tokom sudskog procesa, konstantno je pokušavao da ruši optužnicu i davao je podršku advokatima glavnookrivljenih za ubistvo premijera.

ODNOS ŽELJKA CVIJANOVIĆA I RTV „PINK“: OD UVREDA DO PARTNERSTVA

Televizija „Pink“ je u periodu posle 5. oktobra postala konstantna meta napada Željka Cvijanovića i uredništva „Blic News-a“. Cvijanovićeve napadi na ovu medijsku kuću bili su zapravo deo sinhronizovane kampanje, koju je DSS vodio protiv ove televizije zahtevajući čak i njeno gašenje. Jedan od razloga napada na Vladimira Popovića bio je upravo zbog RTV „Pink“. Cvijanović je Popovića optuživao da štiti ovu televiziju.

„Udarne pesnica te propagande postale su dve uticajne televizije – „Pink“ i BK, čiji su vlasnici – Željko Mitrović i Bogoljub Karić – upravo bili iz one grupe poslovnih ljudi koji su u vreme Miloševića stekli prilično bogatstvo, dok u vreme posle 5. oktobra nisu imali ništa manju želju da ga zadrže ne pitajući za cenu“ („Blic news“, *Zašto je otišao Đinđićev moćni čovek iz senke*, 30. oktobar 2002).

„Osam štapa, političari za medije imaju i šargarepu što se može videti iz primera TV BK i TV Pinka“ („Blic News“, *Srpski mediji nisu slobodni ali se o tome javno ne govori*, 28. januar 2003).

Dva meseca pre ubistva Zorana Đinđića, Cvijanović piše tekst pod naslovom „Zašto Đinđić ne može da preživi svoje pobeđe“. U pomenutom tekstu, Cvijanović, između ostalog, optužuje vladu Zorana Đinđića za „estradizaciju“ političke scene, procesu u kojem navodno učestvuju članovi Vlade i TV „Pink“.

„Zato se ne vredi više pozivati na rezultate kojih uglavnom nema kada postoji nešto mnogo efikasnije – snimiš CD, pevaš na Pinku, učestvuješ u kvizu, psuješ onako spontano našijenački u skrivenoj kameri.“

„Nije to bilo tako davno kada se padalo na tezu kako je turbo-folk izmišljen u noćima nesanice Miloševića i njegove supruge, kako je TV Pink smislilo nekoliko režimskih anesteziologa i kako je novi proizvod odmah ubrigan građanima da bi se što više osećali kao narod kome nije ni do čega osim do zabave, pa je po mostovima i trgovima pevao hitove sa Pinka dok su mu na glavu padale bombe“ („Blic News“, *Zašto Đinđić ne može da preživi svoje pobeđe*, 6. januar 2003).

„Godinama su nam ispirali mozgove, i sad kad pitaš devojčicu šta hoće da postane, ona bez razmišljanja odgovara: voditeljka na Pinku!“ („Blic News“, *Kako je odgojena degenerisana generacija*, 26. februar 2003).

„Dana 4. aprila, TV Pink je platio luksuzno uređenu reklamu kojom se hvale uspesi stanice, objavljenu na osam strana u reformistički orijentisanom magazinu „Vreme“.Mada je u pitanju bila plaćena reklama, objavljivanje tako velikog priloga o Pinku razbesnelo je mnoge čitaoce ovog magazina“ (IWPR, *Hoće li turbo folk preživeti udar na Cecu*, 29. april 2003).

„Navodnu kampanju protiv Matića orkestrirala je moćna organizacija TV Pink, koja je nekada bila Miloševićev saveznik, a sada radi za njegove protivnike“ (IWPR, *Odnosi Srbije i zapada uzdrmani sukobom oko ICG-a*, 8. jul 2003).

„Vilijem Montgomeri je jedini koga Čeda, Beba i Željko Pink nisu uspeali da smene“ (Montija za mandataru, 6-7. januar 2004).

„Željko Mitrović je džaba išao u Ameriku: Pink ni jednom nije pročitao Paelov izveštaj. Izgubljeno u prevodu“ („Centar“, *Nije „Kum“ već „JFK“*, 28. februar 2004).

Nakon smene vlade i dolaska Vojislava Koštunice na vlast, što koincidira sa lansiranjem projekta „Evropa“, odnosi između Željka Cvijanovića i kuće Pink se u potpunosti menjaju. Željko Cvijanović postaje redovni komentator i analitičar u informativnim emisijama ove televizije. Sa druge strane urednica RTV „Pink“, Simonida Kažić dobija redovnu kolimnu u „Evropi“, a na stranicama ovog magazina reklamira se program ove televizijske stanice (isti onaj za koji je Cvijanović samo godinu dana ranije tvrdio da u službi vlasti širi kič i sprovodi „estradizaciju politike“). U udarnim, najskupljim marketinškim terminima, TV „Pink“ ustupa prostor za reklamiranje listu „Evropa“.

Uspostavljanje bliskih odnosa između Cvijanovića i medijske kuće „Pink“ rezultiralo je čak i njihovim zajedničkim poslovnim projektima. Prvi projekat koji su zajednički pokrenuli bio je list „Standard“. Nekoliko meseci kasnije, ova poslovna saradnja se proširuje i na tržištu se pojavljuje novi tabloid, pod naslovom „As“, iza koga su kapitalom stajali RTV „Pink“, TV „Košava“ i Željko Cvijanović. Reklama za „As“ emituje se na „Pinku“ ali i u Cvijanovićevom „Standardu“.

Cvijanović

Aleksandar Lupšić

Pored toga dolazi i do razmene novinarskog kadra između redakcija „Pinka“, „Standarda“ i „Asa“. Tako je novinarka „Pinka“, nekadašnja kolumnistkinja „Evrope“ Simonida Kažić u isto vreme urednik na „Pinku“ ali i u „Standardu“, dok se jedan od urednika „Standarda“ Dragoljub Stojković pojavljuje i u ulozi glavnog i odgovornog urednika tabloida „As“.

Nakon prekida poslovne saradnje između RTV „Pink“ i Svetlane Ražnatović, Željko Cvijanović lično piše tekst u kojem je izneo najgore detalje o njenom ličnom i profesionalnom životu. Cvijanović tekst objavljuje u „Standardu“ i „Ekstra magazinu“.

Intervju zatvorenika Raškovića objavljen u „Standardu”

4.6 „AS“

Željko Cvijanović, zajedno sa RTV Pink i Zecom Lupšićem, vlasnikom TV Košava, decembra 2006. godine pokreće još jedan (drugi po redu) zajednički projekat – tabloid pod nazivom „As“. Na mesto glavnog i odgovornog urednika ovog tabloida dolazi Dragoljub Stojković, koji istovremeno radi kao urednik „reportaže“ u Cvijanovićevom listu „Standard“.

Iako se ovaj tabloid bavi pretežno senzacionalističkim temama (seks, tračevi, astrologija), on pre svega predstavlja još jedno sredstvo u diskreditaciji političkih protivnika Vojislava Koštunice. „As“ predstavlja pomoćno oružje u medijskim hajkama na pojedince, političkim i ličnim obračunima.

Iste teme, isti sagovornici, iste fotografije – Rašković u tabloidu „As“

„Standard” je ukrao vizuelni identitet, a „As“ teme hrvatskog „Globusa“: tekst o hrvatskom mafijašu Brkiću, objavljen je u „Globusu“, a posle nekoliko nedelja i u „Asu“.

Analizom pisanja a posebno izborom tema, uočljivo je da „As“ predstavlja proizvod nižeg vizuelnog i tehničkog kvaliteta ali sličnog sadržaja kao i „Standard“. Uređivački koncept „Asa“ se zasniva na objavljivanju glasina, poluistina ili potpunih laži koje idu u prilog političkoj garnituri okupljenoj oko Vojislava Koštunice ali i podzemlju, kriminalcima, mafiji... „As“, doduše sa par nedelja zakašnjena, preuzima iste teme i tekstove iz „Standarda“. Intervju sa zatvorenikom Zoranom Raškovićem Serdarom objavljen je najpre u „Standardu“, a potom i u „Asu“. Kao i u slučaju „Standarda“ koji je „ukrao“ vizuelni identitet Globusa, „As“ od ovog hrvatskog nedeljnika „preuzima“ teme i sa nekoliko nedelje zakašnjenje ih obrađuje.

Teme kojima se bavi ovaj tabloid svode se na:

1. podršku Vojislavu Koštunici i političkim centrima okupljenim oko njega,
2. napade na Specijalni sud i opstrukciju borbe protiv organizovanog kriminala,
3. napade na političke protivnike Vojislava Koštunice: članove Vlade Zorana Đinđića, LDP, nevladine organizacije...

U samoj završnici sudskog procesa za ubistvo premijera Đinđića, pred izricanje presude, u nedeljniku „As“ se učestalo plasiraju tekstovi kojima se opstruira suđenje.

Tabloid „As“ redovno se reklamira u „Standardu“.

Partnerstvo sa TV Pink omogućava ovom neprofitabilnom nedeljniku medijsku promociju na nacionalnoj frekvenciji. Reklamni prostor koji ova televizija ustupa „Asu“, malotiražnom i neuticajnom tabloиду, meri se ogromnim novčanim iznosima, koje ove novine, imajući u vidu njihovu prodaju i tiraž nisu u stanju komercijalno da pokriju.

„As“ se redovno reklamira u „Standardu“.

„As“, 10. maj 2007. Intervju sa Božom Prelevićem, advokatom koji je, iako je bio pravni zastupnik oštećenog Milana Veruovića, tokom suđenja konstantno rušio optužnicu.

„As“, 3. maj 2007: još jedno sredstvo u kampanji opstrukcije suđenja za ubistvo premijera.

Svi obaveštajno-propagandni medijski projekti koje je Željko Cvijanović vodio imali su ograničeni rok trajanja. Njihova svrha i namena svodila se na medijsku podršku centrima moći kojima je Cvijanović služio. Diskreditovati, uvrediti, kompromitovati, uništiti - bile su naredbe koje je Cvijanović bespogovorno izvršavao. Medijski projekti poput „Blic News-a“, „Evrope“, „Standarda“, „As-a“ poslužili su Cvijanoviću kao oružije u njegovoj karijeri plaćenog pera revolvertaškog žurnalizma. Pisanje medija o slučaju ubistva Momira Gavrilovića ilustrativan je primer na koji način funkcioniše „naručeno novinarstvo“, čija je Cvijanović paradigma.

Ubistvo Momira Gavrilovića, agenta Službe državne bezbednosti, predstavljalo je prvi pokušaj da se montiranom aferom izazove pad republičke vlade. Momir Gavrilović, radnik Službe državne bezbednosti iz vremena Slobodana Miloševića i jedan od najbližih saradnika Jovice Stanišića zajedno sa savetnicima iz kabineta Vojislava Koštunice tokom leta 2001. godine tajno priprema plan za preuzimanje kontrole nad Ministarstvom unutrašnjih poslova, a posebnom nad Resorom DB-a. U danu kada se u Kabinetu Vojislava Koštunice susreo sa saradnicima predsednika SRJ, 3. avgusta 2001. godine, Momir Gavrilović biva ubijen na parkingu ispred zgrade u kojoj je živio. Koštuničin kabinet, u nameri da sakrije pravu svrhu sastanaka u Palati federacije sa nekadašnjim agentom DB-a, pokušava da poveže Vladu Zorana Đinđića sa ubistvom i putem medija pušta lažnu informaciju da je Gavrilović posedovao dokumenta kojima se izvršna vlast optužuje za korupciju. Od tog trenutka konstantno su ponavljane lažne optužbe o sprezi kriminala i DOS-ove Vlade, koje su bile u funkciji pritiska na Đinđićev kabinet i pokušaja njegove smene. U fokusu optužbi nalazilo se Ministarstvo unutrašnjih poslova. Postojali su permanentni naponi snaga okupljenih oko Vojislava Koštunice da preuzmu ovo ministarstvo i pokušaju mimo institucija sistema da stvore paralelne službe i preuzmu „ministarstva sila“.

SHEMATSKI PRIKAZ „AFERE GAVRILOVIĆ“

Lažnu vest, podmetnutu iz Koštunjićevog kabineta, dočekuju i dalje razrađuju ostali mediji (u kojima Ž.C. ima značajnu ulogu) uz pomoć političara, „nezavisnih analitičara“, pojedinaca...

„Glasnik srpskog teksta političkog insajdera D.B.V.“, bio je Duško B. Vukajlović, nekadašnji ministar-vođa u policijskoj radnici „Blica“, a danas pomoćnik sređivatelja lista „Kariš“. Prema prema izjavi novinara iz redakcije „Blica“, njegov izvor iz Kabineta predsednika SRJ bila je Ljiljana Nedeljković, a vest je ispravljen preko novinara iz Križa, Srđana Radulovića (tadašnjeg pomoćnika glavnog „Blica“, a kasnije ga Željko Crjinarović postavio na mesto odgovornog sređivatelja u redakciji „Europa“.)

STVARANJE AFERE

Demokratska stranka Srbije nakon transfera Slobodana Miloševića u Hag optužuje Vladu za „izdaju“ i „puč“ i lansira priče o „korupciji“, koje su kasnije bile uvod u medijsku hajku nastalu nakon ubistva Momira Gavrilovića.

Gavrilović je ubijen 3. avgusta 2001. godine. Dan pre ubistva vraćen je iz Tužilašta u Okružni sud predmet „Ibarska magistrala“ – ubistvo četiri člana Srpskog pokreta obnove u saobraćajnoj nesreći insceniranoj na Ibarskoj magistrali 1999. koje je izvršila tajna policija Slobodana Miloševića. Istraga ovog predmeta vodila je direktno ka Miloradu Ulemeku – Legiji, kasnije optuženom za ubistvo premijera Srbije Zorana Đinđića.

Ljudi koji su na direktan ili indirektan način učestvovali u prethodnom režimu, ali pre svega u zločinima koje je taj režim počinio, još uvek u to vreme nisu bili dovedeni pred lice pravde, iako je bilo izvesno da u novonastalim političkim prilikama, pre svega sa novom Vladom, gube status zaštićenih i da će morati da odgovaraju. Kriminalne strukture koje su celu jednu deceniju provele u ljubavi sa tadašnjim režimom sada priželjkuju raskol u vlasti (u DOS-u) i smene u SDB i MUP, kako bi se spasili istrage i optužbi za učešće u zločinima (sličan scenario kao u slučaju „Crvenih beretki“ kada je, novembra 2001, Milorad Ulemek – Legija podigao oružanu pobunu Jedinice za specijalne operacije upravo na dan kada je trebalo da se pojavi na sudu).

Te političke strukture, zločinci, profiteri i svi oni koji nisu odgovarali za za svoja nedela pokušavaju da pronađu novog političkog lidera iza kojeg će moći da se sakriju i sa kojim će

podeliti zajednički interes – rušenje demokratske Vlade Zorana Đinđića. U svemu tome učestvuju ljudi vrlo bliski Vojislavu Koštunici, pa i njegova supruga Zorica Radović. Ona i njeni saradnici tajno razgovaraju sa pripadnicima Miloševićeve SDB. Razgovore organizuje nekadašnji pripadnik Službe Momir Gavrilović. Cilj razgovora je preuzimanje položaja u Službi i policiji i kontrola, odnosno zaustavljanje promena koje su tek počele da se odvijaju u zemlji. To je potvrdila i supruga ubijenog Gavrilovića u intervjuu datom jednom nedeljnom listu.

Uticao političko-obaveštajnih struktura slabio je od petooktobarskih promena i dolaska na vlast demokratske vlade Zorana Đinđića. Budući da su i pored toga, želele da sačuvaju moć, te struk-

ture su iskoristile ubistvo Momira Gavrilovića da bi ga kroz medije prikazale kao odraz političkih previranja unutar koalicije DOS i da diskredituju Vladu Zorana Đinđića. Insinuirale su da je to ubistvo način za prikrivanje kontakata predstavnika vlasti sa raznim mafijaškim klanovima. Ovo se pre svega odnosilo na premijera Zorana Đinđića i njegovu Vladu. Zanimljivo je da su neki štampani mediji s početka pisali o ubistvu člana „voždovačkog klana“, navodeći ime i prezime, bez ikavih indicija da se radi o nekadašnjem visokom funkcioneru Državne bezbednosti.

Priča (lansirana u „Blicu“ i „Glasu javnosti“) da je Gavrilović doneo „dokaze i dokumenta“ o sprezi Surčinskog klana i Vlade DOS-a u Koštuničin kabinet, usmerava javno mnjenje ka tezi da je vlada korumpirana, da u dosluhu sa mafijom (Surčinskim klanom) ubija po Srbiji. Gavrilovićevo ubistvo, na taj način, nedvosmisleno je povezano u javnosti sa Surčinskim klanom.

Dnevni list „Blic“ 8. avgusta 2001. na naslovnoj strani objavljuje da je „bivši policajac Gavrilović dan pre ubistva tražio sastanak sa Koštunicom“.

U tekstu je navedeno da je do ubistva Momira Gavrilovića došlo samo par sati nakon njegovog razgovora sa saradnicima predsednika SR Jugoslavije Vojislava Koštunice. Autor teksta se poziva na „neimenovane izvore bliske kabinetu predsednika SRJ“ i navodi kako je Gavrilović sa saradnicima „preneo informacije o sprezi pojedinih ljudi iz vrha vlasti sa čelnim ljudima organizovanog kriminala u Srbiji, i predao poverljive dokumente kojima se ta sprega dokazuje.“

Jedan od prvih novinara koji se pozabavio ovom temom sistematski i tendenciozno, u funkciji političkog obračuna, razbijanja koalicije DOS i rušenja same Vlade, samo par dana nakon ubistva, dok je istraga još bila u toku, bio je Željko Cvijanović, naravno na zahtev svojih naručilaca, članova Kabineta Vojislava Koštunice.

4.7

AFERA „GAVRILOVIĆ“

UBISTVO MOMIRA
GAVRILOVIĆA, PRVI
OZBILJAN POKUŠAJ
RUŠENJA VLADE ZORANA
ĐINĐIĆA

U kojoj meri Cvijanović i mediji u kojima on piše ili ih uređuje predstavljaju sredstvo u rukama kriminalno-obaveštajno-političkih centara i sredstvo za sprovođenje zamisli ovih

privatnih interesnih grupa preko kreiranja javnog mnjenja, pokazuje slučaj ubistva Momira Gavrilovića, bivšeg funkcionera Miloševićeve SDB i bliskog saradnika Jovice Stanišića i Radomira Markovića – ozloglašanih šefova te „organizacije smrti“. Ubistvo nije razrešeno ni nakon šest godina tokom kojih je ono na najbezobzirnije načine zloupotrebavano od strane Kabineta predsednika Koštunice i njegovih savetnika. Željko Cvijanović je za to vreme promenio nekoliko redakcija. Prateći njegove uredničke funkcije u „Blic News-u“, „Evropi“ i „Standardu“, odnosno šta je i kako pisao Cvijanović, danas „ugledni“ novinar, može se najbolje videti šta znači termin „naručeno novinarstvo“.

Dnevna štampa bliska kabinetu Vojislava Koštunice, pozivajući se na pisanje „Blica“, nastavlja sa insinuiranjima na temu zašto je Gavrilović ubijen: jer je navodno imao „dokaze“ o vezi Đinđićeve vlade sa kriminalom. Tako pišu: „Politika“ – „Tajni sastanak u Palati federacije“; „Ekspres“ – „Ko je ubio sagovornika predsednika Koštunice“; „Glas javnosti“ – „Ubijeni govorio o korupciji“ itd. Neposredno nakon toga predsednik SRJ Vojislav Koštunica iznenada prekida odmor kako bi se obratio naciji. U izjavi datoj na televiziji insistira na tezi da je kriminal u „sprezi“ sa ozbiljnim državnim strukturama. Imajući ovo u vidu, ne treba da čudi što je medijska hajka protiv premijera i njegove Vlade nastavljena. Dnevna štampa tih dana u Srbiji piše: „**Kriminal ugrožava opstanak države**“ („Novosti“); „**Koštunica: 'Blic' ukazao na opasnost koja pretil celom društvu**“ („Blic“); „**Demokratija i kriminal nespojivi**“ („Danas“); „**Slučaj Gavrilović: kriminalno-politička afera koja drma Srbiju**“ („Novosti“).

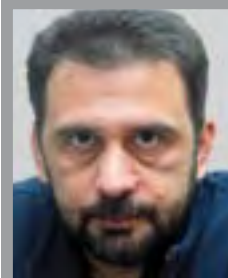
Kako bi rešilo slučaj ubistva koji je poprimio ozbiljne političke razmere, Tužilaštvo je 10. avgusta 2001. zatražilo od Kabineta predsednika SRJ da dostavi „više podataka“ u vezi sa ubistvom Gavrilovića, kao i dokumenta koja je prema pisanju „Blica“ on navodno predao saradnicima predsednika SRJ. Kako je preneo „Blic“ pozivajući se na Koštuničin kabinet, Gavrilovićeva „dokumenta“ koja je navodno

predao „ukazuju na spregu Vlade i mafije“. Stranka predsednika Koštunice, DSS, okarakterisala je taj zahtev tužilaštva kao „pritisk na medije“. Kabinet predsednika SRJ dostavio je 13. avgusta Okružnom službeno belešku o razgovoru Koštuničinih saradnika sa Gavrilovićem. Tužilaštvo je zatražilo od MUP-a da proveri sve navode iz beleške, ali je takođe saopštilo i da Gavrilović nije predsednikovim saradnicima dostavio nikakvu „pisanu dokumentaciju“ o sprezi kriminala i izvršne vlasti u Srbiji, kako se uporno tvrdilo iz DSS-a. Vojislav Koštunica je na konferenciji za novinare, sazvanoj povodom „afere Gavrilović“, odgovarao na pitanja o aktivnostima svoje supruge i njenim vezama sa ubijenim bivšim funkcionerom službe Državne bezbednosti. Na pitanje o susretima Zorice Radović i ubijenog Gavrilovića, Koštunica je odgovorio da su se oni sreli samo jednom. Na dodatno pitanje novinara da pojasni da li se razgovaralo o reorganizaciji MUP-a, Koštunica je vidno iznerviran odgovorio da su oni mediji koji to pišu zapravo u sprezi sa pojedinim frakcijama Državne bezbednosti, da sprovedu državne udare, da su „štetočine“ i pravi neprijatelji države. Iako je Koštunica odlučno demantovao da se u razgovorima sa Gavrilovićem u njegovom kabinetu vodila kadrovska politika DB-a, republički tužilac Rade Terzić je saopštio da se u zabeleškama sa sastanka nalazio i Gavrilovićev „vrednosni sud“ o kadrovskim rešenjima u MUP-u Srbije. Ministar policije Dušan Mihajlović takođe je potvrdio da je pokojni Gavrilović sa članovima Kabineta Vojislava Koštunice razgovarao o kadrovskim rešenjima u MUP-u.

Raskol u DOS, koji se danas navodi kao prvi motiv za ubistvo Momira Gavrilovića, najavljen je u crnogorskom „Danu“, listu pod direktnom kontrolom Vojne obaveštajne službe, dva dana pre nego što je DSS stvarno napustila Vladu. Ovo cepanje unutar DOS i nestabilna pozicija Vlade, pa i samog MUP-a, bio je razvoj događaja koji su priželjkivali oni koji su ubili Gavrilovića. U ostvarenju tog njihovog scenarija učestvovali su (svesno ili nesvesno): Koštuničin kabinet, DSS, Vojislav Šešelj, Velimir Ilić, ali i pojedini mediji.

Narednih godinu i po dana, sve do ubistva Zorana Đinđića, priča o Surčinskom klanu i njegovoj povezanosti sa vlašću biće provlačena kroz različite medije (pre svega kroz „Identitet“, „Blic News“ i „Nacional“, a od jeseni 2002. i u NIN). Lažnu tezu o povezanosti Đinđićeve Vlade i članova mafijaškog klana, u javnosti je najviše forsirao Aleksandar Tijanić, savetnik za medije Vojislava Koštunice. Tijanić je širio optužbe da postoji „centar moći“ blizak vlastima, koji odlučuje „ko će da živi, a ko ne“. U telefonskom razgovoru sa novinarkom „Slobodne Evrope“

ISTI TEKST U TRI MEDIJA

Željko Cvijanović prenosi pisanje „Blica“ u nedeljnim novinama koje uređuje u Srbiji „Blic News-u“, ali i u Sarajevu, menjajući samo narečje na kome piše: na ekavici piše za „BH Dane“, na ekavici za „Blic News“, uz neznatnu adaptaciju teksta.

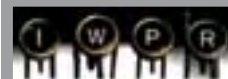
„...pošto je beogradski dnevnik

‘Blic’, pozivajući se na neimenovani izvor iz kabineta Vojislava Koštunice, objavio informaciju da je Gavrilović na dan ubistva sedeo u kabinetu u Palati federacije, da je govorio i ostavio dokumente o korupciji u vlasti i njoj vezi sa surčinskim klanom, poznatom gradskom ekipom iz podzemlja“ (15. avgust 2001).

„...šest dana nakon ubistva Gavrilovića beogradski dnevnik Blic pozivajući se na

neimenovani izvor u kabinetu Koštunice objavio je da je Gavrilović na dan ubistva, boraveći u kabinetu predsednika, pričao dvojici Koštuničinih saradnika o korupciji u srpskoj vlasti. Isti izvor rekao je Blicu da je Gavrilović svojim sagovornicima ‘predao poverljive dokumente sa dokazima’ o vezi te vlasti sa podzemljem” (17. avgust 2001).

„...šest dana nakon ubistva objavio beogradski dnevnik

Blic pozivajući se na neimenovani izvor u kabinetu Koštunice. Taj izvor rekao je Blicu da je Gavrilović svojim sagovornicima ‘predao poverljive dokumente sa dokazima’ o vezi srpske vlasti sa podzemljem” (17. avgust 2001).

Natašom Odalović, Tijanić je bio još eksplicitniji tvrdeći da Vladimir Popović za račun Zorana Đinđića naručuje ubistvo od takozvane bande iz Surčina. Kada je Odalovićeva iznela u javnost detalje ovog razgovora između nje i predsednikovog savetnika za medije, Tijanić je negirao njene navode i započeo prljavu hajku protiv ove novinarku.

DISKREDITACIJA PRVOG SVEDOKA-SARADNIKA PREKO AFERE „GAVRILOVIĆ“

U jeku kampanje za izbore predsednika Srbije u jesen 2002, u javnosti se pojavljuju pisma koja navodno piše Ljiljana Buha (supruga Ljubiše Buhe, budućeg svedoka-saradnika). Ova pisma, koja su zapravo pisale vođe Zemunskog klana, počinju da objavljuju najpre „Identitet“ i „Nacional“. Pored niza optužbi koje su članovi kriminalnog Zemunskog klana izneli na račun Vlade Srbije, povezujući ih sa najtežim krivičnim delima, u pismima se Ljubiša Buha optužuje da je ubio Gavrilovića. Ove optužbe, koje su u javnost, preko pisma Ljiljane Buhe, lansirali Dušan Spasojević i članovi Zemunskog klana, ponovo će se pojaviti u javnosti u leto 2003. godine, pred početak suđenja optuženima za ubistvo premijera, u kampanji koju su kriminalci i njihovi zaštitnici vodili u cilju diskreditacije svedoka saradnika i obaranja optužnice.

Nedeljnik NIN obrađivao je optužbe Ljiljane Buhe

U isto to vreme DSS, G17 i radikali pokušavaju da sruše DOS-ovu vladu tako što svakodnevno kreiraju afere.

ornik im je Gradimir Nalić, advokat i bivši savet-

nik „Kurir“, list blizak kriminalno-obaveštajnim centrima moći, u tekstu „Gavrilovića je ubio Čume“ objavljenom 20. avgusta 2003. poziva se na „saznanja iz Specijalnog suda“, a sagov-

nik predsednika SR Jugoslavije, Vojislava Koštunice. „Kurir“ dalje razvija teoriju o navodnoj vezi Ljubiše Buhe i „činovnika Vlade“ (*Tajna veza Čumeta i činovnika Vlade*, 21. avgust 2003). Ove tekstove potpisuje novinar I. Cvetković. Kao jedini dokaz navode se pisma Ljiljane Buhe. Plasiranje ovih optužbi pred suđenje verovatno je imalo za cilj diskreditaciju svedoka-saradnika i oduzimanje tog statusa Ljubiši Buhi – Čumetu. Decembra 2003. u „Kuriru“ se provlači teza da bi Dragan Nikolić Teča (blizak Ljubiši Buhi) mogao biti svedok koji će „pomoći u otkrivanju najvažnijih činjenica“ u slučaju Gavrilović. „Glas javnosti“, 13. decembra 2003. u nepotpisanom članku „Znaju ko su ubice Gavrilovića“ ponovo, kao i u leto 2001. posle ubistva, pominje da je Gavrilović bio praćen, da su ga pratili radnici SDB po nalogu funkcionera te službe (imena se ne navode, ali je očigledno da se misli na Mijatovića i Petrovića) i da će sada ti operativci DB (u međuvremenu, navodno, premešteni po kazni) da svedoče o svemu što se dešavalo tog 3. avgusta. Interesantno je da se nepotpisani tekst u „Glasu javnosti“ pojavio u završnici izborne kampanje i manje od deset dana pred početak suđenja za ubistvo premijera.

Ova kampanja („Čume i Teča su ubili Gavrilovića po nalogu funkcionera bivše vlade“) posebno se zahuktava posle izbora, januara 2004. U medijima se plasira vest da je Tužilaštvo

još u leto 2003. pokrenulo zahtev za istragu protiv Dragana Nikolića Teče i Ljubiše Buhe. Njihov advokat na konferenciji za novinare saopštava da Rade Bulatović (nekadašnji savetnik za bezbednost Vojislava Koštunice, a kasnije šef BIA) pritiska inspektore u policiji da se slučaj aktivira. Bulatović se inspektorima predstavljao kao budući savetnik premijera za bezbednost. U NIN-u (Vrzić, 19. februara 2004) i „Glasu javnosti“ (17. februara 2004) pojavljuje se gotovo isti tekst na temu dvojice radnika Državne bezbednosti koji su pratili Gavrilovića i koji će o tome svedočiti (isti tekst je u završnici izbora plasiran u „Glasu javnosti“, ali tada, zbog dinamike dešavanja – izbori i početak suđenja za ubistvo premijera, nije izazvao veću pažnju).

Nakon formiranja Vlade, novi ministar unutrašnjih poslova Dragan Jočić navodi rešavanje Gavrilovićevog ubistva kao prioritet. U medijima bliskim DSS („Kurir“, „Balkan“, „Evropa“, NIN) forsira se priča da je Gavrilović ubijen po

ŠEŠELJ PRVI LANSIRA TEORIJU O PRISLUŠKIVANJU VOJISLAVA KOŠTUNICE

Teoriju po kojoj je Vojislav Koštunica prisluškivan, prvi je u leto 2001. godine u crnogorskom dnevnom listu „Dan“ lansirao Vojislav Šešelj, predsednik SRS, optužen za ratne zlo-

čine pred Haškim tribunalom. List „Dan“ bio je pod direktnom kontrolom Vojne obaveštajne službe, što je potvrdio i nekadašnji načelnik Generalštaba VJ Nebojša Pavković. Sam Šešelj, prema iskazima svedoka-saradnika, bio je blisko povezan sa ubicama premijera Đinđića. Šešelj je, po iskazima svedoka-saradnika u procesu za ubistvo Zorana Đinđića, vrlo blizak čelnicima organizovanog kriminala i ubicama premijera.

nalogu ljudi iz bivše vlasti. Dokle je ostrašćenost novih vlasti išla, svedoči činjenica da je bivši potpredsednik Vlade Čedomir Jovanović čak bez ikakvog osnova priveden pod sumnjom da je povezan sa „slučajem Gavrilović“. Jovanović je insistirao da ispitivanjem na poligrafu dokaže da je njegovo privođenje bilo montirano u političke svrhe i da nikakve veze sa Gavrilovićem nije imao. Bivši potpredsednik Vlade prošao je poligrafsko ispitivanje, a ovo privođenje zabeleženo je kao jedan od skandala i pokušaja stvaranja afere nove Koštunićine vlasti

Željko Cvijanović u tekstovima za „Evropu“ dalje razrađuje teoriju da su pripadnici bivše vlasti bili umešani u ubistvo Momira Gavrilovića.

Preko sagovornika Aca Tomića (hapšenog u akciji „Sablja“ zbog sumnje da je održavao kontakte sa kriminalcima koji su ubili premijera – što je potvrdio na sudu 20. marta 2007) insinuirao da je u ubistvo Momira Gavrilovića bio umešan i neko iz Biroa za komunikacije Vlade Srbije, odnosno konkretno Vladimir Popović.

KONTRADIKTORNOSTI U PISANJU ŽELJKA CVIJANOVIĆA

Željko Cvijanović u listovima koje uređuje, „Evropi“ i „Standardu“, plasira teorije o ubistvu Momira Gavrilovića, koje su međusobno kontradiktorne i ne zasnivaju se na činjenicama već

na političkim i kriminalnim interesima. U svega nekoliko meseci, Željko Cvijanović, u novinama koje uređuje, lansira različite, međusobno kontradiktorne teorije koje se odnose na ubistvo Momira Gavrilovića i svedočenje Dejana Milenkovića Bagzija, svedoka-saradnika o tom slučaju.

1. „EVROPA“: DEJAN MILENKOVIĆ BAGZI OTKRIO DA JE LEGIJA UBIO GAVRILOVIĆA
„Bagzi je, kako saznaje 'Evropa', ispričao da je nekadašnjeg pripadnika srpske tajne policije Momira Gavrilovića, ...ubio lično Milorad Ulemek - Legija. Prema Bagziju, razlozi za ubistvo nisu bili politički, već poslovno-kriminalni, budući (...) da je nekadašnji funkcioner RDB ušao u neke mutne poslove na kojima je Legija zarađivao novac“ („Evropa“, *Bagzi optužuje: Legija je ubio Gavrilovića*, 9. februara 2006).

Šest meseci kasnije:

2. „STANDARD“: DEJAN MILENKOVIĆ BAGZI NIJE OTKRIO DA JE LEGIJA UBIO GAVRILOVIĆA

„Sigurno je da je Bagzi u svojoj izjavi pominjao ubistvo Momira Gavrilovića iz 2001. godine, ali nije o tome dao neke posebne detalje koje bi mogli istragu dovesti do kraja“ („Standard“, *Bagzi optužio Nebojšu Čovića*, 4. avgust 2006).

Mesec dana kasnije:

3. „STANDARD“: DEJAN MILENKOVIĆ OTKRIO DA JE LEGIJA UBIO ALI ZA RAČUN TADAŠNJE VLASTI

„Ako se recimo pokaže da je Bagzi stvarno svedočio kako su Legijini ljudi ubili Momira Gavrilovića i ako se pokaže da je to istina, ne znam ko će da poveruje kako je Sloba Milošević poslao ubice na tog debeovca u trenutku kada je Gavra, kurir Jovice Satnišića, zatvarao fazu prijateljstva sa tadašnjom vladom i usluge nudio Koštunici. Drugim rečima, ako Legija nije ubijao samo za Slobu, šta je to onda nego još jedna cigla u lancu dokaza da ovde ni jedna velika priča nije počela 12. marta i da su ovde velike priče starije od 5. oktobra“ („Standard“, *Bagzi otvara dosije Gavrilović*, 15. septembar 2006).

Cvijanović insistira na lažnoj tezi da je Koštunica bio prisluškivan, na šta Tomić odgovara:

„Kako da objasnimo ubistvo Momira Gavrilovića? Slučajno se ne dešava ništa. Gavrilović je ubijen odmah po izlasku iz Koštuničinog kabineta.“ Cvijanović konstatuje: „To bi onda značilo da je Koštunicu prisluškivao isti onaj ko je ubio Gavrilovića?“ („Evropa“, *Aca Tomić – najobavešteniji čovek na Balkanu*, 17. juni 2004).

„Standard“ priču o ubistvu Momira Gavrilovića razvija dalje. U tekstu autora Zorana Lukića Gavrilovićevo ubistvo se ponovo povezuje sa Vladom Zorana Đinđića. Tekst je objavljen u iščekivanju svedočenja Dejana Milenkovića Bagzija, svedoka saradnika u procesu za ubistvo premijera.

„Drugim rečima ako Bagzi dokaže svoju tezu da su beretke ubile Gavrilovića, motiv za ubistvo mogao bi da baci sumnju i na Buhu, ali i na neke ljude iz tadašnje vlasti koji u to vreme održavaju živ kontakt s njim“ („Standard“, *Bagzi otvara dosije Gavrilović*, 15. septembar 2006).

U ovom slučaju je bitna činjenica da je DNK analiza pokazala da Ljubiša Buha Čume, Nino Bosanac i Dragan Nikolić Teča nisu bili izvršioци ovog ubistva, a da je na osnovu iste analize za ovo krivično delo osumnjičen Milorad Ulemek Legija.

Analizom pisanja Željka Cvijanovića o slučaju ubistva Momira Gavrilovića može se zaključiti o tome da je Cvijanović zloupotrebljavao medije i manipulisaو javnošću tako što je bez ikakvih dokaza, na osnovu poluistina ili „izjava neimenovanih izvora“, lansirao različite neutemeljene „teorije“ i spekulacije i tako uticao na formiranje medijske atmosfere koja se kasnije pokazala pogodnom za obračun određenih političkih i interesnih grupacija sa svojim neistomišljenicima.

Ubistvo Momira Gavrilovića predstavljalo je prvi pokušaj da se montiranom aferom izazove pad Đinđićeve vlade. Frakcije ratno-kriminalnog lobija koristili su ovo ubistvo najpre da diskredituju članove DOS-ove Vlade i opstruišu borbu protiv organizovanog kriminala. Nakon ubistva premijera Đinđića „slučaj Gavrilović“ je poslužio istim centrima oko Vojislava Koštunice da pokušaju da diskredituju svedoke-saradnike i obore optužnicu protiv optuženih za ubistvo Zorana Đinđića.

4.8 OPSTRUKCIJA SUĐENJA, RUŠENJE OPTUŽNICE I ODBRANA UBICA

Prvostepeni sudski postupak koji se vodio protiv bivših pripadnika JSO i članova kriminalnog Zemunskog klana za ubistvo premijera Đinđića trajao je tri i po godine. Sve vreme trajanja procesa, predstavnici Vlade Srbije, posebno oni članovi koji pripadaju DSS-u, pokušavali su da ospore rad Posebnog odeljenja za organizovani kriminal Okružnog suda u Beogradu (Specijalni sud) kao i tužilaštva. Pojedini predstavnici vlasti uz advokate optuženih, ali i razne „nezavisne“ analitičare, bivši pripadnici policije, predstavnici „patriotskog“ bloka, uz snažnu podršku koju su im pružali mediji, pokušavali su tokom sudskog procesa da dokažu da je optužnica zasnovana na pogrešnim činjenicama i da okrivljeni nisu izvršili atentat na Zorana Đinđića.

Projekti dodeljeni Željku Cvijanoviću, poput „Evrope“ i „Standarda“, imali su cilj da tokom sudskog procesa, ali i posle završetka prvostepenog postupka, dezavuišu rad Specijalnog suda, bivšeg predsednika sudskog veća Marka Kljajevića, bivšeg specijalnog tužioca Jovana Prijčića da bi na kraju osporili i oborili optužnicu. Cvijanovićeve medije su koristili predstavnici nove vlasti, advokati optuženih, članovi kriminalno-patriotskog bloka koristili su za svoj lični i politički obračun sa saradnicima ubijenog premijera. Nastojeći da amnestiraju ubice premijera, članovi ove grupe su u medijima pokušavali

Početak sudskog procesa za ubistvo premijera pratila je kampanja za obaranje optužnice. Nedeljnik NIN je bio predvodnik.

Novi ministar pravde odmah nakon preuzimanja funkcije najavio ukidanje Specijalnog suda

Predstavnici vlasti, advokati optuženih, „nezavisni“ analitičari imali su snažnu medijsku podršku u pokušaju rušenja optužnice. Jočićevu „sumnju“ da su Spasojević i Luković namerno ubijeni razrađivali su štampani mediji.

da za ubistvo Zorana Đinđića optuže njegove najbliže saradnike.

Odmah posle ukidanja vanrednog stanja osnovano je nekoliko tabloida – derivata ugašenog „Nacionala“. Cilj osnivanja ovih listova bila je diskreditacija akcije „Sablja“ i pokušaj obaranja optužnice protiv osoba koje su uhapšene tokom vanrednog stanja zbog umešanosti u atentat na premijera. Željko Cvijanović posle ukidanja vanrednog stanja napušta „Blic News“ i odlazi „na rezervni položaj“ u NIN a potom u novoosnovani tabloid „Centar“, čiji je glavni i odgovorni urednik bio Predrag Popović (urednik ugašenog „Nacionala“) a zamenik urednika Biljana Mitrinović (supruga Željka Cvijanovića).

(levo) Od početka sudskog procesa mediji bliski vlasti pokušavali su da diskredituju svedočenje svedoka-saradnika u procesu protiv optuženih za ubistvo premijera

Momčilo Petrović, drugi deo uredničkog dvojca iz „Blic News-a“, postaje urednik u „Balkanu“, još jednom od novoosnovanih tabloida. „Balkan“ je bio list koji je finansirao Bogoljub Karić i, uz nedeljnik NIN, bio je predvodnik sinhronizovane akcije opstrukcije sudskog procesa i rušenja optužnice.

Dolaskom Vojislava Koštunice na vlast, kampanja ometanja sudskog procesa pojačava se. Ministar pravde Zoran Stojković, na konferenciji za novinare koju je održao 29. marta 2004, pokrenuo je inicijativu za ukidanje posebnih odeljenja Okružnog suda u Beogradu za organizovani kriminal i ratne zločine, a ministar policije Dragan Jočić najavio je novu istragu o ubistvu premijera („Blic“, 10. april 2004). Posebnu sumnju Jočić je pokazao u pogledu policijske akcije u Meljaku kada su dvojica vođa Zemunskog klana ubijena jer su pružala otpor. Jočić je tim povodom izjavio: „Ono što je meni i dalje sumnjivo jeste da li je bilo potrebno da se dva ključna svedoka ubiju. Da li su oni pružali toliki otpor pripadnicima MUP-a da su morali da budu ubijeni?“. Mediji bliski novim vlastima razrađivali su inicijative vladinih zvaničnika.

Odmah nakon formiranja Koštuničinog kabineta pokrenut je nedeljnik „Evropa“, još jedna medijska podrška onima koji su pokušavali da diskredituju akciju „Sablja“ i opstruišu sudski proces. Prioritet novih vlasti je bio da bivše saradnike Zorana Đinđića, pre svega Vladimira Popovića i Čedomira Jovanovića povežu sa ubistvom premijera Đinđića, lažnim optužbama, plasiranjem neistina u medijima.

U prvom broju „Evrope“ pojavio se tekst u kojem se tvrdilo da Ružica Đinđić optužuje Čedomira Jovanovića i Vladimira Popovića da su umešani u ubistvo Zorana Đinđića.

„Do razlaza je došlo zato što ona čita novine i delimično veruje u njihovu odgovornost za Zoranovu smrt“ („Evropa“, Ružica Đinđić - Ofanziva žene iz senke, 7. april 2005).

„Ružica se nije zadovoljila prekidom odnosa nego je zahtevala kontakte u policiji želeći da i sama da prilog rasvetljavanju ubistva supruge“ („Evropa“, *Ružica Đinđić protiv Bebe i Čede*, 15. april 2004).

Tekstovima koje objavljuje u „Evropi“ Cvijanović pokušava da amnestira one koji su hapšeni u „Sablji“ a da za ubistvo premijera Zorana Đinđića optuži njegove saradnike iz Vlade Srbije.

„Tomić je uhapšen zato što je o pojedinim ljudima iz vlade znao ono što bi oni voleli da se o njima ne zna“ („Evropa“, *Acu Tomić – najobavešteniji čovek na Balkanu*, 17. jun 2004).

Nekoliko dana posle predaje Milorada Lukovica Legije, Cvijanović u „Evropi“ objavljuje tekst „Treći snajperista došao iz Hrvatske“ (6. maj 2004) i iznosi 5 teorija o ubistvu Zorana Đinđića. Ni jedna od teorija se ne poklapa sa zvaničnom optužnicom.

1. TEORIJA: ĐINĐIĆA NISU UBILI LEGIJA I ANTIHAŠKI LOBI

Zvaničnu verziju, koju su priznali i učesnici u ubistvu, Cvijanović naziva izmišljenom jer je „imala za cilj da se uhapsi Koštunica“.

2. TEORIJA: ĐINĐIĆA JE UBILA SRPSKA MAFIJA

Cvijanović objašnjava da ova teza nije dovoljno zastupana zato što je vlast Đinđićevih ljudi želela da postavi ambiciozniju teoriju sa političkim motivima.

3. TEORIJA: ĐINĐIĆA SU UBILI NJEGOVI LJUDI

Cvijanović iznosi tezu da je premijer hteo da se reši bliskih saradnika koji su mu predstavljali balast u javnosti, Vladimira Popovića i Čedomira Jovanovića, iz čega sledi da je premijerovo ubistvo bilo njihova odmazda.

4. TEORIJA: ĐINĐIĆA SU UBILI STRANCI

Cvijanović iznosi tezu da je ubistvo Đinđića zavera stvorena u inostranstvu.

5. TEORIJA: ĐINĐIĆA SU UBILI HRVATI

Cvijanović piše da srpski premijer nije imao većeg neprijatelja u okruženju od hrvatske vlade.

Milorad Ulemek Legija, koji je nakon predaje trebalo na sudu da da svoj iskaz, u tabloidima ali i NIN-u i „Evropi“ dobija poseban tretman, a njegovo svedočenje se najavljuje kao neka „istina“ koja će biti saopštena građanima. Cvijanović u svojoj kolumni posle Legijini predaje piše:

„Kakva je to prljavština koju su čistili da im danas ruke budu krvave kao i njegove, koji je, dok su oni čistili, ubijao“ („Evropa“, *Legija: nenaoružan i opasan*, 6. maj 2004).

Pritisci na sud i tok postupka, koje su od početka vršili pojedini članovi Vlade Vojislava Koštunice i mediji pod njihovom kontrolom, dostigli su svoju kulminaciju u vreme predizborne kampanje za izbor predsednika Srbije u maju 2004. Šef izbornog štaba predsedničkog kandidata DSS-a Dejan Mihajlov otvoreno je optužio vrh Demokratske stranke da je umešan u ubistvo. Mihajlov je tom prilikom pročitao saopštenje DSS-a koje se pozivalo na navodnu izjavu Mile Đinđić datoj „Evropi“. U pamfletu DSS-a, koji je Mihajlov pročitao, rečeno je da je jedan od bivših ministara rekao majci pokojnog Đinđića da su njenog sina „ubili njegovi“, kao i da surpuga pokojnog premijera Ružica Đinđić u svoju kuću „više ne prima gotovo ni jednog od nekadašnjih najbližih Đinđićevih saradnika, koji su ga prodali, a možda uradili i nešto gore.“ Dilema šta je Mila Đinđić zaista rekla rešena je posle njenog pojavljivanja u emisiji „Insajder“. Ona je optužila Koštuničinu vlast, odnosno Đinđićeve bivše partnere iz koalicije DOS koji su mu okrenuli leđa, da su povezani sa

Iskaz Milorada Ulemeka u medijima je najavljen kao iznošenje istine

Advokati optuženih pokušavali su da krivicu za ubistvo premijera sa ubica prebace na njegove saradnike. Mediji su im u tome davali podršku.

njegovom smrću. Aferu koju je pokrenula „Evropa“, lažno interpretirajući izjavu Mile Đinđić, razvijali su tabloidi bliski novim vlastima. Dejan Mihajlov je u martu 2005. u svedočenju pred Specijalnim sudom rekao da „ne zna ko je sastavio saopštenje“ i da je ono bilo plasirano „u svrhu političke kampanje“.

Samo dve godine kasnije, krajem 2006, svedok-saradnik u procesu za ubistvo Zorana Đinđića Dejan Milenković Bagzi u svom svedočenju je rekao da su njegov advokat Biljana Kajganić i Slobodan Milivojević, zastupnik Milorada Ulemeka, vršili pritisak na njega da u svom iskazu optuži Vladimira Popovića i Čedomira Jovanovića za umešanost u ubistvo premijera.

Posle emitovanja emisije „Insajder“ u kojoj je Vladimir Popović govorio o političkoj pozadini ubistva premijera i povezanosti pojedinih saradnika Vojislava Koštunice sa članovima Zemunskog klana, list „Evropa“ objavljuje tekst „Vladimir Popović Beba – hronika tamne moći“ u kojem optužuje Vladimira Popovića i Čedomira Jovanovića, da su povezani sa ubistvom premijera.

„...Zahvaljujući pored ostalog i Popoviću, postoji i drugi pol priče koji tvrdi da su u Đinđićevo ubistvo umešani upravo Popović i Čeda Jovanović i da upravo ta grupa nastoji da suđenje Miloradu Ulemeku okrene u drugom pravcu“ („Evropa“, Vladimir Beba Popović – srpska hronika tamne moći, 3. februar 2005).

Od početka glavnog pretresa za atentat na premijera Đinđića, članovi Sudskog veća, a posebno njegov predsednik Marko Kljajević i specijalni tužilac Jovan Prijčić, bili su izloženi pritiscima koje su na njih vršili advokati optuženih za ubistvo premijera Đinđića i veliki broj štampanih medija. Cvijanovićeva „Evropa“ i nedeljnik NIN su prednjačili u medijskim pritiscima. Sledili su ih tabloidi.

„Iskaz Dejana Milenkovića Bagzija, jednog od optuženih u ubistvu Zorana Đinđića

„Evropa“, 14. jul 2005.

(...) rezultat je, saznaje „Evropa“ od izvora bliskih tužilaštvu, kompromisa dve političke opcije – jedne koju reprezentuje Jovan Prijčić, tužilac Specijalnog suda, i druge koju čine MUP i Ministarstvo pravde“ („Evropa“, Bagzi-jevo svedočenje – kompromis dve strane, 14. jul 2005).

„Evropa“, 6. oktobar 2005.

„Najozbiljnije optužnice protiv Prijčića za političku pristrasnost odnose se na falsifikovane izjave svedoka-saradnika Zorana Vukojevića Vuka, jednog od ključnih svedoka optuženima za Đinđićevo ubistvo. Prijčić je zbog Jovanovića (Čedomira) izmenio Vukojevićevo svedočenje“ („Evropa“, Zaštita Čede, 6. oktobar 2005).

Nedeljnik NIN konstantno je u plasirao teorije zavere o ubistvu premijera. Nikola Vrzčić, novinar NIN-a, između ostalih, lansirao je teoriju o fotorobotu, i o tome kako je premijera Đinđića ubio pripadnik hrvatske tajne službe, bivši pripadnik Legije stranaca, a ne u to vreme optuženi Zvezdan Jovanović. Novinar NIN-a objavljuje imena dvojice hrvatskih državljana koji su u vreme atentata boravili u Srbiji. Ispostavilo se da su obo-

Kada je juna 2006. ubijen svedok-saradnik Zoran Vukojević Vuk kojem je prethodno vlast oduzela policijsku zaštitu, Željko Cvijanović u svojoj kolumni dovodi u vezu Zorana Vukojevića i Čedomira Jovanovića:

„Vuk je bio taj koji je ispričao kako je Čeda bio viđen gost u Šilerovoj, samo što tu simpatičnu pričicu Jovan Prijic (...) izbacio iz spisa; Bio je to onaj isti Vuk koji je pričao kako su Šiptar i Čume oteli Miškovića i uzeli pare za otkup, kako su kada je Šiptar zbog toga uhapšen vlasnika vlasnika Šilerove, (...) u Palati pravde obišli Čume i Čeda.“

„Svako od onih koje je Vukojević pominjao imao je po nešto da sakrije, ako ne učesće u ubistvu, a ono neki sitan detaljčić iz svoje biografije, sitan sastančić ili razmenu ceduljica sa onima koji danas sede na optuženičkoj klupi“ („Standard“, Vuk, 9. jun 2006).

List „Press“, nastao cepanjem redakcije „Kurira“, bio je mnogo eksplicitniji od Cvijanovića. „Press“ koji je bio pod snažnim uticajem Demokratske stranke (finansijskim i uređivačkim) objavljuje intervju Milana Veruovića u kojem on direktno povezuje Čedomira Jovanovića sa ubistvom Vukojevića.

U završnici sudskog procesa pred izricanje presude Cvijanović u „Standardu“ objavljuje opširan intervju sa pravnim zastupnikom Milana Veruovića Božom Prelevićem, advokatom koji je sve vreme tokom suđenja osporavao optužnicu i pokušavao da bliske saradnike ubijenog premijera poveže sa atentatom. Prelević u intervjuu kaže:

„Popović u ovom procesu ima neke interese, ne znam kakve i u to neću da se upuštam. Istorijska će pokazati kakva je čija uloga u svemu.“

„Bagzi je rekao da je korumpirao zlatnim 'Roleksom' Čedu Jovanovića, posle čega je Mesarovićeva protestovala“ („Standard“, Legija neće provesti život u zatvoru, 4. maj 2007).

Posle završetka sudskog procesa, Željko Cvijanović u „Standardu“ objavljuje kolumnu u kojoj kritikuje odluku uredništva emisije „Insajder“ da emituje, dan pred formalno izricanje presude, iskaz Zvezdana Jovanovića, odnosno njegovo priznanje da je bio atentator na premijera. Emitovanje ove emisije Cvijanović tumači kao pritisak na sud i narušavanje „demokratske procedure“. Ovakav njegov zaključak posebno je licemeran ako se ima u vidu da je upravo Željko Cvijanović novinar koji je bio jedan od predvodnika medijske kampanje u pokušaju podiranja optužnice i opstrukcije sudskog procesa. Osim što Željko Cvijanović ubicu premijera ne naziva njegovim punim imenom već nadimkom, on u tekstu relativizuje krivicu osuđenih za ubistvo premijera i koristi sintagmu „oni koji veruju da je reč o zlikovcima“ iako je tekst objavljen dva dana nakon što je krivica optuženih potvrđena i presudom.

„Press“ i „Standard“ povezivali su Čedomira Jovanovića sa ubistvom svedoka-saradnika.

Uoči izricanja presude Cvijanović je objavio intervju Bože Prelevića na četiri strane

„'Inšajderov' film o Zmiji zato je učinio mnogo više na banalizaciji ove države nego na osudi zločina. (...) Na taj način u sklopu tih pravila gde nema demokratije za neprijatelje demokratije, na istu stranu su gurnuti i oni koji veruju da su Legija i Zvezdan heroji koji sasluzuju počasti i oni koji veruju da je reč o zlikovcima“ („Standard“, *Zmija*, 25. maj 2007).

I drugi mediji u kojima je Cvijanović imao uticaj – tako što je u njima pisao („Ekstra magazin“ iz Banja Luke) ili ih uređivao („As“), objavljivali su tekstove kojima su pokušavali da utiču na rad Specijalnog suda i rušenje optužnice. U nepotpisanom tekstu „Ekstra magazina“, „Đinđića nisu ubili samo Zemunci“ citira se izjava Borislava Pelevića (predsednik Stranke srpskog jedinstva, koju je osnovao Željko Ražnatović Arkan) koji tvrdi da Spasojević i Luković nisu ubijeni u samoodbrani u Meljaku:

„Kum i Šiptar su za mnoge bili neprijatni svedoci. I ne samo da su oni nestali, nego su nestali i video zapisi iz Šilerove. Oni su dati svjedoku-saradniku Vukojeviću, koji je slučajno ubijen“ („Ekstra magazin“, *Đinđića nisu ubili samo Zemunci*, 1. mart 2007).

U ovom tekstu spominje se i svedočenje Milana Veruovića i navode lažne optužbe da mu je Vladimir Popović pretio da ne sme da spomene „treći metak“.

„Veruović je tražio suočenje sa Popovićem, ali se to nije desilo. Svi očevici kažu da su čuli treći hitac. (...) Koji je motiv da prijete Veruoviću da to ne smije da kaže?“ („Ekstra magazin“, *Đinđića nisu ubili samo Zemunci*, 1. mart 2007).

Prelević i u „Ekstra magazinu“ diskredituje Prijčića i optužnicu za ubistvo premijera.

„Najviše je problem u tome što sud sudi na osnovu optužnice koju je napisao tužilac Jovan Prijčić“ („Ekstra magazin“, *Đinđića nisu ubili samo Zemunci*, 1. mart 2007).

Tabloid „As“, još jedan Cvijanovićev projekat, dve nedelje pred izricanje presude i sedam dana nakon što je izašao Prelevićev intervju u „Standardu“, objavljuje razgovor sa Veruovićevim advokatom. Prelević u tom intervjuu, između ostalog, kaže da je „nevažno za proces šta se dešavalo u noći Legijine predaje“.

(desno) „As“, 10. maj 2007. Intervju sa Božom Prelevićem, advokatom koji je, iako je bio pravni zastupnik oštećenog Milana Veruovića, tokom suđenja konstantno pokušavao da sruši optužnicu.

„Ekstra magazin“: medijska podrška iz Republike Srpske advokatima optuženih

MILAN VERUOVIĆ

Milan Veruović, bivši telohranitelj Zorana Đinđića i sam ranjen u atentatu, septembra 2003. neposredno pred početak suđenja optuženima za ubistvo premijera, u medijima lansira priču o trećem metku. Teorija trećeg metka poslužila je advokatu Zvezdana Jovanovića Nenadu Vukasoviću kao dokaz da je njegov klijent nevin. Priča o trećem metku je kreirala teoriju po kojoj je navodno u ubistvu premijera učestvovao još jedan snajperista, koji je i ubio premijera. Mediji koji su razrađivali ovu teoriju, a pre svega NIN, tvrdili su da je snajperista koji je ispalio treći metak bio u Birčaninovoј ulici. Sve vreme tokom trajanja sudskog procesa pojedini mediji, a posebno oni bliski vlastima i atentatorima, razrađivali su ovu teoriju i time pokušavali da amnestiraju Zvezdana Jovanovića, atentatora na premijera. Do koje mere su mediji bili zloupotrebljavani u svrhu rušenja optužnice i obesmišljavanja sudskog postupka, govori i činjenica da se

Manojlo Vukotić, glavni urednik „Večernjih novosti“: pisali su i o „četvrtom metku“ i „trećem strelcu“

spekulisalo i sa „četvrtim metkom“ i „trećim strelcem“. List „Novosti“ 27. maja 2004. objavljuje „Četvrti metak iz Nemanjine?“ u kojem se spominje „četvrti metak koji pred sudskim spisima nije ni pronađen“ i da je u atentatu učestvovao „treći strelac“.

Svedočenje Milana Veruovića iskorišćeno je u pokušaju da se diskredituju saradnici premijera Đinđića. Njegov advokat Božo Prelević (advokat koga je angažovala Demokratska stranka) na glavnom pretresu Veruoviću postavlja tendenciozno pitanje koje nije imalo nikakve veze sa predmetom optužnice, a odnosilo se na odnos navodni Zorana Đinđića i njegovih najbližih saradnika. Veruović u odgovoru pokušava da falsifikuje činjenice i da na osnovu navodnih telefonskih razgovora koje je on slušao dok se vozio u kolima sa premijerom rekonstruiše njegov odnos sa Vladimirom Popovićem, Čedomirom Jovanovićem, Zoranom Janjuševićem, Marijom Rašetom...

Sve vreme trajanja sudskog procesa za ubistvo premijera Milan Veruović i njegov advokat Božo Prelević bili su glavni sagovornici tabloida preko kojih su kriminalci i njihovi advokati pokušavali da obesmisle sudski proces i negiraju optužnicu. Predstavnici Demokratske stranke, predvođeni Borisom Tadićem, svega su se dva puta pojavili u sudnici Specijalnog suda. Prvi put – kada je Veruović svedočio,

„Press“: podiranje optužnice

a drugi put kada je izricana presuda. Tokom trajanja suđenja nije bilo predstavnika DS koji su u Specijalnom sudu pratili proces, a tabloid „Press“ blizak pojedinim visokim funkcionerima ove stranke (u trenutku pisanja ove publikacije Nebojša Krstić, savetnik predsednika Srbije piše blog na portalu ovog lista) gotovo svakodnevno je rušio optužnicu tokom trajanja sudskog procesa, a posle donošenja presude, pokušavao da aktivira teoriju zavere – „Đinđića su ubili njegovi saradnici“.

Uprkos tome što su u javnosti obelodanjeni podaci o kriminogenoj prošlosti Milana Veruovića i njegovim bliskim vezama sa pojedinim pripadnicima kriminalnog klana (Vladi-

mir Jovanović Japanac, kum je Veruovića) on je nekoliko meseci posle svedočenja, uz pomoć uticaja vrha Demokratske stranke, poslat u diplomatsko predstavništvo naše zemlje u Strazburu.

4.9 ŠESTOGODIŠNJA DISKREDITACIJA VLADIMIRA POPOVIĆA

U „BLIC NEWS-U“

Prvi tekst koji se pojavio u medijima o Vladimiru Popoviću objavljen je u „Blic News-u“, u avgustu 2001, nakon ubistva Momira Gavrilovića, u vreme dok se, tim povodom, u medijima rasplamsavala afera koja je pokrenuta iz Kabineta Vojislava Koštunice.

Najpre je objavljen tekst „O stručnjacima“ u kome se prepoznaje autorski „rukopis“ tadašnjeg savetnika za medije Vojislava Koštunice Aleksandra Tijanića. Tekst je zvanično potpisao glavni urednik „Blic News-a“ Momčilo Petrović.

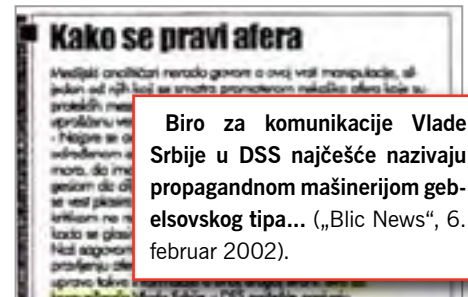
Pored pohvala na račun Koštuničinog savetnika Tijanića, u tekstu je izneta lažna teza o pritiscima na medije koji se sprovode iz Biroa za komunikacije. Ove neistine Cvijanović, Petrović i uredništvo „Blic News-a“ ponoviće još nebrojeno puta u cilju uspostavljanja „javne istine“ da Vladina služba kontroliše medije. Neistine o „kontroli medija“, „Birou za komunikacije – centru moći“ u izjavama i intervjuima je plasirao Cvijanovićev i Petrovićev mentor i bivši poslodavac (radili zajedno u „Građaninu“) Aleksandar Tijanić, a ova dvojica su ih kasnije u svojim tekstovima razrađivali i proširivali. Dve nedelje kasnije dvojica Cvijanović – Petrović objavljuje u „Blic News-u“ tekst pod nazivom „Ličnost u dubokoj senci“. Tekst se sastojao iz banalnosti, neistina, lažnih podataka iz Popovićeve biografije, čak i tako bizarnih kao što je tvrdnja da Popović muca kad priča.

„Kad se razbesni počinje da muca, i time, između ostalog, objašnjavaju njegovo izbegavanje javnih nastupa („Blic News“, *Ličnost u dubokoj senci*, 29. avgust 2001).

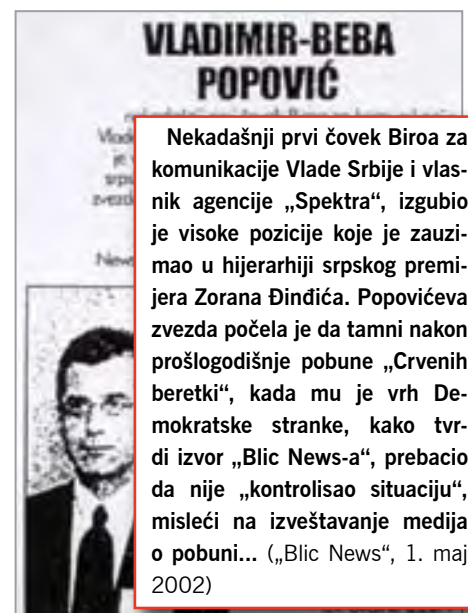
Cilj objavljivanja ovog teksta je bio da se Vladimir Popović prikaže kao „mračni centar moći“ koji „deluje iz senke“, pritiska medije, zadaje urednicima „direktive“. Ovim tekstom je započeta hajka na Popovića koju će Željko Cvijanović sistematski sprovoditi u svim projektima koji mu budu dodeljeni.

U aprilu 2002. u „Blic News-u“ objavljena je neistina da je vrh Demokratske stranke zamorio Popovića da nije kontrolisao medijsku situaciju prilikom pobune Beretki i da se zbog toga premijer Đinđić distancirao od Popovića. Tri nedelje kasnije, ovaj isti list u tekstu „Bogoljub Karić ponovo protiv Zorana Đinđića“ (autori teksta Marko Petrović i Željko Cvijanović) objavljuje neistinu da je Popović otišao sa mesta sekretara Biroa za komunikacije ali da je zadržao uticaj na premijera!

„Bogoljub Karić, kontroverzni vlasnik BK

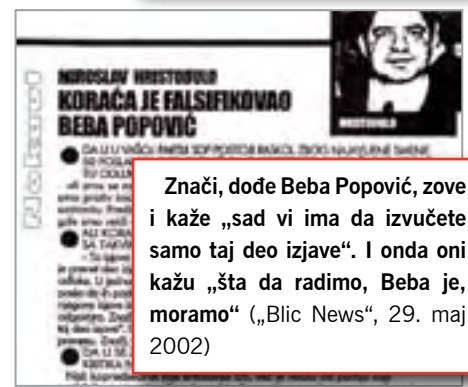
Biro za komunikacije Vlade Srbije u DSS najčešće nazivaju propagandnom mašinerijom gebelsovskog tipa... („Blic News“, 6. februar 2002).

Nekadašnji prvi čovek Biroa za komunikacije Vlade Srbije i vlasnik agencije „Spektra“, izgubio je visoke pozicije koje je zauzima u hijerarhiji srpskog premijera Zorana Đinđića. Popovićeve zvezda počela je da tamni nakon prošlogodišnje pobune „Crvenih beretki“, kada mu je vrh Demokratske stranke, kako tvrdi izvor „Blic News-a“, prebacio da nije „kontrolisao situaciju“, misleći na izveštavanje medija o pobuni... („Blic News“, 1. maj 2002)

Ovim tekstovima je započeta hajka na Popovića, avgusta 2001. godine

Znači, dođe Beba Popović, zove i kaže „sad vi ima da izvučete samo taj deo izjave“. I onda oni kažu „šta da radimo, Beba je, moramo“ („Blic News“, 29. maj 2002)

Gotovo u svakom broju „Blic News-a“ objavljivane su neistine o Popoviću

SPINOVANJE LAŽI

Željko Cvijanović koji u isto vreme radi kao urednik „Blic News-a“ i saradnik biltena Instituta za izveštavanje o ratu i miru (IWPR), nepunih deset dana nakon objavljivanja teksta

„Ključ afere Pavković drži šef srpske policije“ (3. jul 2002) u „Blic News-u“, iste neistine ponavlja u biltenu IWPR deset dana kasnije:

1. „BLIC NEWS“ (3. jul 2002)

„Policijski izvor ‘News-a’ tvrdi da su ti poluprivatni obaveštajno-propagandni centri aktivirani kada je prislušna tehnika postala veoma jeftina“ („Blic news“, *Ključ afere Pavković drži šef srpske policije*, 3. jul 2002).

2. IWPR (12. jul 2002)

„Jedan pukovnik srpske policije je izjavio za IWPR da je Biro za komunikacije služio kao alternativni obaveštajni centar nakon što je međunarodna zajednica zatražila uspostavljanje značajne civilne kontrole nad aktivnostima srpske obaveštajne službe“ (IWPR, *Srbija: politički rivali u špijunskom skandalu*, 12. jul 2002).

U tekstu iz „Blic News-a“, „Zašto je otišao Đinđićev moćni čovek iz senke“ (autori: Željko Cvijanović i Dragana Nikoletić), objavljene su rečenice i informacije koje se u identičnom obliku dan kasnije citiraju u IWPR-u (autori: Željko Cvijanović, Danijel Sunter, Boris Darmanović, Dragana Nikolić i Gordana Igrić).

1. „BLIC NEWS“ (30. oktobar 2002)

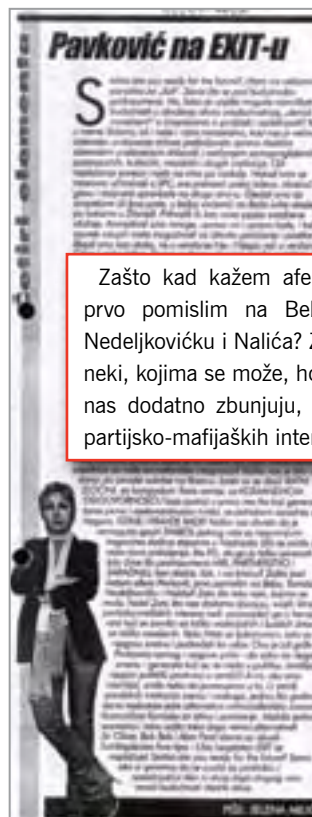
„Aleksandar Tijanić, Popovićev ogorčeni politički neprijatelj, ima objašnjenje zašto se ‘do sada nije našao ni jedan novinar da kaže – zvao me iz srpskog ministarstva za informisanje Vladimir Popović Beba i rekao to i to. – Nijedan novinar to nije uradio. Da li to znači da nema poziva? Ne, to samo znači da se novinari i urednici tih medija boje – rekao je Tijanić prošle godine“ („Blic News“, *Zašto je otišao Đinđićev moćni čovek iz senke*, 30. oktobar 2002).

2. IWPR (31. oktobar 2002)

„Aleksandar Tijanić, savetnik za medije jugoslovenskog predsednika Vojislava Koštunice, i žestoki protivnik Vladimira Bebe Popovića, ima objašnjenje zašto nijedan novinar ne želi da zvanično komentariše kontakte sa šefom Vladinog Biroa za komunikacije. ‘Nijedan novinar to nije uradio. Da li to znači da nema pritiska? Ne, to samo znači da se novinari i urednici uplašeni – kaže on“ („IWPR“, *Đinđić se odriče Bebinih usluga*, 31. oktobar 2002).

Momčilo Petrović je se u svojoj kolumni iz broja u broj bavio Biroom za komunikacije i Vladimирom Popovićem. Tako u tekstu „Oksimoronski“ čak 19 puta spominje Biro za komunikacije!

Zašto kad kažem afera Pavković, prvo pomislim na Bebu, Tomića, Nedeljkoviću i Nalića? Zato što tako neki, kojima se može, hoće! Zato što nas dodatno zbunjuju, svojih lično-partijsko-mafijaških interesa radi...

Redovna kolumna Jelene Milić u „Blic News-u“

Urednik „Blic News-a“ Željko Cvijanović objavljuje 3. jula 2002. godine izdanje ovog magazina u kojem je čak četiri teksta posvećeno Vladimiru Popoviću i Birou za komunikacije.

televizije, odlučio je da se, prodajući svoju televiziju, suprotstavi željama i namerama Zorana Đinđića i Vladimira Bebe Popovića, koji je otišao sa mesta šefa vladinog Biroa za komunikacije, ali je zadržao uticaj na Đinđića u čije ime kontroliše medije bliske premijeru, među kojima je i BK TV“ („Blic News“, *Bogoljub Karić ponovo protiv Zorana Đinđića*, 1. maj 2002).

U leto 2002. godine javnost je saznala da se, godinu dana ranije, u Kabinetu predsednika Vojislava Koštunice pravio plan kako da snage VJ upadnu u prostorije Vlade Srbije (internet odeljenje Biroa za komunikacije), jer su u Kabinetu sumnjali da se iz tih prostorija Koštunica prisluškuje. Iako je na Anketom odboru formiranom da istraži ovu aferu, nedvosmisleno dokazano da nikakvog prisluškivanja nije bilo i da su članovi Koštuničinog kabineta uz pomoć pojedinaca iz Vojske hteli praktično da izvrše vojni udar, Željko Cvijanović u svom tekstu u „Blic News-u“, plasira klevetu da je Vlada imala „poluprivatne obaveštajne centre“ i da je na čelu jednog takvog centra bio Vladimir Popović.

„General Aco Tomić i Beba Popović: Glavni akteri najprljavijeg propagandnog rata u Srbiji.“

„Beba Popović uređuje bar polovinu medija u Srbiji... dostavlja informacije sa kompromitujućim podacima o političaru ili javnoj ličnosti.“

„Amerikanci zahtevali od Đinđića Popovićev odlazak sa političke scene“ („Blic News“, *Ključ afere Pavković drži šef srpske tajne policije*, 3. jul 2002).

Zbog grubih neistina koje je izneo u tekstu „Ključ afere Pavković drži šef srpske tajne policije“, Vladimir Popović je tužio Željka Cvijanovića.

Željko Cvijanović pokušava, na silu, bez povoda, da Popovića uvuče u afere i skandale. Tako je smenu jednog od urednika u listu „Politi-

ka“ pokušao da veže za Popovićevo ime. Kao i u svim prethodnim slučajevima, „Blic News-u“ i Cvijanoviću informacije dojavljuju „neimenovani“ izvori.

„Vukelićevim radom nisu bili zadovoljni u Vladi Srbije, tačnije u Birou za komunikacije, na čijem je čelu Vladimir Beba Popović“ („Blic News“, *Da li je urednik Politike smenjen zbog pritiska vlasti*, 16. oktobar 2002).

Željko Cvijanović oktobra 2002. godine u „Blic News-u“ objavljuje tekst „Zašto je otišao Đinđićev najmoćniji čovek iz senke“. Naslovna strana ovog izdanja posvećena je Vladimiru Popoviću.

„Popović u Đinđićevo ime vršio je pritiske na urednike medija.“

„Popovićevo ime se vezivalo za sve političko propagandne afere i skandale“ („Blic News“, *Zašto je otišao Đinđićev moćni čovek iz senke*, 30. oktobar 2002).

Dan posle objavljivanja teksta „Zašto je otišao Đinđićev moćni čovek iz senke“, Željko Cvijanović i grupa autora biltena IWPR (Daniel Sunter, Boris Darmanović, Dragana Nikolić i Gordana Igrić) objavljuju tekst u kojem su prepisane gotovo identične rečenice iz Cvijanovićevog teksta štampanog u „Blic News-u“.

Cvijanovićeve tekstove iz „Blic News-a“ i IWPR-a, prenose i drugi mediji: RTV B92, „Nezavisna svetlost“, web-portal DSS-a.

Posle ubistva premijera Đinđića i završetka vanrednog stanja Cvijanović u „Blic News-u“ počinje da ruši Demokratsku stranku i plasira priče o tome da u DS postoji „biznis klub“, čiji je član navodno i Vladimir Popović.

„Miodrag Kostić, novosadski biznismen, Vladimir Beba Popović, šef vladinog Biroa za komunikacije i Čedomir Jovanović, potpredsednik srpske Vlade, počeli su poslednjih meseci da pokazuju veće političke ambicije“ („Blic News“, *Vlada i DS: poprište borbe za Đinđićevo nasleđe*, 14-21. maj 2003).

CVIJANOVIĆ OSUĐEN ZA KLEVTU

Treći opštinski sud u Beogradu, 30. maja 2003. godine oglasio je krivim Željka Cvijanovića zbog toga što je u tekstu „Ključ afere Pavković drži šef srpske tajne policije“, objavljenom u „Blic News-u“ izneo niz kleveta na račun Vladimira Popovića. Cvijanović je, zbog krivičnog dela klevete, kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 50.000 dinara. Sud je obavezao Željka Cvijanovića da ovu presudu objavi u narednom broju „Blic News-a“.

I nakon izricanja presude Željko Cvijanović nastavlja da u medijima, u formi komentara presude, klevetice Popovića. Nedeljnik NIN staje u odbranu Cvijanovića. Tako u NIN-u od 5. juna 2003. u tekstu „Sezona tužibaba“ piše da se „sudske tužbe pokazuju kao prilično efikasno sredstvo državne represije u borbi protiv novina“. U istom broju NIN je objavio intervju sa Cvijanovićem u kojem se on otvoreno ruga sudskoj presudi i izriče nove klevete i uvrede na Popovićevo račun.

Cvijanović i u „Srpskoj reči“ komentariše presudu i kaže: **„Tamo gde Popović ima sertifikat da je duša od čoveka, da nikada nije pritisкао medije, da nije stajao iza prljavih kampanja, da nije blatilo ljude objavljivanjem delova iz njihovih debeovskih dosijea, da nije deo najtamnijeg kriminalnog miljea srpske politike, tamo gde on nije išta od toga – nemam ništa protiv da na tom mestu ja budem lažov“.**

Presuda koju je Popović dobio protiv Cvijanovića koincidirala je sa sa krivičnom prijavom koju je

MUP podneo protiv urednika „Blic News-a“ povodom teksta „Legija i Šiptar podmetnuli Buhine ubice“, u kome se abolira kriminalna grupa Željka Maksimovića Make tvrdnjama da iza ubistva policijskog generala Boška Buhe stoji Zemunski klan i da je ono „podmetnuto“ Makinjoj grupi. Nekoliko dana nakon izricanja presude Trećeg opštinskog suda i skandala sa objavljivanjem teksta o ubistvu generala Buhe, Željka Cvijanovića su vlasnici ovog lista primorali da napusti mesto glavnog i odgovornog urednika. Razlog je bio taj što su novine osim lošeg imidža bile opterećene i mnogim tužbama i sudskim sporovima.

Željko Cvijanović se žalio na odluku suda po tužbi Vladimira Popovića i zatražio od Okružnog suda da poništi presudu kojom je oglašen krivim. Pet meseci nakon što je vlada Vojislava Koštunice došla na vlast i uspostavila kontrolu nad pravosuđem, Okružni sud je uvažio Cvijanovićevu žalbu i vratio predmet Trećem opštinskom sudu na ponovno odlučivanje. Kada je započeo ponovljeni sudski postupak Željko Cvijanović je sistematski izbegavao pojavljivanje na sudu i nije se odazivao na sudske pozive, u cilju opstrukcije sudskog procesa i odugovlačenja sudskog postupka. Septembra 2006. godine, nastupila je apsolutna zastarelost krivičnog gonjenja (proteklo više od četiri godine od izvršenja krivičnog dela). Tako je Željko Cvijanović izbegao da plati sudsku kaznu.

K-1088/02

U IME NARODA

Treći opštinski sud u Beogradu, sudija pojedinac Dušan Radosavljević sa zapisničarem Ljubicom Kanački, u krivičnom predmetu okrivljenog Željka Cvijanovića zbog krivičnog dela klevete iz čl. 92. st. 2. u vezi sa st. 1. KZ RS, po privatnoj tužbi privatnog tužioca Vladimira Popovića od 16.7.2002. podnetoj preko punomoćnika adv. Ivana Šebeka i adv. Aleksandra Todorovića, po održanom javnom glavnom pretresu dana 30. maja 2003. godine u prisustvu privatnog tužioca Vladimira Popovića, punomoćnika adv. Ivana Šebeka i adv. Aleksandra Todorovića, okrivljenog Željka Cvijanovića i branioca adv. Srdana Lazica, istog dana doneo je i javno objavio

PRESUDU

Okr. Željko Cvijanović iz Zemuna, ulica [REDACTED], rođen 2.2.1964. u Sarajevu, od oca Milana i majke Dragice, rođene Košutić, državljanin SRJ, po zanimanju novinar, neosuđivan

KRIV I E

Što je:

U listu „Blic News“ br. 130. od 3.7.2002. pod naslovom „Ključ afere Pavković drži šef srpske tajne policije“ objavio sledeće:

Da je počelo sa formiranjem malih obaveštajnih centara čiji je zadatak bilo praćenje aktivnosti protivnika. Posedovanje informacija i kontrola nad pojedinim medijima da bi

Presuda Trećeg opštinskog suda

CVIJANOVIĆ CITIRA LIST ZEMUNSKOG KLANA – „IDENTITET“

Željko Cvijanović u jeku priprema države za obračun sa organizovanim kriminalom, u vreme kada su Zemunski klan i „Crvene beretke“ pripremali ubistvo premijera Đinđića, u tekstu citira mafijaški list „Identitet“ u kojem je izneta tvrdnja da su Vladimir Popović i Zoran Đinđić razgovarali o rasformiranju „Beretki“ i hapšenju Milorada Ulemeka Legije i Dušana Spasojevića.

'Identitet' objavio kako mu je predlagao da saopte da se Ratko Mladić nalazi u bazi JSO i da to posluži kao motiv udara na nju“ („Blic News“, Čume protiv Legije, Đinđić protiv obojice, 29. januar 2003).

Cvijanović citira „Identitet“, list Zemunskog klana

„'Identitet' je objavio kako su negde u inostranstvu Đinđić i njegov intimus Vladimir Popović Beba razgovarali o rasformiranju Beretki, hapšenju Lukovića i Spasojevića. Iako u listu stoji da Đinđić nije pristao na takve Popovićeve predloge, ostaje da je

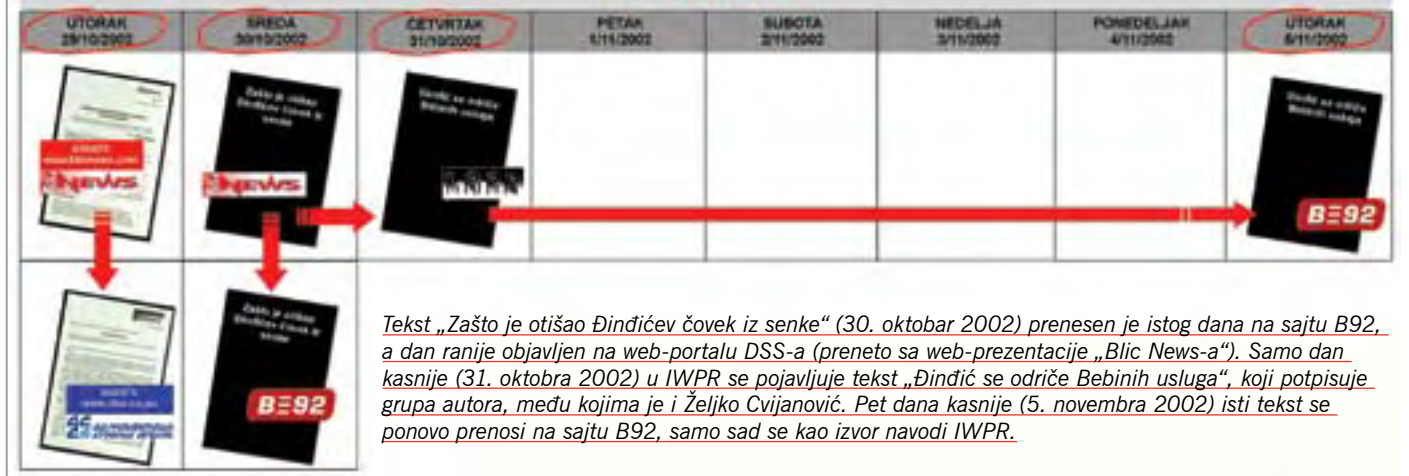
Zbog niza tužbi i krivičnih prijava koje su zbog neistina i kleveta podnete protiv „Blic News-a“ Željko Cvijanović je maja 2003. godine bio prinuđen da napusti mesto glavnog i odgovornog urednika ovog nedeljnika. Cvijanović pronalazi angažman najpre u NIN-u a potom u novoosnovanom tabloidu „Centar“. U svojim tekstovima i javnim izjavama Cvijanović nastavlja da se opsesivno bavi Vladimirom Popovićem.

„Vladimir Popović, poslednji živi Her Flik srpske politike, sprema svoju odbranu. Očigledno brani se ludilom: dakle on nije bio mali fašistički činovnik koji je jurio novinare rođene sa leve strane Drine, nego mu je neka služba javila da rade za mafiju. Nije ta prilika koja u glavi ima više čičkovog ulja nego sive mase, montirala lažne vesti protiv čestitog sveta, nego joj je rečeno da su oni zaista takvi“ („Balkan“, Beba se brani ludilom, 4. mart 2004).

„'Identitet' je objavio kako su negde u inostranstvu Đinđić i njegov intimus Vladimir Popović Beba razgovarali o rasformiranju Beretki, hapšenju Lukovića i Spasojevića.“

(Cvijanović citira list Zemunskog klana)

NAČIN ZLOUPOTREBE MEDIJA I STVARANJE AFERA

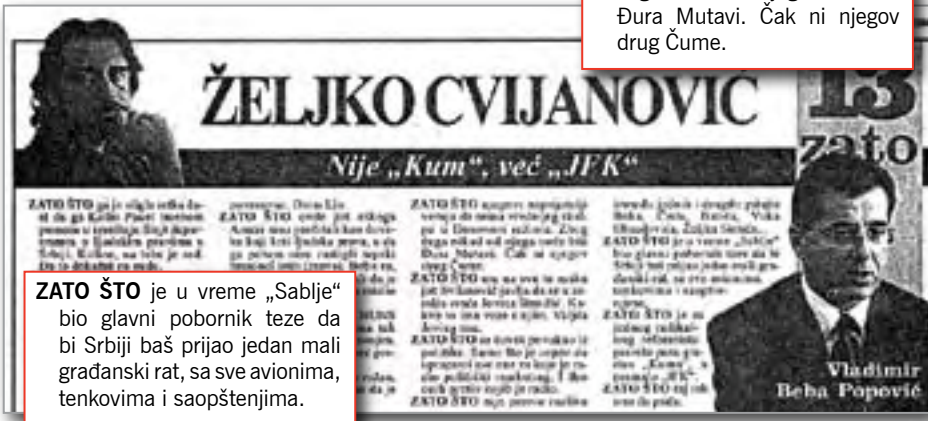
U „EVROPI“

Cvijanović nakon dolaska Vojislava Koštunice na vlast pojačava napade na bivše saradnike Zorana Đinđića. Taj zadatak će sistematski sprovesti u „Evropi“ projektu koji su mu njegovi mentori i nalogodavci poverili marta 2004. godine. Cvijanovićev zadatak je bio da vreme DOS-ove vlasti prikaže kao period u kome je vladalo bezakonje. Koštuničini saradnici su posle pada Vlade Zorana Živkovića i raspisivanja izbora putem medija najavljivali da će ispitati sve „afere“ DOS-ove vlasti. Koalicioni sporazum koji su potpisale stranke Koštuničine vlade sadržao je odrednicu koja se direktno odnosila na „preispitivanje rada“ Biroa za komunikacije. Ni tri godine kasnije (u vreme nastanka ove publikacije) ni jedna nepravilnost u radu Biroa nije konstatovana. Upravo zato su mediji poput Cvijanovićeve „Evrope“ i mnogobrojnih tabloida imali zadatak da plasiranjem laži i kleveta u javnom mnjenju stvaraju utisak da su potezi prethodne Vlade bili nezakoniti, kao i da kreiraju atmosferu linča prema nekadašnjim saradnicima premijera Đinđića, a pre svega prema Vladimiru Popoviću. „Evropa“ je Cvijanoviću poslušila i za lične obračune. U „Evropi“ je do punog izražaja došao opsesivan odnos Cvijanovića prema Popoviću. Trećina svih negativnih tekstova u uvodnoj kolumni Željka Cvijanovića odnosi se na Popovića. Odmah po dolasku nove vlasti, Cvijanović, u „Evropi“ najavljuje hapšenje članova bivše Vlade. U njenom prvom broju, on objavljuje tekst u kome se kaže da će Čedomir Jovanović, Vladimir Popović i Nenad Milić biti uskoro uhašeni.

„Dragan Jočić, novi ministar policije... planira da pretrese neke stare slučajeve: ubistvo Zorana Đinđića i Momira Gavrilovića, kao i da istera na čistac Čedomira Jovanovića, Vladimira Bebu Popovića i Nenada Milića, koji slove za najmoćnije ljude prethodne vlasti. Kako tvrdi izvor Evrope iz vrha policije, uveliko se prikupljaju dokazi koji bi ove čelnike dosovog režima mogli da pošalju na optuženičku klupu. Popović je već angažovao nevladine organizacije u svoju odbranu...“ („Evropa“, Čeda,

ZATO ŠTO njegovi neprijatelji veruju da nema vrednijeg skalpa u Dosovom režimu. Zbog čega nikad od njege neće biti Đura Mutavi. Čak ni njegov drug Čume.

ZATO ŠTO je u vreme „Sablje“ bio glavni pobornik teze da bi Srbiji baš prija jedan mali građanski rat, sa sve avionima, tenkovima i saopštenjima.

Cvijanović je i u „Centru“ vodio hajku protiv Vladimira Popovića

Цвијановић: Бебин скалп ме не интересује
 Поповић је за бившег главног уредника „Блиц њуза“ Жељка Цвијановића „био интересантна појава“. Његов скалп ме не интересује, као ни то хоће ли платити главом за све оно што је радио у протекло вријеме. Има добар разлог због којег није у Србији, и чињеница је да је под заштитом црногорске власти - истакао је Цвијановић.
 Према његовим ријечима „многи људи у Србији би га жељели видети просуте главе“. - Ако у овој земљи буде закона, онда ће се против њега повести „поштена истрага - закључује Цвијановић.

„Dan“, 15. april 2004. Cvijanović: „Popovića bi mnogi ljudi u Srbiji željeli videti prosute glave“

Cvijanović u „Evropi“ najavljuje hapšenja

Beba, Milić, Čume... uskoro na optuženičkoj klupi?, 15. april 2004).

U istom tom, prvom broju „Evropa“, u kome se najavljuje hapšenje Vladimira Popovića, Željko Cvijanović objavljuje tekst „Ružica Đinđić, protiv Bebe i Čede“ u kojem se otvoreno insinuiira da supruga pokojnog premijera smatra da su u atentat umešani Vladimir Popović i Čedomir Jovanović.

„...krajem prošlog leta supruga bivšeg premijera distancirala se i od Popovića. Uskoro je bila kažnjena.“

„Ružica se, kako se dalje tvrdi, nije zadovoljila prekidom odnosa, nego je sredinom jeseni zahtevala kontakte u policiji želeći da i sama da prilog rasvetljavanju ubistva supruga.“

„Namera Popovića je bila da Ružica postane predsednik DS kako bi on mogao da vlada“ („Evropa“, *Ružica protiv Bebe i Čede*, 15. april 2004).

„mnogi ljudi u Srbiji bi ga željeli videti prosute glave.“

(Željko Cvijanović za crnogorski „Dan“)

Nove vlasti su u medijima koji su pod njihovom kontrolom pokrenuli priču o takozvanom „tajnom izveštaju Biroa za komunikacije“, kojim je navodno ukinuto vanredno stanje. Iako su ove tvrdnje bile besmislene, predstavnicima DSS-a su služile da pokažu da je Biro radio one poslove za koja nije imao ovlašćenja. Tako „Evropa“ objavljuje intervju sa Miloradom Mirčićem, funkcionerom Srpske radikalne stranke i predsednikom skupštinskog Odbora za bezbednost u kojem on govori o „tajnom Bebinom izveštaju“.

Biljana Kovačević-Vučo, advokat i predsednica Jukoma, organizacije koja se bavila zaštitom ugroženih ljudskih prava Vladimira Popovića, zbog tog svog angažmana postala je meta napada novih vlasti.

„Biljana Kovačević-Vučo objavila da je dobio bebicu. U 46. godini. Doduše, Bebinom. I saopštila da Bebi, kako su zvali njenog klijenta, o glavi rade Pavković, Vučelić i Tijanić. Do kraja godine Beba ostala van domašaja Zvečanske“ („Evropa“, *Apokrifni izvori te 2004. godine...*, 30. decembar 2004).

Nakon emitovanja emisije „Insajder“, u kojoj je Vladimir Popović, između ostalog, govorio i o političkoj pozadini atentata na premijera Đinđića, kao i o vezama Koštuničinih saradnika sa članovima Zemunskog klana, krenula je kampanja protiv Popovića u medijima, pre svega tabloidima pod direktnim uticajem vlasti. Željko Cvijanović (iako ni jednom rečju on lično nije pomenut u emisiji) gotovo ceo broj nedeljnika „Evropa“ posvećuje Vladimiru Popoviću, napadajući ga zbog datog intervjua. U svojim optužbama

Cvijanović ide dotle da čak Popovića direktno povezuje sa ubistvom premijera.

„...Zahvaljujući pored ostalog i Popoviću, postoji i drugi pol priče koji tvrdi da su u Đinđićevo ubistvo umešani upravo Popović i Čeda Jovanović i da upravo ta grupa nastoji da sudenje Miloradu Ulemeku okrene u drugom pravcu“ („Evropa“, *Vladimir Beba Popović – srpska hronika tamne moći*, 03. februar 2005).

„Beba Popović je brljiv, paranoičan, sklon za-verama i mračnoj moći“ („Evropa“, *Insajder, Vađenje krajnika ili poslednja jakobinska kampanja*, 10. februar 2005).

„Da je Karpenter ikad sreo Nušića, Vladimir Beba Popović bio bi filmski lik, nestvaran bar onoliko koliko izgleda...“

„...Moja sreća je, međutim, u tome što je Beba u celoj toj svojoj opsesnutosti značajan koliko golub na spomeniku i zanimljiv kao ono što letač na istom tom spomeniku ostavi kad poleti.“

„...Ta Bebina i 'Insajderova' priča deo je najmračnijeg ideološkog rata koji se vodi u Srbiji... gde konstrukcija preispitivanja društva počiva na dijagnozi jednog čoveka koji veruje da je Napoleon, mada bi se u cenjkanju sa sudbinom zadovoljio i time da dobije državnu pen-

ziju kao udovica Zorana Đinđića.“

„Vladimir Beba Popović je nauljena glava mediokriteta nasadena na stomak megalomana.“

„Beba je politički zbir horora i komedije.“
„Beba je prost organizam koji duže može bez vazduha nego bez paranoje.“ („Evropa“, *Vladimir Beba Popović – Kako su se našli Karpenter i Nušić*, 7. jul 2005).

„Beba je mazao kosu uljem da bi se lakše infiltrirao u grešni Čumetov svet“ („Evropa“, *Zoran Đinđić i Slobodan Milošević – Dva groba i naslednici*, 16. mart 2006).

„Postoji i drugi pol priče koji tvrdi da su u Đinđićevo ubistvo umešani upravo Popović i Čeda Jovanović.“

Željko Cvijanović optužio je Popovića i Jovanovića za ubistvo premijera)

ŽELJKO CVIJANOVIĆ PO DRUGI PUT OSUĐEN ZBOG KLEVETE PROTIV VLADIMIRA POPOVIĆA

Željko Cvijanović, oglašen je krivim pred Prvim opštinskim sudom zbog krivičnog dela klevete i kažnjen najvećom kaznom propisanom za ovo krivično delo – novčanom kaznom od 200 000 dinara, koja može biti zamenjena i adekvatnom kaznom zatvora.

U tekstu „Vladimir Beba Popović – srpska hronika tamne moći“ objavljenom nakon emisije „Insajder“, Cvijanović iznosi mnoštvo neistina i kleveta koje se odnose na Popovićevu profesionalnu biografiju, njegov zvanični status sa tadašnjom Vladi Srbije, odnos sa premijerom Đinđićem i sl. U tekstu koji je bio predmet tužbe Cvijanović je išao čak dotle da je Popovića optužio za umešanost u ubistvo Zorana Đinđića:

„...Zahvaljujući pored ostalog i Popoviću, postoji i drugi pol priče koji tvrdi da su u Đinđićevo ubistvo umešani upravo Popović i Čeda Jovanović i da upravo ta grupa nastoji da suđenje Miloradu Ulemeku okrene u drugom pravcu“ („Evropa“, Vladimir Beba Popović – srpska hronika tamne moći, 3. februar 2005).

Cvijanović tokom suđenja nije izneo niti jedan dokaz kojim bi potvrdio ovako teške optužbe. Kao izvore za svoje tvrdnje on je navodio novinske članke iz tabloida, pozivajući se čak i na sopstvene tekstove i izjave, nazivajući ih „opštepoznatim stavovima“.

Sud je u presudi konstatovao da je okrivljeni Cvijanović u svom tekstu izneo optužbu za saučesništvo u izvršenju najtežeg oblika krivičnog dela ubistva, bez prethodnih obaveznih provera ili konsultacija sa za to nadležnim institucijama. Sud je ustanovio da je ovako tešku optužbu Cvijanović izneo bez bilo kakvih dokaza i činjenica, a da su tekst od 6 strana, naslovna strana „Evrope“, veličina fonta, oprema teksta a posebno naslov, tendenciozno urađeni da nanese što veću štetu Popovićevom ugledu, čime je

I К.бр. 756/06

У ИМЕ НАРОДА

ПРВИ ОПШТИНСКИ СУД У БЕОГРАДУ, судија Татјана Бемарсвић-Јанаћ, судија појединач, са записничаром Верисом Танасић, у кривичном поступку против **окривљеног ЦВИЈАНОВИЋ ЖЕЉКА** због кривичног дела клевете из члана 171 став 2 у вези ст.1 Кривичног Законика РС, по приватној кривичној тужби од 18.11.2005.године, приватног тужоца Владимира Поповића, усмено прецизираном на главном претресу од 01.09.2006.године, по одржаном главном и јавном претресу у присуству приватног тужоца Владимира Поповића, пуномоћника приватног тужоца адвоката Владе Павићевића, окривљеног Цвијановић Жељка и браноца окривљеног адвоката Владана Радојевића, донео је и јавно објавио дана 01.09.2006.године

ПРЕСУДУ

ОКРИВЉЕНИ ЦВИЈАНОВИЋ ЖЕЉКО, од оца Милана и мајке Драгине рођене Кошутић, рођен 02.02.1964.године у Сарајеву, Република БиХ, са пребивалиштем у ул. [REDACTED], држављанин СЦГ, завршио Филозофски факултет, по занимању професор књижевности, запослен у предузећу "Стандард прес" у ул. Цетинаска бр.9, војску служио у Беошкој Топлици 1982.године, води се у ВЕ СО Зезун, по сопственом изјављу неосуђиван, против њега се води кривични поступак преа Трећим општинским судом у Београду због кривичног дела клевете,

КРИВ ЈЕ

Што је:

у недељнику "Експрес" бр. 43 од 03.02.2005.године Поповић српска хрватска тамне моћи" на страници 12 написао: "милваљућин поред осталог и Поповићу Бинићевом умешани уградо Поповић и његова сестра Милице Улемску окрене у другом и трећем тужоца што може шкодити његовој части и угледу"

– *чама је извршио кривично дело клевете из члана 171 ст.2 у вези ст.1 Кривичног Законика РС,*

па га суд применом чланова 1, 4, 42, 50,51 и 54

ОСУЂИТИ

на новчану казну у износу од **200.000,00 динара** дужан платити у року од 15 дана од дана првобитне изјаве.

Уколико новчана казна не буде могла бити

Кж.бр.89/2007

У ИМЕ НАРОДА

ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Бранислава Блажића, председника већа, Стевице Чукића и Оливере Анђелковић већа, са записничарем Биљаном Јовановић, у кривичном предмету против **окривљеног ЖЕЉКА ЦВИЈАНОВИЋА**, због кривичног дела из чл.171 ст.2 у вези ст.1 Кривичног законика, поступајући по жалби браноца окривљеног др.Владана Радојевића изјављеној против пресуде Првог општинског суда у Београду К.бр.756/06 од 1.9.2006 године, по одржаној седници већа на дана 31.1.2007 године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба браноца окривљеног Жељка Цвијановића адвоката Владана Радојевића **на се пресуда Првог општинског суда у Београду К.бр.756/06 од 1.9.2006 године., ПОТВРЂУЈЕ.**

Образложење

Побуђеном пресудом Првог општинског суда у Београду К.бр.756/06 од 1.9.2006 године, окривљени Жељко Цвијановић оглашен је кривим због кривичног дела клевете из чл.171 ст.2 у вези ст.1 Кривичног законика те је осуђен на новчану казну у износу од 200.000,00 динара коју је дужан да плати суду у року од 15 дана по правноснажности пресуде, а у случају неплаћања у одређеном року новчана казна ће се заменити казном затвора тако што ће се сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне рачунати као један дан затвора.

Окривљени је ослобођен дужности плаћања трошкова кривичног поступка и паушала.

sud zaključio da je Cvijanović učinio krivično delo sa direktnim umišljajem. Nakon što je advokatski tim Vladimira Popovića izdao saopštenje za javnost povodom ove presude, Cvijanović je komentarisao: „Potez Vladimira Popovića, da gradi svoj ‘sumnjivi PR’ na nepravosnažnim presudama, pokazuje dve stvari. On je 2003. godine hteo da me otera u grob, a sada će se zadovoljiti i da odem u zatvor“ (Beta, 1. novembar 2006).

Okružni sud u Beogradu odbio je, 31. januara 2007, kao neosnovanu, žalbu Željka Cvijanovića i potvrdio presudu Prvog opštinskog suda, kojom je Cvijanović oglašen krivim zbog krivičnog dela klevete.

U „STANDARDU“

Željko Cvijanović i u „Standardu“, doduše sa manjim intenzitetom, jer je do tada dva puta osuđen za klevetanje Popovića, nastavlja da napada Vladimira Popovića. Budući da je Cvijanović u dva navrata izgubio sudski spor sa Popovićem, upravo zbog tekstova u kojima je iznosio neistine i klevete, kada se našao na položaju glavnog i odgovornog urednika nedeljnika „Standard“ trudio se da ne bude eksplicitan, ali je nastavio sa diskreditacijom Popovića.

„Da je Živković učinio Čedi i Bebi i odmah raspisao izbore... DS bi pod kontrolom ove dvojice, na talasu 'Sablje' i atentata na premijera dobila 60-70 % (...) u takvoj Srbiji svaki gradski trg bi krasio kip Đindića, a Patrijarh Pavle bi morao da se bavi dobrovoljnim radom u 'Spectri'“ („Standard“, *Ulica*, 1. septembar 2006).

„Beba, radikalna struja za vreme akcije 'Sablja', bio za politička hapšenja“ („Standard“, *Tri greha policajca koga nisu voleli Čeda i Rade*, 13. oktobar 2006).

Cvijanović je u „Standardu“, 18. januara 2007, objavio intervju sa tzv. „srpskim bodigardom No. 1“ Vladimirom Kmezićem. Iako je intervjuisani tek na kraju teksta u samo par rečenica spomenuo Vladimira Popovića, Cvijanović je na naslovnu stranu pored kriminalaca i ratnih zločinaca uvrstio i Popovićevu fotografiju, uz naslov: „Branio sam životom političare, biznismene i mafijaše“, pri čemu se Popovićeva fotografija našla pored reči „mafijaše“.

I u sledećem broju tema je pomenuti telohranitelj.

I u tekstovima, koji se nisu direktno bavili politikom, spominjano je ime Vladimira Popovića u negativnom kontekstu.

„Aferu osmislio antihrist Vladimir Popović“ („Standard“, *Pravoslavni krstaši*, 9. februar 2007).

Nakon intervjua koji je Vladimir Popović dao

18. januar 2007.

25. januar 2007.

magazinu „Status“ pojačava se negativna kampanja u „Standardu“. Popovićem i njegovim intervjuom se bave Ivan M. Lalić u svojoj kolumni i Željko Cvijanović u rubrici „10 razloga zašto voleti Vladimira Bebu Popovića“.

Željko Cvijanović u završnici sudskog procesa za ubistvo premijera Đinđića objavljuje na četiri strane intervju sa Božom Prelevićem, advokatom koji je sve vreme tokom suđenja osporavao optužnicu i pokušavao da bliske saradnike ubijenog premijera poveže sa atentatom. Prelevićeve izjave tokom sudskog procesa pre svega su prenosili tabloidi mediji bliski advokati-ma lica optuženih za ubistvo. Prelević u intervjuu „Standardu“ povezuje Vladimira Popovića sa činom ubistva premijera.

„Kako znate da ste došli dva minuta nakon događaja za koji niste očevidac? Bilo mi je potpuno fenomenalno što je tada parkirao kola u Ulici admirala Geprata iako je dvorište vlade bilo prazno. Popović u ovom procesu ima neke interese, ne znam kakve i u to neću da se upuštam. Istorija će pokazati kakva je čija uloga u svemu“ („Standard“, *Legija neće provesti život u zatvoru*, 4. maj 2007).

Znameniti smederevski fotomodel Vladimir Popović – ne smem, naravno, da kažem nadimak jer će me tužiti, a ako me tuži, spasa mi nema, sve i da me Marijan sakrije duboko u svoj kukuruz. (...)

S tom razlikom što je aktuelni tandem otišao i korak dalje u demonstraciji ovog zla, pa je našem londonskom prijatelju uništio i biznis koji je ovaj mukotrпно i pošteno dugo stvarao, a ponajviše tokom 90-ih, koje odavno važe za godine kada su samo najsposobniji i najčestitiji mogli da napreduju.

20. april 2007.

ZATO ŠTO se u svakom svom intervjuu legitimise kao teorijski inovator reformizma, dokazujući da postoji i reformizam na nervnoj bazi.

ZATO ŠTO u Srbiji antibebi pilule nemaju veze sa seksom. Gušal ih na vreme da se jednom ne probuđiš upisan.

ZATO ŠTO se u svakom svom intervjuu legitimise kao teorijski inovator reformizma, dokazujući da postoji i reformizam na nervnoj bazi.

ZATO ŠTO u Srbiji antibebi pilule nemaju veze sa seksom. Gušal ih na vreme da se jednom ne probuđiš upisan.

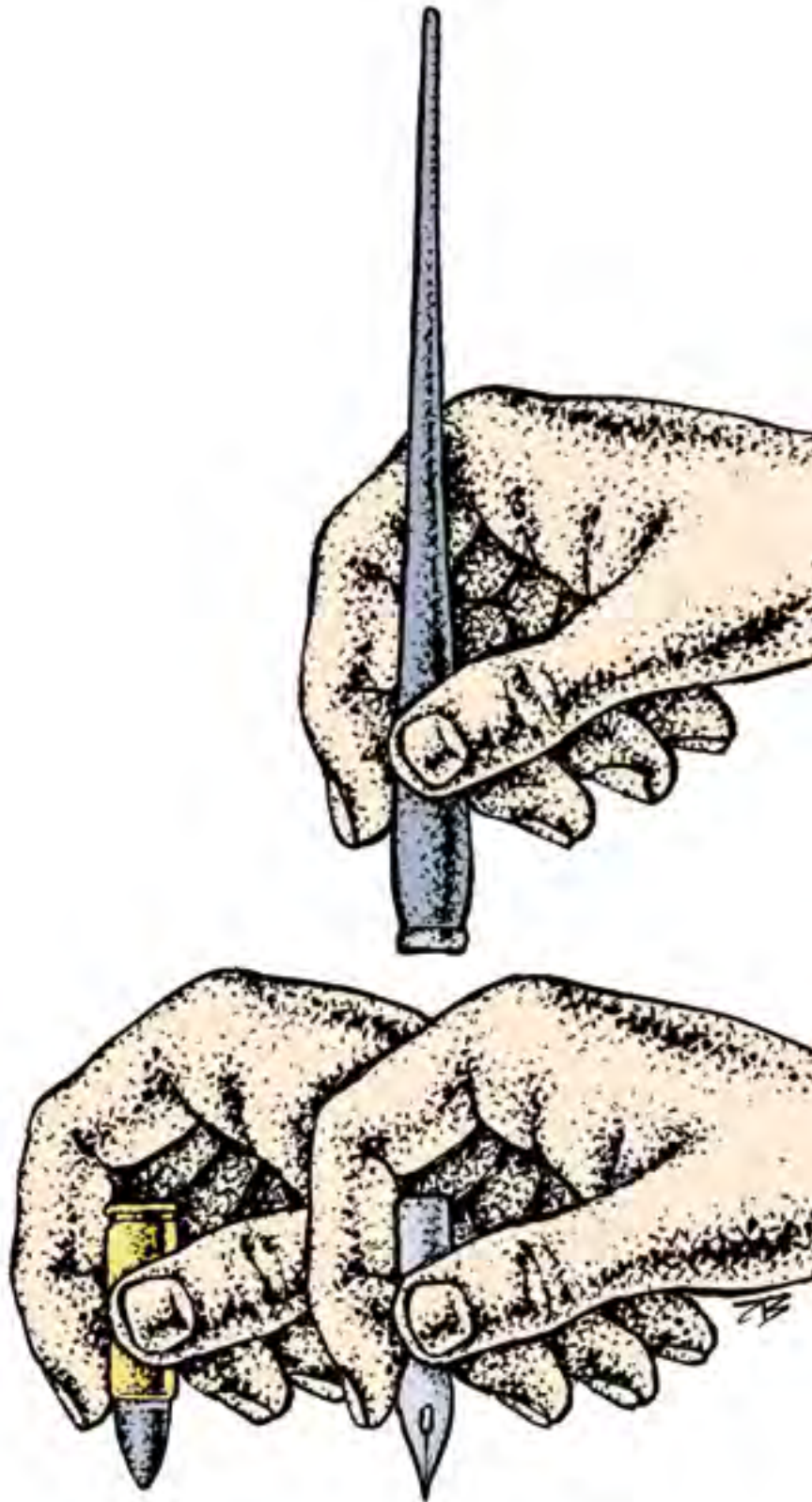
27. april 2007.

U „ASU“

Posle intervju-a koji je Vladimir Popović dao listu „Status“, u kojem je, između ostalih, prozvao srpskog biznismena Milorada Miškovića i njegove veze i snažan uticaj na pojedine političke centre u „kontrolisanim medijima“, u nekoliko navrata pojavljuje se dezinformacija da se Vladimir Popović sastajao sa Bogoljubom Karićem i da su dogovarali zajedničko rušenje Vlade Vojislava Koštunice. Ovu lažnu informaciju najpre je objavila „Pravda“ (bliska Srpskoj radikalnoj stranci), zatim „Press“ (blizak Demokratskoj stranci i Miloradu Miškoviću), a dodatno je razradio tabloid „As“. Svrha plasiranja ovakvih tekstova bila je diskreditacija informacija koje je Vladimir Popović izneo u intervjuu u listu „Status“. Milorad Mišković, vlasnik kompanija „Delta“, pokušao je najpre da spreči distribuciju lista „Status“, a kad mu to nije pošlo za rukom, pokušao je da plasira lažne informacije u tabloidima pod njegovim uticajem.

Sinhornizovano širenje dezinformacija: „Pravda“ (19. april), „Press“ (23. maj), „As“ (31. maj)

5. I POSLE SVEGA...

Željko Cvijanović, novinar koji je u Karadžićevom listu veličao ratne zločine, u Srbiji posle 5. oktobra etablirao se kao „uvaženi“ analitičar i „kredibilan“ tumač političkih prilika. Njegov analitički diskurs posebno je bio cenjen u onim medijima koji su insistirali na suočavanju sa prošlošću i zločinima počinjenim u ratovima na prostoru bivše Jugoslavije.

5.1

ŽELJKO CVIJANOVIĆ „UGLEDNI ANALITIČAR“

Na godišnjicu genocida u Srebrenici, u julu 2001. godine, Željko Cvijanović, novinar koji je za Srebrenicu tvrdio da je oslobođena, učestvovao je u emisiji RTV B92 koja se bavila ispitivanjem odgovornosti za masakr počinjen u toj enklavi. Isto tako, Cvijanović je redovni analitičar u emisiji Proces TV, koja se bavila problematikom ratnih zločina i praćenjem rada Haškog tribunala. Nacionalna televizija RTS u martu 2002. poziva Željka Cvijanovića, nekada udarno Karadžićevo pero, u emisiju koja se bavila hapšenjem ovog haškog begunca.

Cvijanovićeve tekstovi objavljeni u IWPR-u, „Blic News-u“, „Evropi“ prenošeni su na internet portalima B92, NSPM („Nova srpska politička misao“), čiji je urednik Đorđe Vukadinović, analitičar koji u javnosti zastupa interese DSS-a), agencije AIM... Cvijanović je citiran na mnogobrojnim sajtovima nevladinih organizacija, u inostranim i lokalnim medijima.

Tabloidi formirani posle vanrednog stanja („derivati“ ugašenog Nacionala) učestalo prenose Cvijanovićeve izjave.

„Novinar Željko Cvijanović smatra da će ekstremisti i ‘njihovi mahom slučajni saučesnici’ učiniti sve osim fizičkog nasilja kako bi sačuvali svoj uticaj.“

„Vlast je prešla crvenu liniju na kojoj se brani samo pozicija, oni će se boriti za svoju slobodu i život. Najtragičnije je to što loša vlast prlja ljude koji ni krivi ni dužni postaju saučesnici spremni da kradu na parlamentarnim izborima – ističe Cvijanović“ („Kurir“, *Cena vlasti*, 30. septembar 2003).

Cvijanovićeve tekstove protiv Zorana Đinđića i članova bivše Vlade, objavljene u IWPR-u i „Blic News-u“ redovno je prenosio web-portal B92

„Čumetu je, u vreme kada je uhapšen, neko očigledno obećao mnogo toga, tu nema sumnje. (...) Oni koji su ga prevarili, obećavali su mu stvari koje nisu u skladu sa zakonima. Mnogi njihovi sporazumi s Čumetom će propasti, kao i mnoge stvari sa predstojećim suđenjima, jer će zakon morati da se primenjuje. A i javnost u Srbiji se 'probudila.'“

On i njegovi advokati, kada su sklapali 'dilove' s ljudima iz vlasti, morali su videti da li su obećanja koja su dobili u skladu sa zakonom – kaže Cvijanović“ („Revija 92“, *Dimni signali za suđenje u magli*, 21. oktobar 2003).

„Željko Cvijanović, bivši urednik 'Blic njuza' i jedan od boljih poznavalaca prilika u vrhu srpske politike, upozorava da je vlast spremna da posegne 'za svim mogućim metodama manipulacije' (...) On upozorava na činjenicu da sadašnja vlast ima 'isti rezervoar za manipulaciju kao nekad Miloševićev režim', a da stranke koje bojkotuju izbore ne mogu aktivno da učestvuju u kontroli birališta“ („Kurir“, *Izborna krađa*, 22. oktobar 2003).

Direktor RTS-a

Kada u martu 2004. Vojislav Koštunica postaje premijer, za direktora RTS-a, mimo zakonske procedure i bez potrebne školske kvalifikacije, Vlada postavlja Aleksandra Tijanića, bivšeg savetnika za medije Vojislava Koštunice i ministra za informisanje u Miloševićevoj vladi. Tijanić, koji je doveden na RTS kako bi zastupao interese Koštunićine vlade, forsira Željka Cvijanovića tako što ga poziva u razne informativno-političke emisije i na taj način promovise u najzastupljenijeg analitičara aktuelnih prilika u zemlji. Nekadašnji Karadžićev novinar tako postaje relevantan tumač društveno-političke situacije i sagovornik na širok dijapazon tema: od profesionalnog novinarstva do analize izbornih rezultata.

Nataša Miljković

Željko Cvijanović bio je posebno čest gost u emisijama koje se emituju na RTS-u „Ključ“ i „Upitnik“. U „Ključu“ Nataše Miljković, emisiji koja se emituje u najgledanijem večernjem terminu, Cvijanović je bio gost čak tri puta za dve i po godine. Dok je u „Upitniku“ koji vodi i uređuje Olivera Jovičević, Cvijanović u svojstvu analitičara političkih prilika gostovao dva puta.

I drugi mediji koji su pod direktnom i indirektnom kontrolom vlasti, prate trend uspostavljen na nacionalnoj televiziji – pozivaju Željka Cvijanovića u studio, citiraju njegove analize, daju značajnje

U emisiji „Ključ“

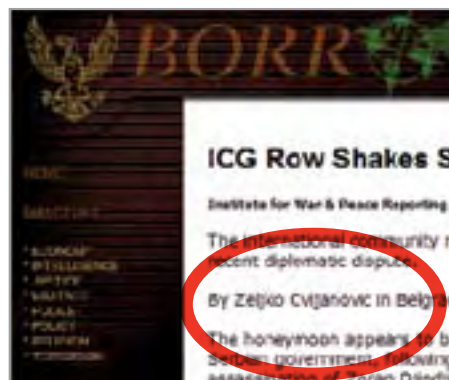
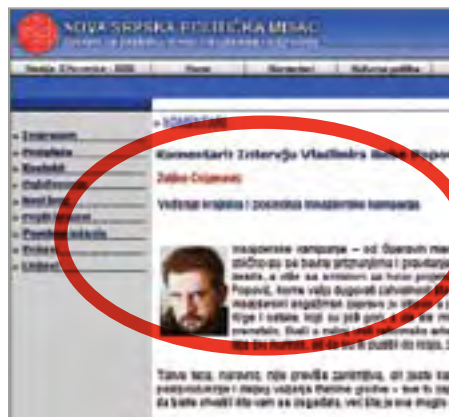
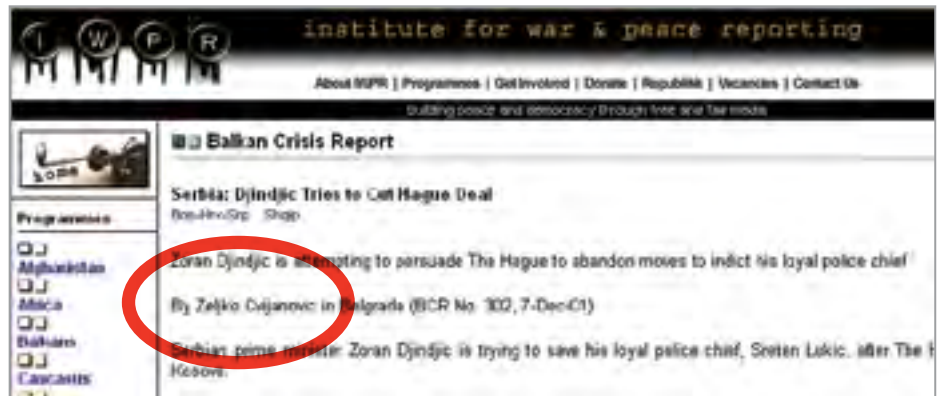
U emisiji „Upitnik“

Na TV „Palma“

Na TV „Super“

Cvijanovićeve tekstove i „analize“ redovno su prenosili i drugi mediji

Olivera Jovičević

govim procenama i prognozama.

U jeku izborne kampanje Željko Cvijanović, u listu „Press“, koji je pod uticajem Demokratske stranke, analizira potez ove partije da Ružicu Đinđić, suprugu pokojnog premijera, stavi na čelo izborne liste. Cvijanović kaže:

„Ružica Đinđić je najozbiljniji integrativni faktor na srpskoj političkoj sceni. Priznali mi to ili ne, ona je ozbiljna politička figura koja je sprečila mnoge sukobe i raskole. I u vreme razilaženja DS-a i DSS-a, ona je izjavljivala da može da zamisli vladu DS-a sa Koštunicom. Zato mislim da bi ona mogla da bude dobra spona za saradnju DSS-a i DS-a. Da je ozbiljna politička figura, a ne samo supruga pokojnog premijera koja svoje udovištvo dostojanstveno nosi, pokazuje i činjenica da tri godine posle ubistva Đinđića njena uloga nije izgubila na značaju, već naprotiv“ („Press“, *Trojeružica*, 18. novembar 2006).

Činjenica da se Željko Cvijanović pohvalno izražava o udovici premijera Đinđića posebno je licemerna kada se uzme u obzir da je taj isti novinar, sa stranica „Blic News-a“, nedeljnika koji je uređivao, pune dve godine vodio najprljaviju hajku protiv Zorana Đinđića.

Svi Cvijanovičevi projekti („Evropa“, „Standard“) reklamiraju se na državnim i privatnim medijima. Bez obzira na to što su poslovali sa gubicima, ovi magazini su se reklamirali u udarnim terminima.

Baner „Standarda“ na web portalu B92

Za petnaestak godina svoje profesionalne karijere, Željko Cvijanović, je prešao put od Karadžićevog novinara, ratnog – huškača, preko predvodnika hajke na Zorana Đinđića do „medijskog mogula“ Koštuničine Srbije. Svoj profesionalni ali i društveni uspeh, Cvijanović je proslavio na prijemu organizovanom povodom prve godišnjice izlaženja „Standarda“.

Pozivnica za prijem povodom prve godišnjice izlaženja „Standarda“

(Sledeća strana) Fotografije sa prijema organizovanog povodom prve godišnjice izlaženja „Standarda“ objavljene u ovom listu

„Mnogi smatraju da je on sam organizovao atentat kako bi zaustavio pad svoje popularnosti“
(O atentatu na Vuka Draškovića u Budvi)

„Nisu previše očajavali ni Muslimani – poraz je poraz. A gladna usta manje su gladna usta manje.“
(O genocidu u Srebrenici)

„Mnogi ljudi u Srbiji bi ga želeli videti prosute glave“
(O Vladimiru Popoviću)

„Poslednjeg vladara, koji je bar u nečemu podsećao na Đinđića, Srbi su bacili kroz prozor.“
(O Zoranu Đinđiću)

„Košunica i Labus računaju da je Đinđić sam sebi najveći neprijatelj i da, u najgorem slučaju, tu stvar treba da završavaju Legija ili Ratko Mladić.“
(Nagoveštaj atentata)

EPILOG

Tužna i opominjuća karijera Željka Cvijanovića koga su u Sarajevu zvali Cvija nije, nažalost, jedinstvena; takvih karijera u novinarstvu na našim jezicima ima mnogo. Ali, Cvijanovićeve karijera je jedna od retkih koja obuhvata podleganje svim iskušenjima – osim onim profesionalnim. Nekada su izdajnici profesije bili „društveno-politički radnici“ u službi jedine Partije, njene vlasti i njene Službe. Onda su glatko i bez potresa postali „nacionalni radnici“ u službi novih gazda, Nacije i Crkve.

Nisu, uzgred, bili jedini: treba samo videti koliko je bivših sekretara komiteta i osnovnih organizacija SKJ napravilo karijere u novim šovinističkim režimima koji su nastali razbijanjem Jugoslavije; koliko je oficira JNA, dotadašnjih pravovernih komunista, podjednako neiskreno počelo da ljubi popovima ruke.

Problem je, dakle, u neiskrenosti, karijerizmu, pohlepi i ambiciji. Ti poroci vode čoveka sve niže, do podrške najgorem zločinu, do hvaljenja zločinaca, do saradnje sa kriminalom, jer su kriminalci prvi shvatili da je nastupio njihov trenutak, pa su i postali prvoborci šovinističkog zločina. Ko bi drugi bio u stanju da opljačka, ubije ili protera komšiju (pošto ga je pokrao) samo zato što je komšija druge vere ili nacije, nego kriminalci? Ko je u stanju da uradi to – taj je u stanju da uradi i sve drugo, jer je to moralno dno i nema niže od toga. To je najširi okvirni moralni kontekst karijere Željka Cvijanovića i njemu sličnih novinara, a njih je legija (može i sa velikim L).

Služio je Cvija raznim: od organa vojne do organa državne bezbednosti, od Jovice Stanišića do Radomira Markovića, od Ace Vasiljevića do

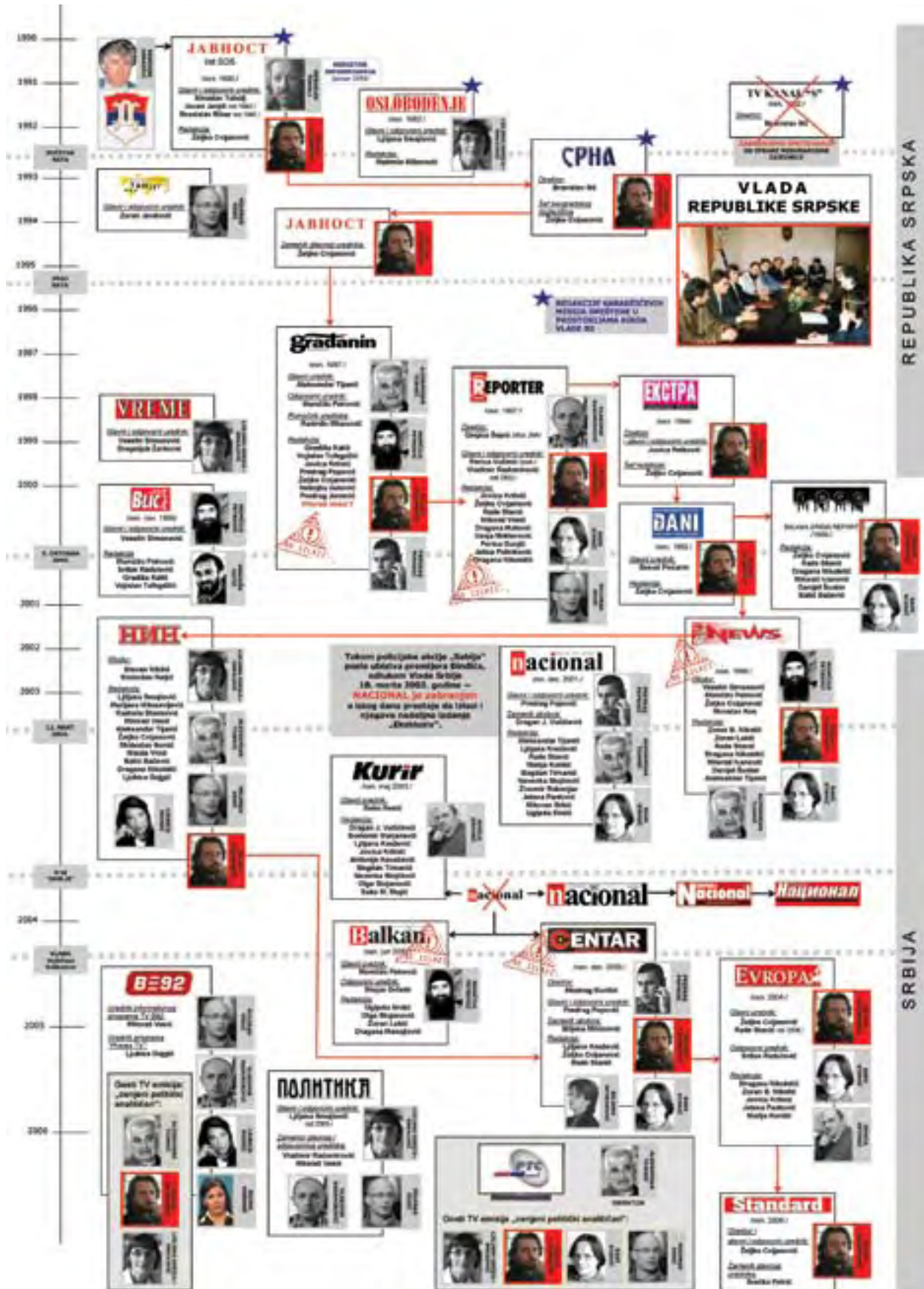
Aca Tomića, od Pozderaca do Karadžića, od Toholja do Tijanića, od Slobodana Miloševića do Vojislava Koštunice. Pad u bezdan vidljiv je golim okom: taj pad samo prati sunovrat „nacionalne“ politike u Srba. Nisu padali samo oficiri, književnici, istoričari, psihijatri i popovi; padali su i padaju i novinari. Cvijanović je paradigmatičan, uzoran slučaj: mogao je i da se izvuče iz toga; mogao je da prihvati ponudu beogradskih kolega i „razguli“ (kako se tada, u ratu, u Sarajevu govorilo) u inostranstvo, kao toliki dobri novinari; ne, on je otišao na Pale, kod Karadžića i Toholja, tamo odakle je hiljadu dana bezobzirno i zlikovački bombardovan njegov rodni grad.

Zašto? Nije on to učinio po zapovesti svoje veze iz Uprave bezbednosti JNA ili iz Državne bezbednosti; mogao je da odbije takvu zapovest – kao što su je odbili i toliki drugi ljudi. Postoji drugačiji i uverljiviji razlog: da je ostao u Sarajevu ili da je otišao u inostranstvo, morao bi da živi od novinarstva, a dobro novinarstvo znači mnogo rada i neophodan kakav-takav talenat. Trebalo je, dakle, imati nešto dara i onda raditi, mnogo raditi, izlagati se opasnostima: u Sarajevu granatama, Čeli i snajperima; u inostranstvu otkazu, konkurenciji i marginalizaciji. Mnogo je lakše bilo služiti Toholja i Karadžića, hvaliti Mladića i objašnjavati da pad Srebrenice znači „manje gladnih usta“, a da po Sarajevu treba „udariti“. Lakše je – ako čovek može, a Cvija, kako vidimo, može. Može on i više, kako se vidi iz njegovog lika i dela opisanih u ovoj knjizi. Može Cvija i da olajava ubijenog Zorana Đinđića; može Cvija i da optužuje nevine za ubistvo; može Cvija i da podriva optužnicu protiv Đinđićevih ubica za račun advokatske i kriminalne

mafije, zlikovaca i vlasti Vojislava Koštunice koja smatra, ali ne sme glasno da kaže, da je Zorana Đinđića i trebalo ubiti. Ume Cvija i da optužuje Vladimira Popovića i Čedomira Jovanovića za sve ono za šta je pokušao da ih optuži i Milorad Ulemek Legija: za „trgovinu drogom“, za „ubistvo Gavrilovića“ i za više od toga, pevajući u istom tužnom i raštimovanom horu sa mafijaškim tabloidima, sumasišavšim „nacionalnim radnicima“ i sudski uglavljenim kriminalcima i lažovima najjeftinije vrste.

Teško da se i takvi poslovi Željka Cvijanovića daju objasniti samo vezama sa raznim Službama. Novinari po svojoj sektorskoj liniji neizbežno imaju kontakte sa bezbednosno-obaveštajnom zajednicom, i to je uobičajeno. Nije, međutim, normalno da im takav, jedan jedini kontakt bude izvor za sve što pišu. Obični novinar primi k znanju mišljenje takvog svog izvora, pa ga uporedi sa drugim podacima, sa informacijama drugih izvora i sa elementarnom zdravom pameću; tek onda dođe do svog, naglašavamo – svog, zaključka, za koji je spreman da odgovara. Cvija, kao da je pripadnik „Crvenih beretki“, ne pita ni „zašto?“, ni „ima li dokaza?“, ni „možemo li mi to?“, ni ono osnovno „je li to u redu?“, on pita „koga i kada?“. Reč je, dakle, o nečemu većem od „zadatka od Službe“: reč je o odabiru zanimanja, a njegovo zanimanje je da bude plaćeno pero revolverskog žurnalizma, na usluzi svakome ko ima da plati. Željko Cvijanović je izabrao. Sam. I to ne jednom.

PRIOLOG 2: RAZVOJNI PUT KROZ REDAKCIJE

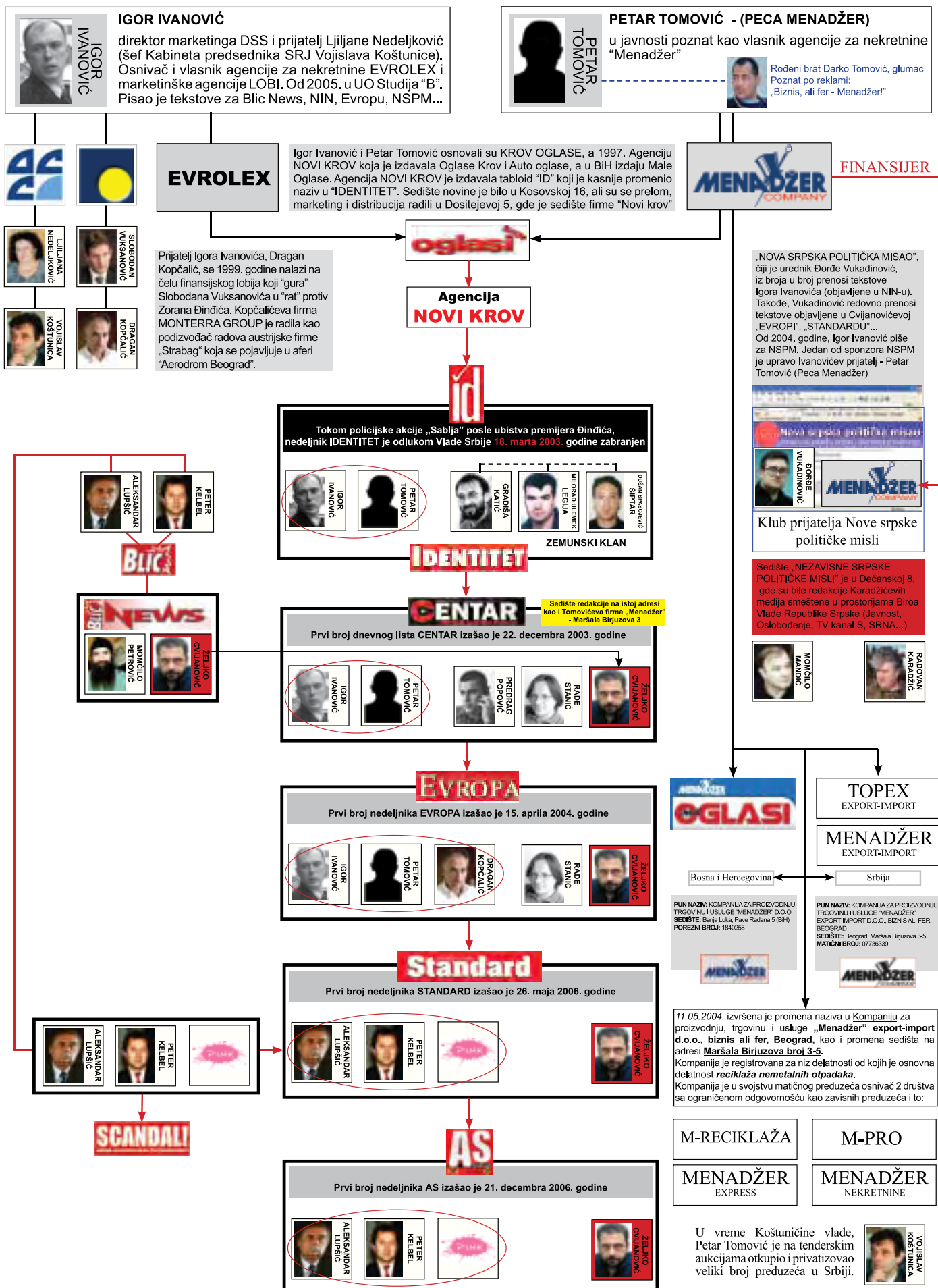
I POSLE SVEGA...

„UGLEDNI“

ANALITIČAR

PRILOG 3: FINANSIJERI CVIJANOVIĆEVIH PROJEKATA

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

070:929 Цвијановић Ж.

ПОПОВИЋ, Владимир

Željko Cvijanović – novinar u civilu /
[autor Vladimir Popović ; ilustracije
Jugoslav Vlahović]. – 1. izd. – Beograd :
Komitet pravnika za ljudska prava (YUCOM),
2007 (Beograd : Grafonin). – 104 str. :
Fotogr. ; 24 cm. – (Edicija Javni dosije
– protiv zaborava ; knj. br. 3)

Podatak o autoru preuzet iz kolofona. –
Tiraž 1.000.

ISBN 978-86-83209-20-0

а) Цвијановић, Жељко (1964-)
COBISS.SR-ID 140950284

„Mnogi smatraju da je on sam organizovao atentat kako bi zaustavio pad svoje popularnosti“

(O atentatu na Vuka Draškovića u Budvi)

„Koštunica i Labus računaju da je Đinđić sam sebi najveći neprijatelj i da, u najgorem slučaju, tu stvar treba da završavaju Legija ili Ratko Mladić.“

(Nagoveštaj atentata)

„Poslednjeg vladara, koji je bar u nečemu podsećao na Đinđića, Srbi su bacili kroz prozor.“

(O Zoranu Đinđiću)

„Nisu previše očajavali ni Muslimani – poraz je poraz. A gladna usta manje su gladna usta manje.“

(O genocidu u Srebrenici)

Tužna i opominjuća karijera Željka Cvijanovića podlegala je svim iskušenjima – osim onim profesionalnim. Služio je Cvija raznim: od organa vojne do organa državne bezbednosti, od Jovice Stanišića do Radomira Markovića, od Ace Vasiljevića do Aca Tomića, od Pozderca do Karadžića, od Toholja do Tijanića, od Slobodana Miloševića do Vojislava Koštunice. Pad u bezdan vidljiv je golim okom. Taj pad prati samo sunovrat „nacionalne“ politike u Srba. Nisu padali samo oficiri književnici, istoričari, psihijatri i popovi, padali su i padaju i novinari. Cvijanovićeve pad nije samo posledica njegove veze sa raznim službama. „Profesionalni angažman“ Željka Cvijanovića prevazilazi „zadatak od Službe“. Reč je o odabiru zanimanja, a njegovo zanimanje je bilo da bude plaćeno pero revolveraškog žurnalizma, na usluzi svakom ko ima da plati. Željko Cvijanović je izabrao. Sam. I to ne jednom.

„Mnogi ljudi u Srbiji bi ga želeli videti prosute glave“

(O Vladimiru Popoviću)